De Artapappa's

J.B. Schuil

bron
J.B. Schuil, *De Artapappa's*. H.J.W. Becht, Amsterdam z.j. [1920]

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/schu012arta01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

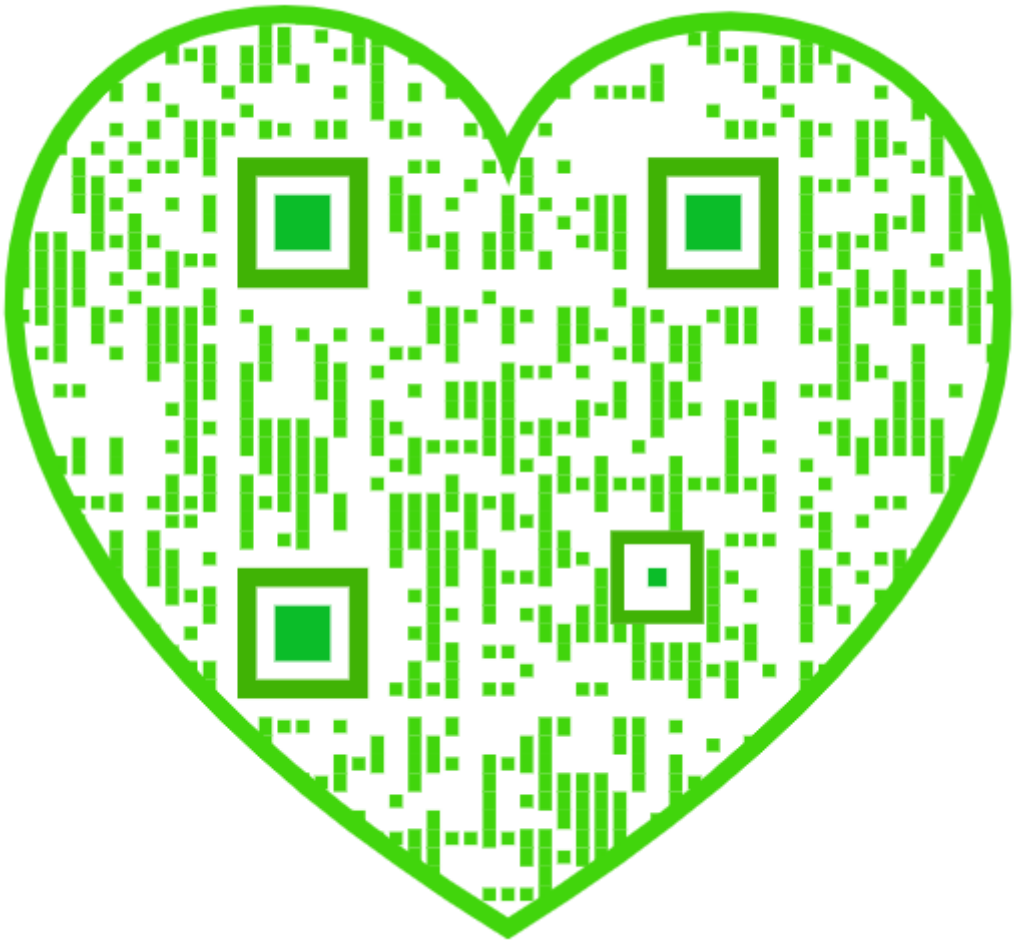

Voorwoord.

Een boek van SCHUIL, dat niet vroolijk eindigt!.... den lezers van Jan van Beek, De Katjangs en De A.F.C.-ers zal dit misschien verwonderen. Maar toch is het heel gewoon; de Artapappa's hebben bestaan! De twee kafferjongens zijn werkelijk in Nederland geweest, zij hebben - nu ongeveer 30 jaar geleden - te midden van Hollandsche makkers geleefd en zij zijn door de Transvaalsche regeering teruggeroepen, zooals in dit boek is beschreven. Het verhaal is mij in Indië door Pukkie, Bloemhof's vriend, gedaan en ik herinner mij nog altijd, hoe hij met een trilling in zijn stem op een avond tot mij zei: ‘Ik heb nooit beter en trouwer vriend dan dezen kafferjongen gehad!’

Natuurlijk is lang niet alles in dit boek ‘waar gebeurd.’ Er is veel fantasie bij en Pukkie zal nu en dan zelfs moeite hebben zijn twee kaffervrienden Paul en Bloemhof te herkennen. Maar de hoofdzaak, de trouwe, hechte vriendschap tusschen Pukkie en Bloemhof en het droeve slot - is ‘echt’.

Ter herinnering aan deze treffende jongensvriendschap heb ik ‘De Artapappa's’ geschreven en het is aan de nagedachtenis van Bloemhof, dat ik dit boek opdraag.

J.B. SCHUIL.
HAARLEM, 15 December 1919.

Eerste hoofdstuk.

Gijs van Laar, Dolf Roelofs en Rob Verheij woonden met hun drieën bij den heer en mevrouw Van Bommel in huis. Gijs werd - van wege zijn dikte - in de wandeling niet anders dan Spekkie genoemd, Dolf luisterde als jongen naar den naam van de Lijn, omdat hij zóó lang en mager was, dat hij volgens den gymnastiekonderwijzer in een lampeglas rechtsomkeert kon maken, terwijl de kleinste van de drie, Rob Verheij, bij zijn vrienden niet anders heette dan Pukkie.

Spekkie was de domste, de Lijn de luiste en Pukkie de brutaalste van de drie. Misschien zal Gijs, wanneer hij dit boek in handen krijgt, het niet aangenaam vinden, dat hier zoo maar aan den volke wordt verkondigd, wie van hun drieën de domste was en waarschijnlijk zal de Lijn er ook wel iets op tegen hebben, dat ieder Nederlander nu lezen kan, hoe hij in zijn jeugd aan werken een broertje dood had, maar Gijs zal moeilijk kunnen ontkennen, dat hij zonder blikken of blozen in zijn Fransche proef: ‘Il est été sur la rue’ schreef en het zweet hem geregeld uitbrak, als hij bij den ‘Big’ in de wiskundeles voor het bord werd geroepen. En Dolf zal zich ook nog wel herinneren, dat hij 's avonds altijd met zijn hoofd op Afrika of Amerika in zijn atlas te slapen lag.

Voor Spekkie, die nu een der deftige notabelen in een kleine stad van ons land is, - hij is er zelfs lid van den Gemeenteraad - en voor Dolf, die als kapitein een compagnie soldaten commandeert en als vader aan het hoofd van een gezin van drie jongens en twee meisjes staat, is het wel 'n beetje vervelend om zoo aan de zwakheden uit hun jeugd te worden herinnerd, maar in een boek moet je de waarheid en niets dan de waarheid schrijven.

Trouwens, zoo heel erg is het eigenlijk ook niet, dat dit alles van de drie vrinden verteld wordt, want in werkelijkheid heeten zij niet Gijs van Laar, Dolf Roelofs en Rob Verheij; waarheid is alleen, dat zij op school algemeen bekend stonden als Spekkie, Pukkie en de Lijn. Niemand zal ooit, als hij bij den waardigen, deftigen Gijs op het kantoor komt, hem per abuis met den naam ‘Spekkie’ aanspreken, doordat zijn oude naam hier publiek wordt gemaakt, evenmin als de vijf spruiten van Dolf tegen hun vader zullen zeggen: ‘Nou, vader, u was vroeger ook 'n fijne!’ wanneer hij hun tenminste niet heeft verteld, dat hij in zijn jeugd de Lijn werd genoemd.

Spekkie was de zoon van een Indisch kolonel, Pukkie was een wees en de Lijn kwam uit, een klein Geldersch plaatsje, waar de dorpsschool de eenige inrichting van onderwijs was. Doordat je in ons goede vaderland nu eenmaal geen notaris, ingenieur of officier kunt worden, zonder op een H.B.S. te hebben geleerd, dat $(a + b)^2$ gelijk is aan $a^2 + 2\ ab + b^2$ en er in Vliedrecht een instituut bestond, waar je al die geleerdheid in je hoofd werd gestampt, zoo kwam het, dat Spekkie, Pukkie en de Lijn door hun respectieve ouders en voogden bij den heer en mevrouw Van Bommel in huis waren gedaan.

Door hun drie kostjongens werden de heer en mevrouw Van Bommel nooit anders dan Taks en Mopske genoemd. Waarom zij dat deden, wisten zij eigenlijk zelf niet; de vorige kostjongens hadden hun nu eenmaal die namen gegeven en dat was voor Spekkie, Pukkie en de Lijn voldoende reden om den heer en mevrouw Van Bommel Taks en Mopske te noemen. Taks wiebelde altijd heel eigenaardig op zijn kleine beentjes en Mopske had een merkwaardig wipneusje; waarschijnlijk dankten zij aan die eigenaardigheden hun bijnamen, maar zeker is het, dat de jongens hen niet uit oneerbiedigheid of gebrek aan liefde zoo noemden. Als één van de makkers van de H.B.S. het eens waagde om kwaad te spreken van den Taks - en dat gebeurde wel eens een heel enkele maal, omdat de heer Van Bommel als leeraar in de natuurwetenschappen nu eenmaal niet aan alle jongens achten of negens kon geven - dan stonden de drie vrienden dadelijk klaar om desnoods met hun vuisten den Taks te verdedigen. En zelfs nu nog, nu ze toch al lang volwassen zijn, spreken zij nooit anders dan van Taks en Mopske, als zij elkander toevallig eens ontmoeten en over den goeden ouden tijd, toen zij nog gezamenlijk bij den heer en mevrouw Van Bommel te Vliedrecht in huis waren, beginnen te boomen.

Het was een winteravond. Spekkie, Pukkie en de Lijn zaten met hun drieën op hun gemeenschappelijke voskamer te hengsten. Taks en Mopske noemden dat altijd heel deftig ‘op de studeerkamer werken’, maar onder elkaar werkten en studeerden de drie vrienden nooit, maar ‘hengstten’ zij, zooals zij ook altijd ‘schransden’ en ‘maften’ en nooit aten en sliepen, omdat de broer

van den Lijn, die student in Utrecht was, ook hengstte, schransde en mafte.

Eigenlijk hengstte alleen maar Gijs. Hij zat - met zijn ellebogen op de tafel en zijn bolle, roode wangen tusschen zijn handen - naar het plafond te turen, terwijl hij al maar prevelde:

'Angst, Axt, Bank, Braut, Brust,
Angst, Axt, Bank, Braut, Brust,
Angst, Axt, Bank, Braut, Brust.'

De Lijn lag, als gewoonlijk, met zijn hoofd op Afrika te maffen, terwijl Pukkie... ja, wat Pukkie eigenlijk deed, was niet heel duidelijk, maar het leek nog al verdacht. Hij zat - met een groene erwt tusschen zijn duim en middenvinger - lachend naar het bolle gezicht van Gijs te kijken. Spekkie merkte er niets van, was zich geen gevaar bewust. Even hield hij op, keek wanhopig naar zijn boek en zuchtte.

'Dat beroerde Duitsch!' bromde hij, 'ik leer die lamme woordjes nooit! Ik krijg toch onvoldoende!'

Langzaam zakte het hoofd van Spekkie achterover, wijd opende zich zijn mond en... 'hè! hè! hè!' geeuwde Gijs.

Hierop had Pukkie blijkbaar gewacht; vlug knipte hij met zijn middenvinger en de erwt schoot met een vaart in den wijd geopenden mond van den dikken Spekkie.

'A... huk!' hikte Gijs en hij maakte daarbij een beweging, alsof men hem zoo een stomp tegen zijn maag had gegeven.

Pukkie proestte het uit, toen hij het verschrikte, vuurroode gezicht van Spekkie zag. Maar voordat hij er op verdacht was, was Gijs al opgesprongen en bijna op hetzelfde moment vloog de Duitsche dictionnaire over de tafel en viel - via den neus van Pukkie - midden op het hoofd van den slapenden Lijn.

‘He, he? Wat is er?... wat gebeurt er?’ klonk het slaperig boven Afrika, doch opeens was de Lijn klaar wakker. Hij zag den dikken Gijs op den kleinen Rob afstormen en tegelijk Pukkie onder de tafel verdwijnen.

‘Mispunt! mispunt! mispunt!’ schreeuwde Gijs, die in zijn drift blijkbaar geen andere scheldwoorden wist te bedenken.

Als een kakkerlak zoo vlug, kroop Pukkie - doodsbang nu voor den woedenden Gijs - tusschen de beenen van den Lijn door. De Lijn, die van geen erwt en geen ‘a-huk!’ afwist, wilde den dol-driftigen Gijs tot bedaren brengen.

‘Toe nou, Gijs, schei nou uit!’ suste hij en hij trachtte Gijs tegen te houden.

‘'k Zal 'em leeren, 't mispunt, 'k zal 'em leeren!’ schreeuwde Gijs en tegelijk wilde ook hij onder de tafel verdwijnen om een arm of een been van den daar wegkruipenden Pukkie te bemachtigen.

Wat er toen gebeurde, of Spekkie struikelde, dan wel te gauw naar beneden wilde schieten, had de Lijn niet gezien, maar plotseling hoorden Pukkie en hij een bons en een gil. Pukkie keek verschrikt om en hij zag den dikken Gijs languit op den grond liggen met zijn hoofd tegen een tafelpoot geleund.

Even was het stil, maar toen klonk daar opeens zoo'n hartverscheurend gekerm onder de tafel, dat Pukkie en de Lijn beiden niet anders geloofden, dan dat het laatste oogenblik voor Spekkie was geslagen.

Pukkie was al vergeten, waarom hij daar zoo op den grond rondkroop; hij dacht alleen nog maar aan den kermenden, blijkbaar zwaar gewonden kameraad en met den Lijn knielde hij bij Spekkie neer.

‘Heb je je bezeerd, Gijs?’ vroeg hij angstig. Feitelijk

was die vraag totaal overbodig, want Gijs schreeuwde, alsof hij vermoord werd.

‘Wat scheelt er aan, Gijs?’ informeerde de Lijn.

‘O, o, o,’ kreunde Spekkie en hij wees naar zijn rechter slaap.

Pukkie durfde nauwelijks kijken; hij had eens een verhaal gehoord van een man, die gestorven was, doordat hij met zijn slaap tegen de punt van een tafel was gevallen en Pukkie vreesde al het ergste.

‘Bloed!’ klonk het ineens onheilspellend naast hem.

Een schok ging door Pukkie, toen hij het den Lijn hoorde zeggen. Schuchter-angstig keek hij op, zag een smal streepje bloed op Gijs' rechter slaap.

‘O, bloed! bloed!’ kreunde Gijs. ‘'k Heb 'n gat in m'n hoofd! 'n gat in m'n hoofd!’

Pukkie en de Lijn keken, of zij het gat ook konden ontdekken, maar zij zagen niets dan het steeds langer wordend smalle streepje bloed.

‘Wil je wat water?’ vroeg de Lijn, die meende, dat een gewonde altijd water moest drinken.

Gijs schudde langzaam en lijdend het hoofd.

‘Doet het nog erge pijn?’ waagde Pukkie nog eens schuchter te vragen.

Gijs knikte van ja.

Toen vroeg hij met een benauwde stem: ‘Bloedt het nog?’

En tegelijk draaide hij zijn oogen naar rechts en bolde hij zijn rechterwang op om te zien, of hij de bloedstreep kon ontdekken.

‘Ik zal het wel schoonmaken!’ zei Pukkie, dankbaar dat hij iets voor Gijs kon doen en hij wilde al met zijn - verre van schoonen - zakdoek de daad bij het woord voegen, toen de deur open ging en Taks en Mopske haastig binnenkwamen.

‘Wat is hier gebeurd? Wat scheelt er aan?’ vroegen Mops en Taks tegelijk.

‘Gevallen... 'n Gat in m'n hoofd!’ kreunde Spekkie en hij trok daarbij een gezicht, alsof zijn heele achterhoofd gescalpeerd was.

‘Waar, jongen?’ informeerde Mopske bezorgd.

‘Daar!’ antwoordde Gijs en wees tegelijk met zijn vijf vingers uitgespreid naar de gewonde plek.

Taks schoof voorzichtig de haren weg en inspecteerde de wond.

‘O, 't valt nog al mee! 't Lijkt meer dan 't is. Maar 'n klein wondje!’

‘Daar zal hij wel niet aan dood gaan!’ klonk het onverwachts uit de gang.

De drie jongens keken verbaasd op. Wat was dat voor een zware, vreemde stem? Op den drempel van hun kamer zagen zij een onbekend heer met een hoogen hoed in zijn hand.

Toen Spekkie bemerkte, dat de vreemdeling 'n beetje minachtend naar hem keek, begon hij zich toch voor zijn figuur te geneeren. Hij krabbelde weer op de been en zei erg verlegen:

‘'k Was zóó geschrokken!’

‘Wel ja, jongen, dat begrijp ik!’ zei Mopske op dien zachten, lieven toon, waarop zij altijd tot de jongens sprak, als dezen eens ziek waren, ‘ga maar met mij mee, dan zal ik het wel uitwasschen!’

‘Graag, mevrouw,’ antwoordde Spekkie en hij schuifelde, achter Mopske aan, de deur uit. Toen hij den vreemdeling passeerde, keek hij even op maar zag dadelijk weer verlegen voor zich, zoodra hij bemerkte, dat die meesmuilend lachte.

Pukkie en de Lijn bleven alleen met Taks en den vreemdeling in de kamer.

‘Hoe kwam Gijs zoo te vallen?’ vroeg Taks aan Dolf, maar de Lijn keek vragend naar Pukkie; hij was eerst wakker geworden, toen de Duitsche dictionnaire op zijn hoofd was gevallen en vond het daarom maar beter te zwijgen. Taks wachtte echter het antwoord niet af.

‘Enfin, dat moet-ie me zelf maar vertellen!’ zei hij, en toen zich tot den vreemdeling wendend, ging hij op een heel anderen toon door:

‘Dit is de studeerkamer van de jongens. Hier werken ze altijd samen... als ze tenminste niet stoeien of tegen de tafel vallen!’ liet hij er lachend op volgen: ‘Als u echter liever hebt, dat Paul en Bloemhof afzonderlijk...’

‘Neen, neen,’ antwoordde de man met den hoogen hoed, ‘dat is niet noodig, zij kunnen best...’

Meer hoorden de twee jongens niet, want de vreemdeling was al weer in de gang, en Taks sloot de deur voor hun neus dicht. Pukkie en de Lijn keken elkaar even verbaasd aan. Nog geen vijf minuten geleden zou Pukkie er alles voor over hebben gehad om Spekkie weer gezond en wel op de been te zien en nu die wensch vervuld was, had hij plotseling den heelen Gijs vergeten. Hij dacht alleen nog maar aan wat hij daar zoo even had gehoord, aan die woorden van Taks: ‘als u liever hebt dat Paul en Bloemhof afzonderlijk...’

Paul en Bloemhof! dat moesten natuurlijk twee nieuwe jongens zijn, die bij hen in huis zouden komen, dat kon niet anders! En die mijnheer was vast en zeker hun vader of hun voogd, of 'n oom of 'n neef, die informaties kwam inwinnen.

Twee nieuwe kostjongens!!! Dat vooruitzicht nam al hun denken zoo totaal in beslag, dat zij geheel en al vergaten naar Spekkie's wond te informeeren, toen Gijs een oogenblik later weer binnenkwam.

Zij vielen hem onmiddellijk met het groote nieuws op het lijf en riepen tegelijk:

‘Zeg, Spekkie, we krijgen twee nieuwe jongens in huis. Paul en Bloemhof!’

Gijs keek op, alsof hij het in Keulen hoorde donderen; erwt, dictionnaire, gat in het hoofd, het was alles vergeten bij die eene gewichtige tijding.

‘Is 't waarachtig?’ vroeg hij en zijn mond ging zoo wijd open, dat Spekkie er wel honderd erwten tegelijk in had kunnen schieten.

Dien avond hadden zij het op hun voskamer verder over niets anders dan over Paul en Bloemhof. Zij verdiepten zich in allerlei gissingen: wat voor jongens dat zouden zijn, waar ze vandaan kwamen, hoe oud ze waren, waarom ze juist naar Vliedrecht, naar Mops en Taks werden gestuurd... Ze hadden het zóó druk over hen, dat Spekkie dien avond geen enkelen keer meer zijn ‘Angst, Axt, Bank, Braut, Brust’ repeteerde, met het gevolg, dat hij den volgenden morgen bij den Mof voor zijn Duitsche proef een ‘twee’ kreeg.

Het meest interesseerde het hun nog, wie die Bloemhof wel zou zijn. Paul - dat was 'n gewone, dagelijks voorkomende naam, maar Bloemhof? Wie heette er nu Bloemhof? Wat moest die jongen wel voor een van hebben, als zijn voornaam ‘Bloemhof’ was! Eerlijk gezegd, hadden zij geen van drieën veel vertrouwen in dien nieuwen jongen. Paul, daar waren zij het alle drie over eens, zou wel 'n leuke pisang wezen, maar die andere - Bloemhof - neen, dat kon niet veel bijzonders zijn!

‘'t Is natuurlijk 'n boerenpummel! Welk ordentelijk stadsmensch noemt z'n jongen nou Bloemhof!’ zei Pukkie.

‘Kun je begrijpen! Bloemhof, da's niks geen naam voor 'n boer!’ meende Spekkie. ‘Wat ik je zeg, 't is zoo'n

blommerige bleekneus, 'n juffersjôchie, 'n reseda'tje!'

'Wel nee, 't is 'n Katjang! Katjangs hebben altijd zulke rare namen!' was de opinie van den Lijn.

Hoe langer zij er over spraken, des te minder vertrouwen hadden ze in dien nieuwen jongen.

Bloemhof... nee, dat moest volgens hen 'n vervelende kwibus, 'n mispunt zijn!

Dat hij geen boerenpummel, geen blommerig, bleekneuzig juffersjochie en ook geen Katjang was, dat hoorden zij eerst, nadat Taks en Mopske hen beneden in de huiskamer hadden geroepen. Maar zoodra zij hoorden, wat hij wèl was, waren zij nog meer verwonderd dan wanneer men hun had verteld, dat hij boerenpummel, bleekneus en Katjang tegelijk was geweest. Wat zij ook hadden vermoed, wat zij ook hadden geraden, geen van drieën had één oogenblik durven denken, dat Paul en Bloemhof *koningskinderen* waren!

De twee nieuwe kostjongens, die verwacht werden, waren kaffers, zonen van Zijne Majesteit Artapappa III, koning van wilden in Zuid-Afrika. Toen Taks dat vertelde, zaten Spekkie, Pukkie en de Lijn als drie Jan de Gapers hem aan te staren.

Bij zulk een werkelijkheid hield zelfs de stoutste jongensfantasie op.

Tweede hoofdstuk.

Heel Vliedrecht was er vol van, dat er bij de familie Van Bommel twee kafferjongens zouden komen. Waar de drie vrinden zich ook vertoonden, op school, op straat, in een winkel, overal vroeg men hun, of het waar was, dat er kaffers uit Transvaal bij hen kwamen wonen. Ja, zelfs Vlasberg, de inspecteur van politie, die zich nooit zou verwaardigen iets tegen hen te zeggen, of het moest zijn ‘pas op, kwajongens’, of ‘ik houd je in de gaten, leelijk mirakel’, sprak hun voor het politiebureau aan om te informeeren naar de zonen van Zijne Majesteit Artapappa III.

Nog nooit hadden Spekkie, Pukkie en de Lijn zich zoo gewichtig gevoeld als in die dagen. Het was opmerkelijk, hoeveel jongens opeens vriendschap met hen wilden sluiten. Zij merkten heel goed, dat een gedeelte van den glans der twee zwarte koningszonen op hen afstraalde. Alle jongens wilden geregeld met hen naar huis loopen en Spekkie, Pukkie en de Lijn waren plotseling menschen van gewicht geworden.

Ja, 't was 'n goeie tijd voor de drie vrienden! De jongens, die een fiets hadden - en dat was in die dagen nog 'n zeldzaamheid - lieten de drie vrinden er

op rijden. Willem Blokkers leende hun dadelijk zijn rolschaatsen en Jaap Schreven, die een roeiboot had, liet niemand meer in zijn boot dan Spekkie, Pukkie en de Lijn. Wanneer zij proef hadden, wilde de heele klas hen helpen en als Spekkie, die - zooals bekend is - niet tot de vlugsten behoorde, voor het bord moest verschijnen, dan zag je alle jongens plotseling de allerzonderlingste mondbewegingen maken, waarop Spekkie angstig van den een naar den ander keek, met het gevolg, dat hij meestal naar zijn plaats werd teruggestuurd, omdat hij door al dat voorzeggen geheel in de war was geraakt.

Die aanstaande komst van Paul en Bloemhof was op school het onderwerp van den dag.

De wonderlijkste verhalen deden de ronde; de een wist te vertellen, dat Paul en Bloemhof menscheneters waren, die zoo uit de bosschen kwamen, geen kleeren droegen en niets anders dan Kaffersch spraken; 'n ander beweerde, dat Koning Artapappa schatrijk was; volgens hem woonde Zijne Majesteit in een wit marmeren paleis en stuurde hij zijn twee zonen naar Holland om ze voor dokter en advocaat te laten studeeren; een derde had gehoord, dat Paul Kruger hen als zijn zonen had aangenomen, ja, Mies en Bep Scheltens, die tegenover de familie Van Bommel woonden, meenden zelfs zeker te weten, dat zij alleen naar Vliedrecht kwamen om hier met Hollandsche meisjes te trouwen, die dan als koninginnen later met hen naar Zuid-Afrika zouden gaan om daar de kaffers te beschaven. Mies en Bep waren echter geen van beiden genegen om koningin der kaffers te worden.

‘Ik met 'n kaffer trouwen?’ riep Bep vol edele verontwaardiging uit, toen Pukkie haar zei, dat zij als buurmeisje het eerst daarvoor in aanmerking kwam.

‘Ik zou je stichtelijk danken. Als je niet in den smaak valt, dan eten ze je nog maar op!’

Mies voelde even weinig voor het hooge ambt van koningin. Trouwens, voor Mies was er nog 'n andere reden, om reeds bij voorbaat een huwelijksaanzoek van een der zonen van Artapappa III af te slaan. Zij had op den morgen van den dag, waarop de drie vrinden voor het eerst van Paul en Bloemhof hadden gehoord, plechtig haar woord aan den Lijn verpand om later met hem te trouwen en die belofte zou ze niet schenden, al had zij daar Keizerin van Duitschland - laat staan Koningin der Kaffers - door kunnen worden. Geen enkele der Vliedrechtsche meisjes bleek genegen zich voor Zuid-Afrika op te offeren en de jongens begrepen, dat als dit werkelijk het doel van Artapappa III was, hij zijn zonen maar niet naar Holland moest laten overkomen.

Maar de allervreemdste en griezeligste dingen over de twee Artapappa's wisten de twee dienstboden der familie Van Bommel, Grietje en Mina, te vertellen. Al die vreeselijkheden hadden ze gehoord van Krabbers, den oppasser van hun buurman, den gepensionneerden majoor Sneevliet. Krabbers was vroeger als matroos in Zuid-Afrika geweest en beweerde dus, dat hij de kaffers kende ‘van haver tot gort.’ Als de drie vrinden wisten, dat Hein Krabbers in de keuken was, gingen zij er dadelijk heen; Krabbers zat dan met een sigaar in zijn hoofd op de keukentafel, de jongens op het aanrecht en Grietje en Mina aan Krabbers' voeten op hun respectieve keukenstoelen. Grietje vooral was doodsbenauwd voor de toekomstige huisgenooten en als men zoo eens nagaat, wat Krabbers van hen vertelde, dan is het werkelijk te verwonderen, dat zij niet dadelijk de huur opzei.

‘Je kunt die kaffers voor geen cent vertrouwen,’

zoo begon Krabbers bijvoorbeeld, ‘vandaag zijn ze vriendelijk en poeslief tegen je en morgen eten ze je op!’

‘Nou ja, maar deze jongens benne amper veertien jaar!’ merkte Griet dan schuchter op, in de hoop, dat Hein haar omtrent Paul en Bloemhof gerust zou stellen.

‘Dat benne soms de kwaadsten,’ antwoordde Krabbers. ‘Pas maar op, dat je ze nooit rauw vleesch te eten geeft, dan worden ze in eens valsch. Het benne net bloedhonden!’

‘Nou, maar dan ga ik weg. Ik zou geen rustig oogenblik meer hebben!’ zei Grietje, die dit vooruitzicht allesbehalve toelachte.

‘Ben je mal, meid?’ lachte Mina, ‘Hein snijdt op!’

‘Goed, dan zal 't niet waar wezen, wat ik vertel, dan weet jij 't beter. Ik zeg je, die kaffers benne net tijgers. Jaren lang zulle ze gemodereerd met je spelen en op 'n goeien dag, als ze toevallig bloed zien, dan vallen ze je an. 'k Heb 'n zendeling gekend, 'n Duitscher - Haus heette-n-ie - die had jaren lang bij die wilden gewoond. Hij ging er mee om, alsof het z'n broertjes en zusjes waren en toen we er den laatsten keer kwamen, hadden ze hem opgegeten. We vonden niks meer van hem dan z'n boordje en z'n wandelstok. Nee,’ zei Krabbers nogmaals, terwijl hij een groote rookwolk uitblies, ‘ze benne nooit te vertrouwen!’

‘Maar waarom komen zulke wilden dan hier?’ informeerde Mina.

‘Ze willen d'er misschien fesoenlijke menschen van maken!’ antwoordde Krabbers, ‘maar 't is gekkenwerk, wat ik je zeg. 'n Wilde blijft altijd 'n wilde!’

‘Maar meneer en mevrouw zullen toch wel weten, wat ze doen!’ meende Mina.

Krabbers haalde zijn schouders op.

‘Och kom, wat weten die nou van menscheneters

af? Die hebben nog nooit 'n kaffer gezien. Ik ben toch zelf in 't paleis van den ouwen heer van die jongens geweest, hoe heet-ie ook weer?'

'Artapappa,' lichtte Spekkie hem in.

'Ja juist, Artapappa! Nou, en die zat op 'n troon van enkel menschenbeenderen en doodshoofden.'

''t Is zonde!' zei Grietje en zij wischte zich met haar boezelaar de zweetdroppels van het voorhoofd.

'Allemaal van opgegeten kaffers!' vulde Krabbers aan.

'Ooh, zeg dat dan dadelijk!' zei Mina, voor wie kaffers blijkbaar geen menschen waren.

'Maar, 't was er anders fijn in dat paleis, mot ik zeggen, allemaal wit marmer, goud en edelsteenen en alles electriek verlicht!'

Spekkie, Pukkie en de Lijn begonnen te lachen, en Krabbers begreep, dat hij zich versproken had. Maar hij was niet voor 'n kleintje vervaard.

'Daar is niks om te lachen. De sultans in Indië branden toch ook electriek!' zei hij.

'Eten die wilden nog wat anders dan menschenvleesch?' informeerde Griet, die zich als keukenmeid blijkbaar zeer voor den kafferpot interesseerde.

'O ja, ze eten van alles,' antwoordde Krabbers. 'Slangen, hagedissen, kikkers, torren, slakken, duizendpooten, je kan het zoo raar niet verzinnen, of ze eten het. Kippen eten ze zoo maar rauw en half levend op, alleen met 'n beetje boter en zout. Dat vinden ze 'n lekkernij!'

''t Zal me 'n spektakel geven!' zei Griet. 'Ik moet er niks van hebben. Dan moet 'n ander maar voor ze koken.'

'Nou ja,' lachte Krabbers, die blijkbaar begon te vreezen, dat Griet de huur zou opzeggen, 'ze zullen wel geleerd hebben hun fatsoen te houden. Als die

Artapappa bij ons aan boord kwam, at hij gewoon gestampten pot mee, zuurkool met spek, net als 'n Christenmensch. Dan had hij ook z'n Zondagsche kleeren an, 'n lange jas en 'n hoogen hoed.'

'En wat voor kleeren droeg-ie door de week?' informeerde Mina.

'Niks anders dan 'n gordel van gescalpeerde hoofden.'

'Nou vraag ik je,' zei Griet hoofdschuddend. 'Maar die jongens zullen hier toch zoo niet rondloopen?'

'Wel nee, die hebben natuurlijk behoorlijke pakkies van Paul Kruger gekregen,' meende Mina.

'Ja, dat denk ik ook wel,' stelde Krabbers Griet gerust. 'Alleen op hun feestdagen, dan moeten zij in nationaal costuum zijn.'

'Maar ze worden toch Christenen,' meende Mina.

'Jawel, maar dat laten ze nooit. Bijgeloovig dat die lui zijn! Daar heb je geen begrip van! Op Nieuwjaarsdag, dan smeren zij zich van onder tot boven in met groene zeep en reuzel. Als ze dat niet doen, dan krijgen ze 'n ongeluk, zeggen ze.'

'Nou, maar dat zal mevrouw hun wel afleeren,' zei Griet, vast overtuigd, dat Mopske geen groene zeep en reuzel in het salon zou dulden.

'Daar zal ze niet veel aan kunnen doen!' meende Krabbers. 'Dat leer je ze nooit af. 'k Heb nog nooit één kaffer gezien, die dàt niet deed. En als de nieuwe maan opkomt, dan staan ze op het dak te dansen, net zoo lang, als de maan aan den hemel staat en dan schreeuwen ze maar niks dan: 'Hawki! Hawki! Hawki!'

'Als ze dat hier doen, worden ze opgepakt voor burengerucht!' lachte Mina.

'Wat beteekent dat: hakki, hakki, hakki?' vroeg Griet.

'Hè, wat,' stotterde Krabbers, die zich even moest

bedenken en graag wat uitstel voor zijn antwoord wilde hebben.

Griet herhaalde haar vraag.

‘Hawki, Hawki, Hawki? nou, dat beteekent... eh.... eh... ja, dat ben 'k vergeten; dat mot je maar eens aan die twee jongens vragen.’ Tegelijk sprong Krabbers van de tafel af en zei: ‘Nou, ik mot naar huis toe, adjuus!’

Maar toen hij bij de deur was, hield Mina hem nog even staande.

‘Zeg, Hein,’ zei ze, ‘spreek nog es even Kaffersch, net als gisteren.’

‘Mira, mira, tirela wira!’ antwoordde Hein onmiddellijk, zonder dat 'n spier op zijn gezicht vertrok.

‘Wat beteekent dat?’ informeerde Griet hoogst ernstig.

‘Er is geen olie meer in de lamp! Nou, adjuus, hoor, ik mot schoenen poetsen!’ en Krabbers verdween, Griet en Mina in grooten twijfel achterlatende. Zij begrepen beiden wel, dat ze heel wat van de verhalen van Krabbers konden afdoen, maar het bleef voor hen een open vraag, waar de waarheid ophield en de leugen begon. En ook de drie vrinden wisten niet zoo heel precies, wat in deze verhalen nu eigenlijk waarheid en wat verdichting was. Dat Krabbers in Zuid-Afrika was geweest en daar kaffers had gezien, dat stond voor hen vast. Waarom kon hij dan ook niet toevallig Koning Artapappa in eigen persoon hebben ontmoet?

Dat zou toch volstrekt niet zoo gek zijn geweest. Van dat paleis met electrisch licht was natuurlijk onzin, maar van dien troon van menschenbeenderen en doodshoofden, dat kon nu toch weer best waar zijn. Spekkie had de vorige maand nog 'n boek gelezen, waarin net zoo iets beschreven stond. Dat verhaal van dien zendeling geloofden zij geen van allen, maar dat kaffers kannibalen zijn, dat wist toch iedereen.

‘Dan kan dat van dien zendeling ook best waar wezen,’ meende Griet. ‘Hein noemde hem bij zijn naam en toenaam. Wat zou d' ie daar nou aan hebben, om zoo iets te liegen!’

‘Nou, Hein is anders niet in zijn eerste leugen gesmoord,’ merkte Mina terecht op.

‘Weet je, waar ik niks van geloof!’ zei Griet op eens. ‘Dat die kaffers slakken, hagedissen en slangen eten!’ Tegen die gedachte kwam blijkbaar heel haar Hollandsch keukenmeidengemoed in opstand.

Maar toen de jongens als uit één mond uitriepen, dat dit nu juist heel wel mogelijk was, omdat de Dajakkers het ook deden, toen wist Griet in 't geheel niet meer, wat ze gelooven moest of niet en zij nam zich op hetzelfde oogenblik voor om aan Taks en Mopske inlichtingen te vragen. Dit stond bij Griet vast, dat zij geen oogenblik langer bij de familie Van Bommel in dienst bleef, wanneer die Artapappa's werkelijk zulke bloeddorstige woestelingen waren, als Hein haar wou doen gelooven. Als die kaffers niet eens tegen rauw vleesch en bloed konden, dan zou ze geen rustig oogenblik meer in huis hebben.

Dien avond stelde Taks Griet en Mina - en eerlijk gezegd ook Spekkie, Pukkie en de Lijn - gerust, al was het voor hen ook een teleurstelling te hooren, dat de oude Artapappa geen menscheneter was. Het mooie en romantische was er voor hen 'n beetje af, toen Taks vertelde, dat de kaffers, waarover Artapappa III gezag voerde, al sinds tijden geen kannibalen meer waren. Het was een sinds lang onderworpen stam, die rustig in het Noorden van Transvaal leefde, en die de Boeren meer aan zich wilden binden door ze langzamerhand te be-

schaven. Daarom zouden twee zonen van den koning - hij had er zeven en dertig en bovendien nog drie dochters - naar Holland komen om hier te worden opgevoed. Bloemhof, de oudste, zou later koning worden en over de kaffers regeeren als Artapappa IV en Paul zou - als hij tenminste knap genoeg was - voor dokter studeeren. Bloemhof was veertien en Paul dertien jaar oud. Wild en woest waren zij - volgens Taks - geen van beiden; integendeel hadden zij in Pretoria, waar zij twee jaar op school waren geweest, een zeer kalmen en flinken indruk gemaakt.

'Natuurlijk,' zei Taks glimlachend, 'blijven het altijd kafferjongens en zullen ze heel anders zijn dan jullie. Maar ik zou ze nooit in huis nemen, als ik er niet zeker van was, dat het *goeie* jongens waren.

Die vreemde mijnheer, dien jullie gezien hebt,' - Taks bedoelde den vreemdeling, die bij hen binnen was komen vallen, toen Spekkie en Pukkie gevochten hadden - 'was de gezant van Transvaal en die heeft mij uitvoerig over Paul en Bloemhof ingelicht. Natuurlijk zal alles hier vreemd voor hen zijn, het land, de gewoontes, de menschen, alles, maar ik reken op jullie, jongens, dat je ons helpen zult om het hun gemakkelijk te maken. Als zij eens iets doen, wat je gek vindt of belachelijk, dan moeten jullie altijd bedenken, dat zij 'n heel andere opvoeding hebben gehad dan jullie, dat het kaffers zijn! Het kan heel best gebeuren, bijvoorbeeld, dat die jongens in het begin wel eens op den grond spugen of hun neus in 'n gordijn snuiten... zie je, daar heb je 't al,' zei Taks, toen zij het alle drie uitproestten, 'dat vinden jullie nou erg bespottelijk, maar de Sjah van Perzië deed dat ook en die was nog wel Sjah en niet eens 'n kaffer. Maar als jullie nou zoo iets ziet, dat je gek vindt of als je hoort, dat ze onze taal

radbraken, dan moeten jullie probeeren om niet te lachen, want niets is vervelender voor 'n jongen - ook voor 'n kafferjongen - dan uitgelachen te worden. Als jullie hen uitlacht, dan zullen ze jullie altijd als vreemdelingen beschouwen en dan zullen ze zich natuurlijk hier altijd ongelukkig blijven voelen. Jullie moet nooit vergeten, jongens, dat die Paul en Bloemhof van hun vader en moeder, van hun broers en zusters, van hun heele omgeving zijn weggehaald ter wille van hun volk. Misschien ben jullie nog te jong om te begrijpen, wat ik bedoel, maar dat is ook niet noodig. Denk jullie je alleen er maar eens in, hoe jullie je zoudt voelen, als je heel alleen onder de kaffers moest wonen. Zie je, net zoo ellendig zullen die jongens zich voelen, als ze hier onder al die vreemde blanken komen. Als je daar altijd maar aan denkt, jongens, dan ben ik er zeker van, dat Paul en Bloemhof zich hier op den duur wel thuis zullen gaan voelen, en ik ken jullie te goed, om niet te weten, dat ze aan jullie goeie vrienden zullen krijgen.'

Beste Taks, wat wist je altijd de juiste snaar te treffen, wat kende je de jongensharten toch goed! Spekkie, Pukkie en de Lijn hadden dien avond alle drie het vaste en heilige voornemen om ware vrienden van de nieuwe, vreemdsoortige kostjongen te worden, vrienden, zooals Taks dat had bedoeld. Het is waar, dat zij later die stille, plechtige belofte dikwijls hebben vergeten, dat zij meermalen hebben geschaterd, als Paul en Bloemhof soms op de gekste manier Hollandsch koeterwaalsten, of dingen deden, die alleen een kaffer kon doen, maar 'n jongen is ook maar 'n jongen, niet waar? En dan - zij waren niet zoo braaf als Taks en Mopske!

Dat zij echter goede vrienden van Paul en Bloemhof geworden zijn, dat heeft de Taks hun later bij herhaling gezegd. Maar dat wisten zij in die dagen nog niet. Toen Spekkie, Pukkie en de Lijn dien avond in bed lagen, dachten zij aan Paul en Bloemhof niet anders dan aan twee half wilde kafferjongens, die op den grond spogen en hun neus in een gordijn snoten, precies zooals de Sjah van Perzië dat had gedaan.

Derde hoofdstuk.

Het was op een Donderdag, juist drie weken nadat de gezant van Transvaal bij den heer Van Bommel was geweest, dat Paul en Bloemhof te Vliedrecht kwamen. De drie vrienden wisten van niets en dachten zelfs dat het nog wel veertien dagen zou duren, eer de kafferjongens er konden zijn, toen zij dien middag uit school komend, door Griet met een hoog-rood gezicht in de gang werden opgewacht.

‘Ze benne d'er! ze benne d'er!’ fluisterde Griet heel gewichtig, terwijl zij met haar duim naar de achterkamer wees.

‘Wie?’ vroegen de drie jongens tegelijk, daar zij geen oogenblik vermoedden, dat Griet met ‘ze’ Paul en Bloemhof bedoelde.

‘Wel, de kafferjongens! Vanmiddag gekomme, om drie uur!’ antwoordde Griet.

Voorzichtig, op haar teenen loopend, kwam nu ook Mina naar hen toe; ze fluisterde dezelfde gedenkwaardige woorden: ‘ze benne d'er! ze benne d'er!’ en wees, evenals Griet, daarbij naar de deur van de achterkamer.

Deze mededeeling was voor de drie vrinden zoo onverwachts, dat zij 'n oogenblik meenden, dat Mina en

Grietje er hen tusschen wilden nemen, maar toen zij haar opgewonden, roode gezichten zagen, begrepen zij, dat de twee Artapappa's zich werkelijk in levenden lijve daar achter die deur bevonden. Pukkie wilde vragen, hoe Paul en Bloemhof er uitzagen, maar het was niet noodig, want voordat hij nog iets had gezegd, gaven Mina en Grietje een persoonsbeschrijving van de twee nieuwe huisgenooten, die - het moet gezegd worden - allesbehalve vleiend voor hen uitviel. Het bleek overtuigend, dat de Artapappa's in de oogen van Grietje en Mina niet op mannelijke schoonheid konden bogen; de eerste indruk, dien de twee koningszonen op de keukenprinsessen hadden gemaakt, was beslist ongunstig.

‘Wat 'n leelijkerds!’ fluisterde Griet... ‘Je weet niet, wat je ziet. Zulke dikke lippen! En ooren? Nee, maar, 't lijken wel lappen!’

‘'t Benne gewoon sausnegers!’ vulde Mina aan, ‘zoo zwart als m'n schoen!’

‘De een heeft zóó'n hoofd!’ zei Griet en zij gaf daarbij een maat aan, die niet van overdrijving was vrij te pleiten.

‘Wie?’ vroeg Spekkie.

‘Die oudste, Bloemhof!’ antwoordde Mina. ‘En die kijkt zoo sip. Daar krijg je nou gewoon medelijden mee! Je zal zien, die jongen houdt het hier niet lang uit. Je ziet nou al, dat ie heimweh heeft. Hij zegt geen stom woord en zit maar stil voor zich uit te kijken!’

‘Natuurlijk, die jongen verlangt naar z'n vader en moeder terug,’ zei Griet. ‘'t Is eigenlijk 'n schande, dat ze zoo'n stakkerd uit z'n bosschen halen. Hij keek net zoo treurig als die orang oetan, dien ik laatst in Artis heb gezien.’

Griet mocht de nieuwe jongens misschien niet mooi vinden, 'n kwaad hart droeg zij hen blijkbaar toch niet toe.

‘En de jongste, hoe is die?’ vroeg de Lijn.

‘O, die lijkt heel anders. Die lachte dadelijk en als ie lacht, dan laat ie al z'n tanden zien.’

‘Ja,’ bevestigde Mina, ‘die Paul lijkt wel 'n moppig jong! Maar die Bloemhof? nee hoor, da 's zielig!’

Het was voor de jongens eigenlijk 'n teleurstelling, dat de Artapappa's zoo onverwachts waren gekomen. Heimelijk hadden ze gehoopt, dat ze hen met hun drieën van den trein zouden hebben mogen halen. Zij hadden zich al zoo'n beetje voorgesteld, hoe het aan het station vol zou staan van de menschen, die de twee zwarte koningszonen wilden zien arriveeren en zij hadden zich hun aankomst steeds gedacht als 'n soort optocht door Vliedrecht's straten met de heele H.B.S. achter hen aan. En inplaats van zoo'n feestelijken intocht, waarvan Spekkie, Pukkie en de Lijn naast de twee kafferjongens de hoofdpersonen zouden zijn geweest, verliep alles zoo saai mogelijk en waren Paul en Bloemhof daar stilletjes binnen komen vallen, terwijl zij gewoonweg op school zaten en les in algebra, - in algebra notabene! - hadden. Zij namen het Taks hoogst kwalijk, dat hij hun die poets had gebakken en zij dachten er geen moment aan, dat de brave Taks hun omtrent de komst der nieuwe huisgenooten juist in onwetendheid had gelaten om een dergelijken feestelijken intocht te vermijden. Taks en Mopske hadden heel goed begrepen, dat zoo'n optocht voor de twee hoofdpersonen veel minder aangenaam zou zijn geweest dan voor Spekkie, Pukkie en de Lijn.

De drie vrinden waren er nu ook niet op voorbereid, om die zwarte jongens te ontmoeten. Zouden zij hen begrijpen en zouden zij hen verstaan?

Natuurlijk verlangden zij zeer om de zonen van Artapappa III te zien, maar ze waren toch 'n beetje huiverig om naar binnen te gaan, alsof Paul en Bloemhof

twee oude juffers inplaats van kafferjongens waren.

Zij stonden met hun drieën voor de deur.

‘Vooruit, ga jij nou eerst!’ zei Spekkie tegen den Lijn, terwijl hij hem 'n duw in zijn rug gaf.

‘Nee, ga jij eerst!’ antwoordde de Lijn. ‘Ik weet niet, wat ik tegen die negers zeggen moet.’

‘Wel, je zegt maar besjour! Vooruit nou!’ fluisterde Pukkie, die de deur zachtjes open maakte, maar er niet aan dacht om naar binnen te gaan.

Zij begonnen tegelijk te lachen, omdat ze daar zoo gek bij die deur stonden.

‘Kom nou, allo,’ fluisterde Spekkie en op hetzelfde oogenblik gaf hij den Lijn zoo'n zet in zijn rug, dat Dolf over den drempel struikelde en pardoes midden in de kamer viel.

‘Ho, ho, ho, ho, ho!’ hoorden de jongens iemand in de kamer lachen, en toen Spekkie en Pukkie nieuwsgierig binnen traden, zagen zij voor het eerst de twee zonen van Zijne Majesteit Artapappa III. Een groote negerjongen zat, stil en verlegen, zijn zwarte, dikke handen recht voor zich op zijn knieën, naast Mopske. Hij keek eenigszins verschrikt naar den Lijn, die daar languit voor hem op den grond lag, en daarna zag hij de andere twee met zijn groote, ietwat verwonderde oogen even vragend aan. Toen keek hij naar zijn handen en bleef zoo onbewegelijk zitten als 'n beeld.

Maar zoo stil als de eene daar zat, zoo bewegelijk was de andere. Paul - want de vrinden begrepen dadelijk, dat hij Paul en die verlegen jongen Bloemhof was - zat op zijn stoel te schudden van het lachen.

‘Ho, ho, ho, ho, ho! die is breek zijn nek, die kop is stukken!’ riep hij, met zijn hand op zijn dij slaande, tegen Taks, met wien hij blijkbaar al op zeer goeden voet stond.

Mina en Grietje hadden gelijk gehad: de Artapappa's waren leelijk. Het zwarte kroeshaar, de dikke, vooruitstekende lippen, de groote, breede oorlappen, de platte neus... nee, het kon niet ontkend worden, mooi waren Paul en Bloemhof niet! Pukkie had dadelijk zijn conclusie gemaakt; twee sausnegers op hun Zondagsch!

De vrienden letten eigenlijk weinig op den stillen, verlegen Bloemhof, maar hadden alle aandacht voor Paul, die daar zoo smakelijk te lachen zat en zij lachten mee om dat grappige, zwarte gezicht met den breeden mond en de witte tanden. Die Paul, dat zagen zij dadelijk, was een leuke, moppige kerel!

De Lijn was weer opgekrabbeld en nu stonden zij met hun drieën voor hun nieuwe huisgenooten, die hun al zoo veel vrinden hadden bezorgd. Paul was opgehouden met lachen en nam hen nieuwsgierig van het hoofd tot de voeten op.

'Dat zijn nu Gijs, Dolf en Rob, die hier ook in huis wonen,' zei Taks, die was opgestaan. En tot de drie vrienden: 'Daar heb jullie nou Paul en Bloemhof!'

Paul was nu blijkbaar ook wat verlegen geworden; hij knikte - zonder iets te zeggen - tegen hen en keek daarna vragend naar zijn ouderen broer. Deze zag de jongens even vluchtig aan en zei zachtjes niets dan: 'Dag!'

'Dag!' antwoordden de vrinden tegelijk. Toen zwegen zij en keken Taks en Mopske aan.

Dit was het eerste gesprek tusschen de drie blanke en de twee zwarte broeders; het was wel veel korter en ook in minder bloemrijke taal dan waarin een Karl May of een Paul d'Ivoy de bleekgezichten en hun zwarte broeders laten spreken, maar zoo en niet anders is het gebeurd en zoo moet het dus ook beschreven worden.

Dien middag aan tafel kostte het den drie vrinden al dadelijk heel wat moeite om zich te gedragen naar de wijze lessen, die Taks hun eenige dagen geleden had gegeven. Want al spogen de kafferjongens dan ook niet op den grond en al snoten zij hun neus niet in een gordijn of tafellaken, zij deden toch krom genoeg om Spekkie, Pukkie en de Lijn - ondanks al hun goede voornemens - telkens in een lach te doen schieten. Of eigenlijk was het alleen Paul, die zoo op hun lachspieren werkte. Want Bloemhof zat ernstig en stil, zijn handen krampachtig onder de tafel, tusschen Mopske en den Taks, en de drie vrienden begonnen te gelooven, dat Mina gelijk zou krijgen, ‘dat die jongen het in Holland niet lang zou maken!’

Hij sprak geen woord en staarde maar onafgebroken naar zijn leege bord. Telkens wanneer Mopske hem iets presenteerde, schudde hij met zijn hoofd van neen en toen zij hem met haar zachte stem vroeg: ‘Maar, jongen, wil je dan niets eten?’ bromde hij onverstaanbaar iets binnensmonds, alsof hij boos was, omdat zij zoo bij hem aandrong. Spekkie, Pukkie en de Lijn keken verbaasd naar den kafferjongen, en Spekkie begon zelfs even te lachen maar zag onmiddellijk verlegen voor zich, zoodra hij den verwijtenden blik van den Taks opmerkte.

Nee, die Bloemhof was bepaald 'n tegenvaller voor de vrinden. Zoo'n dooien diender hadden zij nog nooit in hun leven ontmoet. Met dezen kaffer zouden zij bij hun makkers niet veel eer inleggen, dat hadden zij dadelijk al in de gaten. Maar met dien anderen des te meer! Wel verdraaid, wat 'n leuke pisang was dat!

Zoo stil als Bloemhof was, zoo uitgelaten en druk was Paul. Die was nu onmiddellijk geheel en al ‘thuis’! De jongste Atapappa was wel precies tegenovergesteld

aan zijn ouderen broer. Hij zat te eten, alsof hij weken lang gevast had en manoeuvreerde daarbij zoo allergekst met zijn vork en mes, dat Spekkie, Pukkie en de Lijn herhaaldelijk - ondanks de waarschuwende blikken van Taks en Mopske - het uitschaterden van pleizier. Blijkbaar begreep Paul niet eens, waarom de jongens zoo'n schik hadden, maar als hij hen zag lachen, dan lachte hij mee en maakte daarbij de meest dwaze grimassen.

En als hij begon te praten, dan werd het nog veel erger. Dan vergaten de vrinden geheel de ernstige waarschuwing, die Taks hun eenige weken geleden had gegeven. Maar houd je, als jongen, nu ook eens goed, als je iemand hoort zeggen:

'Ikke in zee ook altijd eet. De kapitein is zeg, mijn buik die barst, ikke nooit vol!'

Toen glimlachte zelfs de Taks en alleen Mopske lachte niet, waarschijnlijk omdat zij medelijden had met den verlegen Bloemhof, die daar maar stil en sprakeloos naast haar zat.

Het allervermakelijkst werd Paul, als hij op zijn kromme manier ging vertellen over zijn reis naar Holland en toen hij een verhaal ging doen van een straf, die hij aan boord van den dokter had opgeloopen, rolden de jongens bijna onder de tafel van pleizier.

'Ikke altijd herrie met het dokter,' zoo begon hij en hij zwaaide daarbij met zijn mes, dat de Taks 'n beetje op zij schoof, omdat hij begon te vreezen, dat zijn neus een jaap zou krijgen. 'Hij is zegt, hij wil zien mijn zeere kies. Ikke laat zien en hij pluk achterbaks mijn kies. Die gemeenerd! Ikke bijt zijn vinger, hij schreeuw: "Au! Au!" hij klap, ik trap, hij wil mij mores leer, hij wil pak mij aan den broek, maar ikke te glad, ikke vort! Hij achterop! Loope! loope! Ikke

gooi emmer voor zijn poot, hij rol over de dek, poem! Ikke de mast in, langs den touw. Hij vloek, hij vloek, o! Hij is roep één matroos: “Pak het aap! Pak het aap!” Hij zelf niet durf, zoo'n banglaars! Ikke trek neus tegen hem! Matroos krom van lach, maar toch klim hij op mijn hielen. Hij pak mij in de lurf en trek mij naar dek. Allemaal menschen, die lach om het kafferjong, maar het dokter kwaad, wallah, o zoo kwaad! Hij mank van het emmer en stukkende knie. Hij geef mij voor broek, ratapa! ratapa! ratapa! Maar ik achter van leer, ikke niet voel! Hij stop mij in den donker hok. Ik schreeuw als één varken: “Wil d'er uit, wil d'er uit!” maar hij laat mij stik vier uur in die hok. En als ik uit die hok kom, mijn mond nog bloedt van die kies. Zoo'n gemeenerd!’

Spekkie zat heelemaal krom van het lachen en Pukkie verslikte zich in zijn biefstuk, toen Paul bij het ‘ratapa, ratapa, ratapa!’ met zijn vuisten den roffelenden dokter nabootste.

Na tafel wilden Spekkie, Pukkie en de Lijn maar dadelijk met Paul de straat op. Zij verlangden er naar om dit merkwaardig exemplaar van een koningszoon aan Harry Kool, Geert Beukers, Jaap Schreven en de andere vrinden te laten zien. Het was opmerkelijk, hoeveel zij dien dag vergeten hadden; Spekkie had zijn themaboek bij Harry laten liggen, Pukkie zijn sommen bij Jaap en de Lijn zijn passerdoos bij Geert Beukers. Maar de Taks begreep heel goed, waar het de jongens om te doen was en hij joeg hen lachend naar boven met den raad om themaboek, sommen en passerdoos maar van elkander te leenen. Paul en Bloemhof bleven beneden in de huiskamer, wat voor de vrinden een groote teleurstelling was en ook voor den jongsten Artapappa, die in 't geheel niet afkeerig

scheen om maar dadelijk met alle Vliedrechtsche jongens kennis te maken.

Het bleek al spoedig, dat de komst der Artapappa's voor Vliedrecht's burgerij geen geheim meer was. Reeds om zeven uur kwam Harry Kool om aan Spekkie zijn themaboek te vragen, kwart over zeven verscheen Jaap Schreven om van Pukkie zijn sommen te leenen en dadelijk daarop stak Geert Beukers zijn hoofd om de deur en informeerde, of de Lijn zijn passerdoos misschien ook had meegenomen. Het antwoord wachtten zij niet eens af, want het was dadelijk:

‘Ze zijn d'r, hè? Wat zijn 't voor types?’

Om half acht kwamen er zelfs vier te gelijk, maar toen had de Taks er blijkbaar de lucht van gekregen, want hij verscheen onverwachts op de voskamer en dreef de heele bende naar beneden en het huis uit. Griet kreeg de strenge order om verdere belangstellenden op de stoep te laten staan. Dertien keer hoorden zij dien avond nog de bel gaan en elken keer zei Pukkie heel teleurgesteld: ‘Daar heb je d'r weer één!’ Maar op de voskamer kwam geen enkele jongen meer om naar de Artapappa's te informeeren. De drie vrinden begrepen, dat zij tot den volgenden morgen met hun prachtige verhalen zouden moeten wachten.

Vierde hoofdstuk.

Voor Spekkie, Pukkie en de Lijn was het een groote teleurstelling, dat Paul en Bloemhof niet bij hen op de kamer sliepen. Zij hadden al groote plannen gemaakt om de twee kafferjongens den eersten avond plechtig in te wijden en zich reeds heele voorstellingen gemaakt van woeste kussen- en watergevechten tusschen het blanke en het zwarte ras, maar door den verstandigen maatregel van Taks en Mopske om de logeerkamer voor de Artapappa's in te richten, vielen al die plannen in duigen.

Eerlijk gezegd, viel de komst van de kafferjongens de drie vrinden wel 'n beetje tegen. De grootste tegenvaller was nog, dat zij niet naar de H.B.S. gingen, maar thuis privaatlessen zouden krijgen.

'Dan zullen wij ze niet eens aan de jongens kunnen laten zien!' zei Pukkie erg teleurgesteld.

Hij had zich er al zoo machtig veel van voorgesteld om met Paul op het 'hok' te verschijnen en hem daar aan de makkers het verhaal van 'ratapa, ratapa, ratapa' te laten doen.

'Je zal zien, dat ze alleen maar met Taks uitgaan!' mopperde Spekkie en alle drie waren zij het roerend

er over eens, dat de Taks hun, als kostjongens, een groot onrecht aandeed.

Maar veel eerder dan zij verwacht hadden, kregen zij het voorrecht Paul aan den volke te mogen vertoonen. Het was den volgenden dag, na de koffie, toen zij den Taks de deur hadden zien uitgaan, dat Pukkie met het voorstel kwam om den jongsten Artapappa te vragen, of hij hen naar school wilde brengen. Spekkie en de Lijn waren daar dadelijk voor te vinden en zij gingen daarom naar den tuin, waar Paul met Caro, den hond, aan het stoeien was.

'Zeg, Paul, ga je mee naar school?' vroeg Pukkie.

Paul bleek onmiddellijk daartoe bereid.

'Oeloe, ja!' schreeuwde hij, 'ikke mee naar het school!'

Spekkie, die bang was, dat er nog een kink in den kabel zou komen, als Mopske het in de gaten kreeg, fluisterde:

'Ssst! Pas op, dat mevrouw je niet hoort!'

'Wallah, ikke toch geen kwaad, als ik loop in die straat?' zei Paul, maar hij scheen er toch ook na de ondervinding van den vorigen avond niet geheel zeker van te zijn, dat ze hem zouden laten gaan, want hij vertrok zijn gezicht op eens in een allergekste grijns en gichelde:

'Oeloe, als niet mag, dan maar stiekum! Wij sluip op ons teen! Vooruit jij maar!'

Als een inbreker sloop hij heel voorzichtig achter Pukkie aan door de gang en even later liepen de drie vrienden triomfantelijk met den zwarten koningszoon tusschen hen in door Vliedrecht's straten.

Wat zij verwacht hadden, gebeurde; overal bleven de menschen staan en allen gaapten zij den jeugdigen Artapappa aan, alsof hij een wonderdier was. En het

duurde niet lang, of een heele stoet liep achter hen aan. Paul bleek zich daar echter bitter weinig van aan te trekken.

‘Oeloe, die menschen hier mal!’ lachte hij. ‘Hullie zeker nooit kaffer zien!’

Spekkie, Pukkie en de Lijn voelden zich bovenmenschelijk gewichtig en die ijdelheid was werkelijk te vergeven! Met een zwarten koningszoon loop je toch ook niet elken dag op straat, niet waar?

Het fijnste vonden zij het, als zij weer een jongen van de school ontdekten.

‘Hallo!’ riepen zij dan alle drie op een toon van: ‘Wat zeg je me daarvan?’ en dan was het telkens dezelfde begroeting. De nieuw aangekomene keek met groote oogen den zoon van Artapappa III aan; als hij hen zóó lang had aangegaapt, dat hij al het moois er blijkbaar had afgekeken, zei hij - 'n beetje verlegen: ‘Besjour!’

‘Sjour!’ antwoordde Paul dan met een grijns. Paul begon te lachen, de nieuwe jongen lachte en de kennis was gemaakt.

‘Hij gaat mee naar school!’ lichtte Pukkie - met een knipoogje - zijn makker dan in, die steeds onmiddellijk genegen bleek bij het feest tegenwoordig te zijn en zich dus bij den stoet aansloot.

Harry Kool, Jaap Schreven, Geert Beukers, Rud Noordaa, Piet Blooker, ze liepen allen met hen mee. Het werd langzamerhand een heele optocht; muziek ontbrak er alleen nog maar aan.

Zoo kwamen zij, omstuwd door al hun vrienden en kennissen en voorafgegaan door een bende dienstmeisjes, slagers- en bakkersjongens eindelijk bij de H.B.S. aan. In het gevolg van den jeugdigen Artapappa merkten zij zelfs twee agenten op, Keesman en Reiger, bijgenaamd

de Pieper en de Roggemik! Of deze dienaren van de openbare macht hen volgden uit nieuwsgierigheid dan wel uit wantrouwen is moeilijk te zeggen, maar zeker is het, dat de jongens dit politie-geleide machtig deftig vonden.

Maar aan alle glorie komt een einde. Voor de deur van de H.B.S. ontdekten zij op eens tot hun grooten schrik te midden van een groepje leeraren den kleinen Taks. Zij merkten wel, dat de Mof en de Big schik in den eigenaardigen optocht hadden, maar de Taks scheen er eenigszins anders over te denken. Hij keek tenminste erg nijdig en stevende dadelijk op de bende af.

'Wat moet dat beteekenen?' vroeg hij allesbehalve vriendelijk.

Spekkie, Pukkie en Lijn voelden zich schuldbewust en antwoordden daarom maar niet. Doch Paul scheen volstrekt geen kwaad in het geval te zien. Hij lachte den Taks tenminste allervriendelijkst toe en zei:

'Ikke mee naar het school, mainheer!'

Alle jongens proestten het uit en het was duidelijk, dat ook de Taks even moeite had zich goed te houden. De jongens meenden al, dat het pleit gewonnen was, maar op eens keek de Taks weer ernstig en zei:

'Dat vind ik heelemaal niet aardig van jullie, om dat achter mijn rug om te doen. 't Valt mij van jullie tegen.'

En daarop zich tot Paul wendend, ging hij door: 'Kom, Paul, we gaan naar huis. Je hebt de school nou gezien, he?'

De jeugdige Artapappa begreep blijkbaar niet goed, wat de jongens hadden misdreven; hij keek tenminste den Taks heel verbaasd aan, maar ging dadelijk gewillig met hem mee.

De dienstmeisjes, de slagers- en bakkersjongens wilden een nieuwen stoet achter den 'sausneger' vormen,

maar de Taks was blijkbaar minder op dit gevolg gesteld; hij gaf tenminste een teeken aan den Pieper en den Roggemik, die onmiddellijk met groote strengheid de nieuwsgierige menigte uit elkander dreven. En zoo zagen de jongens Paul teruggaan, heel wat minder triomfantelijk dan hij gekomen was, aan de zijde van den heer Van Bommel, in de verte gevolgd door de twee gehelmde politie-agenten, die hem voor al te lastige volgelingen moesten vrijwaren.

Voor Spekkie, Pukkie en den Lijn was dit slot van den zoo fijn ingezetten feestelijken optocht een leelijke tegenvaller. Zij stonden alle drie 'n beetje beteuterd te kijken en hadden geducht het land, ten aanhoore van de heele school - zelfs van de jongens uit de vijfde klas - een uitbrander van den braven Taks te hebben gekregen, een uitbrander, die - zij voelden dit heel goed - volkomen verdiend was.

De drie vrienden waren echter niet op een leeftijd om lang over een ‘standje’ te blijven treuren. Toen zij om vier uur uit school kwamen, hadden zij het, eerlijk gezegd, al glad vergeten en dachten zij er alleen nog maar aan om weer zoo spoedig mogelijk bij hun nieuwen kaffervriend te zijn.

Met Jaap Schreven - den besten vriend van den Lijn - gingen zij naar huis en zochten er overal naar Paul, maar zij vonden hem nergens. In de huiskamer zagen zij Bloemhof, die stil in een hoekje platen uit een groot boek van den Taks zat te bekijken

‘Waar is Paul?’ vroeg Pukkie dadelijk.

Bloemhof zag even op, wees naar den tuin en zei niets dan: ‘Daar!’

‘Is Mopske thuis?’ informeerde Spekkie nog. Bloemhof zag hem vragend aan, maar antwoordde niet.

‘Mevrouw!’ lichtte Pukkie hem in.

‘Weg!’ antwoordde de kafferjongen. De jongens waren blij, ook Bloemhof's stem eindelijk eens weer te hooren, doch op dat oogenblik stak Jaap nieuwsgierig zijn hoofd om het hoekje van de deur en vroeg, alsof er een wild beest in de kamer te zien was: ‘Waar zit ie?’

Dit was voor Bloemhof reden genoeg, om onmiddellijk weer in zijn boek te kijken, en verder te doen, alsof er niemand in de kamer was.

‘Wat 'n rare!’ fluisterde Jaap lachend. Jaap wou nog even naar ‘den rare’ kijken, maar de anderen hadden er al meer dan genoeg van. Pukkie riep dan ook hard:

‘Kom vooruit, laten we nou naar Paul gaan!’ en zij lieten den stillen Bloemhof, die dit blijkbaar niets jammer vond, aan zijn lot over.

In den tuin ontdekten zij Paul, die schrijlings boven op de schutting bij den kastanjeboom zat.

‘Hoejoe! Hoejoe! Krrr! Krrr! Hoejoe! Hoejoe!’ schreeuwde hij, met zijn armen zwaaiend.

Toen op eens zagen de jongens, dat hij een katapult uit zijn zak haalde en in den tuin van hun buurman, den majoor Sneevliet, schoot.

‘Hé, Paul!’ schreeuwden zij.

‘Oeloé!’ lachte Paul, zoodra hij hen in de gaten kreeg, ‘juist midden zijn kersepit, het gladmuis!’

In minder dan geen tijd zaten de anderen naast hem op de schutting. Zij dachten er geen oogenblik aan, dat de majoor Sneevliet 'n heel kribbig, driftig manneke was, die al tierde en raasde, als zij het maar waagden hun hoofd even boven de schutting te steken; zij wilden weten, waarop Paul geschoten had.

‘Ik schiet het kat! Hij loert ons duif!’ lichtte Paul hun in. ‘Hij vlucht in achterste van dat huis!’

Die malle uitdrukking van Paul werd hun noodlottig,

want de jongens lachten op eens zóó hard, dat majoor Sneevliet het hoorde en plotseling voor de glazen deur van zijn tuinkamer verscheen. Daar ontwaarde de majoor niet één hoofd maar vijf jongens - waaronder één zwarte - boven op zijn schutting. Zijn gezicht werd vuurrood en bolde heelemaal op. Hij dreigde met zijn vuist en begon toen op eens uit alle macht met beide handen op de ruiten te roffelen.

‘Hoejoe! Wat moet dat vent?’ riep Paul, maar toen hij de anderen haastig van de schutting zag springen, vond hij het blijkbaar ook niet veilig meer daar boven en liet hij zich in eens pardoes op den grond vallen.

Paul scheen het erg gek te vinden, dat zij overhaast waren gevlucht; hij vroeg tenminste heel verbaasd:

‘Waarom wij weg? Wij toch geen kwaad?’ en toen hij hoorde, dat de majoor altijd woedend was, als zij in zijn tuin keken, zei hij heel verontwaardigd:

‘Dat vent is gek. Het schutting toch van ons! Als hij wil zit er op, wij toch ook geen herrie schop!’

Doch op eens greep hij verschrikt naar zijn jas en schreeuwde:

‘Oeloe! mijn katapult springt uit mijn zak!’

‘Wat?’ vroeg Jaap, stom verbaasd.

‘Mijn katapult vort. Hij springt in het tuin van het majoor!’

Jaap begreep, dat de katapult uit Paul's jas in den tuin van majoor Sneevliet was gevallen.

‘Dan ben je hem kwijt, Paul!’ zei Spekkie, die bij ondervinding wist, dat de majoor nooit iets terug gaf, wat in zijn tuin was gevallen.

‘Wacht tot vanavond, als het donker is, dan kun je hem misschien terughalen!’ stelde Pukkie hem voor.

Maar Paul scheen er niet aan te denken om zoo lang te wachten.

‘Als wij wacht, hij gap mijn katapult weg. Op zijn kop!’ zei Paul en bijna op hetzelfde oogenblik zat hij opnieuw boven op de schutting.

De jongens hoorden duidelijk den majoor weer op de ruiten roffelen. Paul keek hen even aan, grijnsde en zei: ‘Oejoe! Wat kwaad die vent!’ en tegelijk zagen zij hem in den tuin van den nijdigen buurman verdwijnen.

Nu werd de nieuwsgierigheid Pukkie, Jaap en den Lijn toch te machtig. Zij hoorden den majoor roepen: ‘Krabbers, kom hier! Krabbers kom hier! Pak me dien jongen, pak me dien kaffer!’ en zij zagen niets. Dat ging toch niet aan en zonder zich te bedenken, klommen zij weer tegen de schutting op om te zien, hoe of dat afliep. Alleen Spekkie moest er niets van hebben; hij bleef veilig op den beganen grond, omdat hij als de dood was voor den majoor, die hem eens een geducht pak slaag had gegeven, toen hij een vuilnisemmer voor zijn deur had omgegooid.

Zoo zag majoor Sneevliet dus gelijktijdig weer drie hoofden boven zijn schutting verschijnen. Dat werd hem blijkbaar wat al te kras, tenminste hij verdween plotseling en de jongens begonnen te begrijpen, dat de toestand kritiek werd.

‘Heb je hem al? Heb je hem al?’ riep Jaap tot Paul, die op zijn hurken onder de struiken te zoeken zat.

‘Nee, hij vort... ikke niet vind!’

‘Pas op, straks komt de majoor!’ waarschuwde Pukkie.

‘Laat kom, de katapult van mijn, niet van hem!’ riep Paul.

Op dat oogenblik ging de tuindeur open en zagen zij den majoor met een stok in zijn hand op Paul afstevenen.

‘Pas op, Paul, pas op!’ schreeuwden zij alle drie tegelijk.

‘Oeloe!’ riep Paul verschrikt en hij wilde juist

tegen de schutting opklimmen, toen Pukkie de katapult ontdekte.

‘Daar ligt ie, daar!’ riep hij.

‘Waar?’ vroeg de jeugdige Artapappa.

‘Daar, in het gras!’

De majoor was vlak bij, maar Paul bleek niet van zin om zijn katapult in de handen van den vijand te laten. Hij bukte zich vlug en griste nog juist bij tijds voor de voeten van den majoor het schiettuig weg. Toen sprong hij in de struiken en klauterde als 'n aap zoo vlug tegen de schutting op.

De anderen waren reeds naar beneden gedoken en zagen met vreugde het zwarte gezicht boven het klimop verschijnen. Maar op eens merkten zij, dat hun kaffervriend niet verder kwam. Hij rukte en rukte, maar zat blijkbaar vast.

‘Nou heb ik je, he, kwajongen, nou heb ik je!’ hoorden zij den majoor achter de schutting schreeuwen.

- Spekkie zag groen van den schrik; hij dacht, dat Paul's laatste oogenblik geslagen was en ook de anderen waren allesbehalve gerust. Doch zij herademden, toen zij Paul plotseling zijn beenen over de schutting zagen zwaaien en hij weer veilig en wel naast hen stond.

Maar het bleek hun, dat Paul er toch niet heelhuids was afgekomen; een schoen was in den strijd gebleven.

‘Oejoe! Hij heb mijn schoen!’ zei Paul en hij hinkte daarbij erg ongelukkig op zijn rechtergelaarsden voet rond.

Het was niet twijfelachtig meer, waar de schoen was gebleven. De jongens hoorden, dat de majoor met een hard voorwerp tegen de schutting sloeg en nijdig riep:

‘Die mag je zelf komen halen, jongetje!’

Zij zeiden geen woord en hielden zich zóó lang stil, als zij wisten, dat de vijand daar nog aan den anderen kant van de schutting stond. Maar toen zij

hem weg hoorden gaan, bleek het, dat Paul zich het verlies niet erg aantrok. Hij vertrok zijn gezicht in een allergekste grijns en zei:

‘Oeloe, hij dacht: ik kafferjongen in mijn hand en het was schoen!’ En op eens lachte hij luid op:

‘Ho, ho, ho, ho, hij mijn schoen, ik fijn de katapult!’

‘Jongens, binnenkomen!’ klonk onverwachts de stem van den Taks.

Spekkie en de Lijn keken onwillekeurig naar de kous van Paul's linkervoet.

‘O jé, nou zul je 't hebben!’ zuchtte Spekkie, en Jaap, die zeer goed begreep, dat hij het aangenaamste deel van het bezoek achter den rug had, zei:

‘Nou, besjour, ik ga naar huis!’ en verdween.

‘Jongens, binnenkomen!’ hoorden zij den Taks weer roepen.

De jongens meenden niet anders dan dat de majoor bij den heer Van Bommel was komen klagen, doch dit viel mee, want de Taks was alleen en wist blijkbaar nog niets van de heele historie af.

‘Wat loop jij te hinken, Paul? Waar is je rechter schoen?’ vroeg hij.

‘In den majoor!’ antwoordde Paul, zonder zich een oogenblik te bedenken.

Dit antwoord was al te onverwachts. De Taks schoot in eens in den lach en ook de drie vrinden proestten het uit. Toen Paul hen allen zag lachen, vond hij het zelf ook erg komiek en hij schuddebolde van plezier.

Maar heel duidelijk was het verband voor den Taks toch niet, want hij vroeg nog eens:

‘Waar, zeg je?’

‘In huis van het majoor. Hij stroop mij af, als ik hang.’

‘Waar, hang?’ informeerde Taks.

DE ARTAPAPPA'S.
‘Nou heb ik je, he, kwajongen, nou heb ik je!’ Bladz. 39.

‘Aan zijn schutting!’

De jongens zagen aan het plotseling ernstige gezicht van den Taks, dat hij het begrepen had. Hij zei niets anders tegen Paul dan: ‘O, zoo!’ en vroeg toen aan de anderen:

‘Ben jullie in den tuin van den majoor geweest?’

‘Nee, Paul alleen!’ antwoordde Pukkie en hij deed het heele verhaal.

Toen Pukkie klaar was, dachten de vrinden dat Paul 'n leelijk standje zou krijgen en zij waren heel verwonderd, dat Taks enkel maar zei:

‘Je mag niet zonder toestemming in een andermans' tuin komen, Paul, en ook niet weer op de schutting klimmen. Dan worden de buren boos op mij en dat wil je toch niet, he?’

Paul schudde zijn hoofd en zei: ‘Nee.’

Toch was het nog niet geheel tot hem doorgedrongen, want hij liet er dadelijk op volgen:

‘Maar die katapult van mijn en niet van dat majoor!’

‘Als je niet op de schutting was geklommen, zou de katapult niet in dien tuin zijn gevallen en als je mij hadt gevraagd, zou je hem ook terug hebben gekregen!’

Daarop klopte de Taks Paul op zijn schouder en zei:

‘En ga nou maar je andere schoenen aantrekken.’

‘Goed mainheer!’ antwoordde Paul en hij hinkte al lachend naar boven.

Toen Paul 's avonds naar bed ging, kwam de Taks op de logeerkamer met den verloren schoen in zijn hand.

‘Oeloe! mijn schoen terug!’ riep Paul verrukt uit. ‘Waar hij vandaan?’

‘Van den majoor! Zie je nou wel, dat je de katapult ook terug hadt gekregen, als je het beleefd hadt gevraagd?’

Paul knikte tevreden met zijn hoofd en zei heel wijsgeerig: ‘Wel ja, dat vent niet zoo kwaad, als hij uit ziet!’

Taks keerde zich lachend om en ging heen; hij vertelde maar niet, dat hij wel een uur met den majoor had moeten praten, voor dat hij hem had overtuigd, dat een jonge kaffer niet in een vloek en een zucht tot een wel opgevoeden jongenheer kan worden gebombardeerd. En wanneer Paul had geweten, dat de majoor bij het afscheidnemen tot den Taks had gezegd: ‘Als die kafferjongen nog eens in mijn tuin komt, dan sla ik hem tot moes!’ dan had hij zeker niet gezegd:

‘Dat vent niet zoo kwaad, als hij uitziet!’

Vijfde hoofdstuk.

De Artapappa's waren al drie dagen bij de familie Van Bommel in huis, toen Spekkie, Pukkie en de Lijn tot de verrassende ontdekking kwamen, dat Paul eigenschappen bezat, die hem tot een wondermensch voor de Vliedrechtsche jeugd zouden verheffen.

Het was een Zondagmorgen. De drie vrinden lagen nog in bed en bespraken met elkander, wat zij op dezen extra fijnen dag zouden uitvoeren, toen de deur met een ruk werd opengeduwd en de jeugdige Artapappa de kamer binnenkwam wandelen, echter niet als een gewoon mensch op zijn voeten, maar op zijn handen.

'Oeloepoe, hier ik ben!' riep hij den makkers als welkomstgroet toe en hij wandelde - aldoor op zijn handen - bedaard door tot het midden van de kamer.

'Wel verdikkie!' schreeuwde de Lijn en hij rolde van pure verbazing zoo uit zijn bed.

'Wat is dat?' riep Pukkie en hij zat tegelijk op den rand van zijn legerstede.

'Op zijn handen waaratje!' lachte de dikke Spekkie en hij staarde naar den omgekeerden Paul, alsof een wonderdier, naar binnen marcheerde.

'Oeloepoe! Oeloepoe! Oeloepoe! Poem!' en meteen

zakte de jonge konigszoon naar beneden en viel hij met zulk een bons op zijn hoofd, dat de jongens een oogenblik het ergste vreesden. Maar rustig, als een omgekeerd standbeeld, stond Paul daar in het midden van de kamer op zijn hoofd met zijn zwarte, bloote voeten in de lucht.

‘Hoe lapt ie 'm dat?’ riep Spekkie, die met zijn logge lichaam het nooit verder in de gymnastiek had kunnen brengen dan tot een simpele vier.

‘Ik zak in mijn kop!’ klonk het van den grond, ‘mijn kop van ijzer, die nooit stukkend.’

Met één ruk zette hij zich in den hoogstand en stond hij opnieuw op zijn handen om zich daarna weer met een bons op zijn hoofd te laten vallen, met welke proef hij aan de vrienden het duidelijkste bewijs gaf, dat ‘zijn kop niet stukkend’ kon.

Spekkie, Pukkie en de Lijn waren in verrukking. Zij begrepen het dadelijk: als de makkers dàt zagen, zou Artapappa nog meer in hun achting rijzen. Een kaffer was al geen alledaagsch mensch, maar wat te zeggen van een zwarten koningszoon, die op zijn handen wandelde en zich op zijn hoofd liet vallen, alsof hij August de Domme in eigen persoon was?

Met een sprong stond Paul plots recht op zijn voeten. Toen hij de verbaasde gezichten van de drie vrinden zag, lachte hij luide en riep:

‘Allo, jij kijk net alsof donder! Daar niks an! Ik loop onder net zoo hard als boven!’ en als om te bewijzen, wat hij met dezen eigenaardigen Hollandschen zin bedoelde, stond hij al weer op zijn handen en liet hij de drie vrinden zien, hoe vlug hij in omgekeerde houding de kamer kon rondtippelen.

‘Van wie heb je dat geleerd?’ vroeg Pukkie, toen Paul weer met zijn voeten beneden was.

‘Van mijn vader. Wij altijd ondersteboven!’

Van zoo'n wonderbaarlijke koningsfamilie hadden de jongens nog nooit gehoord.

‘Mijn vader leer ons visch, jaag en loop op mijn kop! Hij zóó knap! Hij loop ook op zijn kop!’ vulde Paul vol trots verder aan.

De jongens konden - ondanks de pogingen van den zoon - zich geen goede voorstelling maken van Zijne op den kop wandelende Majesteit. Maar zij waren den koning innig dankbaar voor al het vele, dat hij zijn vorstelijken telg had geleerd.

De acrobatische vaardigheid van Paul grensde werkelijk aan het ongeloofelijke.

‘Ik kan overal op mijn kop!’ lachte Paul en nauwelijks had hij dit gezegd, of hij zette zich op den rand van Pukkie's bed in den hoogstand en bleef daar hoog boven den grond onbeweeglijk recht op zijn handen staan.

‘Oeloe, wacht, nou die komt!’ schreeuwde Paul en voordat de jongens er op verdacht waren, liet hij zich pardoes met zulk een plons naar beneden vallen, dat de glazen en karaffen op de waschtafel ervan rinkelden.

‘Wel verdraaid!’ riep Pukkie, toen hij Paul daar voor het bed doodkalm weer op zijn handen zag staan. ‘Zoo doen ze niet eens bij Carré!’

Met een sprongetje stond de zwarte acrobaat weer recht op zijn voeten.

‘Jij kan duikelen om je kop?’ vroeg hij met een grijns.

De Lijn, die blij was, dat hij nu ook iets kon vertoonen, sprong onmiddellijk op zijn bed, plantte zijn hoofd midden in de matras en duikelde heel voorzichtig in zijn nachthemd ondersteboven.

‘Walla, watte datte? flauwe smoes! kan kleine kind!’ schreeuwde Paul en zijn zwarte gezicht was één vroolijke

grijns. ‘Daar niks an! Zoo heelemaal los, meen ik, met één zwaai, achtersteover, onderste boven!’

‘Hè, wat?’

De jongens lachten niet eens meer om deze vreemde uitdrukking. Zij waren nu een en al nieuwsgierigheid om te weten, wat voor toer hun nieuwe kaffervriend met zijn ‘achterste over, ondersteboven’ bedoelde.

‘Wel, ditte!’ riep de jonge Artapappa. Met een sprong stond hij op den rand van het bed van den dikken Spekkie, zette zich stevig in postuur en maakte daarop een keurige salto mortale achterover. De glazen en karaffen rinkelden weer op de waschtafel, toen Paul met een zware bons op den grond neer kwam.

‘Allemaal van mijn vader. Hij springt ook voor en achter om zijn kop!’

Als de jongens niet met zekerheid hadden geweten, dat Artapappa III over duizende kaffers regeerde, zouden zij den indruk hebben gekregen, dat hij clown in één of ander circus was geweest.

‘Als niet goed, hij klets mij om mijn kop! Ikke niet meer voel, al klets nog zoo hard!’

De jongens keken elkaar even aan. Zij vonden de positie van koningszoon in Zuid-Afrika blijkbaar niet bijzonder begeerlijk.

‘Als jij wil, klets maar!’ zei Paul en bij wijze van uitnoodiging bracht hij, terwijl hij zijn handen op zijn rug strekte, z'n linkerwang naar voren.

‘Moet ik slaan?’ vroeg Pukkie.

‘Ja, klets op!’ lachte Paul.

Een dergelijk verzoek was nog nooit aan Pukkie door een van zijn vrinden gedaan. Hij was er een beetje verlegen mee, omdat hij absoluut niet wist, hoe ver de ongevoeligheid van Paul's wang ging en hoe hard hij dus kon slaan.

‘Vooruit nou! klets toe!’ riep Paul.

‘Nou, goed dan, als ik mag!’ en tegelijk gaf Pukkie - 'n beetje voorzichtig - Paul een klap op zijn wang.

‘Oeloe, da's niks, da's aai! da's geen klets!’ En toen zich wendend tot den Lijn herhaalde hij zijn uitnoodiging. ‘Klets jij, maar niet zoo aai! Ikke niks voel!’

De Lijn zette zich in postuur. Pats!... een klinkende klap klonk door de kamer. Geen spier vertrok op het gelaat van den kleinen nikker.

‘Nou jij!’ en met één draaide hij Spekkie zijn rechterwang toe. ‘En vooruit nou, niet aai!’

Gretig maakte Spekkie van de gelegenheid gebruik om Paul een stevigen klap op de rechterwang toe te dienen.

Het werd nu gewoon een wedstrijd, wie het hardste kon slaan en bij elken pats, dien de jeugdige Artapappa opving, riep hij lachend:

‘Allo, dat geen klets, dat is aai! dat is smeer!’

Toen de drie vrienden de wangen van Paul genoeg naar hun zin hadden ‘bekletst’ - waarbij het lijdend voorwerp maar aldoor onverschillig stond te lachen - werd een oogenblik gerust. In die korte rustpauze ging Paul aan het vertellen.

‘Aan boord, zij noem mij kop van Jut! De matroos ook sla; zij zeg, ikke van leer. Maar één mij sla, vlak midden het neus! Mijn neus springt bloed! Oeloe, ikke zoo kwaad en ander matroos ook kwaad. Ik spring in zijn voet, hij over de dek, ik achter hem op en poekel hem op zijn kop! Toef! toef! toef! Allo, hij nooit meer slaat in mijn neus, de schobjak!’

En daarop weer zijn rechterwang naar Pukkie toekeerend, inviteerde hij hem nogmaals: ‘Als jij nog eens wil klets, allo, ga gang!’

Juist toen Pukkie aan deze vriendelijke uitnoodiging

gehoor gaf, ging de deur open en stond de heer Van Bommel op den drempel. De Taks was niet weinig verbaasd, toen hij daar den jeugdigen Artapappa in zijn nachthemd midden in de slaapkamer zag staan en hij dit voor de Hollandsche jeugd gansch nieuwe spel aanschouwde.

'Wat doe jullie daar?' vroeg hij verwonderd.

'Wij speel kop van Jut!' legde Paul uit. 'Als u wil, u mag mee klets!'

Het kostte den heer Van Bommel eenige moeite om in den gedachtengang van zijn nieuwen huisgenoot te komen; maar zoodra hem de bedoeling van deze zonderlinge uitnoodiging duidelijk was, vond hij het noodig aan de vertooning een einde te maken.

'Jij moet je niet op je gezicht laten slaan, Paul!'

'Allo, niks geen pijn! Ikke voel niks. Aan boord de matroos, zij ook sla! Zij altijd slap van lach!'

'Dat was aan boord! Maar in Holland doen wij zoo iets niet!'

Het was den jongen Artapappa eigenlijk niet goed duidelijk, waarom men zoo iets aan boord wèl en in Holland niet deed, maar hij legde zich toch onmiddellijk bij deze beslissing neer. Paul had reeds op dezen derden dag een groot vertrouwen in de uitspraken van den braven Taks.

'Allo, ik dan niet meer kop van Jut!' en tot de drie vrienden zei hij berustend: 'Dan niet meer klets, klets vandaag!'

De heer Van Bommel kon gemakkelijk zeggen, dat men in Holland zoo iets niet deed, Spekkie, Pukkie en de Lijn waren het met deze uitspraak ditmaal volstrekt niet eens. De ontdekking, dat Paul op zijn handen kon loopen en op zijn hoofd kon staan, salto mortales maakte, alsof het zoo niets was, en zich daarbij als een geboren clown op zijn gezicht liet slaan, was voor hen

zoo verrassend, dat het hun onmogelijk was om het bij deze eene vertooning te laten. Zij begrepen, dat zij hun makkers te kort zouden doen, als zij dit geheim niet aan de wereld openbaarden.

'Je zou met hem op de kermis kunnen reizen!' zei Pukkie, toen zij een oogenblik later weer met hun drieën alleen waren.

Gijs bleek het meest verbaasd. De dikke Spekkie was zelf zóó stijf, dat hij met geen mogelijkheid zich aan de ringen kon optrekken - laat staan een zwaluw kon maken - en als hij het eens probeerde zich aan den rekstok heel gewoon om te trekken, dan moesten er wel twee jongens bij te pas komen om zijn logge lichaam over den stok heen te schuiven.

'Dat leer ik in geen honderd jaar!' zuchtte hij dan ook uit den grond van zijn hart.

Pukkie en de Lijn geloofden het graag. Zij waren er van overtuigd, dat het gemakkelijker zou zijn de aarde anders om te laten draaien dan Spekkie een salto mortale te laten maken.

Zij waren het er met hun drieën roerend over eens, dat zij Paul zijn toeren zoo gauw mogelijk voor de makkers van de H.B.S. moesten laten vertoonen, maar zij verschilden alleen van opinie, hoe dat moest gebeuren. Spekkie wou hem meenemen naar de gymnastiekles. Hij hoopte in zijn hart, dat de heer Schoevers, de gymnastiekleeraar, hem wat beter genegen zou zijn, wanneer hij hem dezen lenigen, zwarten acrobaat presenteerde. De Lijn wou alle makkers dïenzelfden middag nog in den tuin inviteeren, maar Spekkie meende, dat de Taks, die van 'kletspartijen' blijkbaar niets moest hebben, hier waarschijnlijk bezwaar tegen zou maken.

Toen verhief Pukkie, die altijd het meeste phantasie had, zijn stem.

‘In het spel van Janus Blanus!’ stelde hij voor.

‘Dat is wat, ja, het spel van Janus Blanus!’ riep de Lijn, en ook Spekkie knikte goedkeurend met zijn hoofd.

Het spel van Janus Blanus was een inrichting van acrobatiek, die zij het vorige jaar na de kermis hadden geopend op den zolder van het pakhuis van den vader van Rud Noordaa. Dat spel was een navolging van het ‘paljassenspel’ geweest, dat tijdens de kermis op de Markt had gestaan. Zij hadden er een werkelijk tooneel gehad, dat met een gordijn kon worden afgesloten en een zeer diepe toeschouwersruimte met stoelen en banken, eerste, tweede en derde rang, maar de zaak was gesloten moeten worden, omdat tijdens de eerste voorstelling het publiek, dat tegen een entree van vijf, drie en twee cent toegang had gekregen, ontevreden was geworden over de ‘representaties’ van het optredend gezelschap en onder veel kabaal zijn geld had teruggeëischt, toen het programma nog niet half was afgewerkt.

Nu moet erkend worden, dat de toeren, die destijds in het spel van Janus Blanus werden vertoond, wel wat tegenvielen na alles, wat er in het echte ‘spul’ te zien was geweest. De directie - Rud Noordaa en Harry Kool - had de voorstelling zeer grootscheepsch aangekondigd als ‘extra-élite-gala-voorstelling’ en de verwachting der jongens, die hun vijf, drie en twee centen hadden geofferd, was daardoor misschien wel wat te hoog gespannen geweest. Maar toen zij bemerkten, dat de heele vertooning eigenlijk uitsluitend bestond in een verkleedpartij, kopje duikelen, nog eens kopje duikelen en met een wandelstok balanceeren, waren de toeschouwers erg onrustig geworden en waren zij begonnen te roepen, dat het maar ‘flauwe aardigheden’ waren en dat het ‘geen echt spul was.’

De toestand was kritiek geworden, toen Geert Beukers

- op het programma met vette letters aangekondigd als hypnotiseur-prestidigitateur - goocheltoeren ging vertoonen, die òf geheel mislukten òf zóó onhandig werden vertoond, dat alle toeschouwers dadelijk het fijne er van snapten En het was heelemaal spaak geloopen, toen Geert een gulden uit zijn neus wilde tooveren en het heele publiek als uit één mond begon te schreeuwen, dat ze duidelijk hadden gezien, dat de gulden niet uit den neus maar uit de mouw van zijn jas was gekomen.

'Doe jij het dan zelf, als jij het zooveel beter kent!' had Geert tegen Piet Bron van den slager geroepen, maar aangezien Piet van meening was, dat hij drie cent betaald had - hij zat op den tweeden rang - om een 'spul' te zien en niet om zelf toeren te vertoonen, had hij met veel misbaar zijn geld teruggeëischt.

'Het benne allemaal flauwe smoesies, die jullie verkoopen! Het is boerenbedrog! Verlakkerij! Zoo kennen wij het ook!' had de jeugdige Bron geroepen, waarop de directeur - Rud Noordaa - had geëischt, dat Piet de zaal moest verlaten. Maar dit was zoo eenvoudig niet gegaan, want Piet eischte eerst zijn 'centen' terug. Hij had drie cent betaald om een 'spul' te zien, dan moest hij het ook eerst zien! en bij dezen eisch hadden alle vrienden van Piet zich eendrachtig aangesloten.

Doch de leden van het spel van Janus Blanus waren hiertoe allerminst genegen geweest.

'Eens betaald, blijft betaald!' hadden zij geroepen en het gevolg was geweest, dat de heele vertooning nog vóór de pauze eindigde in een woeste vechtpartij, waarbij de leden van het gezelschap Janus Blanus het onderspit moesten delven, doordat zij in aantal ver in de minderheid waren. De artisten waren tenslotte gevlucht en daar Spekkie - die bij de kas had gezeten,

omdat hij zelfs tot kopje-duikelen niet in staat was - reeds bij het begin van de ruzie er vandoor was gegaan en het geld in veiligheid had gebracht, bleef het publiek net zoo lang staan tieren: ‘Centen terug! Centen terug! Centen terug!’ tot de heer Noordaa in eigen persoon verscheen en de gemoederen van de opgewonden menigte tot bedaren bracht door de entreeprijzen terug te betalen. Maar het spel van Janus Blanus was dien zelfden middag voor goed door den heer Noordaa gesloten, omdat hij dergelijke woeste tafereelen niet wenschelijk achtte voor zijn zaak.

Zoo was het spel van Janus Blanus op denzelfden dag, waarop men het had geopend, ook weer gesloten, wat voor de optredende artisten, en de directie in het bijzonder, de grootste teleurstelling was geweest.

Spekkie, Pukkie en de Lijn waren het erover eens, dat Janus Blanus weer uit zijn asch moest verrijzen, nu zij een eerste klas acrobaat en negerclown tegelijk in hun midden hadden gekregen. De heer Noordaa zou vast en zeker de poorten van zijn inrichting weer openen en het publiek zou in massa's toestroomen om het Afrikaansche wonder, Artapappa met de leeren wangen, den op zijn handen wandelenden en op zijn kop vallenden koningszoon, te aanschouwen. Het succes zou overweldigend zijn en het geld zou bij stroomen vloeien in de kas, die evenals bij de eerste voorstelling door Spekkie zou worden gehouden. En met al deze gedachten in hun hoofd, trokken zij er 's middags op uit om met de directie - Harry Kool en Rud Noordaa - de verdere plannen voor de wederoprichting van het spel van Janus Blanus te bespreken.

Zesde hoofdstuk.

Harry Kool en Rud Noordaa waren het onmiddellijk met de drie vrienden eens, dat het spel van Janus Blanus weer moest worden geopend; met een kunstenmaker als Paul Artapappa zouden zij een prachtprogramma kunnen geven. Zij waren zoo in de wolken met dit schitterende voorstel, dat zij dadelijk besloten den jongen koningszoon in de directie op te nemen.

Met hun vijven togen zij nog dienzelfden middag naar den heer Noordaa om hem toestemming te vragen zijn pakhuis weer voor dit extra fijne doel te willen afstaan. Maar de heer Noordaa voelde veel minder voor het Janus Blanus-spel dan de vijf jongens. Hij had zulke slechte herinneringen behouden van de 'extra-élite-gala-voorstelling', dat hij er eerst absoluut niets van wilde weten.

'Nee, dank jullie wel, hoor!' zei de eigenaar van het pakhuis. 'Van jullie Janus Blanus moet ik niemendal hebben! Dat geeft maar niks dan vechtpartijen!'

'Nee, mijnheer, vast niet!' verzekerde Pukkie. 'Het wordt nu een echt spel!'

'U zal eens zien, meneer, hoe fijn het wordt!' pleitte de Lijn.

‘Wij kunnen best een gulden voor den eersten rang vragen!’ meende Spekkie.

‘Ja, maar u mag voor niks komen!’ haastte Harry zich te zeggen.

‘Met mevrouw en de heele familie!’ vulde Pukkie aan.

‘Eerste rang!’ verzekerde Spekkie.

De jongens hoopten door dit edelmoedig aanbod het hart van den heer Noordaa te kunnen vermurven. Voor vijf vrijplaatsen in het spel van Janus Blanus zou hij zijn pakhuis toch wel willen afstaan. Zij waren erg verbaasd, dat zelfs het vooruitzicht de toeren van den jongsten Artapappa voor niets te kunnen bewonderen, niet voldoende was om de bezwaren van den heer Noordaa te overwinnen. Hij dacht met een zekere huivering nog aan de bakkelei-partij en hoorde in zijn gedachten weer het Indianen-gekrijsch van het verontwaardigde publiek, dat al maar door: ‘centen terug! centen terug! centen terug!’ gilde.

De jongens begonnen reeds te vreezen, dat al hun pogingen schipbreuk zouden lijden.

‘Als wij 't dan eens voor 'n liefdadig doel deden, meneer!’ stelde Spekkie voor, al ging de gedachte hem ook aan zijn hart al die guldens weer te moeten afstaan.

De Lijn wist dadelijk een mooi doel.

‘Voor de arme kafferkinderen!’

Rud zocht het wat dichter bij huis.

‘Voor liefdadigheid naar vermogen!’ stelde hij voor, omdat hij wist, dat zijn vader voor deze vereeniging, waarvan hij voorzitter was, veel voelde.

Maar het bleek, dat juist de entréegelden voor den heer Noordaa een onoverkomelijk bezwaar vormden. Hij vreesde, dat het publiek weer te veeleischend zou worden, als het aan de kas van Spekkie had geofferd.

‘Nou, als het dat alleen is, laten wij het dan voor niks doen!’ riep Pukkie.

Voor hem was het toch de hoofdzaak den jeugdigen Artapappa in zijn wonderbaarlijke toeren aan den volke te vertoonen.

Het ging Spekkie erg aan het hart, dat er geen entree's zouden worden geheven. Hij was nu eenmaal de man van de kas, maar toen Rud hem beloofde, dat hij dan het gordijn mocht ophalen, had hij er vrede mee.

‘En desnoods mag jij Paul 'n paar maal om zijn gezicht kletsen!’ troostte de Lijn hem.

Dat vooruitzicht nam alle bezwaren bij Spekkie weg. Hij wist bij ondervinding dat dit niet moeilijk was en hij begreep, dat de kletspartij een geweldig succesnummer zou worden.

‘Nou, als ik er op aan kan, dat het niet meer in herrie en vechterij ontaardt, zooals de vorige maal, dan zal ik het nog eenmaal toestaan!’ zei tenslotte de heer Noordaa, die zijn zoon graag een genoegen gunde en zich den tijd kon herinneren, dat hij zelf jong was geweest.

‘Prachtig! Fijnemans! Mooi zoo!’ riepen de jongens verrukt, en Pukkie en de Lijn verzekerden den heer Noordaa nogmaals, dat hij de voorstelling mocht bijwonen en mee mocht nemen, wie hij wou. Want dat het spel van Janus Blanus ook den eigenaar van het pakhuis in vervoering zou brengen, hiervan waren zij overtuigd.

‘U zult het zien, mijnheer, u hebt nog nooit zoo iets fijns gezien. Salto mortales, of het zoo niks is, en zijn handen loopt hij als 'n aap.’

De heer Noordaa beloofde te zullen komen kijken en liet de jongens alleen om de plannen verder uit te werken.

Even later zaten de vijf vrinden met Paul in den tuin van den heer Van Bommel en trachtten zij hem duidelijk te maken, wat het spel van Janus Blanus beteekende en welke taak hij daarin te vervullen had. Toen de jeugdige Artapappa alles helder was, bleek hij onmiddellijk enthousiast voor het plan te zijn en riep hij:

'Oeloe ja, ikke mee Janus Blanus! Achtersteover ondersteboven om mijn kop en op mijn handen!' en om een voorproefje te geven van wat het publiek te zien zou krijgen, sprong hij op de bank en maakte hij voor Rud en Harry een salto mortale, dat zij er paf van stonden.

In zijn bewondering bood Rud hem dadelijk het mede-directeurschap aan.

'Watte datte, directeur?' informeerde Paul.

Pukkie legde het hem uit.

'O zoo! Dus flauwe smoes!' lachte Paul, zoodra hij in de gaten had, dat dit directeurschap niet veel meer was dan een eerebaantje.

Harry en Rud waren beiden een weinig in hun wiek geschoten over de minachtende wijze, waarop de kafferjongen zich over het directeurschap uitliet, maar zij durfden niets zeggen, daar zij heel goed begrepen, dat zij zonder Paul het spel van Janus Blanus gerust gesloten konden houden.

Reeds den volgenden dag werd begonnen met de repetities. Het had den drie vrienden nog eenige moeite, gekost den heer Van Bommel over te halen om Paul met hen mee te laten gaan. Zij hadden voorzichtigheidshalve met geen woord gerept over de extra gala-élite voorstelling, omdat zij heel goed begrepen, dat de Taks voor dergelijke representaties veel minder zou voelen dan zij. De heer Van Bommel had echter ten slotte toegegeven, daar hij wel begreep, dat hij den

levenslustigen kafferjongen toch ook niet altijd thuis kon houden. Paul zelf had het meest aangedrongen.

'Als ik op schutting, dan brul die majoor en stroop mij af!' had hij gezegd. 'Waarom niet in die pakhuis? Daar brul geen mensch! Allo, meneer, zoo fijn in die pakhuis! Wij speel van Janus en Blanus en over die kop!' en toen Pukkie - bang, dat Paul te ver zou gaan, hem stiekum in zijn lenden porde, keerde hij zich een beetje verontwaardigd om en bromde hij:

'Allo, wat jij kriebel? Ik geen vlooi!'

Harry en Rud hadden nog voorgesteld, ook Bloemhof uit te noodigen, omdat zij van meening waren, dat twee over den kop duikelende zwartjes nog een grooter attractie zouden vormen dan één, maar de anderen begrepen zeer goed, dat de oudste Artapappa hiervoor toch niet te vinden zou zijn.

'O nee, dat is zoo'n dooie diender!' had Pukkie gezegd. 'Daar is niks mee te beginnen!' en daarom werd besloten om Bloemhof - zooals Spekkie het uitdrukte - 'maar in zijn vet te laten gaarkoken.'

Den volgenden middag om vier uur ging het gezelschap van Janus Blanus onmiddellijk aan het repeteeren. Behalve de vijf reeds bekende leden waren nog aan het spel verbonden Jaap Schreven, Geert Beukers en Piet Blooker.

Jaap Schreven was de specialiteit in het balanceeren. Hij kon het tooneel rondwandelen met een wandelstok op zijn kin, zijn neus en zelfs - al mislukte die toer ook wel eens - op zijn voorhoofd. Bij de vorige - zoo droevig in het water gevallen - voorstelling had hij dezen toer natuurlijk ook vertoond. Den eersten keer had hij er zelfs een groot succes mee ingeoogst, maar toen hij - omdat het gezelschap anders geen kans zag een heel programma te vullen - na elk nummer weer

met zijn stok terugkwam, was het publiek erg rumoerig geworden en hadden zij in de zaal geroepen:

‘Nou ja, nou weten wij 't wel! Schei nou maar uit!’

Maar omdat het op het programma stond, was Jaap toch maar telkens weer vol moed met zijn stok op het tooneel verschenen.

Bij den zesden keer had Piet Bron - dezelfde, die de goochelpartij van Geert in de war had geschopt - heel hard geschreeuwd:

‘Nee maar, wat zullen we nou hebben? Dat hebben wij heelemaal nog nooit gezien!’

En toen de stok voor de zevende maal op Jaap's neus stond te wiebelen, kwam plotseling een stuk appel van den eersten rang gevlogen, precies tegen het topje van zijn neus, waardoor de stok - onder een luid hoera - de lucht instoof en van het tooneel tusschen het publiek in de zaal rolde.

Ondanks de ondervinding, bij de vorige voorstelling opgedaan, meende Jaap, dat het balanceernummer weer op het programma voor moest komen. De Lijn, die niet zooveel vertrouwen in het publiek had als Jaap, waarschuwde:

‘Pas maar op, als ze jou met je stok zien, gaan ze weer met appels gooien!’

‘Ja, dat moeten ze eens wagen, dan smijten wij ze d'er uit!’ zei Jaap beleedigd.

‘Ze betalen geen cent!’ merkte Spekkie op, die van meening was, dat bij een gratis voorstelling het publiek alles slikken moest. ‘Al wil Jaap twintig keer met zijn stok komen, ze hebben nou niks meer te commandeeren!’

‘Watte datte met het stok?’ informeerde Paul, die niet begreep, waarover zij het hadden.

Jaap liet hem onmiddellijk den toer zien, maar hij had den stok nauwelijks op zijn neus, of de nikker begon te lachen en riep:

‘Oeloe, niks an! Jij grapjas! Allemaal flauwe smoes! Ikke brandende zak in mijn punt van mijn neus!’

‘He?’ riepen de jongens tegelijk uit.

Paul was al bezig van een krant een in een scherpe punt uitloopenden zak te maken. Toen ging hij op een stoel zitten, plaatste den papieren zak met de punt op het topje van zijn neus en zei:

‘Allo, jij mag mij steek an met lucifer, hij zal brand heelemaal fuut! fuut!... tot in mijn neus!’

Rud en Harry staken voorzichtig den zak boven in brand en vol bewondering zagen de jongens, hoe de vlammen langzaam naar beneden kronkelden en hoe Paul den al kleiner en kleiner wordenden zak op zijn neus in evenwicht wist te houden, totdat er bijna niets meer van over was gebleven. Zij braken in luid applaus uit, toen Paul opsprong en het naar beneden zwevende brandende stukje papier voor zijn mond wegblies.

‘Nou jij doe na, ja?’ inviteerde hij Jaap. Maar Jaap probeerde het maar niet eens; hij voelde, dat hij in het balanceeren bij Paul vergeleken maar een ‘broekie’ was.

‘Nou, dan moet jouw nummer maar vervallen!’ zei Spekkie. Maar dit vond Jaap onzin. Spekkie had gemakkelijk praten, omdat hij zeker was van zijn baantje van gordijnophaler. De vorige maal was hij goed genoeg geweest om het acht maal te vertoonen en nu heelemaal niet?... dat verschil was te groot. Al kon hij het niet zoo fijn als Paul, hij stond er op, dat hij zijn balanceertoeren zou vertoonen.

En toen de anderen hem allen afvielen en hem zeiden, dat hij met zijn stok gerust kon ophoepelen, werd Jaap nijdig en dreigde er even ernstig ruzie tusschen de leden van het gezelschap te zullen komen.

‘Dan kunnen jullie ook allemaal wel naar huis gaan! Die toeren van jullie zijn ook niks! Wat is dat nou,

een zwaluw aan de ringen en je even omtrekken. Denk jullie, dat ze dàt mooi vinden. Dat kan elke jongen! Ik ben net zoo goed lid van Janus Blanus als jullie!' riep hij verontwaardigd.

Hier konden de anderen niet veel tegenin brengen. Ze begrepen heel goed, dat, vergeleken bij de toeren van Paul, hun acrobatische verrichtingen niet veel bijzonders waren. Maar om in het geheel niet mede te werken, daar voelden zij niemendal voor. Je kon toch moeilijk den jeugdigen Artapappa den geheelen middag alleen in zijn eentje laten optreden. Een spel bestond nu eenmaal uit meerdere leden en het publiek mocht dankbaar wezen een clown-acrobaat als dezen Artapappa te zien te krijgen. In welk jongensspel werkte zoo'n allereerste kracht - een koningszoon nog wel - mede?

Er werd besloten, dat Paul in vier nummers zou optreden; in het eerste zou hij op zijn handen loopen en op zijn hoofd staan, bij het tweede zou hij zijn saltomortales vertoonen, nummer drie zou voor den brandenden zak zijn, maar het grootste succes werd verwacht van het slotnummer: de kop van Jut. Om de goocheltoeren van Geert op te luisteren, zou Artapappa voorts hierbij als hulp optreden, bij welk nummer ook al een enkele maal 'gekletst' zou kunnen worden.

Om 'den kop van Jut' van den grootst mogelijken bijval te verzekeren, had Pukkie er een heele 'pantomime zonder spreken en zingen' bij bedacht. Het tooneel zou een kapperszaak op een dorp voorstellen. Pukkie zou de dorpsbarbier wezen en de verschillende leden van het gezelschap zouden in dit stuk als de klanten optreden. Rud zou in een soldatenpak worden gestoken, Harry werd matroos, Jaap bakker, Piet Blooker dorpsveldwachter, Geert schoorsteenveger, de Lijn een dienstmeisje en Spekkie baker.

‘Wat is dat?’ vroeg Jaap heel verbaasd, toen Pukkie dat voorstelde, ‘hoe komen die twee vrouwen bij den barbier verzeild?’

‘Die zijn met hun mannen en hun vrijers mee!’

‘Bij den barbier! Dat zie je toch nooit!’ waagde Harry op te merken.

‘Nou ja, als jullie zoo wilt, dan kunnen wij nooit wat maken!’ verdedigde Pukkie zich. ‘Het is maar 'n pantomime! Het hoeft zoo echt niet te wezen! Wij hebben die pakken nou eenmaal en dan moeten wij ze ook gebruiken!’

Dit laatste argument was afdoende. De heer Noordaa had deze costuums voor een operette-opvoering laten maken en die moesten dus nu worden gebruikt. Zij waren er allen van overtuigd, dat de dikke Spekkie als baker een reuzensucces zou hebben en Gijs was erg dankbaar, dat hem nu tenminste ook nog een andere rol dan gordijnophaler werd toebedeeld.

‘Als het scherm opgaat, zitten jullie allemaal net als bij een kapper in een kring tegen den muur?’ legde Pukkie uit.

‘En ik moet het gordijn ophalen!’ merkte Spekkie op.

‘O ja, dat is waar ook! Nou, dan kom je daarna binnen om je man af te halen!’

‘Waarom komt ze d'er man halen?’ informeerde de Lijn.

‘Waarom? Waarom? Daarom!’ antwoordde Pukkie, een beetje kregelig door al dat gevraag. ‘Omdat ze op het tooneel mot!’

‘Wie is mijn man?’ vroeg de dikke Gijs.

Allen hadden plotseling een groot verlangen om de man van de baker te zijn, maar Pukkie, die de leiding had, besliste, dat Geert, de schoorsteenveger, Spekkie's wettige echtgenoot zou zijn.

‘Nou,’ ging Pukkie door, ‘als het scherm dus opgaat, sta ik Jaap in te zeepen.’

‘En dan kom ik binnen?’ vroeg Gijs.

‘Houd toch je bakkes!’ snauwden alle anderen.

‘Ik moet het toch weten!’ verontschuldigde Spekkie zich, die al lampenkoorts had bij de gedachte, dat hij dit keer ook zou moeten optreden.

‘Nee, je komt nog niet binnen!’ zei Pukkie nijdig. ‘Als jullie mij telkens in de rede valt, kan ik niet verder vertellen!’

En toen zij allen stil waren, ging hij door:

‘Ik sta dus den bakker in te zeepen met 'n boender!’

‘Een boender?’ vroeg nu Harry op zijn beurt zeer verbaasd.

‘Sssst! houd toch je toet!’ riepen alle anderen te gelijk en Pukkie vervolgde:

‘Met een boender, ja! Voor zeepsop nemen wij een emmer met witte kalk! Daarvan kwak ik net zoo veel op Jaap's gezicht, tot-ie heelemaal wit is!’

‘En als ik het dan in mijn oogen krijg?’ vroeg Jaap een beetje angstig, omdat hij meende, dat Pukkie met ongebluschte kalk wilde gaan smijten. Jaap voelde heel veel voor een pantomime, maar om blind te worden gegooid, dat vond hij toch wel wat te veel gevergd. Hij dacht er dan ook al over om zijn rol aan een ander over te dragen.

‘Je doet je oogen natuurlijk dicht. Ik heb het zelf net zoo gezien in een circus en het kan heelemaal geen kwaad!’ stelde Pukkie hem gerust.

Jaap had geen bezwaar meer de rol van den bakker te spelen.

‘Dan begin ik je te scheren!’ ging Pukkie door.

‘Jawel, maar als je me snijdt!’ merkte Jaap op. De rol lachte hem al weer minder toe, omdat hij heel

weinig vertrouwen in de barbiersvaardigheid van den levendigen Pukkie had.

''t Is geen echt mes! Wij maken er één van hout van wel één Meter lang en dat beplakken wij met zilverpapier. Dat is juist het fijne van de mop! Je zult es zien, man, ze lachen zich een kriek! Ik heb het zelf in een circus gezien!'

De jongens hadden nu al schik, wanneer zij zich het geval voorstelden.

'Als ik klaar ben met Jaap, komt Paul binnen in een lange jas en met een hoogen hoed!'

'Allemachies, ja!' gilde de Lijn. Hij zag het nu al voor zich en hoorde de zaal reeds brullen bij het gezicht van Artapappa met een hoogen hoed.

'Watte, ikke hooge hoed?' vroeg Paul, die van het heele verhaal eigenlijk heel weinig had begrepen.

De jongens legden het hem nog eens uit.

'Oeloe ja, hooge hoed, dan ikke zendeling!' riep hij verrukt, toen hij het gesnapt had.

'Nee,' zei Pukkie, 'jij bent directeur van een honden- en apenspel!'

'Ik hond en aap? Watte datte?' informeerde Paul.

Pukkie trachtte hem de beteekenis van zijn woorden uit te leggen, maar Paul's phantasie bleek niet zeer groot te zijn.

'Waar dan die hond en aap?' vroeg hij.

'Die zijn er niet. Jij bent alleen maar directeur en nou kom je in het dorp bij den barbier!'

Paul zette een heel wijsgeerig gezicht; hij had het begrepen.

'Oeloe, ja, ik snap,' riep hij plotseling uit, 'ik hond en aap zonder hond en aap!'

De jongens gierden het uit en Pukkie vervolgde:

'Jij bent meneer Bachialoupie!'

‘En jij zeg, ik hond en aap!’ grinnikte Paul, die het nu begon te duizelen.

‘Ja wel, maar die baas van het honden- en apenspel heet Bachialoupie!’

‘Oeloe ja,’ knikte Paul, ‘ikke snap. Ik hond en aap en heet Loupie!’

‘Precies!’ lachte Paul, die blij was, dat Artapappa hem eindelijk begrepen had.

‘Meneer Bachialoupie wil dadelijk geschoren worden, maar dan worden alle anderen kwaad, omdat zij veel eerder zijn gekomen. Om de klanten tevreden te stellen, geeft Bachialoupie aan jullie een rijksdaalder!’

‘Walla, waar rijksdaalder vandaan? Ikke geen rijksdaalder!’ grinnikte Paul.

‘Nou ja, dan doe je maar net alsof!’ zei Pukkie.

Paul begon plotseling hard te lachen.

‘Wat flauwe smoes!’ riep hij. ‘Ik hond en aap en geen hond en aap! Ik rijksdaalder en geen rijksdaalder! Ikke misschien ook hooge hoed en geen hooge hoed!’

Dat was den jongens te machtig. Zij vielen tegen elkaar aan van het lachen en het duurde een heelen tijd, voordat Pukkie verder kon gaan. Hij legde Paul uit, dat zij een ouden hoogen hoed en een rijksdaalder van Rud's vader konden leenen.

‘Waarom dan jij ook niet leen hond en aap van die meneer pa? Dan ik heelemaal echt!’

Toen zij Paul hadden verteld, dat je in Holland maar niet zoo gemakkelijk aan apen kon komen, ging Pukkie met het verhaal der pantomine door.

‘Als meneer Bachialoupie een rijksdaalder betaald heeft, dan begin ik hem in te zeepen en maak ik zijn heele gezicht wit!’

‘Oeloeja, dan ik witte kaffer, da's fijn!’ schreeuwde Paul en hij schudde van pleizier op zijn stoel heen en weer.

‘Als ik hem heelemaal ingezeept heb, komt de baker binnen!’

‘O, dus dan kom ik?’ vroeg Spekkie, die al met spanning had gewacht, wanneer hij aan de beurt zou komen.

‘Ja, dan kom jij!’ bevestigde Pukkie. ‘Als Bachialoupie de baker ziet, denkt hij, dat het 'n ouwe tante van hem is!’

‘Hoe kan dat nu?’ vroeg Harry, die dit toch al te onwaarschijnlijk toeleek. ‘Paul is zwart en Spekkie is blank!’

Pukkie krabde zich even achter het oor; hieraan had hij zoo gauw niet gedacht. Hij had een dergelijke pantomime vroeger eens in een circus gezien, maar hij begreep, dat door het verschil in gelaatskleur de familiebanden tusschen de baker en Bachialoupie verbroken moesten worden.

‘Laten wij de baker dan ook zwart maken!’ zei Rud, maar dit voorstel werd door Pukkie dadelijk verworpen, omdat een zwarte baker in Holland volgens hem nog grooter onzin was.

‘Wel, laat ik dan zijn vrouw worden!’ riep Spekkie, die zich voor geen geld het zwart weer van zijn gezicht liet nemen.

Pukkie stemde in deze verandering toe.

‘Dat is goed!’ zei hij, ‘dan ben jij de vrouw van Bachialoupie en is Bachialoupie van je weggeloopen en dan noemen wij je in het stuk Kalioeka. Jij zoekt je man overal in het dorp en zoo kom je bij den barbier terecht. Als Kalioeka Bachialoupie herkent, vliegt zij naar hem toe, valt hem om den hals en geeft hem een zoen op zijn wang!’

Spekkie trok op eens een erg vies gezicht.

‘Op die ingezeepte wang?’ vroeg hij.

‘Ja, natuurlijk, dat is juist de mop, want die witte kalk geeft af en dan wordt jouw zwarte toet weer wit!’

Maar Spekkie moest van die zoenpartij niets hebben. Toen Harry hem echter had gezegd, dat je in een komedie nooit echt zoende, doch alleen de gezichten maar tegen elkaar wreef, nam hij er ten slotte genoegen mee.

‘Bachialoupie, woedend geworden,’ ging Pukkie door, ‘geeft zijn vrouw een oplababber!’

‘Watte datte, lababber?’ informeerde Paul, wien het verhaal nu pas werkelijk goed belang begon in te boezemen.

‘Een klets!’ legde de Lijn hem uit.

‘Ooh ja, lekker, één klets! Ik zal goed klets jou, reken maar!’ lachte Artapappa, en Spekkie keek met eenige huivering naar de groote, zwarte handen van den nikker.

‘Ja wel, maar mijn wangen zijn niet van leer, zooals van jou!’

‘Maakt niks!’ schreeuwde Paul, ‘ikke toch goed klets! Wacht jij maar!’

Spekkie voelde op eens veel minder liefde voor de rol van de zwarte Kalioeka.

‘Als Bachialoupie zijn vrouw geslagen heeft, trekken alle mannen partij voor de ongelukkige Kalioeka,’ vervolgde Pukkie. ‘Zij vallen op hem aan en dan komt de kop van Jut!’

‘Alla ja, dan kop van Jut!’ lachte Paul.

‘Wij slaan Bachialoupie net zoo lang op zijn gezicht, totdat alle kalk eraf is en zijn wangen weer geheel zwart zijn geworden. Op dat oogenblik komt de veldwachter binnen!’

‘Wat is dat nou?’ vroeg Piet Blooker, ‘en ik ben al op het tooneel!’

‘Nee, dan mot je d'er maar af!’ besliste Pukkie. Maar dat was gemakkelijker gezegd dan gedaan. Piet dacht er niet aan om zich van het tooneel te laten dringen.

‘Ik dank je stichtelijk. Dan zie ik er niks van!’ protesteerde hij, Nee, dat deed hij niet. Hij wilde er beslist bij zijn. Als hij achter de schermen was, had hij niets aan de heele vertooning.

Na lang redeneeren werd besloten, dat de dorpsveldwachter van het begin af op het tooneel zou zijn, maar zich eerst met de zaak zou gaan bemoeien, wanneer het naar zijn meening al te bar zou toegaan. Allen zouden zich dan vereend tegen de politie keeren en het slot van de geschiedenis zou zijn, dat Bachialoupie den emmer met kalk zou opnemen en over het hoofd van den veldwachter zou leegstorten.

‘En als dat gebeurd is, dan is de pantomime uit, en laat je het gordijn zakken!’ zei Pukkie tegen Gijs.

De jongens stelden zich machtig veel van deze pantomime voor en allen waren het er over eens, dat dit het hoofd- en slotnummer van het programma moest zijn.

Het had alleen nog heel wat voeten in de aarde een goeden passenden titel voor het stuk te vinden. Spekkie wilde het stuk naar zich zelf: De zwarte Kalioeka noemen, maar hiertegen hadden alle anderen bezwaar. Harry kwam met den titel: ‘Bij den Dorpsbarbier,’ maar dat vond Pukkie veel te gewoon. Piet Blooker verviel daarop in een ander uiterste. ‘De Man van de zwarte Bergen of De Noodlottige Gelijkenis!’ stelde hij voor, maar toen hij er een verklaring van moest geven, wist hij niets anders te zeggen, dan dat hij dit een spannenden titel vond. Eindelijk kwam Pukkie met een prachtigen naam en met algemeene stemmen werd

besloten, dat de pantomine op het programma aangekondigd zou worden als:

Het zwarte Masker
of
Wie het laatst lacht, lacht het best.

Zevende hoofdstuk.

Er was een algemeene, levendige belangstelling in Vliedrecht voor het spel van Janus Blanus. Zoodra de jongens hadden gehoord, dat Janus Blanus weer zou worden geopend, maar nu met den jeugdigen Artapappa als hoofdpersoon - de groote, zwarte wereld-acrobaat, zooals hij op het programma werd aangekondigd - wilden plotseling allen naar de voorstelling. Zelfs Piet Bron, die de vorige extra élite-gala-voorstelling zoo in de war had geschopt, kwam bij Rud Noordaa om een kaart.

Rud had hem eerst nog een kaart willen geven, maar daartegen kwamen alle anderen heftig in verzet.

'Ben je gek?' riep Geert Beukers, die den meesten wrok tegen den jongen Bron gevoelde, omdat bij *zijn* goocheltoeren de herrie begonnen was. 'Die vent komt er nooit weer in!'

'Natuurlijk, nou wil hij wel, omdat het geen cent kost!' zei Spekkie.

'En omdat Artapappa meedoet!' meende Harry, die zeer goed begreep, dat de negerjongen de grootste aantrekkingskracht was.

'Als die kerel erin komt, doe ik niet mee!' besliste Pukkie.

‘Al gaat hij op z'n kop staan, hij blijft er stiekempjes buiten!’ zei de Lijn.

Rud Noordaa legde zich bij de beslissing der anderen neer. Eigenlijk had hij Piet Bron alleen maar willen toelaten, om hem te laten zien, dat het spel van Janus Blanus nu ‘echt’ was. Hij vond dit de meest zoete wraak, maar hij begreep, dat Piet het uit de verhalen van de anderen ook wel zou hooren.

Met hun allen gingen zij naar Piet Bron om hem te zeggen, dat hij er dit keer naar ‘fluiten’ kon.

‘Je komt er lekker niet in!’ zei Pukkie.

‘Pfuu’ riep Piet Bron en hij trok den meest minachtenden snuit, dien hij trekken kon. ‘Alsof mij die heele Janus Blanus van jullie wat bommen kan! Ik wil d'er voor een gulden toe zelfs niet heen! Het zal wat wezen, dat spul van jullie! Wij weten er alles van! Jaap met zijn stokkie en Geert met z'n goocheltoeren van lik m'n vestje!’

Jaap en Geert waren hevig verontwaardigd. Zij wisten natuurlijk heel goed, dat hun nummers niet de grootste attractie waren, maar zij vonden het toch niet aangenaam, dit zoo in hun gezicht te moeten hooren.

‘Toch zal jij lekker Artapappa niet zien!’ hoonden zij daarom.

‘Dien zwarten sausneger? Dien mogen jullie gerust houden!’ sarde Piet terug. ‘Alsof ik wat om die flauwe aardigheden van jullie geef! Ik ga volgende week met mijn vader naar Carré in Amsterdam! Da's andere thee! Ik heb jullie niet noodig met je neger! Bij Carré heb je d'er wel tien!’

Maar toen begonnen de jongens allen tegelijk te lachen en riepen zij: ‘Opschepper! Opsnijder! Ophakker!’ en als Piet die dagen zijn neus maar even vertoonde, hoorde hij van alle kanten:

‘Pietje gaat naar Carré! Pietje gaat naar Carré! Opschepper! Ophakker! Opsnijder!’

Piet Bron had razende spijt, dat hij de extra-gala-élite-voorstelling indertijd in de war had geschopt; hij voelde, dat hij het tegen Janus Blanus verloren had.

Omdat aan de benaming extra-élite-gala-voorstelling minder prettige herinneringen waren verbonden en ook om het publiek reeds dadelijk goed duidelijk te maken, dat dezen keer heel iets anders kon worden verwacht, had het programma een groote verandering ondergaan. Aan het hoofd stond nu:

KONINKLIJK VARIÉTÉ-ÉLITE GEZELSCHAP JANUS BLANUS.
Gratis Parade-Parforce-Voorstelling.

Dat ‘Koninklijke’ was een uitvinding van Pukkie geweest. Volgens hem had het gezelschap volkomen recht op dit bijvoegelijk naamwoord, omdat Paul koninklijk bloed in zijn aderen had. Waarom de voorstelling eigenlijk was aangekondigd als ‘parade-parforce-voorstelling’ kon geen mensch goed verklaren, maar dat was volgens de jongens ook totaal bijzaak.

‘Denk je, dat ze dat bij Carré zelf weten?’ had Pukkie gezegd.

Voor toegangskaarten hadden de jongens oude speelkaarten genomen, waarop zij met rooden inkt hadden geschreven:

Koninklijk Gezelschap Janus Blanus.
Toegangsbewijs
Eerste Rang.

en hieronder stond - omdat zij bang waren voor vervalsching - het stempel van de twee directeuren Rud Noordaa en Harry Kool.

Tot hun grooten schrik bemerkten de jongens twee da-

gen voor de voorstelling - die was bepaald op Zaterdag precies om half drie - dat zij honderd kaarten meer hadden uitgegeven dan er zitplaatsen waren. Nu moet gezegd worden, dat zij met hun kaarten bijzonder vrijgevig waren geweest. Mina en Griet, Krabbers, de tuinman van de familie Van Bommel, de conciërge van de H.B.S., de pakhuisknecht van den heer Noordaa, de juffrouw van hun vroegere Zondagsschool, de koekebakker op de Markt, de putjesschepper van de school, ja, eigenlijk half Vliedrecht had een kaart voor het spel van Janus Blanus gekregen. Ze rekenden er wel niet op, dat alle genoodigden van de vriendelijke uitnoodiging gebruik zouden maken, maar je kon toch nooit weten! Wie zou niet Artapappa in zijn evolutiën op zijn handen en zijn hoofd en in zijn salto-mortales willen zien! En dan niet te vergeten de pantomime: 'Het zwarte Masker' of: 'Wie het laatst lacht, lacht het best!'

'Dat is wat!' zei Pukkie, toen hij het hoorde.

'Nou, dan moeten honderd menschen hun kaarten maar teruggeven!' meende Harry Kool.

Maar dat was gemakkelijker gezegd dan gedaan. Ieder kwam voor zijn eigen genoodigden op. Wie moesten worden uitgesloten en wie niet?

Geert Beukers vond het onzin, dat Spekkie, Pukkie en de Lijn de twee dienstbaren Mina en Griet hadden geïnviteerd, maar toen de drie vrienden hoorden, dat Geert zelf Tinus, den knecht uit de apotheek, een kaart had gegeven, zeiden zij verontwaardigd:

'Waarom mogen onze meiden niet komen en jullie Tinus wel?'

Hiertegen kon Geert weinig inbrengen en er werd tenslotte besloten, dat een gedeelte van het publiek dan maar moest gaan staan, als er niet genoeg zitplaatsen waren.

‘Misschien zijn er Zaterdag wel 'n hoop ziek!’ zei Rud, en Pukkie liet er - heel weinig christelijk - op volgen: ‘Wel ja, laten wij dat maar hopen!’

De heer Van Bommel was nog geheel onkundig van het bestaan van het Janus Blanus-spel. Wel hadden de jongens hem verteld, dat zij in het pakhuis van den heer Noordaa telkens speelden, maar van de parade-parforce-voorstelling hadden zij met geen woord gerept, omdat zij bang waren, dat de Taks misschien nog op het allerlaatste oogenblik een spaak in het wiel zou steken. Zij wisten nu eenmaal bij ondervinding, dat de heer Van Bommel heel weinig van vertooningen in het publiek van den jeugdigen Artapappa moest hebben.

De Taks was dan ook niet weinig verbaasd, toen hij Vrijdagsmiddags op de trap van de H.B.S. een programma vond van ‘het koninklijk variété-élite-gezelschap Janus Blanus’, waarop hij - in groote krulletters - de aankondiging las van ‘het optreden van den wereldberoemden koninklijken neger-acrobaat Paulus Artapappa.’

Het was een programma, dat Harry Kool uit zijn Fransche themaboek had laten vallen.

‘Wat zullen wij nou hebben?’ mompelde de Taks en hij las met klimmende belangstelling.

Nummer IV van het programma vermeldde:

> DE OMGEKEERDE WERELD!!
> *Evoluties op het hoofd en handen van den wereld-vermaarden Paulus Artapappa*.
> *In Nederland nog nooit vertoond!!!!*

‘Hm! zoo, zoo!’ bromde de Taks en hij las verder.

Toen hij kwam bij nummer VI fronste hij de wenkbrauwen. Er stond:

VI. VOOR HET EERST IN NEDERLAND!!!!
De zwevende Mensch!!
De koninklijke hof-acrobaat Artapappa IV in zijn wonderbare losse looping-the-loops!

Nummer IX was blijkbaar weer voor zijn zwarten pupil; het vermeldde tenminste:

HET VLAMMEN-NUMMER!!
De Brandende Zak! of Het labiele Evenwicht.
Artapappa in zijn balanceer- en voltige evoluties.
Gaat dat zien! Gaat dat zien! Gaat dat zien!

Nummer XII, dat was aangekondigd met:

LACHEN! LACHEN! LACHEN! LACHEN!

gaf aan:

Optreden van den beroemden telepaat-gedachtenlezer-hypnotiseur-prestidigitateur: Professor GERARDINI BEUKERSINI,
bijgestaan door den vermaarden neger-clown HARIKIRI, extra uit Honoloeloe geëngageerd.

En ook de titel van het slotnummer, de pantomime: Het zwarte Masker of Wie het laatst lacht, lacht het best, met Bachialoupie, den directeur van een honden- en apenspel, liet geen twijfel over, wie in dat komediestuk de hoofdrol moest vervullen.

De heer Van Bommel stak het programma in zijn binnenzak, en op weg naar huis dacht hij er over na, hoe hij deze zaak het beste zou aanpakken. Paul was niet in Holland gekomen om bij hem tot ‘koninklijk hof-acrobaat’ te worden opgeleid en hij was dan ook stellig van plan om aan al die looping-the-loops, balan-

ceer- en voltige evoluties zoo spoedig mogelijk een eind te maken.

Thuis gekomen, liet hij Paul bij zich op de kamer komen.

‘Zeg, Paul,’ vroeg hij, ‘wat is dat voor een spel, waaraan jij morgen mee moet doen?’

Den jeugdigen Artapappa was door de makkers op het hart gedrukt om tegen Taks en Mopske met geen woord over Janus Blanus te reppen. Hij lachte daarom heel fijntjes en zei:

‘Walla, nee, mainheer, ikke niks zeg, alles geheim!’

‘Dat is heelemaal niet meer noodig, jongen, ik weet er toch alles van. Hier heb ik het programma!’ en hij liet het bewuste papier aan Paul zien.

‘Oeloe, waar dat vandaan?’ vroeg Paul, die zich niet kon verklaren, hoe de heer Van Bommel aan dit voor hem zoo zorgvuldig verborgen stuk kwam.

‘Dat doet er niets toe! Je ziet nu, dat ik het weet!’

‘Watte datte? Zij zeg mij: ik houd die toet en jij heb die papier! Wat ezelkop!’

‘Waarom hebben jullie 't mij niet eerst gevraagd?’ vroeg de Taks.

‘Zij zeg, jij pest aan Janus en Blanus en over die kop!’ legde Paul uit.

‘Reden te meer, dat jullie zonder mijn toestemming daar niet mee hadden moeten beginnen! Vind je ook niet, Paul?’

Paul knikte van ja, maar geheel overtuigd was hij toch niet; hij kon zich maar niet begrijpen, hoe het mogelijk was, dat mijnheer Van Bommel iets tegen het spel van Janus Blanus kon hebben.

‘Ga jij nu Dolf, Gijs en Rob maar eens roepen,’ zei de Taks, en Paul holde naar boven om de drie vrienden te halen.

‘Oeloe, jij alles verklap, jij ezelkop, met jouw papier!’

riep hij, toen hij op de voskamer bij de jongens kwam. ‘Hij snap ons Janus en Blanus in de gaten!’

‘Wat?’ riepen de drie vrienden verschrikt en zij schoven tegelijk de programma's, die zij met rooden inkt juist aan het versieren waren, vlug onder de tafel.

Spekkie, Pukkie en de Lijn gingen naar beneden en Paul riep hun achterna:

‘Jij zal zien, ons Janus en Blanus vlieg naar die maan!’

Toen zij tien minuten later weer boven kwamen, was het aan hun gezichten dadelijk te zien, dat Paul gelijk had gekregen: ‘Janus Blanus was naar die maan!’ De heer Van Bommel had zijn toestemming voor hun medewerking aan de gratis parade-parforce voorstelling met de meeste beslistheid geweigerd.

‘Het is niet zoo zeer om de vertooning,’ had hij hun gezegd. ‘Daar zou ik nog wel overheen gestapt zijn! Maar het is, omdat jullie het achter mijn rug om hebt gedaan. Eens en vooral, ik wil niet, dat jullie met Paul dingen doet, waar ik niets van weten mag!’

Daar zaten zij nu met hun prachtig programma, hun stampvolle zaal, en hun wereldberoemden hof-acrobaat en neger-clown! Dat was dus het einde van het Janus-Blanus spel! Het was een nog smadelijker slot dan de vorige maal. Wat moesten ze nu morgen aan de jongens en het verder publiek zeggen?

‘Ik hoop, dat ik morgen de koorts heb!’ zei Pukkie uit den grond van zijn hart.

‘Wat 'n belabberde boel!’ zuchtte Spekkie en hij dacht met smart aan de rol van de zwarte Kalioeka, die hij met zoo'n ijver had ingestudeerd.

‘Nu zul je dat gezicht van Piet Bron zien!’ bromde de Lijn.

‘Wat zal die opschepper ons pesten!’ mopperde Pukkie.

‘Walla, wat jammer, ikke nou geen hooge hoed!’ zei Paul. Die hooge hoed was voor hem het mooiste van de heele vertooning en het ging hem vreeselijk aan zijn hart, dat hij dit deftige hoofddeksel zou moeten missen. Toen kwam Spekkie met een voorstel.

‘Als de heele klas morgen op school het eens aan den Taks vroeg!’

Spekkie rekende er vast op, dat zij daarmee het goede hart van den heer Van Bommel wel zouden roeren. Maar Pukkie en de Lijn hadden daar heel weinig vertrouwen in.

‘Als hij het ons weigert, dan weigert hij het de anderen zeker!’ meende Pukkie.

‘Als wij stuur op hem meneer Pa!’ riep Paul op eens.

‘Welke meneer pa?’ vroeg Pukkie.

‘Wel, die meneer pa van hooge hoed!’

‘Meneer Noordaa?’

De jongens keken elkander aan. Dat was waarachtig nog zoo'n kwaad idee niet van dien Artapappa.

Rud's vader was de grootste jongensvriend van heel Vliedrecht. Hij had in alles geholpen; hij had hun zijn pakhuis afgestaan, hun de costuums geleend, een rijksdaalder voor monsieur Bachialoupie beloofd... waarom zou hij hen ook hierin niet willen bijstaan? Als één Janus Blanus nog van een wissen dood kon redden, dan was het de heer Noordaa. En vol moed togen zij op weg om bij Rud's vader hun zaak te bepleiten.

De heer Noordaa keek heel ernstig, fronste zijn wenkbrauwen, schudde zijn hoofd, maar het einde was toch, dat hij den jongens zijn steun beloofde.

Elken keer, als er dien avond gebeld werd, staken Spekkie, Pukkie en de Lijn op de voskamer hun hoofd uit het raam om te zien, of ‘meneer pa’ ook op de stoep stond. Eindelijk - het was al bij negenen en er

was al tien maal gebeld - ontdekten zij het hun zoo bekende grijze hoedje van den heer Noordaa beneden zich.

‘Doe u maar 'n goed woordje voor ons, meneer!’ riep Pukkie zacht.

Toen hoorden zij een raam boven zich open schuiven; het zwarte gezicht van Paulus Artapappa verscheen.

‘Walla, daar meneer pa!’ schreeuwde Paul.

‘Zoo, nikker!’ groette de heer Noordaa, die met den jongsten Artapappa al op zeer goeden voet stond.

De deur ging open en de heer Noordaa verdween.

‘Jij zal zien,’ riep Paul naar beneden, ‘het komt all right! wij Janus en Blanus nog over die kop!’

Daarop verdwenen de vier gezichten en gingen de ramen weer dicht.

In groote spanning zaten Spekkie, Pukkie en de Lijn op hun voskamer en boven hen Artapappa, maar met hun gedachten waren zij alle vier in de huiskamer beneden, waar de heer Noordaa nu tegenover den Taks voor ‘het koninklijk variété-élite-gezelschap Janus Blanus’ zat te pleiten.

Gewerkt werd er dien avond in het geheel niet meer; het gevolg voor Spekkie was een twee voor Fransch en een aanteekening ‘onvoldoende vlijt’ bij den Big. Maar Spekkie stortte er dit maal geen traan voor, want hij wist, dat hij dien middag in het spel van Janus Blanus zou mogen optreden als de zwarte Kalioeka in de pantomime: Het zwarte Masker of Wie het laatst lacht, lacht het best.’ De heer Noordaa had de zaak voor hen gewonnen: Taks had weer eens zijn hand over zijn hart gestreken en nog eenmaal zijn toestemming gegeven. Maar als voorwaarde had hij gesteld, dat het bij deze eene representatie van den hof-acrobaat en neger-clown zou blijven en de gratis parade-parforce-voorstelling niet door een extra-élite-galavoorstelling zou worden gevolgd.

Achtste hoofdstuk.

De voorstelling zou om half drie precies beginnen en om kwart voor twee stond het voor het pakhuis van den heer Noordaa reeds vol jongens, die allen de acrobatische evoluties van den jeugdigen Artapappa wilden zien. Van de laagste klassen van de H.B.S. ontbrak er geen een - uitgezonderd natuurlijk Piet Bron - en de gesprekken gingen niet anders dan over den zwarten koningszoon, die even gemakkelijk op zijn handen kon loopen als op zijn voeten, en salto mortales kon maken, of het zoo niets was. De wonderlijkste dingen werden er die dagen op school van Artapappa verteld.

‘Hij is een vlammeneter!’ beweerde Doppie Reigersma, een ukkie uit de eerste klas, en toen eenige jongens dit in twijfel trokken, zei hij met de grootste stelligheid, dat hij het van Spekkie in eigen persoon had gehoord.

‘Hij drinkt petroleum, alsof het water is!’ verzekerde hij, ‘en als ze dat aansteken, vliegen de vlammen uit zijn mond!’

- Een ander beweerde, dat Harry Kool hem verteld had, dat Artapappa een degen kon inslikken tot aan zijn maag en een derde had gehoord, dat je een speld in zijn wang kon steken, zonder dat er bloed uit kwam.

De nieuwsgierigheid was zóó hoog gespannen, dat tegen twee uur de jongens op de gesloten deuren gingen beuken en een algemeen gebrul aanhieven.

'Doe open! Doe open! Doe open!' klonk het in verschillende toonaarden.

Spekkie, die bij den ingang moest staan om de kaarten in ontvangst te nemen, werd onrustig door dat Indianen-gekrijsch.

'Wil ik ze d'er maar inlaten?' vroeg hij.

- 'Waarachtig niet!' riep Pukkie. 'Er staat op het programma, dat de zaaldeuren om twee uur geopend worden. Voor dien tijd komt er geen mensch in!'

Toen opeens werd er hard op de deur gebeukt en een nieuw gehuil weerklonk voor het Janus Blanus-spel.

'Doe open! Doe open! De politie! De politie! De politie!'

'De politie!' riep nu op zijn beurt Spekkie verschrikt. Hij was doodsbang, dat de justitie op het laatste oogenblik de voorstelling nog zou verbieden.

'De politie!' klonk het door het heele pakhuis en van alle kanten kwamen plotseling alle leden van het koninklijk élite-variété-gezelschap in de meest zonderlinge costuums opdagen.

Rud Noordaa in een soldatenpak, dat hem veel te wijd was en waarvan de broekspijpen hem over de voeten hingen, de Lijn in een dienstmeidenpakje met een witte floddermuts scheef op zijn hoofd, Geert Beukers in een ouden, deftigen rok van zijn vader, Pukkie nog in zijn hemd, allen waren zij zoo op het geroep van 'politie! politie!' achter de schermen vandaan gehold.

Het allerlaatst verscheen Paul in een wit tricot en met den hoogen hoed op zijn hoofd.

'Walla, wat an die hand met die politie?' vroeg hij verbaasd.

Geen van allen kon hem inlichten.

Het heele gezelschap stond nu achter de deur.

‘Kun je niet door de reten heenkijken?’ vroeg de Lijn aan Spekkie.

‘Dan moet ik 'em op 'n kier doen!’ antwoordde Gijs.

‘Nou vooruit! Doe 'em dan op 'n kier!’ riepen de anderen.

Spekkie duwde voorzichtig tegen de deur.

‘Hoera! Hoera! Open! Open! Open!’ klonk het op straat, toen er beweging in de deur kwam.

‘Waarachtig, 't is zoo! De Pieper en de Roggemik!’ riep Spekkie verschrikt en hij trok vlug de deur weer dicht.

‘Nou, wat zou dat?’ zei Rud Noordaa, ‘wij mogen toch in ons pakhuis doen, wat wij willen. Daar heeft de politie niks mee te maken!’

Pukkie en de Lijn waren het volkomen met hem eens.

Toen hoorden zij duidelijk twee basstemmen buiten roepen: ‘Achteruit! Achteruit! Achteruit!’ Daarop een luid gejoel en een zwaren vloek.

‘Dat is de Roggemik!’ lachte Pukkie, die hem aan zijn stem herkende.

Weer een harde bons op de deur en nu de basstem van den Pieper, die riep:

‘Maak eens open!’

‘Moet ik open doen?’ vroeg Spekkie.

Even werd er beraadslaagd; toen werd besloten om de deur voor de gewapende macht te ontsluiten.

Een luid gejuich buiten weerklonk, toen de deuren open gingen; de twee politie-agenten traden binnen en de deuren gingen weer dicht.

‘Wat mot dat hier?’ vroeg de Roggemik nijdig en hij keek rond, alsof hij een bende valsche munters zoo op heeterdaad had betrapt.

- Wat voeren jullie hier uit?’ bromde de Pieper.

‘Wij geven 'n spel vanmiddag!’ lichtte Pukkie in.

‘Janus Blanus!’ vulde Rud aan.

De Roggemik was in twijfel, of Rud met zijn Janus Blanus hem er tusschen wou nemen of niet.

Maar toen opeens begon de Pieper te lachen, dat zijn dikke buik ervan schudde.

‘Kijk me dien sausneger eens an!’ riep hij tegen den Roggemik.

Daarop gebeurde er een wonder. De Roggemik, die volgens de jongens nog nooit van zijn leven had gelachen, proestte het uit, toen hij Paulus Artapappa met zijn witte tricot en zwarten hoogen hoed zag staan. De leden van het gezelschap Janus Blanus wisten niet, hoe zij het hadden. Nog nooit hadden zij op zoo'n goeden voet met de politie gestaan.

‘Als u wilt, mag u de voorstelling bijwonen!’ zei Rud, maar Pukkie, die zich bij tijds de honderd te veel uitgegeven kaarten herinnerde, voegde er aan toe:

‘Als er tenminste nog plaats is!’

‘Wij hebben wel wat anders te doen dan naar jullie spel te kijken,’ bromde de Roggemik.

Maar de Pieper verkeerde blijkbaar in tweestrijd.

‘Wanneer beginnen jullie?’ vroeg hij.

‘Om half drie!’ riepen de jongens.

Van de straat klonk op hetzelfde oogenblik weer een oorverdoovend gekrijsch: ‘open! open! open!’

‘Nou, als jullie de deuren dan nou maar open doet, want die herrie en dat lawaai daar buiten moet uit wezen!’ knorde de Roggemik, die blijkbaar al weer spijt had, dat hij gelachen had.

‘Wij zullen wel zoo lang hier blijven voor de orde!’ zei de Pieper.

Of dit laatste maar een smoesje was om de voorstelling te kunnen bijwonen, dan wel of hij het werkelijk

noodig oordeelde voor het bewaren van de openbare orde te blijven, zeker is het, dat de leden van het gezelschap deze twee agenten bij de deur allemachies fijn vonden.

‘Nou wordt ie pas echt!’ fluisterde Rud den Lijn in het oor. ‘De politie!’

Toen trokken allen naar het tooneel en even daarna opende Spekkie plechtig de deuren van het Janus Blanus spel.

Onder een oorverdoovend gehuil stormde de bende naar binnen.

‘Kaarten afgeven! kaarten afgeven!’ schreeuwde Spekkie.

Hij had even goed: ‘rechts omkeert!’ kunnen roepen; het zou precies hetzelfde effect hebben opgeleverd. De jongens, die voor bij de deur hadden gestaan, werden door hen, die achter kwamen, zoo geduwd en gebigd, dat zij den heelen Spekkie zelfs niet zagen.

‘Kaarten afgeven!’ gilde Spekkie nog eens en het zweet brak hem uit bij de gedachte alleen aan de verwijten, die hij van de anderen te hooren zou krijgen, omdat hij het publiek zonder entree-bewijzen naar binnen had gelaten.

Maar plotseling werd het gedrang zóó erg, dat Spekkie met tafeltje en al onderste boven werd gegooid. De toestand van den armen Spekkie, die in een hoek op den grond tusschen een tafelblad en den muur bekneld zat, werd bepaald kritiek.

‘Pas op! Pas op! Jullie drukken mij dood!’ klonk het benauwd uit den hoek.

Toen kwamen de Pieper en de Roggemik te hulp.

‘Kalm daar achter, asjeblieft!’ schreeuwde de Pieper.

‘Anders sluiten we de heele kast, saldrementsche kwajongens!’ waarschuwde de Roggemik.

Dit hielp. De jongens hielden op met dringen en ordelijk trok nu de bende naar binnen.

Spekkie probeerde op te krabbelen, maar dat bleek onder deze omstandigheden onmogelijk. Daarom stak hij zijn hoofd boven de tafel uit en riep hij de hulp in van den Roggemik.

‘Zij moeten kaarten afgeven! Zonder kaarten mogen ze d'er niet in!’ schreeuwde hij.

‘Zeg, heb je 't tegen mijn?’ bromde de Roggemik.

Spekkie knikte boven de tafel van ja.

‘Zoo, nou dan heb je 't tegen m'n laars ook. Dacht je, dat ik je knechie was!’ antwoordde de vriendelijke agent.

Spekkie begreep het; er was niets meer aan te doen. Met de kaarten liep het heelemaal mis.

Toen alle jongens en meisjes binnen waren - er waren heel wat vertegenwoordigsters van het schoone geslacht opgekomen om het Janus Blanusspel te zien - krabbelde Spekkie weer op zijn voeten en met een gezicht als de dood van Ieperen kwam hij even later achter het tooneel aanzetten.

‘Zeg, ze zijn er allemaal in zonder kaart!’ zei hij benauwdjes; hij begreep zeer goed, dat de verontwaardiging van alle leden van het gezelschap nu op zijn hoofd zou worden uitgestort.

‘Ben je gek?’ riep de Lijn.

‘Dat mag niet!’ schreeuwde Harry.

‘Dat wil mijn vader niet hebben!’ dreigde Rud.

‘Ik kan er niks aan doen. Ze gooiden mij onderste boven!’ verdedigde Spekkie zich.

‘Stommeling! Ezelsveulen! Kaffer!’ klonk het verontwaardigd van alle kanten; Paul Artapappa hoorde dit laatste woord gelukkig niet.

‘Nou, dan had jullie 't zelf maar moeten doen! Ik lag heelemaal op den grond. Zij drukten mij bijna dood!’

‘En de politie dan?’ vroeg Pukkie.

‘Ja, de politie!’ riep de Lijn.

‘Waarom was er dan politie, als die niet eens hielp?’

Die heb ik gevraagd, maar die wou niet helpen!’ zei Spekkie.

Toen de jongens hoorden, hoe de Roggemik tegen Spekkie was opgetreden, wilden ze hem er onmiddellijk uitsmijten, maar er bleek tenslotte toch geen een genegen dit karweitje te verrichten.

‘Wat nou?’ vroeg de Lijn. ‘Nou kunnen de menschen met kaarten er misschien niet eens meer in!’

‘Alles er weer uit!’ besliste Pukkie.

‘Ja wel, dat is gemakkelijk gezegd!’ mopperde Spekkie. Hij was blij, dat ze er in waren en nu er weer uit? Hij kreeg al kippevel bij de gedachte alleen.

‘Je zegt gewoon, dat zij er uit moeten!’

Pukkie vond het blijkbaar de meest gewone zaak van de wereld.

‘Nou, doe jij dat dan maar!’ zei Spekkie.

Hij hoorde al in zijn verbeelding het gebrul, dat de bende zou aanheffen, wanneer hij met deze boodschap kwam.

Toen opeens klonk vanuit de zaal een schel gelach tot hen door.

‘Wat gebeurt er?’ riepen alle leden te gelijk en zij holden naar het tooneel.

Zij begrepen het onmiddellijk. Paul Artapappa lag op het tooneel op den grond, of beter zijn onderste helft; de andere helft - met den hoogen hoed - was onder het scherm doorgekropen en lag in de zaal. Het gepraat over de kaarten was hem danig gaan vervelen; hij vond die kwestie heelemaal niet belangrijk en hij had daarom in zijn eentje al vast een extra nummertje voor het publiek gegeven.

‘Walla, die pakhuis niet half vol!’ grinnikte hij, toen hij met zijn heele lichaam weer op het tooneel stond, ‘wat jullie klets over die kaart!’

Paul had met deze nuchtere opmerking de kaartenkwestie geheel opgelost. Er werd - tot groote vreugde van Spekkie - besloten om alle jongens, die binnen waren, rustig te laten zitten. Harry Kool zou - omdat zij het Spekkie verder niet toevertrouwden - aan de deur blijven staan en niemand meer toelaten, die niet in het bezit van een wettig entree-bewijs was.

Toen de voorstelling om half drie begon, was de zaal tot aller verbazing lang niet vol.

‘Er kunnen nog wel 'n honderd menschen bij!’ zei Pukkie een beetje teleurgesteld.

Het bleek, dat Mina en Griet, Krabbers, de tuinman van de familie Van Bommel, de concierge van de H.B.S., de juffrouw van hun vroegere Zondagsschool, de koekebakker van de Markt, ja zelfs de putjesschepper van de school geen gebruik hadden gemaakt van de vriendelijke uitnoodiging van het Janus-Blanus-spel.

Maar op de voorste rij - op een gereserveerde plaats - zat de jongensvriend, mijnheer Noordaa, en heel achter in de zaal bij de deur stond als een standbeeld, in uniform, de bewaarder van de openbare orde, de Pieper. Die eene politie-agent woog tegen Mina, Griet, de juffrouw van de Zondagsschool en vijftig anderen op. De Pieper had de verzoeking om het spel van Janus Blanus te zien, niet kunnen weerstaan en hij had zelfs eenige minuten voor het begin der voorstelling nog even vlug zijn zoontje van tien jaar gehaald, die - omdat hij achter in de zaal niet over de menschen heen kon kijken - nu heel deftig op de voorste rij naast den heer Noordaa zat.

Negende hoofdstuk.

Het eerste deel van het programma vond slechts matige belangstelling bij het publiek.

Nummer I, aangekondigd als:

‘Luchtacrobatiek door de slangenmenschen Jack en John’ bleek alleen maar te bestaan in eenvoudige zweefoefeningen aan de ringen door Harry Kool en Rud Noordaa.

Nummer II, zeer grootscheeps aangekondigd als:

‘De draaiende Tollen: Les Tourbillons’

was ook al niet een nummer, dat de jongens in geestdriftige vervoering bracht. ‘Les Tourbillons’ waren Pukkie, Geert Beukers en de Lijn, die ‘molentjes’ en ‘buikzwaaien’ aan den rekstok vertoonden.

‘Wat 'n opschepperij!’ fluisterde Kees Lasonder - een groote vriend van Piet Bron - ‘zoo ken ik het ook! Is dat nou 'n spel?’ maar hij durfde het niet hardop zeggen, bang als hij was er dan uitgesmeten te zullen worden en dat wilde hij voor geen geld ter wereld, omdat hij Artapappa nog niet had gezien, behalve dan zoo even voor het begin, met zijn hoofd onder het scherm.

Wat nummer III: *De vertikale stok* was, bleek voor niemand een geheim te zijn, want toen Jaap Schreven

met zijn bekenden wandelstok op het tooneel verscheen, ging er van alle banken een luid ‘hoera’ op.

Jaap werd door dat geschreeuw erg zenuwachtig en beefde zóó, dat de stok telkens van zijn neus afwipte.

‘Schei maar uit!’

‘Wij gelooven het wel!’

‘Hou hem maar met je handen vast, dan blijft ie wel staan!’ riepen zij van de achterste rijen, toen het instrument voor de vijfde maal op den grond viel.

‘Als jullie niet stil bent, ga je d'er uit!’ riep Jaap en hij begon opnieuw.

Toen eindelijk, bij deze zesde poging, de stok zoo vriendelijk was een oogenblikje los op Jaap's neus te blijven staan, barstte het heele publiek in zulk een applaus uit, dat hooren en zien verging. Jaap begreep, dat het meer uit blijdschap was, omdat nummer 3 was afgeloopen dan uit geestdriftige bewondering, dat hij zóó werd toegejuicht.

Het programma viel den Pieper niet mee en hij wilde na ‘De vertikale stok’ al weggaan, toen Spekkie, die naast hem bij de deur stond, hem waarschuwde:

‘Nou komt ie!’

‘Wie? De neger?’ informeerde de Pieper.

Spekkie knikte bevestigend.

‘Nou zal u wat zien!’

De Pieper besloot tegelijk om nog even te blijven.

Een joelend gelach ging door de zaal, toen Artapappa in zijn witte tricot op zijn handen het tooneel kwam opwandelen, met een ouden hoogen hoed boven op zijn voeten. Paul had er op gestaan zijn hoogen hoed bij dit eerste nummer reeds te dragen, maar omdat die telkens van zijn hoofd afwipte, had hij hem ten slotte maar op zijn voeten gezet.

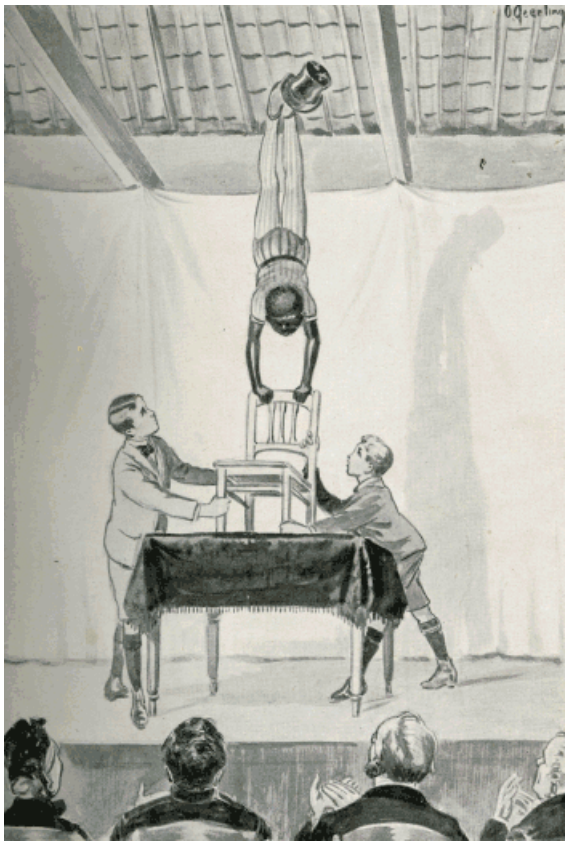

DE ARTAPAPPA'S.
De jonge ‘nikker’ stond daar hoog in de lucht. Bladz. 90.

‘Walla,’ had hij gezegd, ‘ikke toch omgekeerde wereld! Dan ook die hoed op die voet!’

‘De omgekeerde Wereld’ had een reuzen-succes!

Zelfs Kees Lasonder moest erkennen, dat dit nummer ‘echt’ was.

Elken keer, als Paul zich van uit den hoogstand met een plof op zijn hoofd liet vallen, barstte het publiek in een schaterlach uit.

‘Wat 'n kop!’ schreeuwden de jongens.

De Pieper was één en al bewondering.

‘Het lijkt wel, of ze met 'n gewicht van vijftig pond smijten!’ zei hij, toen Paul voor de zesde maal ‘in zijn kop zakte’. ‘Wat 'n kop heit me die jongen. 't Lijkent wel ijzer!’

‘Wat zullen we nou hebben?’ vroeg hij nieuwsgierig aan Spekkie, toen Pukkie en de Lijn een tafel - met daarbovenop een stoel - midden op het tooneel plaatsten.

‘Wacht maar!’ zei Spekkie met een knipoogje.

De Pieper dacht er niet meer aan om weg te gaan.

Paul was op de tafel geklommen en zette zich - den hoogen hoed nu op zijn hoofd - op den stoel.

Toen kwam Pukkie naar voren en riep:

‘Dames en heeren! Als extra nummer zal Paulus Artapappa voor u vertoonen: de vallende ster! Nog nooit in Vliedrecht vertoond!’

Pieper, die bij de politie-beambten voor een ‘komiekeling’ doorging, lachte.

‘Wil ik wel gelooven, dat dat nooit vertoond is!’ bromde hij, ‘'n zwarte ster!’

Hij wilde nog wat zeggen, maar hield op eens zijn mond; Paul maakte zich klaar den nieuwen toer te verrichten.

Terwijl Pukkie en de Lijn - elk aan een kant -

den stoel stevig vasthielden, zette de jonge Artapappa zich op de leuning op zijn handen en zelfs de heer Noordaa kon een ‘Wel verdraaid!’ niet weerhouden, toen hij den ‘nikker’ daar hoog in de lucht met zijn voeten bijna tegen de hanebalken op zijn handen zag staan.

Het was, of het publiek de zaal wilde afbreken. De jongens klapten en trapten, dat hooren en zien verging.

‘Oeloe! Oeloe! Oeloe! Nou die komt!’ hoorden zij Artapappa roepen, en Pukkie schreeuwde boven alles uit: ‘Stilte! De vallende Ster!’

Toen, met een plons, liet Paul zich van de leuning vallen; rustig, alsof het zoo niets was, stond hij nu - weer op zijn handen en met zijn voeten in de lucht - op de zitting van den stoel; een tweede plof en hij stond - altijd nog in omgekeerde houding - op de tafel. Met een paar sprongetjes wipte hij naar den rand; nog een bons! en de vallende ster was op den beganen grond aangeland.

Een donderend applaus ging op uit de zaal. Spekkie keek vol trots naar den Pieper en vroeg: ‘Nou, wat zegt u d'ervan?’

De Pieper was één en al verrukking.

‘'t Is casuweel, 'n wonder, die negerjongen!’ bromde hij. ‘'k Ben blij, dat ik m'n jongen meegebracht heb!’ en tegelijk keek hij naar de gereserveerde plaats op de voorste rij, waar zijn zoon met een glunder gezicht en schitterende oogen naar het tooneel zat te kijken.

Poem! dreunde het opnieuw door de zaal.

‘Wat is dat nou weer?’ riep de Pieper, die niets van de voorstelling wilde missen.

‘Nou staat ie op z'n hoofd!’ lachte Spekkie.

‘De draaiende Tol!’ schreeuwde Pukkie, die blijkbaar de explicateur was, van het tooneel.

Toen spreidde Paul zijn voeten wijd uit en langzaam

draaide hij - zijn handen telkens verplaatsend - op zijn hoofd in de rondte.

‘'n Wonder! regelier een wonder, die neger!’ bromde de Pieper. Hij had groote spijt zijn twee dochtertjes ook niet te hebben meegenomen.

‘Geven jullie nog eens 'n voorstelling?’ informeerde hij bij Spekkie. Hij was stellig van plan, zijn heele familie dan mee te nemen naar Janus Blanus.

‘Misschien volgende week!’ antwoordde Spekkie. De Taks had hem wel gezegd, dat het bij één gratis-parade-parforce voorstelling moest blijven, maar Gijs kon zich niet voorstellen, dat de heer Van Bommel bij dit besluit zou blijven volharden, wanneer de heer Nordaa hem van het groote succes van Paulus Artapappa zou hebben verteld. In zijn hart hoopte Gijs, dat op deze gratis-parade-parforce-voorstelling zooals bij elk ander spel een gala, een élite, een afscheids- een allerlaatste afscheids- en een onherroepelijk laatste afscheids-voorstelling zou volgen.

Ook de nummers VI - De zwevende Mensch - en IX - De brandende Zak of Het labiele Evenwicht - hadden bij het publiek een buitengewoon succes.

Bij de ‘looping the loops’ was er even groote schrik in de zaal geweest, toen Paul van het tooneel af een salto mortale maakte in de zaal en bijna op Miep Scheltens - die dank zij den Lijn op de eerste rij een plaatsje had gekregen - terecht was gekomen.

‘Walla, ik bijna in jouw schoot!’ riep hij lachend.

Miep, die doodsbang was, dat zij den kafferjongen bij een volgende salto mortale op haar knieën zou krijgen, stond op en wilde al naar één der achterste rijen verhuizen, maar Paul riep haastig:

‘Blijf zit! Blijf zit! Ik stoot niet tweemaal mijn been aan één zelfde ezel!’

Hij bedoelde het goed, maar de uitwerking van zijn woorden was anders dan hij had verwacht. De heele zaal schaterde van pleizier. Paul had niet het minste vermoeden iets onhoffelijks te hebben gezegd. Hij keek even verbaasd en zei, toen Miep verlegen lachend weer ging zitten:

‘Wel ja, jij veel te snoezig voor achterste zaal!’

Miep's kleur werd plotseling van rose - donkerrood.

‘Hij is smoor op je, Miep!’ fluisterde Mary Blooker, die achter Miep zat.

‘Hij heeft het te pakken!’ lachte Wally Troost.

‘Toe, schei jullie nou uit, flauwe kinderen!’ riep Miep nijdig uit en zij was erg dankbaar, toen Paul - ditmaal over twee op hun knieën liggende jongens heen - opnieuw een ‘looping the loop’ maakte en aller aandacht weer op het tooneel was gevestigd.

Ook nummer XII van het programma, het optreden van professor Gerardini Beukersini had een kolossaal succes.

Bij den laatsten toer van professor Beukersini gebeurde er iets heel onverwachts. Geert had met Paul alles heel precies afgesproken. Geert zou Paul een gulden laten inslikken, welk zilverstuk daarna door hem onder den bloempot vandaan zou worden gegoocheld. Hierop zou hij den gulden weer onder den bloempot deponeeren en net zoo lang met een stokje op Paul's maag trommelen, tot het geldstuk weer langzaam tusschen zijn dikke lippen te voorschijn zou komen.

Alles was door Geert prachtig geregeld; hij had heel secuur vooraf een gulden onder den bloempot gelegd, zoodat hij zeker wist, dat de toer niet kon mislukken.

‘Dames en heeren!’ begon Geert, ‘let op, als wat er nu gaat geschieden. Op een-twee-drie zal Paulus Artapappa dezen gulden inslikken!’

Paul stak den gulden tusschen zijn dikke lippen.

‘Eén!’ telde Geert.

De gulden verdween in Artapappa's breeden mond.

‘Twee!’ commandeerde de professor.

De jonge Artapappa slikte.

‘Drie!’ klonk het uit den mond van Beukersini.

‘Oeloe! hij naar binnen!’ riep Paul en hij keek op eens heel verschrikt. Geert vond, dat Paul zijn rol prachtig speelde. Hij ging dus onverstoorbaar door, goochelde den gulden te voorschijn, deponeerde het geldstuk weer onder den bloempot en keerde zich daarna opnieuw tot het publiek.

‘Let nu weer op, dames en heeren, als wat er thans gaat geschieden!’ riep Geert, maar verder kwam hij niet, want Paul trok hem aan zijn mouw en fluisterde hem in het oor:

‘Oeloe, zeg, hij naar beneden!’

‘Wat?’ fluisterde Geert verschrikt.

‘De gulden weg!’

‘He, wat zeg je?’ De professor viel geheel en al uit zijn rol.

‘In mijn buik!’

Gerardini Beukersini kon het niet gelooven.

‘Ik slik hem heelemaal naar binnen!’

‘'t Is toch niet waar?’

‘Ik hem voel in mijn maag!’

‘Ben je gek?’

‘Hij spring in mijn keel!’

Daar stond de professor! Geen oogenblik had hij aan deze mogelijkheid gedacht. Zijn goochelkunst liet hem bij deze onverwachte werkelijkheid geheel in den steek.

Het publiek werd zichtbaar onrustig. De jongens begrepen aan het benauwde gezicht van Geert, dat er iets buitengewoons gebeurd was.

‘Wat is er?’

‘Wat heeft ie?’

‘Wat gebeurt er?’ hoorde je aan alle kanten.

De heer Noordaa, die de oorzaak van de stoornis begon te vermoeden, stond op en vroeg:

‘Is er wat bijzonders gebeurd?’

Geert keek erg sip. De heer Noordaa had hem de twee gulden geleend en nu was mij daar één van die kostbare guldens op eens zoo verdwenen. Als het nog 'n dubbeltje was geweest, dan kon je het terugbetalen, maar honderd heele centen!! Hoe kreeg je die ooit terug?

‘Ja, mijnheer. Hij heeft één ingeslikt!’ antwoordde Geert beteuterd.

‘He?’

De heer Noordaa schrok er blijkbaar van, maar het was minder om den gulden dan om de maag van Paul Artapappa.

‘Walla, hij midden in mijn buik, hij kan niet terug!’ zei Paul, die dat alleen maar jammer vond, omdat de goocheltoer van Geert nu in de war was geloopen.

In minder dan geen tijd stond het tooneel vol jongens. Alle leden van het Koninklijk variété-élite-gezelschap kwamen van achter de coulissen te voorschijn en ook de heer Noordaa en de Pieper betraden het tooneel om in dezen kritieken toestand raad te verschaffen.

‘Het is eeuwig zonde, een gulden!’ zei de Pieper en hij rekende in zich zelf uit, wat je voor tien dubbeltjes wel koopen kon.

‘Die gulden is minder! Als wij hem er maar weer uit hadden!’ merkte de heer Noordaa op.

Het bleek, dat alle jongens op eens een of meer leden in de familie hadden, die wel eens een muntstuk hadden ingeslikt, al had dan ook geen enkele bloedverwant het tot een heelen gulden gebracht. De broer

van Harry Kool kwam het verst met een kwartje.

Ieder had dadelijk een middeltje bij de hand.

‘Laat hem een glas wonderolie drinken!’ ried Pukkie.

‘Neen, een pond korstkoek mot ie hebben!’ meende de Lijn.

‘Rauwe eieren!’ stelde Harry voor.

‘Laat hem koekedeeg slikken!’ riep Willem Blookers.

‘Als ie in geen vijf dagen eet, komt ie er vanzelf uit!’ beweerde de Pieper.

‘Walla, dank jou lekker! In geen vijf dagen eet! Dan ik van mijn graat!’ riep Paul verontwaardigd. Dat middel zou hij het allerlaatste toepassen.

‘Als ze hem maar niet moeten opereeren!’ merkte Geert wat benauwdjes op.

‘Zij zullen hem z'n maag leegpompen!’ meende Jaap Schreven.

Toen kwam Spekkie met een zeer oorspronkelijk idee.

‘Als ie eens op z'n hoofd ging staan! Misschien valt ie er dan wel vanzelf uit!’

Dat leek Spekkie het ei van Columbus.

Paul probeerde het onmiddellijk.

‘Oeloe, ik voel hem spring in mijn buik! Kloek! kloek!’ riep hij, toen hij op zijn hoofd stond.

‘Komt ie?’ informeerde Spekkie, die werkelijk aan dat middel bleek te gelooven.

De andere jongens lachten hem uit en Spekkie besloot geen raadgevingen meer ten beste te geven. Toen hakte de heer Noordaa den knoop door.

‘Je moet maar even naar den dokter! Die zal wel 'n middeltje weten!’

Maar Paul vond dit blijkbaar erg overdreven.

‘Walla, niks erg, mijnheer, ik ken menschen, die heele steen in hun buik!’ riep hij lachend.

Maar de heer Noordaa vond het beslist noodzake-

lijk en de jongens waren het geheel met hem eens.

‘Dat wordt 'n dure gulden, jongeheeren!’ lachte de Pieper.

‘Hadden wij nou maar entree gevraagd!’ zei Spekkie, die - zooals bekend - erg op de penning was. ‘Dan hadden wij dien gulden kunnen betalen!’

De heer Noordaa stelde den bezorgden penningmeester gerust. Op zijn voorstel werd er tien minuten gepauzeerd en gingen Pukkie en de Lijn met Paul naar Dr. Romstra, die vlak tegenover het Janus Blanus spel woonde.

De dokter vond het geval blijkbaar niet gevaarlijk; hij lachte tenminste, toen de jeugdige Artapappa hem zei:

‘Ik eet gulden, mijnheer. Zij allemaal zeg, niet gezond, maar ikke niks voel!’

De dokter schreef een recept voor en in den looppas keerden Paul en de twee vrienden naar het Janus Blanusspel terug, waar zij met gejuich door het inmiddels erg rumoerig geworden publiek werden ontvangen. Toen begon de pantomime:

‘Het zwarte Masker of Wie het laatst lacht, lacht het best!’ en misschien werd er in een echt spel nooit meer gelachen dan om deze vertooning van monsieur Bachialoupie en diens zwarte Kalioeka.

Vijf dagen lang werden de ijverigste nasporingen gedaan naar het verloren geldstuk. Er is niet vastgesteld kunnen worden, waar de gulden is gebleven, maar zeker is het, dat de heer Noordaa nooit zijn geld terug heeft gezien. Professor Gerardini Beukersini zag er van af voortaan den toer met de twee guldens te vertoonen; het vertrouwen in zijn ‘toovenarij’ was na dezen middag geheel verdwenen.

De gratis parade parforce-voorstelling werd niet door een élite-, zelfs niet door een onherroepelijk laatste afscheidsvoorstelling gevolgd. De heer Van Bommel weigerde verdere representaties; hij was niet van plan van Paul een gevulde brandkast te maken. Het Janus Blanusspel werd - zeer tot teleurstelling van den Pieper, die er op had gevlast zijn twee dochtertjes nog te laten genieten van De Zwevende Mensch, De Omgekeerde Wereld en De Brandende Zak - na deze luisterrijke heropening voor goed gesloten.

Tiende hoofdstuk.

Voor Spekkie, Pukkie en de Lijn was er in die eerste weken maar één Artapappa: Paul! Bloemhof bestond eigenlijk niet voor hen. Nou ja, hij zat natuurlijk met hen 's middags aan tafel en Zaterdagsavonds, wanneer zij allen bij Taks en Mopske - zooals van oudsher bij de Van Bommel's gewoonte was - in de kamer waren en spelletjes deden, zat Bloemhof er ook, maar zij merkten dan zoo goed als niets van hem, omdat hij meestal op zijn eentje aan een klein tafeltje was gezeten met een groot boek voor zich, waarin hij dan nog maar heel zelden las. Wanneer Jaap Schreven, Harry Kool of Rud Noordaa eens naar den anderen Artapappa vroegen, wisten de drie vrinden weinig anders van hem te vertellen dan dat hij een ‘dooie diender’, een ‘saaie knul’ of een ‘vervelende piepzak’ was. Nee, wanneer Paul er niet was geweest met zijn jolige natuur, zijn krom Nederlandsch, zijn salto mortales en zijn kop van Jut, dan zou het voor Spekkie, Pukkie en den Lijn nauwelijks de moeite waard zijn geweest de Artapappa's bij zich in huis te hebben.

Drie weken waren Paul en Bloemhof al in Vliedrecht en de drie vrienden hadden amper de stem van den oudsten Artapappa gehoord.

Wanneer Bloemhof eens uitging, dan was het meestal met den Taks of met Mopske, maar alleen of met de jongens had hij zich nog nooit op straat vertoond. Het was met dien Bloemhof volgens de vrinden ‘niks gedaan!’ Het was met hem de dood in den pot en wanneer zij onder elkander waren, noemden zij hem nooit anders dan ‘de Stomme’. De jongens zouden er niet rouwig om zijn, wanneer hij met de eerste de beste boot naar Zuid-Afrika terugkeerde, als zij Paul maar in Vliedrecht mochten houden.

Nu moet gezegd worden, dat de jongens ook weinig moeite deden om Bloemhof aan het praten te krijgen. Nadat de eerste pogingen mislukt waren, lieten zij hem geheel links liggen en bemoeiden zij zich uitsluitend met den vroolijken neger-clown en wereld-acrobaat Paul. Bloemhof kon voor hun part naar de maan loopen! Zij hadden hem niet noodig!

De heer en mevrouw Van Bommel lieten Bloemhof stil met rust. Zij waren van meening, dat je jongens maar hun gang moest laten gaan. Toen Mopske eens tot den Taks had gezegd:

‘Zouden wij Dolf en Rob niet eens zeggen, dat zij zich wat meer met Bloemhof moeten bemoeien? Hij is altijd zoo zielig alleen!’ had de Taks heel verstandig geantwoord: ‘Laat ze stil maar gaan, vrouw, dat wordt allemaal wel beter, als Bloemhof 'n paar weken in het land is. Zulke naturen kun je toch niet dwingen. Zoo'n jongen moet eerst over het dooie punt heenkomen!’

En Taks had het goed gezien. Het duurde wat lang, maar het oogenblik zou komen, dat ook Bloemhof over het dooie punt heenkwam.

Het was op een avond, dat Pukkie op de kamer der Artapappa's kwam om een atlas te halen, die hij daar 's middags had laten liggen. Paul was beneden

bij Spekkie en de Lijn, en Bloemhof zat alleen. Hij was bezig met een rekensom, waarmee hij blijkbaar de grootste moeite had.

Pukkie stond al bij de deur en wilde reeds weggaan, toen hij zich nog eens omdraaide en naar den werkenden Bloemhof keek. Pukkie was de brutaalste maar tegelijk de goedhartigste van de drie. Toen hij Bloemhof daar zoo op zijn eentje zag zitten zwoegen, kreeg hij opeens behoefte om wat met dien vreemden kafferjongen te praten. Waarom, wist hij eigenlijk zelf niet.

Hij ging naar Bloemhof, bleef naast hem staan en vroeg:

‘Ben je aan 't rekenen?’

Bloemhof was 'n beetje verwonderd, dat Pukkie tot hem sprak. Hij keek even op en antwoordde niet anders dan: ‘Ja!’ Toen zag hij weer op zijn cahier en zweeg.

Erg vlot ging het gesprek niet, maar Pukkie gaf het niet op.

‘Is het moeilijk?’ vroeg hij.

‘Ja!’ was weer het eenige antwoord.

Pukkie keek over zijn schouder.

‘Die som heb ik gehad! Die ken ik!’ zei hij.

Geen antwoord.

‘Wil ik je helpen?’

Bloemhof keek op. In zijn oogen meende Pukkie iets van dankbaarheid te zien en hij schoof dadelijk een stoel bij, zoodra de kafferjongen hem zei:

‘Als jij wil, heel graag!’

Pukkie begon hem het vraagstuk uit te leggen. Het was een vervelende som uit Wisselink van een horloge met een grooten en een kleinen wijzer, die op een bepaald uur elkaar op een bepaalde plaats moesten ontmoeten, een som, waar je duizelig van werd.

Hoe je ooit zoo iets onzinnigs kon uitdenken, begreep Pukkie niet, maar enfin, hij kende haar en hij wilde dus helpen. Pukkie zag aan het gezicht van Bloemhof, dat hij er niets van begreep, maar hij gaf het niet op. Hij teekende en praatte, alsof hij een schoolmeester in eigen persoon was.

‘Begrijp je?’ vroeg hij.

‘Nog niet goed!’ antwoordde Bloemhof.

Pukkie begon opnieuw. Op eens verhelderde het gezicht van den oudsten Artapappa en er klonk dankbare blijdschap in zijn stem, toen hij zei:

‘Ja, ja, nou ik begrijp!’

‘Wat heb je meer te doen?’ vroeg Pukkie.

‘Nederlandsch!’ antwoordde Bloemhof.

‘Geef maar hier!’

Pukkie vertelde hem welke woorden met één o en welke met twee o's geschreven werden en waarom.

Bloemhof knikte telkens met zijn hoofd en zei, toen Pukkie klaar was:

‘Dank je wel!’

Even zaten de twee jongens zwijgend tegenover elkander. Pukkie waagde het:

‘Vind je 't hier erg koud in Holland?’

‘Niet erg koud!’ was het antwoord.

‘Was het in Pretoria warmer?’

‘Niet altijd!’

‘Vond je 't lollig om naar Holland te gaan?’

Er kwam geen antwoord.

‘Of was je liever in Pretoria?’

‘Liever in Pretoria, ja!’

‘Waarom?’

Even wachtte Bloemhof. Toen antwoordde hij:

‘Hier alles vreemd!’

‘Waarom ben je dan naar Holland gegaan?’

‘Weet ik niet!’

‘Heb je dan niet gezegd, dat je liever niet wou?’

‘Ik niet gevraagd. Zij zeiden, ik moest!’

‘Wie? Je vader?’

Bloemhof keek 'n beetje verwonderd. Hij aarzelde blijkbaar met te antwoorden. Eindelijk kwam er uit:

‘Mijn vader? Ik zie hem niet in drie jaar!’

‘Wou je dan liever naar je vader terug?’

Plotseling schudde Bloemhof heftig het hoofd.

‘Nee, nooit!’ antwoordde hij.

‘Waarom niet?’

Bloemhof keek strak voor zich; hij klemde zijn dikke lippen op elkander, maar antwoordde niet.

‘Houd je dan niet van je vader?’ waagde Pukkie te vragen.

Bloemhof zweeg.

Pukkie zag hem vragend aan. Pukkie had zijn vader nooit gekend. Hij was heel vroeg wees geworden en beneed daarom alle jongens, die een vader hadden. Hij kon zich dan ook onmogelijk begrijpen, dat je niet van je vader hield. Wat een verschil tusschen den stillen, ernstigen Bloemhof en den joligen, altijd lachenden Paul.

Voor het eerst besefte Pukkie, dat er veel meer in dien kafferjongen omging, dan zij ooit hadden vermoed.

Waarom, begreep hij zelf eigenlijk niet goed, maar op eens kreeg hij een groot medelijden met Bloemhof. Hij ging niet door met zijn vragen en zei alleen:

‘Heb je nog veel te werken?’

‘Nee, klaar!’ was het antwoord.

Pukkie zat op den rand van een stoel, schommelde wat verlegen met zijn beenen heen en weer. En onverwachts vroeg hij:

‘Zeg, Bloemhof, ga je morgen met me visschen?’

Weer keek de stille kafferjongen hem met diezelfde

dankbare oogen aan, als toen Pukkie hem had gevraagd, of hij hem met zijn som wilde helpen. Hij wilde blijkbaar antwoorden, maar zag plotseling voor zich. Daarop klonk het zacht:

‘Alleen?’

‘Da's goed!’ zei Pukkie.

‘Graag!’ antwoordde Bloemhof.

‘Nou, dat blijft dan afgesproken. Morgenmiddag gaan wij samen visschen. Ik weet 'n vijver, waar het vol baars zit. Daar mogen wij alleen visschen, omdat mijnheer dien boer kent, waar die vijver van is. Nou moet ik weer aan 't werk! Besjour!’

‘Dag!’ was het antwoord van Bloemhof.

Pukkie ging de kamer uit en liet den kafferjongen alleen.

Spekkie en de Lijn wisten niet, wat zij hoorden, toen Pukkie hun vertelde, dat hij den volgenden dag met Bloemhof zou gaan visschen. Spekkie keek, alsof de kamer ging draaien en de Lijn riep verbaasd:

‘Ga jij visschen... met den Stomme?’

‘Anders zou ik het toch niet zeggen!’ antwoordde Pukkie.

‘Dan gaan wij mee!’ zei Spekkie.

‘Nee, nee, wij gaan alleen!’

‘Waarom?’

‘Daarom!’

‘Wat 'n flauwe smoesjes!’ riepen de Lijn en Spekkie te gelijk.

‘Als hij 't nou liever wil!’ verdedigde Pukkie zich.

‘Hoe komen jullie daar zoo bij?’ De Lijn kon het zich nog maar niet begrijpen.

‘Ik heb het hem gevraagd!’

Spekkie en de Lijn keken elkaar even aan.

‘Nou, jij liever dan ik!’ zei de Lijn na een oogenblik.

Pukkie ging op de kachel zitten, die uit was.

‘'t Is een goeie knul, geloof ik, als je hem eerst maar 'n beetje kent!’ en hij vertelde aan de twee jongens het gesprek, dat hij met Bloemhof had gevoerd.

‘Wat zou d'ie met z'n vader hebben gehad?’ vroeg de Lijn, toen hij alles had gehoord.

‘'k Weet niet, maar 't moet wel erg wezen, als je nooit naar je vader terug wilt!’ Dat leek Pukkie wel het allerergste toe.

Toen hij 's avonds aan den heer en mevrouw Van Bommel vertelde, dat hij den volgenden dag met Bloemhof zou gaan visschen, gaf Mopske hem op eens een zoen en zei:

‘Dat vind ik aardig van je, Rob!’

Pukkie keek haar even vragend aan. Hij begreep eigenlijk niet, wat daar voor aardigs in was en hij antwoordde dan ook heel gewoon:

‘Och, als hij dat nou lollig vindt!’

‘Je zult het zien, vrouw!’ zei de Taks, zoodra hij met Mopske alleen was, ‘wanneer maar eenmaal het ijs gebroken is, dan zal het tusschen die jongens wel bolwerken!’

‘Dat hoop ik toch zoo, he!’ zuchtte Mopske, want zij voelde een diepe genegenheid voor den stillen Bloemhof met zijn groote vraagoogen. En zacht liet zij er op volgen: ‘Die goeie Robbie!’

Den volgenden middag ging Pukkie dus met Bloemhof op stap. Toen Pukkie daar met den stillen, zwijgenden kafferjongen naast zich liep, had hij even spijt, dat hij zich niet bij Spekkie en den Lijn had aangesloten, die met Paul en de andere jongens waren uitgegaan, maar hij had het nu eenmaal beloofd en hij had een stille hoop, dat het misschien nog wel mee zou vallen.

Onderweg wees Pukkie Bloemhof al de merkwaardigheden van Vliedrecht, waar een jongen belang in kon stellen. Bloemhof knikte dan alleen, maar hij antwoordde niets.

‘Kijk,’ zei Pukkie, toen hij voorbij de ijsbaan kwam, ‘hier rijden wij altijd schaats!’

‘O,’ was het eenige antwoord.

‘'t Is toch 'n dooie diender!’ dacht Pukkie bij zich zelf, maar hij probeerde het nog eens.

‘Man, dat is zoo fijn, schaatsenrijden! 't Lolligste, wat er bestaat. Dat heb je nog nooit gezien, he?’

‘Nooit!’ klonk het naast Pukkie.

‘Ga jij ook rijden, als er ijs komt?’

Bloemhof keek Pukkie even aan.

‘Weet niet!’ was alles, wat er uit den buurman kwam.

‘Allemachies, wat 'n taaie!’ dacht Pukkie.

‘Wat dee jullie daar zoo in Zuid-Afrika?’

‘Niks!’

‘Dat is ook niet veel!’ vond Pukkie, maar nog gaf hij het niet op.

‘Heb je wel eens gejaagd?’ vroeg hij.

Opeens tintelde er iets in de oogen van Bloemhof.

‘Ja, veel!’ was het antwoord.

‘In Pretoria?’

‘Nee, vroeger!’

‘Op wat?’

‘Op alles!’

‘Ook op wilde beesten?’

‘Jawel!’

Pukkie zweeg en keek met eenige bewondering naar Bloemhof op. Meer dan ooit verlangde hij, dat de oudste Artapappa zijn stilzwijgen zou verbreken.

‘Op wat voor beesten dan?’ vroeg hij na een oogenblik.

‘Op olifant, rhinoceros, jakhals, struisvogel, alle soort beest!’

‘Wel verdikkie!’ was het eenige, dat Pukkie er in zijn verbazing uitbracht.

‘Ja, maar ik niet alleen! Ik met anderen mee!’

‘Nou ja, je bent er toch bij geweest!’

Het was waratje geen kleinigheid. Die Bloemhof had dus jachten meegemaakt op olifanten en rhinocerossen. Pukkie had van zijn leven zelfs nog nooit anders dan op een plaatje een rhinoceros gezien!

‘Was je nooit bang?’

Bloemhof schudde zijn hoofd.

‘Nee, nooit!’ zei hij zoo gewoon en eenvoudig, dat Pukkie dadelijk begreep, dat het waar was.

‘Dat was dan nog wat anders dan visschen op baars, zeg!’ zei Pukkie.

Bloemhof lachte! Waarachtig, Pukkie had het duidelijk gezien, hij lachte!

‘Ging Paul ook mee?’ informeerde hij.

‘Nee nooit, hij nog te klein!’

Op eens bleef Bloemhof staan. Zij stonden met hun beiden midden op een weiland. Niemand was in den naasten omtrek te zien; alleen in de verte waren een paar boeren aan het werk.

‘Ik eenmaal 'n klap van een leeuw! Wil jij zien?’ vroeg Bloemhof.

‘Graag!’ antwoordde Pukkie. Hij had geen oogenblik meer spijt, dat hij met den oudsten Artapappa was meegegaan.

Bloemhof trok zijn jas uit, ontblootte zijn linkerschouder. Pukkie zag een breed, zwaar litteeken, dat van den rug over het heele schouderblad liep.

‘Verdraaid, zeg! Dat was ook niet mis! Hoe kwam dat?’

‘Die leeuw in de kraal bij de buffels. Ik als jongen daar alleen. Ik schreeuw en wil steek hem met een

assegaai; maar hij spring op mij en scheurt mijn rug en mijn schouder open met zijn klauw!'

'En toen?' vroeg Pukkie. Bloemhof was op eens een heel andere jongen voor hem geworden.

'Ik val op den grond, onder een buffel en ik schreeuw zoo hard ik kan. Toen komen de mannen met assegaai en geweer en de leeuw weer weg!'

'Hebben ze hem nog gevangen?' vroeg Pukkie.

'Twee dagen later, in een val!'

Pukkie bekeek opnieuw aandachtig het litteeken; het was wel twee decimeter lang.

'Deed het niet erge pijn?' vroeg hij.

'Niet erg!' antwoordde Bloemhof, terwijl hij zijn jas aantrok. Even was er een zwijgen. Toen vroeg Pukkie:

'Ga je later weer terug?'

Plotseling verstrakte het gezicht van den kafferjongen. Hij perste zijn lippen op elkander en keek somber voor zich, net als den vorigen dag, toen Pukkie hem had gevraagd, of hij liever naar zijn vader terug wou.

'Blijf je dan liever hier in Holland?' waagde Pukkie nog eens te vragen.

'Weet niet! maar nooit daarheen terug!' en Bloemhof schudde driftig zijn groote hoofd.

'Waarom niet?'

'Daarom niet!'

Pukkie keek verbaasd naar zijn nieuwen zwarten kameraad. Op eens stond Bloemhof weer veel verder van hem af, maar toch was hij niet meer zoo'n vreemde voor hem als gisteren. Wat was er, dat Bloemhof met zoo'n huivering aan zijn vader en de andere Kaffers deed denken? Zou hij het ooit van hem te weten komen?

Zij liepen, zonder te spreken, weer eenige minuten verder. Toen gebeurde er onverwachts iets, dat Bloemhof en Pukkie plotseling geheel tot elkander zou brengen.

Zij waren dicht bij een boerderij gekomen, waar tegen een hek twee opgeschoten polderjongens stonden. Voor die polderjongens was de zwarte Artapappa een heel nieuwe verschijning; zij hadden blijkbaar nog nooit een kaffer gezien.

‘Zeg, Geurt!’ riep een van de twee, terwijl hij zijn beide handen voor zijn mond bracht, in de richting van de boerderij, ‘kom er es buiten! Daar hei je 'n neger!’

‘Kom es gauw!’ riep de ander, ‘n' Zwarte!’

Pukkie deed, alsof hij niets hoorde. Hij had gruwelijk het land, omdat hij heel goed begreep, hoe dit geschreeuw den toch al niet bijzonder vrijmoedigen Bloemhof moest hinderen. Even keek hij vlug naar zijn nieuwen vrind, maar deze staarde strak voor zich.

‘Nei moar, wat 'n lillekerd? 't Lijkent wel 'n apie op 'n stokkie!’ hoorde Pukkie iemand roepen. Naast de schuur ontdekte hij een allesbehalve mooien slungelachtigen jongen, die blijkbaar naar den naam van Geurt luisterde.

‘Die pummels!’ bromde Pukkie nijdig en daarop zei hij: ‘Laten we 'n beetje an loopen!’ Het leek hem het beste toe, wat zij op dat moment konden doen.

De polderjongen, die naar den naam van Geurt luisterde, had zich bij de twee anderen gevoegd. Zij stonden nu met hun drieën midden op den weg voor het hek.

‘Wat 'n roetneger!’ riep de grootste van de drie jongens.

‘Die heit zich met schoensmeer ingesmeerd!’ lachte de tweede.

‘Wat 'n polka-kop!’ riep de derde.

Pukkie had ze zoo wel op hun gezicht willen slaan, maar hij kon op z'n eentje toch moeilijk met drie van die opgeschoten lummels gaan vechten.

‘Misselijke kerels!’ bromde hij tusschen zijn tanden

en toen tot Bloemhof: ‘Doe maar, of je niks hoort! schelden doet geen pijn!’

Weer keek hij even vluchtig naar Bloemhof, maar geen spier vertrok er op het gezicht van den kafferjongen.

‘Gelukkig!’ dacht Pukkie, ‘hij trekt er zich niet veel van aan!’

Zij waren nu vlak bij het hek en moesten de drie polderjongens passeeren. Bloemhof liep voorop en Pukkie kwam achteraan.

Bloemhof was al voorbij, toen Pukkie zag, hoe de grootste polderjongen, die naar den naam van Geurt luisterde, hem onverwacht valsch een stomp in den rug gaf, zoodat hij bijna tegen het hek aanvloog.

‘Vooruit, roetmop, spring es over 't hekkie!’ schreeuwde de polderjongen. Even flikkerde er iets in de oogen van Bloemhof, maar toen keek hij weer verlegen naar Pukkie, blijkbaar niet wetend, wat hij tegen zoo'n optreden moest uitrichten.

Doch bij Pukkie golfde het bloed naar zijn wangen.

‘Schooiersstreek!’ siste hij tusschen zijn tanden en zonder zich te bedenken, stoof hij op den polderjongen af en gaf hem een stomp in zijn maag.

‘Wat wou jij, kleine kriel?’ riep de opgeschoten slungel giftig en tegelijk gaf hij Pukkie zoo'n pats om de ooren, dat zijn pet over het hek vloog. Pukkie duizelde; het was, of alles groen en geel voor zijn oogen werd en hij tegen den grond zou vallen. De tranen sprongen hem in de oogen. Weer schreeuwde hij - geen ander scheldwoord zoo gauw bij de hand hebbend:

‘Gemeene schooier!’

‘Ik zal jou schooieren!’ riep de polderjongen; hij greep den kleinen Pukkie in zijn borst en wierp hem met zoo'n vaart tegen het hek, dat Pukkie bijna geen adem kon halen.

‘Schooier! Schooier! Gemeene schooier!’ was het eenige, wat Pukkie er in zijn woede uit kon brengen.

Maar toen op eens hoorde Pukkie een kreet als van een gewond dier en op hetzelfde oogenblik zag hij Bloemhof op den polderjongen toespringen. Pukkie schrok van het gezicht van den jeugdigen kaffer. Zijn heele gezicht was verwrongen, een onheilspellende flikkering was in zijn oogen; zijn schouders had hij opgetrokken, zijn vingers gekromd als klauwen! Als een panter, klaar om zijn sprong te doen, stond hij voor den grooten polderjongen. Weer stootte hij dienzelfden wilden kreet uit en toen zag Pukkie hem op den doodelijk verschrikten polderjongen springen. Zijn zwarte vingers kromden zich om de keel van den spierwit geworden Geurt.

‘Laat los! Laat los!’ riep de polderjongen heesch.

Maar het was, of de kleine kaffer plotseling een dier was geworden. Hij stootte eenige rauwe klanken uit en met een kracht, die de anderen deed ontstellen, kwakte hij den polderjongen met zijn rug tegen het hek, duwde zijn hoofd achterover en kneep met zijn gekromde vingers de keel van zijn vijand dicht.

‘Laat los! Laat los!’ klonk het weer benauwd en angstig uit den mond van Geurt.

- Pukkie keek met schrik naar den woesten kafferjongen; het was, of er een ander mensch in den zoo stillen, kalmen Bloemhof gevaren was.

‘Laat hem los, Bloemhof, laat hem los!’ schreeuwde Pukkie, die duidelijk aan het gezicht van Geurt zag, dat de toestand gevaarlijk werd. Maar de nu razende kafferjongen hoorde niets; hij kreunde als iemand, die vreeselijke pijnen lijdt.

De twee andere polderjongens keken ontzet toe. Zoo iets hadden zij van hun leven nooit gezien. Het was een moment, of zij beiden verlamd waren.

t.o. 110

DE ARTAPAPPA'S.
‘Laat los! Laat los!’ riep de polderjongen heesch. Bladz. 110.

‘Help! Help!’ klonk het heesch uit den mond van Geurt.

‘Schei uit, Bloemhof, schei uit!’ gilde Pukkie, die het ergste begon te vreezen.

Toen kwamen ook de twee polderjongens tot bezinning; de een greep Bloemhof om zijn middel, de ander bij zijn arm en met hun beiden sleurden zij hem achteruit. Maar nog liet Bloemhof niet los, nog zaten zijn handen als schroeven om de keel van Geurt.

‘Los! Laat los!’ schreeuwden de twee polderjongens en zij sloegen hem met hun vuisten op zijn hoofd en zijn gezicht. Het was, of Bloemhof niets hoorde en niets voelde.

‘Hij smoort me!’ klonk het, bijna onverstaanbaar, uit den mond van den ander.

Zoo'n kracht had Pukkie nog nooit bij een jongen gezien. Hij was op dat oogenblik bang voor Bloemhof. Weer hoorde hij het angstig, heesche geschreeuw van den polderjongen.

Toen sprong Pukkie op Bloemhof af, trok met geweld zijn gezicht naar hem toe. Hij zag, dat het schuim hem op den mond stond en zijn oogen bijna geheel wit schenen. Hij keek hem strak in zijn gezicht en riep zoo dringend, als hij maar kon:

‘Toe, Bloemhof! Bloemhof! Laat toch los! Je vermoordt hem!’

Was het Pukkie's angstkreet, of waren het de wilde angstoogen van zijn jongen vriend, die Bloemhof tot bezinning brachten? Pukkie wist het niet, maar op eens zag hij, dat Bloemhof's handen als verlamd naar beneden vielen. De polderjongens lieten den kleinen kaffer dadelijk los en geen van drieën dacht er zelfs ook maar een oogenblik aan iets verder tegen Bloemhof te doen. Zij waren doodsbang voor den woedenden kafferjongen!

Als verwezen stond Bloemhof daar bij het hek; zijn armen hingen slap naar beneden, zijn borst ging - zwaar hijgend - op en neer en hij trilde over zijn geheele lichaam.

Toen op eens viel hij op den grond en kreunend bleef hij zoo, met zijn hoofd tegen het hek geleund, liggen.

'Wat scheelt er aan, Bloemhof?' vroeg Pukkie angstig.

Bloemhof antwoordde niet, staarde maar strak voor zich.

Pukkie knielde bij hem neer.

'Kan ik je niet helpen?' vroeg hij.

Bloemhof keek hem even vluchtig aan, maar zei geen woord.

'Haal wat water uit de boerderij, gauw!' commandeerde Pukkie.

De kleinste polderjongen holde reeds weg. Er was geen vijandschap meer tusschen de jongens. Alle vier stonden zij tegenover iets, wat zij niet begrepen.

Even later kwam hij terug met een glas water. Pukkie bracht het aan Bloemhof's mond; klappertandend dronk hij.

'Wordt het nou wat beter, Bloemhof?' vroeg Puk hartelijk.

Bloemhof keek hem even aan en weer tintelde er iets in de groote oogen van den kafferjongen, wat Pukkie er den vorigen dag, toen hij hem met de sommen geholpen had, ook in had gezien.

'Dank je!' was het eenige, dat Bloemhof antwoordde. Toen veegde hij met zijn hand even langs zijn voorhoofd en zei:

'Beter!'

Langzaam stond hij op en keek vragend Pukkie aan.

Pukkie begreep, dat van de vischpartij niets meer kon komen.

‘Willen wij naar huis gaan?’ vroeg hij.

Bloemhof knikte en zwijgend liepen de twee jongens naast elkander naar Vliedrecht terug.

De drie polderjongens keken Bloemhof met het noodige respect na. Geen van drieën had den moed om ook maar met een woord nog van de donkere gelaatskleur van den kaffer te reppen.

‘Dat scheelde geen haar, jong, of je was er geweest!’ zei de jongste, toen zij weer met hun drieën alleen waren.

‘Wat 'n kracht heit me die neger! Ik dacht, dat ie me smoren wou!’ bromde Geurt.

‘Nou, ik eet ook liever met dien roetmop dan dat ik met hem vecht. Wat 'n pooten heit me die knar!’

De schrik zat er bij de drie heeren in. Bloemhof behoefde niet meer bevreesd te zijn, dat de polderjongens hem ooit weer sausneger of roetmop zouden noemen, of zij moesten zeker zijn, dat hij een mijl ver uit de buurt was.

Mopske keek erg vreemd op, toen zij Bloemhof en Pukkie al om half drie weer thuis zag komen.

‘Heb jullie niet gevischt?’ vroeg zij verwonderd.

‘Nee, wij hebben gevochten!’ was het antwoord van Pukkie.

‘Gevochten?’

Mopske geloofde haar ooren niet; zij keek eerst eens naar Pukkie en daarop naar Bloemhof. Zij meende, dat zij niet goed had gehoord. Had Bloemhof, de stille, ernstige Bloemhof gevochten? Dan moest er een wonder gebeurd zijn.

‘Gevochten?’ vroeg zij nog eens.

‘Ja, met polderjongens!’

‘Met polderjongens?’

Mopske begon iets te vermoeden.

‘Hebben ze jullie wat gedaan?’

‘Zij scholden ons uit!’ bromde Pukkie nijdig.

Mopske begreep heel goed, wie er was uitgescholden.

‘En heb jij toen gevochten?’

‘Niet dadelijk! Maar ze gaven Bloemhof valsch en geniepig een stomp in zijn rug. Nou, toen werd ik natuurlijk nijdig en heb ik er op getoffeld. Maar ik kon hem niet aan en toen kreeg ik op m'n gezicht en toen heeft Bloemhof me geholpen!’

‘Heb jij dus ook gevochten?’ vroeg Mopske, die zich nog niet goed kon begrijpen, dat ook de verlegen Bloemhof had meegedaan.

‘Zij sloegen Pukkie!’ antwoordde de oudste Artapappa op een toon, alsof hij zeggen wou: ‘Van hem moeten ze afblijven!’

Mopske begreep het: Bloemhof had zijn eersten vriend in Holland gevonden. En toen zij zag, hoe Bloemhof Pukkie aankeek, met oogen als van een trouwen herdershond, toen wist zij tegelijk, wat vriendschap voor dezen stillen, eenzelvigen kafferjongen beteekende.

Elfde hoofdstuk.

De Taks en Mopske behoefden er niet bij Pukkie op aan te dringen zich wat meer met den verlegen Bloemhof te bemoeien. Na de vechtpartij met de polderjongens voelde Pukkie zich de vriend van den oudsten Artapappa.

Het is waar, de jongste was grappiger en joliger; dat was een jongen, waar je je geregeld slap om moest lachen, maar Paul was een allemans vriend. Met elken nieuwen jongen, dien hij ontmoette, was hij onmiddellijk frère compagnon. Paul had altijd pleizier, hij lachte altijd door, het was de meest grappige speelkameraad, dien je je kon denken, maar meer dan een speelkameraad werd hij ook nooit.

Bloemhof was precies tegenovergesteld. Het had lang geduurd, voordat een jongen den weg naar Bloemhof's hart had gevonden, maar nu dat Pukkie was gelukt, nu was de vriendschap van Bloemhof ook zóó hecht en zóó groot, dat hij desnoods voor den kleinen Pukkie door het vuur zou gaan.

'Ik heb nooit zulke oogen gezien,' had Mopske dien avond na het verhaal van Pukkie en Bloemhof tegen Taks gezegd. 'Ik wou, dat je gezien hadt, hoe hij naar Robbie keek! Net de oogen van een trouwen hond. Ik werd er gewoon anders van!'

En toen Taks en Mopske even later met Pukkie alleen waren, had Taks gezegd:

‘Jongen, je hebt nou 'n vrind, zooals je misschien niet vaak in je leven meer één zult vinden. Hij zal waarschijnlijk nooit als een Hollandsche jongen met één woord ervan reppen, maar hij zal het altijd - net als vandaag - in zijn daden toonen. Als zoo'n jongen éénmaal je vriend is, Rob, dan blijft hij het tot zijn dood!’

Die woorden hadden op Puk een diepen indruk gemaakt. Pukkie was vroeg wees geworden en hij had in zijn prille jeugd weinig hartelijkheid en liefde ondervonden. Daardoor misschien had hij meer behoefte aan een echte, aanhankelijke vriendschap dan Spekkie, de Lijn en alle andere jongens. Nu hij voelde, dat hij in Bloemhof een werkelijken vriend had gevonden, wilde hij ook van zijn kant voor hem alles zijn.

Er ging geen avond voorbij, dat hij niet bij Bloemhof op de kamer kwam om hem met zijn sommen, zijn Fransch en zijn Nederlandsch te helpen. Hij haastte zich met zijn eigen werk om maar des te gauwer bij Bloemhof te kunnen zijn.

‘Moet je weer naar den Stomme?’ vroeg de Lijn dan spottend.

In zijn hart was de Lijn echter jaloersch op Pukkie, want de verhalen van het twee d.M. lange litteeken en de ongeloofelijke kracht van Bloemhof hadden ook op de jongens niet weinig indruk gemaakt. Maar ook op den oudsten Artapappa was de Lijn jaloersch. Pukkie was nu eenmaal een jongen, van wien alle makkers hielden. Pukkie was ‘getapt’ als maar heel weinigen om zijn eerlijke, prettige rondborstigheid, zijn durf en zijn leuke brutaliteit. Maar ook niet minder om zijn hartelijkheid en zijn warm gemoed. Pukkie was in den besten zin

van het woord een ‘echte jongen’, en de Lijn kon het daarom niet goed zetten, dat de kleine Puk in de laatste dagen meer met Bloemhof was dan met Spekkie, Paul en hem. Daarom kon hij het niet laten Pukkie telkens weer met zijn nieuwe vriendschap te plagen.

Maar op een avond, toen Pukkie weer naar boven wilde gaan en de Lijn riep:

‘Groeten aan den Stomme!’

draaide Pukkie zich opeens bij de deur driftig om en zei nijdig:

‘Zeg, Lijn, nou wou ik één ding! Dat je voortaan niet meer van den ‘Stomme’ sprak!’

‘Waarom niet? Jij hebt hem zelf ook altijd zoo genoemd!’ antwoordde de Lijn.

‘Dat weet ik wel!’

‘Nou dan?’

‘Hij is nou 'n vriend van me en ik wil niet meer, dat jullie hem voortaan de Stomme noemt!’

‘Pfu! Verbeeld je!’ schamperde de Lijn.

‘Je moet het zelf weten, maar als je hem nog eens de Stomme noemt, dan sla ik je op je gezicht!’

Het was kort en krachtig. De Lijn wist precies, wat hij er aan had. Dolf zat er 'n beetje mee in. Bang voor Pukkie was hij niet, maar hij had toch liever geen ruzie met hem om Bloemhof.

‘Wat kan jou dat nou schelen?’ zei hij 'n weinig verlegen.

‘Ik wil 't niet meer!’ zei Pukkie nog eens.

‘Nou, goed, dan zal ik het voortaan wel laten, om jou! Als je maar niet denkt, dat ik bang voor je ben!’

‘Waarom je het niet doet, kan mij niks bommen! Als je 't maar laat!’ en tegelijk liep Pukkie de kamer uit.

‘Nou, 't is an tusschen die twee! Snap jij nou iets van zoo'n Pukkie met z'n vriendschap voor dien Stomme?’

‘Ik wou, dat ie mij maar eens hielp!’ zuchtte Spekkie, die al een half uur lang op één algebra-som zat te zwoegen.

Door den voortdurenden omgang met Pukkie werd Bloemhof langzamerhand ook wat toeschietelijker tegen de andere jongens en zelfs was hij al niet meer zoo schuchter en verlegen, wanneer kennissen van Pukkie - zooals Rud Noordaa en Harry Kool - hem op straat ontmoetten en aanspraken. Alle jongens kenden de verhalen van den leeuw en van de drie polderjongens, en de figuur van Bloemhof was daardoor nog interessanter voor de Vliedrechtsche jeugd dan Paul Artapappa. Vooral van zijn kracht waren wondere verhalen in omloop en men vertelde zelfs op school, dat hij een jongen vijf minuten lang met gestrekte armen voor zich uit kon houden en een dubbeltje met zijn tanden middendoor kon bijten. Niemand had het wel ooit gezien, maar iedereen geloofde het graag en Pukkie werd dan ook door allen algemeen om zijn nieuwen vriend benijd.

Pukkie was geen jongen, om zich weken af te zonderen en zoo wist hij ook Bloemhof langzaam aan te overreden om met de andere vrienden nu en dan eens mee te gaan. Bloemhof was in het begin nog wel erg stil en hij bleef meestentijds vlak bij Pukkie, maar Taks en Mopske zagen tot hun vreugde, dat ook de oudste Artapappa niet meer alleen stond en zij hadden alle vertrouwen, dat ook Bloemhof, evenals Paul, op den duur zich te Vliedrecht bij hen thuis zou gaan voelen.

Het was op een Zaterdagmiddag, dat Pukkie met Spekkie en de Lijn van school naar huis liep, toen Rud Noordaa en Harry Kool hen inhaalden.

‘Zeg, lui,’ zei Rud 'n beetje geheimzinnig, ‘ga jullie vanmiddag mee naar het Spalthuizer Woud?’

‘Een onderzoekingstocht maken in de onderaardsche gangen bij Reeveroord!’ vulde Harry aan.

‘Verdikkie, dat is 'n idee!’ riep de Lijn.

Het Spalthuizer Woud was een groot uitgestrekt bosch, waarin je uren kon dwalen, zonder dat je er ook maar één mensch ontmoette. Midden in dat bosch lag Reeveroord, een bouwvallig kasteel, waarop alleen maar een oude baron woonde met een even ouden houtvester.

Van dat kasteel en zijn twee bewoners liepen de meest zonderlinge verhalen. Ze vertelden in Vliedrecht, dat de baron menschenschuw was en dat het op het kasteel spookte. Dicht bij het kasteel moest een onderaardsche gang zijn, die volgens de jongens heelemaal onder Vliedrecht doorliep tot het kasteel Beukhorst en zelfs nog veel verder, tot Utrecht en Arnhem toe.

De bosschen van Reeveroord waren voor het publiek gesloten en niemand had dan ook ooit de onderaardsche gangen gezien, maar dat zij er waren was volgens de jongens zeker. Het verhaal liep, dat een paar honderd jaar geleden een baron, die in den heelen omtrek bekend had gestaan om zijn wreedheid, zijn eigen vrouw in die onderaardsche gang had opgesloten, omdat zij aan een graaf, die in den toren van het kasteel gevangen had gezeten, tegen het uitdrukkelijk verbod van den baron in, door haar personeel eten had laten brengen. Toen ze twee dagen later in de onderaardsche gang kwamen, was - althans volgens het verhaal - de barones verdwenen. Niemand had ooit meer een spoor van haar gezien, maar na dien dag spookte het op het kasteel Reeveroord en alle oude vrouwen uit Vliedrecht wisten te vertellen, dat het de ‘witte barones van de onderaardsche gangen’ was, die 's avonds altijd om en door het kasteel zweefde om te zoeken naar den graaf, die op bevel van den baron had moeten verhongeren.

Pukkie en de Lijn geloofden niet aan spoken en dus

ook niet aan de witte barones van de onderaardsche gangen, maar de twee meiden van de familie Van Bommel, Mina en Griet, waren er heilig van overtuigd, dat het spook bestond en zij hadden er zulke verhalen van gedaan, dat Spekkie, die geen held in het donker was, er soms heele nachten niet van had kunnen slapen.

Al dikwijls hadden de jongens met het plan rondgeloopen om een onderzoekingstocht naar de onderaardsche gangen van Reeveroord te maken, maar altijd weer waren zij er van teruggehouden door de bordjes met *Verboden Toegang* in het Spalthuizer Woud, maar bovenal door de vrees voor de zonderlinge bewoners van het kasteel, die volgens Krabbers valsche honden loslieten op alle menschen, welke het mochten wagen om in den omtrek van de onderaardsche gangen te komen.

'Nou, wat zeggen jullie ervan, willen wij gaan?' vroeg Harry nog eens.

'Ik wil wel!' antwoordde Pukkie.

'Ik ook!' zei de Lijn.

Spekkie krabde zich achter het oor. Eigenlijk voelde hij heel weinig voor het plan. Verbeeld je, dat hij de witte barones in die onderaardsche gang tegenkwam! En ook van de valsche honden moest hij heel weinig hebben. Maar hij durfde toch ook niet 'neen' zeggen. Wat zouden de anderen wel zeggen, als hij niet meeging!

'Gaan wij met ons vijven?' vroeg hij 'n beetje schuchter.

'Ja natuurlijk!' antwoordde Harry.

Maar toen opeens bedacht Pukkie zich, dat hij met Bloemhof had afgesproken om dien middag met hem uit te gaan.

'Nou, dan ga ik ook niet mee!' zei Spekkie, erg blij, dat hij er zich zoo uit kon draaien.

Maar dat was heelemaal niet naar den zin van Harry en Rud. Zij hadden zich er al zoo op gevlast, eindelijk

de onderaardsche gangen te zullen zien, en nu opeens het plan opgeven! Nee, dat deden zij niet!

‘Neem hem dan mee!’ stelde Harry voor.

‘Verdorie, ja!’ riep Rud.

‘Als hij wil!’ zei Pukkie.

‘Natuurlijk wel, als jij het hem vraagt!’ meende de Lijn.

‘En dan nemen wij Paul ook mee!’ Dan werd het volgens Harry pas ‘echt’!

‘Als Paul er maar geen mop van maakt!’ merkte Rud op. Het was een eenige kerel, die jongste Artapappa, maar voor zoo'n ernstigen onderzoekingstocht deugde hij toch eigenlijk niet.

De anderen vonden dat echter een denkbeeldig bezwaar. Zij zouden Paul wel aan zijn verstand brengen, dat hij zich in de onderaardsche gangen ‘koest’ moest houden.

Spekkie keek 'n beetje sip. Hij begreep wel, dat hij aan den tocht vast zat. Hij had alleen nog een stille hoop, dat ze de onderaardsche gangen niet zouden vinden. Als hij aan de witte barones en de valsche honden dacht, kreeg hij gewoon kippenvel.

De verhalen, die Mina en Griet hem deden, toen hij haar vertelde, dat zij dien middag met hun zevenen naar kasteel Reeveroord wilden gaan, waren nu ook niet bepaald geschikt om Spekkie op zijn gemak te stellen.

‘Ben je gek?’ zei Mina.

‘Wou jullie naar de gangen van de witte barones?’ vroeg Griet en zij keek Spekkie aan, alsof zij zeggen wilde: ‘Dan komen jullie nooit meer levend terug!’

‘Nou, wat zou dat?’ zei de Lijn. ‘Dacht je, dat wij aan dien flauwen onzin van dat spook geloofden?’

‘Onzin?’ riepen Mina en Griet tegelijk.

‘Mijn zuster's man's oome heeft haar zelf gezien!’ verzekerde Griet.

‘Op 'n Vrijdagavond, is het niet?’ vroeg Mina, aan wie Griet het verhaal misschien wel twintig keer had gedaan, maar die het nooit genoeg kon hooren.

‘'s Nachts om twaalf uur! Hij moest toevallig door het bosch. Opeens begon het te waaien en te regenen en te onweeren en toen zag hij haar in een laan duidelijk voor hem uitzweven. Hij dacht gewoon, dat ie 't bestierf!’

‘En toen?’ vroeg Spekkie.

‘Zij vloog recht op het kasteel af, over de gracht heen en oome heeft heel duidelijk gezien, dat zij met haar linkerhand drie keer op een ruit bij den baron tikte!’

‘Hoe kan ie dat nou gezien hebben? Het was donker!’ merkte de Lijn op.

‘Alsof je dat in het donker niet ziet!’ zei Mina.

‘Zij is toch heelemaal in het wit!’ vulde Griet aan.

‘Nou en wat verder?’ vroeg Spekkie, die met open mond te luisteren zat.

‘Toen zweefde ze driemaal om het kasteel heen, gaf een gil en verdween!’

‘Hu!’ rilde Mina.

‘Och, laat je toch niks wijs maken!’ lachte de Lijn.

Maar de twee dienstmeisjes geloofden er stellig aan.

‘Dan zal 't niet waar wezen!’ zei Griet nijdig.

‘D'er benne d'er zooveel, die haar gezien hebben!’ beweerde Mina. ‘'t Is ommers algemeen bekend, dat de witte barones bestaat en overdag door de onderaardsche gangen zweeft, omdat zij het daglicht niet kan verdragen!’

‘Waar heb jullie 't over?’ vroeg Krabbers, die toevallig in de keuken kwam.

‘Over de witte barones van Reeveroord!’ zei Spekkie benauwdjes.

‘Verbeeld je, zeg, die jongens willen naar de onder-

aardsche gangen van het Spalthuizer Woud!' zei Griet.

'Dat zullen ze wel uit hun hersens laten!' bromde Krabbers. 'Als die rare, ouwe baron jullie in de gaten krijgt, stuurt ie z'n honden op je af! Dan ben je je leven niet meer zeker, want dat benne rakkers, die bloedhonden, dat bezweer ik je!'

Spekkie stond op zijn voeten te trillen.

Hij wilde juist van den tocht afzien, maar op datzelfde oogenblik kwam Pukkie opgewonden naar hen toe.

'Zeg, lui, Bloemhof gaat mee!' riep Pukkie al van ver.

Pukkie's gezicht glom van louter vreugde. Nu Bloemhof mee zou gaan, werd het volgens Puk pas fijn!

'Nou, jullie moet het weten. Ik mag lijden, dat ik jullie morgen levend terug zie!' bromde Krabbers.

Maar Pukkie en de Lijn kenden Krabbers; zij wisten, dat hij 'n eerste opsnijer was en er altijd pleizier in had hen bang te maken.

Spekkie waagde nog één poging.

'Maar als het nu eens waar is van die... barones' wilde hij eerst zeggen, maar hij wist zeker, dat Pukkie en de Lijn hem dan zouden uitlachen; daarom liet hij er op volgen:... 'van die valsche honden!'

'Wij zullen wel zorgen, dat ze ons niet in de gaten krijgen!' riep Pukkie en hij holde al weer naar buiten om Paul op te zoeken.

Paul bleek dadelijk genegen mee te gaan.

'Oeloe, ja, fijn, onder die grond!' riep hij, toen zij hem alles hadden uitgelegd.

'Maar denk er om Paul, dat je niet lacht of schreeuwt! Als je ons verraadt, ga je nooit meer mee!'

'Walla, nee!' riep de kafferjongen, 'ik niks niet verraad. Ploep, ik deksel op mijn mond!'

Een uur later waren de zeven jongens op weg naar Spalthuizer Woud. Van alle zeven was er maar één,

die hoopte, dat zij de onderaardsche gangen van Reeveroord nooit zouden ontdekken; het was de arme Spekkie, wien het angstzweet al uitbrak, als hij dacht aan de mogelijkheid, dat de witte barones in die onderaardsche spelonken tegen hem aan zou kunnen zweven. Maar teruggaan durfde hij niet, want voor geen geld wilde Spekkie, dat Paul hem een ‘banglaars’ en de jongens hem laf zouden noemen. Dan maar liever mee, op gevaar af de witte barones te zullen ontmoeten, of door valsche honden te worden aangevallen!

Twaalfde hoofdstuk.

Zij hadden vlug geloopen en stonden al om 2 uur voor een hoog hek met ijzeren punten, waarachter een groot, zwart bord met:

Reeveroord
Streng verboden wandeling
Verboden - Toegang

‘Weet jij den weg naar 't kasteel?’ vroeg de Lijn aan Rud, die zijn heele leven in Vliedrecht had gewoond.

‘Ik geloof het wel! Laten wij maar eerst over het hek klimmen!’

Dat was voor zes van de zeven jongens een bagatel, maar voor den loggen Spekkie, die nooit een gymnast was geweest, bleek het een heksentoer. Hij beweerde, dat hij er met geen mogelijkheid over heen kon en hoopte op die manier al voor het begin van de expeditie stilletjes den aftocht te kunnen blazen.

Maar alle vrinden bleken onmiddellijk genegen den dikken Spekkie te helpen.

‘Kom maar hier!’ zeiden Rud en de Lijn, ‘wij zullen je wel 'n zetje geven!’ en tegelijk voegden zij reeds de daad bij het woord.

‘Pas op, pas op!’ schreeuwde Spekkie, die met zijn

broek achter een der pennen bleef haken, angstig.

‘Krats!’ hoorde de Lijn.

‘Daar gaat ie!’ lachte Rud.

Het was een winkelhaak van wel een paar d.M. lang.

‘Wat is dat? Wat heb je daar zitten?’ Pukkie meende duidelijk iets zwarts en glimmends onder de scheur van Spekkie's pantalon te hebben gezien.

Spekkie kreeg een hoofd als een boei.

‘Och niks!’ zei hij dood verlegen.

‘Ja wel, laat es kijken!’ riep Harry.

Spekkie bracht beide handen naar zijn rug.

‘Och, 't is niks!’ zei hij nog eens.

‘Nee, nee, vooruit, Spekkie, laat nou es zien!’ lachten de jongens.

Harry trok Spekkie's handen weg.

‘Het is waarachtig zwart leer!’ riep de Lijn.

‘En een krant!’ lachte Pukkie.

‘Wat heb je nou gedaan?’ vroeg Rud.

‘Spekkie achterste van leer!’ gichelde Paul.

Spekkie stond daar, alsof hij zijn laatste oortje had versnoept.

‘Ik dacht,’ hakkelde hij, ‘als die honden komen, dan... eh...’

De jongens begonnen het te begrijpen.

‘Hij heeft zich opgestopt met leer en kranten!’ riep de Lijn en hij rolde bijna onderste boven van plezier.

‘Hij net rolmops!’ schaterde Paul.

Zelfs Bloemhof stond hard te lachen, toen de Lijn een krant achter uit den dikken Spekkie trok.

Spekkie begreep, dat hij het verstandigste deed maar mee te lachen.

‘Ik ben niet zoo vlug als jullie!’ verdedigde hij zich. ‘De honden hebben mij het eerst te pakken!’

‘Nou vooruit, laten wij nou gaan, anders komen

wij er nooit!' zei Rud, toen hij uitgelachen was. 'Dezen weg moeten wij in!'

Zij sloegen een breede, lange laan in. Voor de veiligheid liepen zij op voorstel van Pukkie achter elkander, zoo dicht mogelijk aan den boomenkant. Rud ging voorop en de Lijn liep achteraan.

Twee maal had Spekkie erg verschrikt geroepen: 'Daar loopt er één!' en beide keeren waren de jongens haastig van den weg het bosch ingeschoten. Maar telkens bleek het loos alarm.

'Zeg, Spekkie, als je dat nog éénmaal lapt, dan ga je niet verder mee!' waarschuwde Rud.

'Ik dacht niet anders dan dat er iemand liep!' verdedigde Spekkie zich verlegen.

'Och wat! Was dan niet meegegaan, als je zoo benauwd bent!' zei Harry 'n beetje nijdig.

Zij hadden een kwartier geloopen, toen zij op een driesprong kwamen.

'Waar nou heen?' vroeg Pukkie.

'Ik geloof dezen weg!' zei Rud en hij wees naar rechts.

'Weet je 't niet zeker?' vroegen de anderen.

Nee, Rud kon niet met zekerheid zeggen, waar het kasteel lag.

Dat was me wat! Zoo kwamen zij er misschien nooit.

Toen op eens kwam Paul met een voorstel.

'Walla, ik in een boom! Ik zal loer naar die kasteel!' en nauwelijks had hij het gezegd, of hij trok zijn schoenen reeds uit en als een kat klauterde hij in een hoogen populier.

Spekkie was één en al bewondering, maar hij hoopte in zijn hart, dat Paul niets zou ontdekken.

Het was een ijdele hoop.

'Oeloe!' hoorde hij den jongsten Artapappa boven roepen, 'ik zie die kasteel!' en hij wees naar links.

Spekkie begreep het: er was niet meer aan te ontkomen. Vijf minuten later liepen zij al weer als ganzen achter elkaar in de richting, die Paul hun had aangewezen.

Plotseling stond Rud stil.

‘Sssst!’ fluisterde hij en hij wees door de boomen naar rechts. ‘Daar heb je 't!’

De jongens zagen het kasteel Reeveroord vlak voor zich. Het was meer een ruïne dan een kasteel. Het moest wel een zonderling zijn, die op zoo'n kasteel wilde wonen. Om het oude, bouwvallige gebouw liep een breede gracht, net zooals Mina en Griet hun hadden verteld.

‘Zie je iemand?’ fluisterde Pukkie.

‘Nee, geen mensch!’ antwoordde Rud.

‘Waar zijn nou die gangen?’ informeerde de Lijn.

‘Aan den achterkant, geloof ik!’ zei Harry.

‘Dan moeten wij omloopen. Dit is de voorkant! Zie maar, daar heb je de poort!’ zei Pukkie weer.

Toen op eens liet Rud zich op den grond vallen.

‘Sssst!’ fluisterde hij verschrikt. ‘Daar loopt iemand!’

Alle jongens lagen nu plat op hun buik en gluurden voorzichtig in de richting van het kasteel.

‘De baron!’ zei Pukkie heel zacht.

Zij zagen een langen, mageren grijsaard langzaam in de richting van het kasteel gaan. Hij liep blootshoofds met zijn handen op zijn rug.

‘Ja, dat is 'em!’ fluisterde Rud, die hem een enkele maal in de stad had gezien.

Toen de grijsaard bij de brug was, werd de poort opengegooid; een klein, oud manneke kwam - eveneens blootshoofds - naar buiten.

‘De houtvester!’ lichtte Rud de andere jongens in. Toen, op eens, hoorden zij een luid geblaf; drie groote

honden stoven de poort uit en de brug op, den ouden baron tegemoet.

‘De honden!’ fluisterde de Lijn.

De honden!!!

Spekkie trilde over zijn heele lichaam. Daar had je ze dus vlakbij, de bloedhonden van Reeveroord!

‘Lig toch stil! Wat bibber je toch!’ mopperde Harry, die vlak naast Spekkie lag.

‘Willen wij weg wezen?’ vroeg Spekkie.

‘Sssst!’ kwamen de anderen, die het nu juist ‘fijn’ begonnen te vinden, toen zij den geheimzinnigen baron, over wien zij zoo dikwijls in Vliedrecht hadden hooren spreken, daar in eigen persoon voor het kasteel zagen staan met zijn honden, die schel blaffend tegen hem opsprongen, om hem heen.

‘Als zij ons maar niet in de gaten krijgen!’ waagde Spekkie nog eens op te merken en hij voelde tegelijk naar zijn dijen en zijn kuiten, of de kranten en het leer nog stevig op de goede plaats zaten.

‘Hou je bakkes toch dicht!’ bromde Rud.

Zij zagen den baron langzaam over de brug schrijden; even wisselde hij 'n paar woorden met zijn houtvester; toen gingen beide mannen, gevolgd door de honden, het kasteel binnen. De poort werd gesloten en het kasteel lag weer verlaten en eenzaam als eenige minuten geleden.

‘Heb je hem goed gezien?’ vroeg Pukkie aan Bloemhof. ‘Dat was hem nou, de baron!’

Bloemhof vond er blijkbaar niets bijzonders aan. Hij had nooit van den ‘baron’ gehoord en knikte dan ook alleen maar even met zijn hoofd.

‘Wah, lange boonestaak! Hij net de pierlala van dood!’ zei Paul en tot grooten schrik van allen - en van Spekkie het meest - lachte hij op eens hardop.

‘Ssst! Houd je toch koest! Als ie ons hoort!’ fluisterden allen tegelijk.

Rud gaf Paul een stoot in zijn ribben en zei:

‘Als je ons verraadt, Paul, dan ga je nooit weer mee!’

‘Oeloe, ik niks nie verraad! Ik lach alleen om boonestaak!’ verontschuldigde de jonge Artapappa zich, een beetje verlegen door de plotselinge verontwaardiging van zijn Hollandsche vrinden.

‘Laten wij nou gaan! Vooruit, 't is nou mooi veilig!’ zei Rud en tegelijk sprong hij op en sloop - gevolgd door de anderen - door het kreupelhout in de richting, waar hij meende, dat de onderaardsche gangen moesten zijn. Om de vijf minuten stonden zij stil en luisterden zij, of er ook onraad was, maar zoodra de Lijn, die achteraan liep, zei, dat alles veilig was, gingen zij weer verder.

Zij stonden nu achter het kasteel, maar van de onderaardsche gangen was niets te bespeuren.

‘Laten wij nou maar naar huis gaan! Er is toch niks te zien!’ zei Spekkie, die erg dankbaar was, dat er blijkbaar geen gangen achter het kasteel waren.

De anderen dachten er ook al over om terug te gaan, toen Paul, die op zijn eentje een onderzoekingstocht langs een beekje was gaan maken, plotseling aan kwam hollen met zijn beide armen zwaaiend in de lucht.

‘Oeloe! Oeloe! Ik vind! Ik vind!’ riep hij hun al van verre toe.

‘Waar? Waar?’ klonk het uit alle monden.

‘Daar! Daar!’ en Paul wees naar een heuvel bij de kromming van de beek, ‘ik vind één deur in den grond!’

Spekkie wenschte Paul op dat oogenblik naar de Mookerheide.

Voorzichtig slopen zij achter elkander langs het beekje in de richting, die Paul hun had gewezen.

‘Waar is 't nou?’ vroeg Rud, die voorop liep.

‘Wacht maar! Die hoek om!’ zei Paul. Toen op eens stond Rud verrast stil; aan den voet van den heuvel ontdekte hij tusschen de boschjes een steenen gewelf met een oude, groene deur. Hij kon zijn oogen bijna niet gelooven.

Rud keerde zich haastig om.

‘Zeg, lui, hier is 't!’ riep hij zacht.

Er was even een oogenblik van stille verrassing bij de zeven jongens, toen zij dat steenen gewelf en die oude groene deur daar voor zich zagen. Het was dus geen praatje, geen legende: er waren onderaardsche gangen op Reeveroord! De geheimzinnige spelonken van de witte barones, zooals zij door het volk te Vliedrecht altijd genoemd werden, bestonden dus werkelijk! Hier achter die oude, bijna vermolmde deur begonnen dus de onderaardsche gangen van Reeveroord, die onder Vliedrecht door tot Utrecht en Arnhem toeliepen. Als die deur open was, zou hun het groote geheim worden ontdekt.

Zij wilden het elkander niet bekennen, maar allen - behalve Paul en Bloemhof - waren op dat oogenblik onder den indruk van dit voor hen zoo geheel nieuwe avontuur.

‘Voel eens, of de deur dicht is!’ vroeg Pukkie.

Rud morrelde aan het slot; er was geen verwikken of verwegen aan.

‘Hij is op slot!’ zei Rud teleurgesteld.

‘Trap er eens tegen!’ stelde de Lijn voor.

‘Nee, toe, pas op, als ze ons in de gaten krijgen!’ riep Spekkie angstig. Hij was als de dood, dat zij het op het kasteel zouden hooren.

‘Nou, wat zou dat? Het is immers toch veilig. De baron is op het kasteel!’ stelde Pukkie hem gerust.

Toen tilde Paul zijn voet op en... boemmm! klonk het somber en hol.

Spekkie werd bleek om zijn neus. Nooit in zijn leven had hij zoo'n griezelig hollen klank gehoord.

'Schei nou uit!' riep Spekkie nijdig. Hij had vreeselijke spijt, dat hij zich had laten overhalen om mee te gaan.

'Och, flauwe kerel! We zijn toch met ons zevenen!' riep Rud.

Weer ging het: Boemmm! Boemmm! Boemmm! en bij elke bons was het Spekkie, of hij het in zijn maag hoorde doorklinken.

'Als wij het slot er eens afdraaien!' zei Harry.

Dat was een idee! De Lijn had een kapot mes in zijn zak, dat hij dikwijls als schroevedraaier gebruikte.

'Ik zal es probeeren!' zei de Lijn en hij stond al aan de linker bovenschroef te morrelen.

'Gaat het?' vroegen de anderen.

'Ja, ja, stil, het gaat!' riep de Lijn opgewonden, toen hij bemerkte, dat er beweging in de schroef kwam.

Het ging niet heel gemakkelijk; de Lijn moest 'n paar maal worden afgelost, maar na tien minuten waren de vier schroeven losgedraaid en lagen ze naast elkaar op den grond.

'Als ie nou maar naar binnen opengaat,' zei Rud.

'Nou, vooruit, probeer dan!' zei Pukkie.

Rud duwde, zij zagen het duidelijk... er kwam beweging in de deur.

'Hoera! Hoera! hij gaat! hij gaat!' riepen de jongens verrukt.

Toen ging Paul met zijn rug naar de deur staan, lichtte zijn voet op en... rang! daar vloog de deur krakend naar binnen! De onderaardsche gangen van

Reeveroord lagen voor de jongens open. Zij zagen niets dan één groote donkerte voor zich.

Even aarzelden zij. Rud, Harry, Pukkie en de Lijn waren niet bang, maar nu zij daar dat donkere, geheimzinnige gat voor zich zagen, kwamen toch even alle verhalen van de zwevende witte barones en de spoken van Reeveroord, die zij in Vliedrecht zoo dikwijls hadden gehoord, hun in de gedachten en een oogenblik huiverden zij om in de onderaardsche gangen af te dalen. Rud gluurde eens naar binnen, maar hij kwam dadelijk weer naar buiten.

'Je ziet er geen hand voor d' oogen!' zei hij, als verontschuldiging, dat hij zoo gauw weer verscheen.

'Nog al widus, zeg, onder die grond!' lachte Paul. Hij wist van al de spookhistories niets af en kon zich maar niet begrijpen, waarom de anderen daar zoo voor den ingang bleven staan. 'Walla, vooruit, ik kruip binnen, ja!'

'Wacht dan even!' zei Harry, die voor den onderzoekingstocht kaarsen en een heel pak lucifers had meegenomen.

'Hier, ga jij maar voorop!' en hij stopte Paul tegelijk een kaars in zijn hand. Spekkie wist niet, wat hij moest doen. Hij huiverde al bij de gedachte alleen om de gangen van de witte barones te betreden, maar op zijn eentje achterblijven, midden in het Spalthuizer Woud, vlak bij het Kasteel Reeveroord, durfde hij toch ook niet. Verbeeld je, dat de baron hem in de gaten kreeg en zijn honden op hem afstuurde.

'Ga jullie ver?' vroeg hij.

Als zij niet ver gingen en hij dus zeker wist, dat zij vlak bij bleven, zou hij hier desnoods wel bij den ingang durven wachten.

'Zoo ver, als wij kunnen!' antwoordde Rud.

‘Als het kan, tot Vliedrecht toe!’ zei Pukkie.

Och, hemeltjelief, er was voor Spekkie niet aan te ontkomen.

‘En als wij dan verdwalen!’ merkte hij benauwdjes op.

‘Ach, wij verdwalen niet! Wij hebben toch lucifers en kaarsen bij ons!’ merkte Harry op.

Met een van angst kloppend hart, zag Spekkie den een na den ander in het donkere gat verdwijnen. De brandende en sterk walmende kaars gaf maar heel weinig licht en toen Spekkie even angstig naar binnen gluurde, zag hij de schaduwen van de jongens als spoken langs de wanden glijden.

‘Nou, Spekkie, ga je nog mee?’ vroeg de Lijn, die nu nog alleen buiten stond.

‘Ja, ja, wacht even!’ zei Spekkie haastig; hij wilde in geen geval het laatst naar binnen. Als hij achteraan liep, zouden ze hem het eerst te pakken krijgen, wanneer er iemand naar binnen mocht dringen. Hij voelde zich tenminste nog het veiligst, als hij tusschen de anderen inliep. Met een kloppend hart verdween ook de dikke Spekkie eindelijk in het donkere gat.

Het was er koud en kil als in een ijskelder. De wanden waren klam en vochtig en toen Spekkie even bij ongeluk met zijn handen langs den muur streek, kwam hij met zijn vingers in een groot spinneweb terecht.

Ook de andere jongens waren, nu zij daar in de donkere gangen van Reeveroord liepen, meer onder den indruk dan zij wilden bekennen. Het was alles zoo geheimzinnig en met het walmende kaarsje leek het daar binnen zoo spookachtig, dat zij hun adem inhielden en niet meer hardop durfden spreken.

‘Zeg, niet zoo gauw! niet zoo gauw!’ riep de Lijn zacht, toen plotseling het vlammetje van de kaars verdween.

‘Ssst! Stil!’ hoorde de Lijn Pukkie fluisteren.

‘Wat is er?’ informeerde de Lijn.

‘We staan vlak bij een hoek!’ lichtte Pukkie hen in.

‘Loopt de gang nog verder door?’ Spekkie vroeg het zoo zacht, dat niemand het hoorde.

‘Loopt ie nog verder door?’ herhaalde Spekkie.

‘'k Weet niet!’ klonk het geheimzinnig. Toen op eens verscheen weer het flakkerende lichtje.

‘Vooruit maar!’ klonk het zacht.

Spekkie beefde als een riet en zuchtte. Zij gingen eerst naar links, daarna naar rechts, toen was het al donkerte om hen heen.

‘Niet zoo hard! Niet zoo hard!’ riepen de Lijn en Pukkie, ‘wij zien niks meer!’

‘Laten wij nou teruggaan!’ zei Spekkie, wien het huilen nader stond dan het lachen.

‘Ssst! Stil nou! Je weet nooit, wat wij nog vinden!’ fluisterde Puk, die het wel griezelig maar toch machtig interessant vond. Daarna vroeg Puk zacht:

‘Ben je daar, Bloemhof?’

Hij wilde zekerheid hebben, dat zijn zwarte vriend vlak bij hem was.

‘Ja!’ klonk het naast hem; Bloemhof week blijkbaar niet van Pukkie's zij.

Maar toen op eens verdween het licht en stonden zij in het pikkedonker. Een dof geluid, alsof zware steenen naar beneden rolden, klonk door de nauwe gang.

Ploem!... daar viel iemand.

‘Wat is er?’

‘Wat gebeurt er?’

‘Wie valt daar?’ klonk het in de duisternis.

‘Oeloe! pas op! Steen!’ hoorden zij Paul roepen.

‘Waar is de kaars?’

‘Waar ben je, Paul?’ riepen Rud en de Lijn.

‘Mijn kaars weg! Ik over die steen op de grond. Ik op mijn rug!’ riep Paul en opeens begon hij hard te lachen. De lach weerkaatste akelig hol tegen de wanden van de onderaardsche gang.

‘Ssst! Schei toch uit, Paul!’ riepen alle jongens te gelijk. Die zware, holle lach daar in die zwarte donkerte deed Spekkie het bloed in de aderen stollen.

‘Waar is je andere kaars?’ vroeg Pukkie aan Harry.

‘Hier, wacht maar even!’ antwoordde Harry. Toen streek Harry een lucifer aan en even later flikkerde weer het dansend lichtje van een kaars in de gang.

‘Waar ben je, Paul?’ vroeg Harry.

‘Hier op den grond!’ klonk het.

Voorzichtig slopen Harry en Rud naar voren. Het was hier heel moeilijk loopen, doordat de gang langzaam naar beneden helde en overal zware, groote steenen verspreid lagen.

Paul lag nog op den grond en grabbelde met zijn handen tusschen de steenen om de kaars, die hij had laten vallen, weer op te zoeken.

‘Heb je 'm al?’ vroeg Rud.

‘Au!’ schreeuwde op eens Harry en voor de tweede maal verdween het licht en stonden de jongens in het donker.

‘Wat is er nou weer?’ vroeg Pukkie.

‘Het brandende kaarsvet droop op mijn handen!’ antwoordde Harry.

‘Dat is wat! Nou zijn we beide kaarsen kwijt!’

‘Nou ja, ik heb lucifers genoeg!’ bromde Harry.

Even later kropen alle jongens als glimwormpjes, elk met een brandenden lucifer, op hun knieën tusschen de steenen.

‘Heb je 'm al? Heb je 'm al?’ klonk het telkens en het was een verademing, toen Paul eindelijk riep:

‘Ik een kaars!’

Ook Harry had zijn kaars teruggevonden en Spekkie durfde opnieuw ademhalen, toen hij de twee flikkerende lichtjes eindelijk weer zag.

Een oogenblik werd krijgsraad gehouden, of men nog verder zou gaan, dan wel terug zou keeren.

Rud en Paul waren er voor om nog verder te gaan, maar de anderen hadden er genoeg van en stelden voor om terug te keeren. Spekkie had Pukkie wel om den hals willen vallen, toen hij hem hoorde zeggen:

‘Ik weet niet, wat jullie doet, maar ik ga terug. Als wij een lantaarn hadden, was het wat anders, maar met die kaarsen is het niks gedaan! Die gaan dadelijk uit!’

‘Goddank! eindelijk!’ dacht Spekkie en hij liep manhaftig voorop in de richting, waar hij den uitgang wist.

Maar plotseling viel hij bijna van schrik achterover; zijn adem stokte in zijn keel en hij voelde het bloed uit zijn hoofd wegvloeien.

‘Hallo! Zijn daar menschen in de gang!’ hoorde hij een zware basstem daar voor hem roepen.

Spekkie stoof achteruit.

‘Verdikkie nog toe! Daar is iemand!’ fluisterde Rud.

‘Hallo! Wie daar?’ klonk het onheilspellend.

‘De kaarsen uit! De kaarsen uit!’ zei Pukkie zacht.

Floep! Paul en Harry bliezen de lichtjes uit! Onbewegelijk, tegen elkaar gedrongen, stonden de zeven jongens daar in de meest zwarte duisternis. De dikke Spekkie klappertande. Hij wist, dat hij het dichtst bij den uitgang stond. Voorzichtig probeerde hij zich tusschen de anderen in te schuiven.

‘Ssst! Blijf toch staan! Anders hoort ie ons!’ waarschuwde Rud en hij gaf tegelijk Spekkie een duw.

Die duw werd den jongens noodlottig. Spekkie struikelde en met een plomp viel hij op den grond. Twee

zware steenen rolden tegen elkaar en in de stilte klonk dat dof door de gang en dreunde na, alsof in alle hoeken steenen tegen elkander klotsten.

'Kom je d'eruit of niet?' riep de zware basstem buiten. 'Niet? Mijn goed!'

Een schrille, lange fluit klonk daar buiten, daarna een doffe slag, alsof een deur werd dichtgegooid en het was weer stil als te voren.

'Wij zitten opgesloten!' fluisterde Harry verschrikt.

Toen kon de dikke Spekkie het niet meer uithouden en barstte hij in een luid snikken uit. Akelig klonk dat snikken in die donkere gang!

'Stil toch, Spekkie, stil toch!' fluisterden de jongens, maar het was tevergeefs. Al harder en harder snikte de arme Spekkie.

Weer klonk daar buiten een doordringende, schrille fluit.

De jongens begrepen het: de man voor de gang waarschuwde den baron, den baron met zijn honden!

Nu klappertanden ook Pukkie, Harry, Rud en de Lijn.

Toen op dat oogenblik meende Pukkie duidelijk te voelen, dat iemand zijn arm beet pakte.

'Ik hier ben, Puk! Wees maar niet bang!' klonk het rustig en bedaard naast hem.

Het was Bloemhof, die had gevoeld, hoe Pukkie beefde.

Daar in die angstige stilte, waar niemand der jongens een kik durfde geven, was het alleen de altijd zwijgende 'Stomme', die sprak. De anders zoo verlegen, schuchtere Bloemhof was nu de eenige flinke en kordate. Het was, of die kalme, bedaarde stem hun allen weer den moed teruggaf.

Van den laatsten was Bloemhof plotseling voor de jongens de eerste geworden.

Dertiende hoofdstuk.

De jongens beleefden benauwde oogenblikken. Zij begrepen, dat een langer verblijf in de onderaardsche gang onder deze omstandigheden gevaarlijk kon worden.

‘Wat moeten wij doen?’ vroeg Pukkie zacht.

‘Verbeeld je, dat ze ons hier opsluiten!’ fluisterde Harry.

‘Als wij hier nog langer blijven, dan komt de baron met z'n honden!’ snikte Spekkie.

‘Ga jij dan naar buiten!’ zei Rud.

Maar Spekkie dacht er niet over om op zijn eentje naar de deur te gaan, waar hij den onbekende met de zware basstem wist. Hij durfde geen stap verzetten en bleef zoo dicht bij de andere jongens staan, dat hij steeds een arm of een rug tegen zich aan voelde. Wanneer hij maar zeker wist, dat er een ander vlak tegen hem aanstond, durfde hij tenminste nog adem halen.

Spekkie stelde zich al het ergste voor: dagen en nachten opgesloten in de onderaardsche gangen zonder eten en drinken, het zwevende spook van Reeveroord, de kwaadaardige bloedhonden van het kasteel, de vreeselijkste gedachten vlogen tegelijk door zijn hoofd! Het klamme zweet stond hem op het voorhoofd, hij werd

al angstiger en angstiger en plotseling begon hij zoo doordringend te schreeuwen: ‘Ik wil d'er uit! Ik wil d'er uit! Ik wil d'er uit!’ dat de andere jongens er ellendig van werden.

‘Toe nou, Spekkie! stil nou, Spekkie!’ susten Harry en de Lijn; het gaf allemaal niets, Spekkie gilde al harder en harder!

Toen was het weer Bloemhof, die met zijn bedaarde stem de anderen wist te kalmeeren.

‘Kom mee, Puk, wij naar buiten!’ zei hij zoo gewoontjes, alsof het de meest natuurlijke zaak van de wereld gold.

De anderen voelden het als een opluchting, dat Bloemhof met dit voorstel kwam. Zij hadden het al lang gewild, maar niemand durfde de eerste zijn. Toen Bloemhof het daar zoo rustig zei en deed, alsof het niets was, waren zij allen er onmiddellijk voor. Achter dezen brani-kafferjongen aan durfden zij overal heen, zelfs naar de oude, groene deur, waarachter de onbekende met de vervaarlijke basstem hen wachtte.

‘Wie heeft kaars?’ vroeg Bloemhof, en toen Harry hem de zijne had gegeven en haar had aangestoken, zei de oudste Artapappa kalm:

‘Kom mee dan!’

Van den stillen en volgzamen jongen was Bloemhof plotseling hun voorganger geworden.

Ook Paul was nu weer op eens spraakzaam. Hij was eerst sterk onder den indruk geweest van den angst der anderen. Waarvoor zij bang waren, had hij maar half begrepen, maar het moest wel heel erg wezen, als de anderen zoo in benauwdheid zaten! En die zware stem daar in de verte had toch ook op Paul haar uitwerking niet gemist. Maar nu het kaarsje weer brandde en hij zijn broer zoo rustig voorop zag loopen, begon hij op eens weer te lachen en zei:

‘Walla, die vent ons niet eet op! Laat hij maar schreeuw! Wij toch geen kwaad als wij loop onder het gang!’

Zelfs Spekkie voelde zich wat kalmer, nu hij zeker wist, dat zij weer buiten zouden komen. Maar toen zij dicht bij de deur kwamen, hield hij toch zijn pas 'n beetje in, omdat hij den kerel met die basstem maar heel weinig vertrouwde en hij bij ondervinding wist, dat hij het minst snel ter been was en dus het eerste gepakt zou worden, als de anderen zich op het allerlaatste oogenblik uit de voeten mochten willen maken.

Zij stonden nu vlak achter de deur. Door de kieren kwam het daglicht naar binnen schijnen en een rilling ging door Spekkie, toen hij eraan dacht, dat daarvoor de onbekende hen wachtte. Hij was nu bijna even bang om naar buiten te komen, als hij zooeven angstig was geweest om naar binnen te gaan.

‘Is de deur open?’ fluisterde Pukkie.

‘Zal probeeren!’ antwoordde Bloemhof doodbedaard, maar Harry, die het te gewaagd toescheen om zoo maar zonder eenige waarschuwing naar buiten te komen, zei zachtjes:

‘Nee, nee, zeg, pas op! Tik eerst tegen de deur! Anders schiet-ie misschien!’

Spekkie dacht, dat hij door den grond ging, toen hij het Harry hoorde zeggen en hij ging gauw voor de zekerheid 'n paar passen achteruit, dan zou hij tenminste niet het eerst getroffen worden.

Bloemhof tikte drie maal op de deur: ademloos wachtten de jongens. Er kwam geen antwoord.

‘Tik nog eens?’ zei Pukkie.

Weer klopte Bloemhof, nu wat harder, op de deur. Het bleef stil als te voren.

‘Er is niemand!’ fluisterde de Lijn.

‘Misschien is hij al weg!’ zei Rud erg verlicht. Dan was er geen gevaar meer. De deur was immers toch niet op slot!

‘Kun jij de deur open krijgen?’ vroeg Harry.

‘Zal probeeren!’ antwoordde Bloemhof weer.

De jongens wachtten in spanning.

Bloemhof trok en trok; er was geen beweging in de deur te krijgen.

‘Gaat niet! Hij dicht!’ zei hij na een oogenblik.

‘Is-ie dan weer op slot?’ vroeg Rud angstig.

Bloemhof bracht de brandende kaars bij het slot en Pukkie gluurde er langs. Hij zag duidelijk dat de grendel weer was dichtgeschoven.

‘Verdorie, lui, de grendel zit er weer op. Wij zijn opgesloten!’ zei hij verschrikt.

‘Verbeeld je, dat zij ons hier laten zitten!’ zei Harry en hij keek angstig om zich heen.

Zij wilden het elkander niet bekennen, maar allen, behalve de twee Artapappa's, dachten zij op dat oogenblik aan het lot van de barones van Reeveroord, die hier in de onderaardsche gang opgesloten had gezeten en van wie - volgens de menschen uit Vliedrecht - nooit meer iets teruggevonden was.

Spekkie begon weer te gillen: ‘ik wil d'er uit! ik wil d'er uit! ik wil d'er uit!’ maar er was niemand buiten, die antwoordde.

De jongens werden zenuwachtig door het geschreeuw van den ongelukkigen Spekkie, maar wat ze ook tegen hem zeiden, het hielp alles niets: Spekkie gilde maar door!

‘Houd toch je mond, Spekkie! Er is immers geen mensch, die het hoort!’ zei Pukkie nijdig.

‘Ik wil d'eruit! Ik wil d'eruit!’ was het eenige, wat Gijs antwoordde.

‘Kunnen wij de deur niet kapot trappen?’ vroeg Rud.

‘Zal probeeren!’ antwoordde Bloemhof en hij gaf een stevigen trap tegen de deur. Hol weerklonk dat door de gang, maar de deur weerstond het als een muur.

‘'t Geeft niks!’ zei Harry teleurgesteld.

‘Waar zou die man wezen?’ vroeg de Lijn weer.

Hij begreep niet, waar de kerel gebleven kon zijn.

‘Hij zal den baron halen!’ antwoordde Pukkie.

Dat was nu nog hun eenige hoop; alles was beter dan hier opgesloten te zitten, ver van de buitenwereld.

‘Ssst! Stil! Wat is dat?’ fluisterde Rud; hij meende duidelijk iets te hebben gehoord.

‘Wat? wat?’ vroegen de anderen.

Onbewegelijk stil stonden zij naast elkander; het telkens onderdrukte snikken van Spekkie was het eenige, wat de stilte nu en dan verbrak.

‘'k Hoor honden blaffen!’ zei Rud zoo zacht, dat de anderen hem nauwelijks verstonden.

Weer luisterden zij gespannen; toen hoorden allen het duidelijk: buiten in de verte klonk hondengeblaf!

‘De honden!’ snikte Spekkie en een rilling liep langs zijn rug.

Pukkie behoorde niet tot de bangsten, maar toen hij dat woeste hondengehuil daar buiten hoorde, werd het ook hem te machtig. Hij trilde op zijn beenen en greep onwillekeurig den arm van Bloemhof vast.

Bloemhof, die altijd nog de brandende kaars in de hand hield, keek met zijn groote donkere oogen naar zijn jongen vriend.

‘Ik hier ben, Puk!’ zei hij alleen maar op dienzelfden toon van zooeven, alsof hij zeggen wilde: ‘jou kan niks overkomen!’

Puk keek even naar Bloemhof; hij zag zijn trouwe, groote oogen, zijn goedig, breed gezicht en hij was op eens weer gerust.

Pukkie had zijn heele leven zoo'n beetje alleen in de wereld gestaan. Eigenlijk had hij nooit groote, innige hartelijkheid van iemand ondervonden, omdat hij geen eigen ‘tehuis’ had gekend. Taks en Mopske waren goed voor hem, maar zij waren even goed voor Spekkie en den Lijn. Nooit was er iemand in de wereld geweest, die van hem alleen het meest had gehouden.

En nu was daar zoo plotseling Bloemhof in zijn leven gekomen. Die groote aanhankelijkheid, die trouwe genegenheid van den kafferjongen was voor den kleinen Puk iets geheel nieuws. Het was Pukkie, of hij een broer had gekregen, een broer, die meer van hem hield dan van één ander in de wereld, een broer, die hem nooit in den steek zou laten, wat voor gevaar hem ook mocht bedreigen.

Pukkie vergat bij dat groote, dat voor hem geheel nieuwe voor één oogenblik alles om hem heen: de andere makkers, de onderaardsche gang, de grommende en blaffende honden daar buiten; hij zag alleen maar zijn nieuwen, trouwen vriend, Bloemhof! En vreemd, al zijn angst was plotseling geheel verdwenen; het was Pukkie, of alle gevaar geweken was, of hem nu geen kwaad meer kon overkomen, nu zij hier tweeën naast elkander stonden.

Het geblaf der honden was intusschen al sterker en sterker geworden. Spekkie durfde haast niet meer luisteren; hij had zijn ooren wel zoo willen toestoppen en een schok ging door zijn leden, toen hij Harry zacht hoorde zeggen:

‘Ze zijn vlak bij!’

‘Wat gaan ze te keer!’ fluisterde de Lijn angstig, toen hij ze al jankend tegen de deur hoorde opspringen.

‘Doe de kaars uit, Bloemhof!’ zei Harry.

Bloemhof blies het lichtje uit; de jongens stonden weer in het donker.

Spekkie durfde nu niet eens meer schreeuwen. Hij

DE ARTAPAPPA'S.
'Hé? Wat?... een neger!!' Bladz. 147.

stond pal tegen Harry aan en beefde als een riet. De honden begonnen tegen de deur te krabben.

‘Hier, Castor! Hier, Turk! Koest, Hector!’ hoorden de jongens buiten iemand roepen; het was een andere stem dan die zij zooeven hadden gehoord.

‘Kalm toch, honden! Koest! Hier, Hector!’ riep weer dezelfde stem.

‘Da's 'n ander!’ zei Rud zacht.

‘De baron!’ fluisterde Harry. Hij had de stem van den baron nooit gehoord, maar Harry begreep, dat het de eigenaar van het kasteel in eigen persoon moest zijn, die daar nu voor de deur stond.

Toen herkenden zij op eens ook de bekende basstem van zooeven.

‘Nou zulle ze d'er wel uitkomen!’ hoorden zij heel duidelijk zeggen. ‘Pas op, baron, houdt u de honden goed vast, anders gebeuren d'er ongelukken. Ik zal de deur wel openmaken!’

Het werd den arme Spekkie al te benauwd. Hij begon hartverscheurend te schreeuwen: ‘Wij willen d'eruit! Wij willen d'eruit!’

‘Het is een jongen!’ hoorden zij den man met de basstem zeggen.

‘Dat schijnt zoo, ja!’ antwoordde de ander.

‘Hallo, benne daar jongens binnen?’ riep nu met een vervaarlijke stem de onbekende en tegelijk werd er buiten hard op de deur gebonsd.

‘Wil ik antwoorden?’ fluisterde Pukkie, maar het was al niet meer noodig, want Spekkie gilde wanhopig boven alles uit: ‘Ja, ja, ja!’

De honden blaften, alsof zij dol waren.

‘Stil, Hector! Achteruit, Turk!’ riep de man, dien zij voor den baron hielden; en toen hoorden zij de basstem weer roepen:

‘Hoeveel?’

Spekkie snikte zoo, dat hij niet eens meer kon antwoorden. Daarom duwde Pukkie hem achteruit en riep met zijn gezicht vlak bij den kier en zijn handen voor den mond:

‘Zeven, meneer!’

‘Zeven!’ herhaalde de man buiten en toen liet hij er op volgen:

‘Wat wil u, baron? Zullen we ze nog maar wat laten brommen?’

Even was het stil. De jongens voelden hun hart kloppen. Het oogenblik leek hun een eeuwigheid toe. Verbeeld je, dat de baron ‘ja!’ zei en hun hier opgesloten hield!!

Maar daar hoorden zij op eens een heel andere, zachte stem zeggen:

‘Laat ze d'er uit, Steven! Maak de deur open!’

Er waren dus drie mannen daar buiten! Het was Spekkie, of die stem uit den hemel kwam, maar toch deed hij vlug een paar passen achteruit, omdat hij de zware basstem weer hoorde zeggen:

‘Pas op de honden, baron!’

Toen werd een sleutel in het slot gestoken en piepend schoof de grendel langs de deur. Een oogenblik van hevige spanning en de deur ging knarsend open. Het felle daglicht plonste naar binnen en verblindde even de jongens. Buiten, vlak voor den ingang, zagen zij een breeden, grooten, forschen kerel met hooge kaplaarzen aan en daarnaast het oude, kleine manneke, dat zij een half uur geleden onder de poort van Reeveroord hadden gezien. Meer naar achteren, met de drie honden, stond blootshoofds de lange, magere baron.

De honden rukten aan hun kettingen en jankten en blaften zoo oorverscheurend, dat Spekkie er koud van werd.

‘Laat ze maar naar buiten komen, Steven!’ zei de baron. Zijn stem klonk zacht en vriendelijk, maar de jongens, die daar in het donker tegen elkander gedrongen stonden, hoorden niets dan de jankende en blaffende honden.

‘Komt er maar uit!’ bromde norsch en nijdig de man met de kaplaarzen.

Even was er een oogenblik van aarzeling bij de jongens. Bij de vijf Hollandsche vrinden was het angst voor de mannen van Reeveroord, bij de Artapappa's een schuchtere verlegenheid.

‘Hallo, komt er nou wat of niet?’ bromde de man met de basstem, die niets in de donkere gang kon zien en het zaakje blijkbaar maar half vertrouwde.

Eindelijk fluisterde Pukkie: ‘Ik zal wel eerst!’ maar opeens duwde Bloemhof hem zacht achteruit en zei:

‘Nee, Puk, ik!’

en voordat Pukkie het kon verhinderen, was Bloemhof reeds buiten.

‘He? Wat?... een neger!!’ en de kerel met de kaplaarzen schrok zoo van dat geheel onverwachte gezicht, dat hij onwillekeurig 'n paar passen achteruit deed. Hij staarde met wijd gesperde oogen en open mond naar den kafferjongen, alsof Bloemhof het spook van Reeveroord in eigen persoon was. Wanneer de witte barones naar buiten was komen zweven, had hij niet meer kunnen schrikken dan bij deze onverwachte donkere verschijning.

‘Wel alle donders! Nog 'n neger!’ riep hij verschrikt, toen achter Bloemhof aan het zwarte gezicht van Paul verscheen. ‘Hoe komen die hier?’ en hij keek als verdwaasd den baron aan.

De baron zei niets, maar zag bijna even verbaasd als zijn houtvester naar deze zwarte jongens, die daar zoo

onverwachts uit zijn onderaardsche gang waren verschenen.

Het kleine, oude manneke, dat eerst zoo manhaftig naast den houtvester had gestaan, was heelemaal in de war. Negers hier op Reeveroord!... hij meende een oogenblik, dat het bosch behekst was. Hij dacht, dat hij droomde en kon zijn oogen niet gelooven.

Op Reeveroord leefden zij afgezonderd van de wereld; zij wisten nauwelijks, wat er zoo te Vliedrecht voorviel en van de kafferjongens hadden zij dan ook niets gehoord. Voor de drie mannen was het, of zij plotseling voor een wonder stonden.

'Waa... Waar komen jullie vandaan?' vroeg de man met de kaplaarzen hakkelend.

'Uit het grond!' antwoordde Paul, die al zijn moed weer terug had, nu hij de verwonderde gezichten van de drie mannen had gezien.

'Ja, dat zie ik!' zei de houtvester. En toen wijzend naar de gang:

'Benne het allemaal negers daar binnen?'

Paul was verontwaardigd, omdat die vent hen negers noemde en antwoordde:

'Geen negers!:... kaffers!'

'Al... Al... Allemaal kaffers?' stotterde het kleine manneke, dat uit het antwoord van Paul niet anders had begrepen dan dat de gang vol kaffers zat. Dan moest Reeveroord zeker behekst zijn! Vol spanning keek hij naar het donkere gat, waaruit al die kaffers moesten verschijnen en hij herademde, toen het witte gezicht van Pukkie verscheen.

De een na den ander kwam nu naar buiten en toen op het laatst Spekkie met zijn rood betraande oogen te voorschijn kwam, waren de houtvester en het kleine manneke geheel gerust gesteld en kregen zij hun oude flinkheid weer terug.

‘Hoe kwamen jullie daar in die gang?’ vroeg de houtvester barsch.

‘Op ons been!’ antwoordde Paul onverwaard.

De houtvester dacht, dat hij er tusschen genomen werd.

‘Zeg, als je mijn te pakken wilt nemen, saldrementsche neger, dan mot je vroeger opstaan!’ bromde hij met zoo'n vervaarlijke stem, dat Spekkie er kippenvel van kreeg.

Ook op Paul had het blijkbaar indruk gemaakt; hij sprong tenminste verschrikt achteruit en riep: ‘Oeloe!’

‘Waar komen jullie vandaan?’ vroeg de houtvester weer op denzelfden norschen toon.

Pukkie vond het 't verstandigst om Paul maar niet meer aan het woord te laten; hij deed daarom een pasje vooruit en antwoordde:

‘Uit Vliedrecht, mijnheer!’

‘En hoe komen jullie hier?’

‘We zijn over het hek geklommen!’ antwoordde Pukkie.

‘Heb je dan niet gezien, dat er verboden toegang stond, hè?’ vroeg de man weer en hij keek Pukkie aan, alsof hij hem zoo wilde opeten.

‘Jawel!’ was het antwoord.

‘Nou dan?’

Pukkie wist niets meer te antwoorden, hij vond het daarom maar het beste om te zwijgen.

‘En dan hier de deur maar openbreken, hè? Dat is net zoo veul als inbraak! Weet je wel, dat daar gevangenisstraf op staat, hè?’

- Pukkie keek naar den grond en zweeg. Spekkie trilde als een juffershondje, toen hij het woord gevangenis hoorde.

Maar toen op eens kwam de baron, die tot op dat

oogenblik onbewegelijk naar de jongens had staan kijken, naar voren.

- 'Hier, Steven, houd jij de honden eens vast!' hoorden de jongens hem zeggen.

Zou het nu gebeuren? Zou hij nu de honden los laten? Spekkie durfde zelfs niet meer op kijken, maar hij voelde onwillekeurig naar zijn gevulde dijen en kuiten.

Ook de anderen verkeerden in de uiterste spanning. Zij dachten allen aan de zonderlinge en griezelige verhalen die zij altijd van den raren baron van Reeveroord hadden gehoord en het gezicht van de bloedhonden was niet bepaald geschikt om hen gerust te stellen. Zij wisten niet, wat zij hoorden, toen de baron met een zachte, vriendelijke stem tot hen zei:

'Wat kwam jullie hier eigenlijk op Reeveroord doen?'

Pukkie kreeg al zijn moed terug.

'Een onderzoekingstocht maken, mijnheer!' antwoordde hij.

'Naar de onderaardsche gangen?' vroeg de baron.

'Ja, mijnheer!'

'En wat wou jullie daar van weten?'

Geen van allen wist iets te antwoorden. Zij hadden zich een vreeselijke voorstelling van den baron van Reeveroord gemaakt en nu stond daar een allervriendelijkste, oude heer voor hen, die niet het minst den indruk van een geweldenaar op hen maakte.

'Had jullie willen weten, hoe ver de gangen loopen?' vroeg hij weer.

Pukkie knikte van ja.

'Vroeger liepen ze door tot kasteel Beukhorst, maar vijf en twintig jaar geleden zijn ze gedeeltelijk ingestort. Toen heb ik ze laten afsluiten, omdat er gevaar bestond, dat zij verder zouden instorten! Na dien tijd is er nooit iemand meer in geweest. Wil jullie nog meer weten?'

- De jongens waren één en al verbazing! Was dit de baron van Reeveroord, die zoo met hen sprak? Zij konden het nog niet goed begrijpen. Zij hadden wel graag willen weten, of het waar was, dat het op het kasteel spookte, maar niemand durfde dat te vragen.

'Niet? Ga jullie dan maar naar huis! Maar één ding moet ik jullie zeggen, jongens, als jullie ooit weer op Reeveroord wilt komen, doe het dan niet zonder m'n toestemming. Bonjour!'

- Daarop wendde hij zich tot zijn houtvester - en zei:

'Laat hen nu maar gaan, Steven, het is goed!'

Toen keerde de baron zich om en voordat de jongens eigenlijk goed en wel tot bezinning waren gekomen, zagen zij hem al - net als zooeven voor het kasteel - met zijn handen op zijn rug in de richting van Reeveroord wegwandelen met zijn drie honden achter hem aan.

De jongens konden het nauwelijks bevatten. Het was dus waar: zij konden gaan!! En dat, na alles wat de houtvester hun had gezegd? Zij snapten er niets meer van. Het was een oogenblik stil. Geen van de vrinden sprak een woord, zóó verwonderd waren zij.

Paul was de eerste, die het stilzwijgen verbrak.

'Oeloe! Dat vent niet kwaad! Goeie knul, zeg!' zei hij met een grijns.

De houtvester wist een oogenblik niet, of hij lachen of nijdig kijken moest.

'Nou, jullie heb het gehoord! Daar komen jullie ook makkelijk af! Als ik de baron was geweest, had ik proces-verbaal laten opmaken! Inklimming met braak, daar staat vijftien jaar op! Weet je dat wel, he?' snauwde hij, terwijl hij probeerde zijn gezicht in de meest strenge plooi te trekken.

Maar op de jongens maakte dat al heel weinig indruk meer. Nu zij wisten, dat zij vrij waren, hadden zij maling aan den houtvester en toen Paul met een grijns zei:

‘Oeloe! wij lak aan jou! jij, geen baron!’ en in zijn dollen overmoed voor de onderaardsche gang onverwachts op zijn handen ging staan, proestten de jongens het uit en konden de waardige houtvester en het kleine manneke hun ernst ook niet bewaren.

- Al de angst was plotseling bij de jongens verdwenen, nu zij de twee mannen zagen lachen en Rud, die van deze mooie gelegenheid wilde profiteeren, vroeg daarom:

‘Zeg, mogen wij d'er nou nog eens in?’

‘Waarin?’ informeerde de houtvester.

‘Nou, in de onderaardsche gang!’

‘Ja wel, wij zulle gek wezen! Da's levensgevaarlijk!’

Toen vond de houtvester blijkbaar, dat hij reeds veel te lang vriendelijk was geweest, want hij snauwde weer op zijn ouden toon:

‘En nou opgemarcheerd, marsch! Wee je gebeente, als ik jullie ooit nog eens op Reeveroord snap!’

Deze waarschuwing was feitelijk totaal overbodig; geen van de jongens was van plan voorloopig nog eens een bezoek op Reeveroord te brengen. Zij holden er van door, denzelfden weg, dien zij zoo even geloopen hadden.

Toen zij langs het kasteel kwamen, stond de baron met zijn honden op de brug. De jongens namen beleefd hun petten af en de grijsaard knikte even met zijn hoofd. Lang keek de baron de zeven jongens na; toen zuchtte hij diep, keerde zich om en ging langzaam naar binnen.

De twee mannen wandelde samen naar het kasteel terug.

‘'t Is toch 'n zonderling, onze baron!’ zei de houtvester.

‘Dat is t'ie!’ zei de kleine, die met den baron al jaren op het kasteel woonde. ‘Wil je wel gelooven, Steven, nou hoor ik in dagen z'n stem niet! En dat alleen, omdat ie die jongens gezien en gesproken heeft! Dan denkt ie altijd aan z'n eigen jongen, die verdronken is! Die was zoo wat net zoo oud, toen d'ie stierf!’

‘'t Is ook hard, als je maar één jongen hebt en die te moeten verliezen!’ bromde de houtvester.

‘Daar is ie nooit overheen gekomen!’ zei de ander. ‘Eerst de barones en toen vijf weken later z'n jongen! Hij kan geen kinderen zien! Daarom leeft hij hier altijd maar op z'n dooie eentje met mij op het kasteel! 't Is 'n stakkerd met al z'n goed en al z'n geld!’

Dat was het geheim van den ‘raren baron van Reeveroord.’

Veertiende hoofdstuk.

Zoo langzamerhand raakten de Vliedrechtenaars aan de Artapappa's gewend. Zij bleven niet meer staan en gaapten de twee kafferjongens zelfs niet meer met open monden aan, wanneer zij dezen op straat ontmoetten. Alleen aan de buitenmenschen, die het stadje kwamen bezoeken, werden de zwarte koningszonen altijd nog als twee plaatselijke rariteiten aangewezen en op marktdagen, als de boeren uit den omtrek naar Vliedrecht kwamen, hadden Paul en Bloemhof altijd nog veel bekijks.

Het is nu eenmaal een ongelukkige en onhebbelijke eigenschap van vele Hollanders, dat zij menschen, die er 'n beetje anders uitzien dan zij zelve, altijd moeten aangapen, alsof het wilde beesten zijn. En alsof dat niet genoeg is, vinden zij het dikwijls zelfs nog noodig om ze na te schreeuwen en na te jouwen, enkel en alleen, omdat zij niet gelijk gekleed zijn of 'n beetje andere gelaatskleur hebben dan de menschen om hen heen.

Bloemhof werd altijd weer verlegen, als hij bemerkte, dat de menschen naar hem keken, en wanneer zij hem hadden nageschreeuwd: ‘leelijke sausneger!’ of ‘roetmop’, dan kostte het Pukkie altijd eenige moeite zijn

vriend den volgenden dag te bewegen weer met hem uit te gaan.

Paul daarentegen had er volkomen maling aan, als zij naar hem wezen of om hem lachten. Zoodra hij bemerkte, dat een buitenman hem aangaapte, trok hij een grimas en had hij altijd één of andere opmerking bij de hand.

'Oeloepoe! kijk naar je eigen!' zei hij dan, of wel:

'Jij nooit kaffer zien? Zoo van voor en zoo van achter!' en wanneer het boertje dan kwaad werd, omdat Paul hem zijn rug toedraaide, en begon te schelden: 'leelijke neger!' of 'leelijke zwartjan!' nam de jongste Artapappa heel beleefd zijn pet af en zei:

'Wah, geen zwartjan, zeg! Paul!'

Eens had hij een zwaren, dikken veekooper, die hem had uitgescholden, razend gemaakt, door heel lang naar hem te kijken en daarna - naar zijn verdacht rood gezicht wijzend - te zeggen:

'Oeloe, jij ook niet zoo mooi, zeg, met jouw rooie kokkerneus!'

De dikke veekooper, die heel goed wist, dat hij niet voor niets zoo'n rooden voorgevel had en er daarom niet graag aan werd herinnerd, had in zijn woede Paul een draai om zijn ooren gegeven, maar het resultaat was heel anders dan hij had verwacht.

'Wallah, watte datte? Jij niet kan klets, jij aai!' lachte Paul, en alle omstanders proestten het uit, toen zij het lachende snuit van den kafferjongen en het verbouwereerde gezicht van den veekooper zagen.

'Tegen dien kafferjongen kan je niet op, Pieters!' hoonde een van zijn concurrenten, en de veekooper vond het 't verstandigst om er maar stilletjes tusschen uit te trekken en er nog 'eentje te nemen' voor de toonbank van zijn kroeg, waar hij een kwartier later

nog stond te razen en te tieren op den harden kop van dien zwarten sausneger!'

Ook gebeurde het wel eens, dat Paul opzettelijk de buitenmenschen - zooals hij het zelf uitdrukte - 'stuipen op het lijf joeg', door heel stiekem vlak achter hen aan te loopen en dan plotseling te roepen:

'Oeloe! oeloe! oeloe! oeloe!'

Als dan zoo'n niets geen kwaad vermoedend boertje en boerinnetje verschrikt omkeken en onverwachts het grijnzende gezicht van den kafferjongen ontdekten, vielen zij bijna om van den schrik. Maar wanneer zij weer tot bezinning waren gekomen, was Paul er al lang lachend van door en hoorden zij hem in de verte roepen:

'Wallah, maar gewoon kafferjongen! Niks nie erg, zeg!'

Eens was hij zelfs op de Markt in een voor een herberg staande leege boerenkar gekropen. Toen de boer en de boerin naar buiten kwamen en in hun kar wilden stappen, had hij plotseling zijn hoofd onder het zeil doorgestoken en hun allerminzaamst toegelachen. Harry en de Lijn, die aan den overkant van de Markt dit schouwspel stonden aan te zien, zagen, hoe de boer en de boerin als aan den grond genageld bleven staan.

'Hè, wa's dat?' riep de boer en hij keek naar dat zwarte gezicht, alsof de duivel in eigen persoon in zijn kar had plaats genomen.

'Een neger!' gilde de boerin en zij raakte door dit onverwachte gezicht zoo geheel van streek, dat zij het op haar zenuwen kreeg. Paul wist niet, hoe gauw hij uit de kar zou kruipen en de beenen zou nemen. Harry en de Lijn gingen van den schrik er mee van door, maar toen de twee vrinden vijf minuten later weer op de Markt kwamen - Paul was wijselijk stilletjes achtergebleven - zagen zij, dat er nog wel een dertig menschen om de kar heen stonden en dat de dikke

boerin nog niet geheel op haar verhaal was gekomen.

En omdat zij den herbergier hoorden zeggen, dat hij dien ellendigen kafferjongen ‘zijn beenen zou breken als hij 't mocht wagen nog eens in de buurt te komen!’ waarschuwden zij Paul om voorloopig maar niet meer in de nabijheid van de Markt te verschijnen, welken raad Paul heel verstandig opvolgde.

De vriendschap tusschen Pukkie en Bloemhof groeide bij den dag. Spekkie en de Lijn begrepen soms niet, wat Pukkie eigenlijk aan Bloemhof vond. Het is waar, dat zij hem met heel andere oogen beschouwden dan in het begin, dat zij in hun hart zelfs een zekere bewondering koesterden voor den kalmen, stillen kafferjongen, die groote jachten op olifanten en rhinocerossen had meegemaakt en de eenige was geweest, die in de onderaardsche gangen van Reeveroord geen vrees had getoond, maar op den duur vonden zij hem toch een vervelenden, saaien Hein, omdat hij bijna nooit eens iets uit zich zelf tegen hen zei en ook nooit eens - zooals Paul - vroolijk en jolig kon zijn.

Zelfs Taks en Mopske verwonderden zich wel eens over die aanhankelijke genegenheid van den levendigen Pukkie voor den stillen Bloemhof. Geen avond ging voorbij, dat Pukkie - die altijd veel eerder met zijn werk klaar was dan de andere jongens - zijn kaffervriend niet hielp. Wanneer Bloemhof hem dan op zijn kamer zag verschijnen, zei hij niets dan: ‘Dag Puk!’ maar hij keek hem daarbij zóó trouwhartig en dankbaar aan, dat Pukkie altijd weer voelde, wat dit komen van hem voor Bloemhof beteekende.

Pukkie zou niet uitgaan, voordat hij gevraagd had, of zijn zwarte vriend meeging en Bloemhof zou zich

zeker nooit in Holland thuis hebben gevoeld, als daar in die vreemde omgeving en bij al die vreemde jongens niet altijd weer Puk naast hem had gestaan.

Wat er in den stillen Bloemhof omging, wist eigenlijk niemand; hij uitte zich zelden of nooit. Zelfs Pukkie wist weinig of niets van Bloemhof's vroeger leven af; Bloemhof liet er zich nooit over uit. Maar hij was als een trouwe hond altijd om en bij Puk. Pukkie - dat voelde een ieder - was alles voor dezen kafferjongen.

Bloemhof vroeg nooit iets voor zich zelf. Een minder zelfzuchtige jongen dan Bloemhof bestond er niet. Als hij eens iets kreeg, dan bewaarde hij het altijd voor Puk; alles, wat hij had, wou hij aan zijn vrind geven.

Pukkie had eens gezien, dat Bloemhof een prachtig dolkmes had en nauwelijks had hij gezegd:

'Verdraaid, zeg, wat 'n fijnen dolk heb je daar!' of Bloemhof schoof het kostbare stuk al naar Puk toe met de woorden:

'Voor jou!'

Maar Pukkie dacht er niet over om het aan te nemen.

'Nee, zeg, ben je gek? Ik denk er niet aan!' zei hij en hij wilde het dolkmes weer aan Bloemhof teruggeven.

Maar de kafferjongen schudde het hoofd en nam het niet aan.

'Nee, voor jou!'

En toen Pukkie bleef aandringen, keek Bloemhof op eens zóó verdrietig, alsof het hem pijn deed, dat Puk het mes niet wilde aannemen.

'Als jij nou mooi vindt!' zei hij weer.

'Nou ja, maar het is van jou!' verdedigde Pukkie zich.

'Ik wil niet meer heb. Ik geef aan jou!'

Pukkie durfde nooit meer zeggen, dat hij iets van Bloemhof mooi vond. Zijn verzameling eieren - waar-

onder twee groote van struisvogels - een assegaai, een pijl en boog, alles moest Puk hebben.

Zelfs Taks en Mopske stonden vreemd voor een zoo groote aanhankelijkheid. Zij werden er soms ontroerd van, wanneer zij zagen, hoe deze kafferjongen, die zich zelden uitte en met geen woord ooit van zijn vriendschap sprak, zich aan den kleinen Pukkie hechtte.

'Wil je wel gelooven,' had Taks eens op school aan de leeraren gezegd, 'die jongen zou zich voor Robbie desnoods in stukken laten hakken! Zoo'n trouw heb ik bij een Hollandschen jongen nooit gezien! Daar word je nou gewoon anders van, als je ziet, hoe die Bloemhof voor Robbie is!'

Twee dagen, nadat deze woorden waren gesproken, zou Bloemhof toonen, dat de Taks geen ongelijk had gehad, toen hij zei, dat die 'kafferjongen zich desnoods voor Robbie in stukken zou laten hakken!'

In de dagen, dat Paul en Bloemhof in Holland waren, leefde Koning Willem III nog. Nu was het een al-oud gebruik in Vliedrecht, dat op 's Konings verjaardag door den burgemeester toestemming werd gegeven 'onschadelijk vuurwerk' op straat af te steken. Voor de jongens in Vliedrecht was 's Konings verjaardag altijd weer een groot feest en weken te voren waren zij dan ook al aan het sparen om op dien dag zooveel mogelijk voetzoekers, rotjes en zevenklappers te kunnen koopen.

Maar het grootste pleizier gaf op die avonden het branden van 'teertonnen'. Oude teertonnen werden dan midden op straat door het volk in brand gestoken en om die vreugdevuren werd door de Vliedrechtenaars gehost en gedanst net zoo lang, totdat de politie verscheen en een einde maakte aan de pret. Want elk

jaar weer werd door den burgemeester het ‘branden van teertonnen op Straten en pleinen’ ten strengste verboden, maar elk jaar ook weer werden de vreugdevuren ontstoken.

De jongens wisten bij ondervinding, dat wanneer de politie niet in de buurt was te ontdekken, alles wat eenigszins brandbaar was door het volk werd aangesleept en midden op straat werd aangestoken, en men kon er altijd vast op aan, dat wanneer de agenten druk bezig waren op de Markt of in de Willemsstraat een vuurtje te dooven, onverwachts de vlammen meters hoog oplaaiden ergens op het Reeverplein of midden in de Hoogstraat. Het gebeurde dan ook wel eens, dat de politie haar geduld verloor en heel hardhandig optrad tegen de opgeschoten jongens en de mannen, die telkens maar weer kisten, tonnen en manden aansleepten om het vuur te voeden. En als dan de vlammen hoog oplaaiden, het volk om de brandende teertonnen danste en hoste, de jongens gilden en tierden, de politie met geweld ruim baan maakte en de voetzoekers, zevenklappers en rotjes door de lucht zwermden, en knetterend en knallend uit elkaar spatten, was dat voor Spekkie, Pukkie en de Lijn en al hun kornuiten het allergrootste pleizier, dat zij zich denken konden.

Koningsverjaardag was voor de Vliedrechtsche jeugd misschien de grootste feestdag in het jaar.

Toen Paul de verhalen over de brandende teertonnen, de voetzoekers en de zevenklappers hoorde, was hij één en al verrukking. Zijn oogen schitterden en hij riep enthousiast:

‘Oeloe, ja, goddelijk, zeg! Voetzoekers pang! pang! pang!’

Taks en Mopske begrepen niet goed, hoe de jongste Artapappa aan dit voor hem nieuwe woord kwam, maar

zij wisten ook niet, dat Paul dien morgen toevallig door den Lijn kennis had gemaakt met de twee buurmeisjes Bep en Mies Scheltens, die alles goddelijk vonden, dansen en bonbons, schaatsenrijden en vanille-ijs, vacantie en anijsdrop. En daar Paul heel goed had begrepen, dat dit woord dus de allerzoetste zaligheid in Holland moest aanduiden, meende hij zijn verrukking niet beter te kunnen uitdrukken dan met:

'Oeloe ja, goddelijk, zeg! Voetzoekers pang! pang! pang!'

Bloemhof was vrij wat minder enthousiast. Hij ontweek doorgaans plaatsen, waar veel menschen waren en toen hij hoorde, dat het op zulk een avond op straat zóó vol was, dat je bijna over de hoofden kon loopen, was hij veel liever thuis gebleven. Maar hij had tenslotte toegegeven om mee te gaan, daar Pukkie er zoo op had aangedrongen en hem bij herhaling had verzekerd, dat hij maar half pleizier zou hebben, wanneer Bloemhof niet meeging.

De jeugd in Vliedrecht genoot een nog al vrije opvoeding. De verschillende pa's en ma's waren gelukkig niet erg bang uitgevallen en zij zagen er dan ook volstrekt geen been in, om de jongens op zoo'n avond met elkander te laten uitgaan.

Op voorstel van Rud zou de bende om half acht voor het huis van den heer Noordaa bij elkaar komen, maar toen Spekkie, Pukkie en de Lijn om zeven uur duidelijk het knallen van een voetzoeker op straat meenden te hooren, konden zij het niet langer bij Taks en Mopske in de kamer uithouden en gingen zij - de zakken vol voetzoekers, rotjes en zevenklappers - met de twee Artapappa's er van door, omdat zij bang waren anders te laat te zullen komen.

Naast de familie Van Bommel woonde Vreekers, een

drogist, aan wien de jongens al even erg het land hadden als aan hun anderen buur, den majoor Sneevliet, daar hij geregeld om het minste of geringste wissewasje bij den Taks kwam klagen. De deur van den winkel stond op een kier en de jongens zagen den drogist achter de toonbank over zijn krant zitten soezen. Op de krant zat juffrouw Vreekers' kat, volgens Spekkie een valsch, gemeen dier, omdat ze tot twee maal toe een kanarie van hem had opgegeten.

‘Zeg, lui,’ zei de Lijn en hij wees naar den soezenden drogist, ‘kijk Vreekers eens!’

‘Hij slaapt!’ lachte Spekkie.

‘Ja, waarachtig, hij slaapt!’ bevestigde de Lijn.

Dit vond Pukkie een al te mooie gelegenheid, om den gehaten buurman niet te pakken te nemen.

‘Zeg, lui, willen wij es?’ vroeg Puk en hij wees naar den slapenden drogist.

‘Wat?’ vroeg Spekkie.

‘Een zevenklapper!’ fluisterde Pukkie veelbeteekenend.

‘Vijf zevenklappers!’ zei de Lijn. Als zij het toch deden, dan moesten zij het dadelijk maar goed doen ook, meende hij.

‘En vijf voetzoekers!’ vulde Spekkie wraakgierig aan, want hij dacht bij het zien van juffrouw Vreekers' kat aan zijn twee opgegeten kanarie-vogeltjes.

‘De grootste die wij hebben!’ vond Spekkie.

‘Die van vijf cent!’ gichelde Puk.

‘Oeloe, ja, fijn, fijn, fijn, goddelijk, goddellijk!’ riep Paul en hij danste van louter opwinding bij dat idee als een kakkerlak op en neer.

‘Ssst! stil toch, Paul! Anders maak je'm wakker!’ waarschuwde de Lijn.

Pukkie gluurde naar binnen.

‘Hij slaapt nog, lui!’

Het was waar; de drogist zat nog steeds gezapig lekker boven zijn krant te knikkebollen. Zijn dik, pokdalig gezicht met den mond wagenwijd open, de tong half naar buiten, ging regelmatig langzaam op en neer.

‘Wat is ie leelijk, als ie slaapt!’ gichelde de Lijn.

‘Als ie wakker is, is ie ook niet mooi!’ lachte Spekkie.

Spekkie, die - met de herinnering aan de twee opgegeten kanaries - het meest wraaklustig gezind bleek, wilde de voetzoekers en zevenklappers naar binnen gooien, maar de Lijn en Pukkie moesten daar niets van hebben.

‘Ben je gek? Dat is veel te gevaarlijk!’ fluisterde Puk. ‘We smijten de deur open en leggen ze hier voor z'n drempel op de stoep! Dan schrikt ie zich toch al half dood!’

Spekkie had er vrede mee.

‘Nou, lui, willen wij dan?’ vroeg Pukkie.

‘Wacht even! Wacht even!’ zei zacht de Lijn, die niet zoo gauw een voetzoeker van vijf cent kon vinden.

‘Alles klaar?’ vroeg Pukkie nog eens.

Zij zaten met hun vijven op den grond achter de deur gehurkt, elk met een zevenklapper en een grooten voetzoeker in hun hand. De dikke drogist dommelde, geen kwaad vermoedend, lekkertjes door. Zijn hoofd ging op.. neer, op.. neer en juffrouw Vreekers' kat spinde - de oogjes gesloten - gezellig hoorbaar naast haar baas. Het was als een plaatje van vredige, kalme rust.

De vijf jongens krabden het papier van hun voetzoekers los; het zwarte kruit lag bloot. Zelfs de ernstige, bedaarde Bloemhof had schik in het geval.

Paul stak een lucifer aan.

‘Nee, nee, nee, wacht! Allemaal tegelijk!’ waarschuwde Puk, ‘ik zal wel commandeeren. Nou, lui, denk er om, eerst de voetzoeker en dan de zevenklapper! Op drie, dan gaat ie!’

‘Klaar?’ vroeg hij nog eens.

De andere vier zaten elk met een lucifer in hun hand en knikten.

‘Nou dan, daar gaat ie! Een... twee... drie!’ Vijf lucifers werden afgestreken, vijf voetzoekers vatten te gelijk vlam en spoten vuur. Toen duwde Pukkie met zijn vrije hand de deur wijd open; de vijf voetzoekers lagen sissend op de stoep.

‘De zevenklappers, lui, gauw!’ commandeerde de Lijn.

Weer werden vijf lucifers afgestreken, vijf brandende zevenklappers werden naast de vuur-spuwende voetzoekers gelegd.

‘He... Wa-Wa-Wat is dat?’ schreeuwde de drogist en hij rolde bijna met zijn stoel ondersteboven. Juffrouw Vreekers' kat vloog in haar angst voor de sissende, vuur-spuwende voetzoekers boven op het hoofd van den doodelijk verschrikten baas.

‘Vervloekte kwajongens!’ gilde meneer Vreekers, zoodra hij in de gaten kreeg, wat er gebeurd was, maar hij durfde geen voet te verzetten.

Op de stoep voor zijn deur knalden de zevenklappers. Pang, pang... pang, pang, pang, pang, pang... pang... pang, pang! het was om er gek van te worden.

Poem!!

Met een oorverdoovenden knal ontplofte de eerste voetzoeker. De kat sprong in haar angst midden tusschen de leege fleschjes; acht vielen er rinkelend in gruzelementen op den grond.

Poem!... Poem! Weer gingen er twee voetzoekers!

Pang... pang, pang, pang... pang, pang!... de zevenklappers knalden lustig voort.

‘Jochem! Jochem! Wat gebeurt er? Wat gebeurt er? Kom toch hier! Kom toch hier!’ klonk angstig een schrille vrouwenstem van boven.

De heer Vreekers dacht er niet aan; hij durfde zelfs geen pas naar links of rechts doen, laat staan zijn ega te hulp komen.

Poem!... Rinkinking! Het katje gooide een flesch met groene poeier naar beneden.

'Help! Help!' schreeuwde juffrouw Vreekers boven aan de trap.

Poem! De laatste voetzoeker sprong met een geweldigen slag uit elkaar. Mimi rende in haar angst den winkel uit, de gang in.

Pang, pang... pang, pang, pang!... de zevenklappers knalden altijd nog maar vroolijk door.

'Jochem! Jochem! Wat gebeurt er toch? Wat gebeurt er toch?' gilde juffrouw Vreekers nog eens boven alles uit. Zij kon niet langer op haar trillende beentjes blijven staan en ging huilend zitten op een stoel op het portaal.

Toen werd het beneden haar plotseling ijzig stil. Het was een stilte als van den dood. 'Jochem! Jochem! Ben je daar nog? Zeg dan toch wat!' snikte juffrouw Vreekers. Die geheimzinnige stilte maakte haar nog angstiger dan het meest heftige geknal.

De drogist stond als verwezen altijd nog maar op dezelfde plaats achter de toonbank. Zulke angstige oogenblikken had hij van zijn leven nooit doorgemaakt; het was, of de stoep voor zijn winkel plotseling de Vesuvius was geworden. Hij lette nauwelijks op de verwoesting, die Mimi had aangericht noch op de groene poeier, die overal op den grond verspreid lag; hij wachtte alleen maar angstig, of er daar voor de deur nog wat ontploffen zou.

Goddank! het was voorbij! Voorzichtig, voetje voor voetje, stapte hij over de scherven van de kapotte fleschjes.

Pang!... daar ontplofte allerverraderlijkst onverwachts

nog een smeulende zevenklapper; de heer Vreekers sprong onwillekeurig verschrikt op zij.

‘Jochem, waar zit je? waar ben je? Wat voer je toch uit?’ klonk het weer van boven.

Vreekers vatte al zijn moed samen.

‘Hier in den winkel!’ riep hij.

‘Wat is er gebeurd? Wat is er gebeurd?’ hoorde hij boven aan de trap.

‘Voetzoekers en zevenklappers!’ schreeuwde de drogist woedend.

‘He? Wat? Wat zeg je?’ riep juffrouw Vreekers weer huilend.

‘Voetzoekers en zevenklappers!’ brulde Vreekers nu onder aan de trap.

‘Wat is er met die voetzoekers en zevenklappers?’ dreinsde de juffrouw.

‘Die hebben ze hier op de stoep voor de deur gesmeten!’ antwoordde de drogist.

‘Die gemeenerds! Die schooiers!’ huilde juffrouw Vreekers.

Voorzichtig kwam zij naar beneden strompelen.

‘Wie benne het geweest?’ vroeg zij op de trap.

‘Als ik het maar wist!... dat tuig!’ bromde de heer Vreekers. Hij liep heel voorzichtig naar buiten; op het stille grachtje was geen levend wezen te bekennen.

‘Het benne die kwajongens van Van Bommel geweest, wat ik je zeg!’ huilde de juffrouw.

‘Als ik dat zeker wist, dan zou ik ze... dan zou ik ze...’

‘Pang!’ het was een zevenklapper vlak voor zijn voeten, de allerlaatste die afknalde.

‘Goeie genade,’ gilde de juffrouw en zij greep haar man, die verschrikt weer naar binnen was gevlucht, bij zijn arm.

Wel een minuut stonden zij onbewegelijk te wachten, of er nog wat komen zou; toen keerde de heer Vreekers zich om, zag de kapotte fleschjes en de groene poeier op den grond.

‘Die vervloekte kat van jou! Zie me die verwoesting eens aan!’ zei hij woedend.

Op eens herinnerde juffrouw Vreekers zich haar lieveling.

‘Waar is Mimi? Waar is Mimi?’ vroeg zij half huilend.

‘Weet ik het! Dat lamme beest!’ bromde de drogist.

Juffrouw Vreekers ging naar buiten.

‘Mimi! Mimi! Mimi!’ riep zij smeekend.

Toen meende zij duidelijk achter een boom bij een lantaarn een zwart gezicht te zien. Juffrouw Vreekers ging een licht op.

‘Het benne die kwajongens van hiernaast geweest!’ riep zij opgewonden.

‘Van hiernaast?’ vroeg haar echtgenoot.

‘Daar staat één van die kaffers!’ en zij wees in de richting, waar zij het zwarte gezicht van Paul had gezien.

‘Eén van die kaffers? Dan weet ik genoeg!’

De heer Vreekers zette zijn hoed op, trok zijn jas aan en vijf minuten later stond hij al op de stoep van den heer en mevrouw Van Bommel en belde aan.

Maar de vijf jongens zagen dat niet meer; zij stonden op dat oogenblik voor het huis van Rud Noordaa en vertelden in geuren en kleuren aan de bende ‘den reuzefijnen bak met de voetzoekers bij Vreekers’.

Toen op eens riep Pukkie:

‘Een teerton, lui, een teerton!’

Zij zagen den rossen gloed van een groot vuur in de richting van het Reeverplein en achter elkander holden zij de Hoogstraat af, al maar roepend:

‘'n Teerton!’ 'n teerton! 'n teerton!’

Vijftiende hoofdstuk.

Midden op het Reeverplein brandden de teertonnen. Hoog laaiden de vlammen op tegen de donkere lucht. Om het vuur danste en hoste het volk van Vliedrecht en zongen de jongens:

> Oranje boven! Oranje boven!
> Leve Willem III.

De vonken-spuitende voetzoekers zwermden over de hoofden heen en spatten knallend uit elkaar. Het heele Reeverplein lag in één hellen gelen gloed.

Dat was voor de jongens het groote, het heerlijke, het langverwachte feest! Het was, of alles plotseling anders voor hen werd, of Vliedrecht Vliedrecht niet meer was!

Geheel buiten adem kwamen zij op het Reeverplein en achter elkander drongen zij door de dichte menschenmassa heen om maar zoo dicht mogelijk bij de brandende teertonnen te komen.

‘Is er politie bij?’ informeerde Harry, die achteraan liep.

‘Is er politie?’ vroegen de anderen

De lange Lijn liep voorop. Naast het vuur ontdekte hij een enkelen, eenzamen, kleinen agent.

‘De Kakkerlak!’ zei hij.

De jongens kenden hem allen. Het volk had hem dien naam gegeven, omdat hij bij opstootjes altijd als een kakkerlak heen en weer sprong. Nu stond de Kakkerlak stil en berustend bij de brandende tonnen, omdat hij wel begreep op zijn eentje niets tegen deze schreeuwende en joelende menigte te kunnen uitrichten.

Oranje Boven! Oranje Boven!
Leve Willem III.

zong het volk en danste hossend en gillend om de knetterende vlammenzee heen.

‘Vind je 't niet fijn, Bloemhof?’ vroeg Pukkie. Bloemhof knikte zwijgend, maar hij keek tegelijk met zijn groote, donkere oogen hulpbehoevend naar zijn vrind, alsof hij zeggen wilde: ‘Laat mij niet alleen! Ik voel mij hier bij al die schreeuwende menschen zoo vreemd!’ Pukkie begreep, wat er in den kafferjongen omging.

‘Blijf maar dicht bij me!’ zei hij beschermend. Bloemhof knikte zijn vrind weer toe en Pukkie zag in zijn oogen dienzelfden dankbaren blik, waarmee zijn zwarte vrind hem altijd aankeek, wanneer hij zich alleen en hulpeloos tusschen de menschen voelde en Pukkie zijn eenige toeverlaat was.

Paul was één en al opwinding.

‘Oeloe, wat vuur, zeg! Lekker! Goddelijk! Fijn!’ riep hij enthousiast. ‘Nou voetzoeker, pang! pang!’ en hij wierp den eenen voetzoeker na den andere over de hoofden van de menschen in de vlammen daar voor hem.

Plotseling kwam er een wilde deining in die menschenmassa.

‘De politie! de politie!’ klonk het uit de richting van de Hoogstraat.

‘De politie! de politie! Hiha, hiha, hiha!’ gilde het volk.

Oranje Boven! Oranje Boven!
Leve Willem III.

zongen de jongens.

Van alle kanten kwamen nu de voetzoekers sissend aangezwermd. Luid lachten de mannen en gilden de vrouwen, als de voetzoekers en zevenklappers tusschen de menigte knallend uit elkander spatten.

Het was, of de menschen razend van opwinding werden door het geroep van:

‘De politie! de politie! de politie!’

‘Blijf maar dicht bij me, Bloemhof!’ zei Pukkie weer, toen de golvende en stuwende menschenmassa hen langzaam in de richting van de brandende teertonnen drong.

‘Achteruit! Achteruit! Achteruit!’ klonk het bevelend achter hen.

Pukkie zag de glinsterende knoopen van de politieagenten vlak bij hen, tusschen de dringende menschen in.

Pang!... pang, pang!... Poem! poem! de zevenklappers en voetzoekers knalden, dat het een lieve lust was.

‘Achteruit! Achteruit!’ schreeuwden de agenten nu vlak naast Pukkie.

Pukkie voelde zich als vanzelf gaan; het was, of hij gedragen werd.

‘Waar ben je, Bloemhof?’ schreeuwde hij, bang, dat hij zijn vriend verliezen zou.

‘Hier, Puk!’ klonk het achter hem.

‘Pak me maar bij den arm!’ riep Pukkie. Bloemhof deed het. Samen schoven ze met de menschenmassa mee, nu in de richting van de Hoogstraat.

Ze zagen, hoe de agenten tot het vuur waren genaderd. Met lange haken haalden zij het brandende, knetterende

hout uit elkander, sloegen daarna met stokken en ijzeren staven de vlammen neer.

‘Hiha! hiha! hiha!’ schreeuwde het volk en danste en hoste als razend rond.

Toen op eens gilde een schelle jongensstem boven alles uit:

‘Een teerton in de Willemsstraat! Een teerton!’

Het was, of die jongensstem de menigte plotseling electriseerde. Aan alle zijden werd de kreet overgenomen en uit wel honderd monden klonk het juichend:

‘Een teerton in de Willemsstraat! Een teerton in de Willemsstraat! Een teerton in de Willemsstraat!’

Al het volk stroomde plots weg van het Reeverplein, de richting in van de Willemsstraat.

Pukkie zag Paul, Rud, Harry en den Lijn.

‘Ze zeggen, dat het er wel vier tonnen bij mekaar zijn!’ hoorde hij Harry roepen.

‘Je kunt de vlammen van hier zien!’ riep de Lijn.

‘Verdorie lui, wat 'n brand! Kijk es!’ schreeuwde Rud en hij holde tegelijk er van door, de Willemsstraat in.

Toen hield Pukkie het niet langer meer uit.

‘Kom mee, Bloemhof, kom mee!’ riep hij, en hij liep - zijn vrind met zich meetrekkend - de anderen achterna.

‘Wacht even, lui, wacht even!’ gilde Puk en een oogenblik later draafden zij met hun zessen met het volk mee, dat juichend en zingend de Willemsstraat introk.

Zij liepen met de allervoorsten mee.

‘Waar branden ze? Waar branden ze?’ vroegen de menschen elkaar.

Niemand wist het met zekerheid te zeggen.

‘Op de Waldemer Pijp!’ riep een jongen.

‘Voor het postkantoor!’ gilde een ander.

‘Niet es! voor den winkel van Jansen!’

Al harder en harder liepen ze; zoo'n hellen gloed hadden zij nog nooit gezien.

Bij de kleine Kerk, waar de Willemsstraat een bocht maakt, zagen zij onverwachts de brandende teertonnen op een honderd meter voor zich.

‘Het is voor 't Postkantoor!’ schreeuwde er één.

‘Allemachies, lui, kijk es, wat 'n vuur!’ riep de Lijn enthousiast.

Maar toen op eens verschenen uit het Wezerstraatje acht agenten van politie en plots stonden die acht mannen daar over de heele breedte van de Willemsstraat als een levende muur.

‘Halt! Niet verder!’ riep een agent.

‘De politie! de politie!’ gilden de voorste jongens en tot aan het Reeverplein werd de kreet overgenomen: ‘de politie! de politie! de politie!’

Van een verder doordringen was geen sprake. Pukkie en Bloemhof stonden vlak voor den Roggemik; wat verder links zag Pukkie de vier anderen tegenover den Pieper en den commissaris van politie in eigen persoon. In groote drommen kwam het volk van het Reeverplein en de Hoogstraat opdagen en alles drong op in één zelfde richting: de brandende teertonnen voor het Postkantoor.

Al dichter en dichter werd de menschenmassa in de Willemsstraat. Er was iets beangstigends in die door de vlammen beschenen woest-deinende menigte, die hossend en joelend trachtte langzaam vooruit te komen. Er heerschte een uitgelaten stemming van jongensachtige baldadigheid bij het volk.

‘Hallo! hallo! hallo!’ schreeuwden de menschen, die achteraan stonden en van het vuur niets anders zagen dan den rossen gloed in de takken der boomen daar voor hen.

- ‘Hallo! hallo! hallo! Hiha! hiha! hiha!’ en in een wilden aanloop trachtten zij de massa, die voor hen stond, in de richting der brandende tonnen te stuwen.

‘Achteruit! Achteruit!’ riepen gebiedend de agenten en zij drongen hardhandig de jongens en mannen terug, die opgeduwd door de menschen achter hen, tegen de politiedienaren aanbonsden.

- ‘Vooruit daar voor! Vooruit!’ gilden de opgeschoten jongens, die veilig achteraan stonden, en arm in arm hosten zij lawaaiend weer tegen de golvende massa voor hen op.

De voetzoekers en zevenklappers zwermden sissend over de hoofden heen en sprongen knallend en knetterend boven en naast de agenten uiteen.

- ‘Achteruit! Achteruit!’ klonk het weer, en krachtiger dan de eerste maal drongen de politiedienaren het volk terug.

‘Vooruit! Vooruit! Vooruit!’ riepen ze achter.

‘Hallo! hallo! hallo!’ gilden er eenigen sarrend boven alles uit.

Oranje boven! Oranje boven!
Leve Willem III.

brulde een hoop jongens in koor.

Een oogenblik was het, alsof de acht agenten het niet konden houden; langzaam werden ze in de richting van de brandende teertonnen gedrongen.

‘Terug! Terug, zeg ik!’ riep de commissaris van politie, heesch van drift.

Pukkie en Bloemhof werden voor en achteruit geduwd. Vóór hen stond de Roggemik, die met zijn zware, groote handen hen bij de borst pakte en tegen den ondoordringbaren menschenmuur aankwakte. Met

hun rug stonden zij pal tegen de lichamen van de mannen en vrouwen, die voor en achteruit bewogen, al naar dat zij zelf gedrongen werden.

‘Ik wou, dat wij d'r uit waren!’ riep Pukkie tot zijn kaffervriend.

Bloemhof antwoordde niet; hij had zijn oogen niet van Pukkie afgewend.

‘Houd mij maar goed vast, Bloemhof!’ schreeuwde Puk beschermend.

Met onweerstaanbaren drang schoof de menschenmassa naar voren; het was, of Pukkie en Bloemhof werden opgenomen en tegen den Roggemik werden aangegooid.

‘Achteruit! Achteruit!’ schreeuwde de commissaris met een vervaarlijke stem. Het ging in het woeste gegil geheel verloren.

Hij begreep, dat de toestand gevaarlijk werd.

Nog een oogenblik van aarzeling en het volk zou op straat de baas zijn.

‘Trek sabel!’ beval hij en flitsend vlogen de sabels uit de scheeden.

Een schel gefluit steeg op uit de menigte.

‘Hallo! hallo! hallo!’ gilde het volk, dat achteraan stond.

‘Hiha! hiha! hiha!’ brulde hossend een bende opgeschoten lummels.

Pukkie zag, hoe de Roggemik zijn sabel hoog boven zijn hoofd zwaaide en hij gilde angstig:

‘Bloemhof! Bloemhof!’

Maar op eens hoorde Puk een doordringenden kreet, zoo snerpend en rauw, als hij eenmaal ook had gehoord, toen Bloemhof op den polderjongen was aangevlogen. Wat er verder gebeurde, kon Pukkie later niet precies vertellen; hij zag plots Bloemhof voor zich, hij zag in den

t.o. 174

DE ARTAPAPPA'S.
‘Bloemhof! Bloemhof! Wat scheelt er aan?’ Bladz. 175.

hellen gloed het flikkeren van staal en bijna op hetzelfde oogenblik zakte de kafferjongen aan Puk's voeten in elkander. Bloemhof was naar voren gesprongen en had den slag van de sabel voor Pukkie opgevangen.

De Roggemik sprong ontsteld achteruit. Tot het uiterste getergd had hij in zijn blinde woede er op los gehouwen, op de menschenmassa daar voor hem, niet wetend wien en waar hij sloeg. Toen hij dien jongen daar zag neervallen, schrok hij terug van zijn eigen daad.

Een woest gehuil en gegil ging op uit de menigte.

‘Ze slaan d'r op! Ze slaan d'r op!’ klonk het aan alle kanten en in wilden angst stoven de menschen achteruit en vluchtten in de richting van het Reeverplein en de Hoogstraat. Binnen vijf minuten was de geheele Willemsstraat door de politie schoongeveegd.

Bloemhof lag midden op de straat met zijn gezicht op de steenen. Pukkie was bij hem neergeknield en hij riep huilend:

‘Bloemhof! Bloemhof! Wat scheelt er aan? Waar hebben ze je geraakt? Zeg dan toch wat! Bloemhof! Bloemhof!’

Verwezen stond de Roggemik naast de twee jongens, zijn sabel nog in de hand.

Toen kwam de commissaris van politie.

‘Wat is er met dien jongen?’ vroeg hij.

‘'k Weet niet! 'k Heb 'em geraakt, geloof ik!’ stotterde de agent.

‘Wat doen zulke jongens zoo'n avond ook op straat? Dan moeten ze ook maar...’ doch hij zweeg plotseling, toen hij Pukkie zoo wanhopig hoorde huilen.

De commissaris knielde bij Bloemhof neer; hij herkende den kafferjongen. Voorzichtig legde hij Bloemhof's hoofd tegen zijn knie; hij zag, dat bloed langs zijn wang vloeide.

‘'n Houw over z'n hoofd!’ bromde hij binnensmonds.

Bloemhof opende zijn oogen, hij zag even den commissaris aan. Toen dwaalden de groote, donkere oogen rond, als zocht hij iemand.

Pukkie had het gezien.

‘Ik ben hier, Bloemhof! Hoe gaat het er nou mee?’ vroeg hij in een snik.

De kafferjongen antwoordde niet; hij keek even naar Puk, knikte hem nauw merkbaar toe en sloot toen weer zijn oogen.

‘Heb je erge pijn?’ vroeg Pukkie zacht.

Bloemhof keek weer even op en schudde z'n hoofd. Toen greep Pukkie Bloemhof's zwarte hand; hij voelde duidelijk, dat zijn vriend die drukte. Pukkie wist het wel: zijn kaffervriend was geen jongen van groote woorden, maar die enkele handdruk van den ‘Stomme’, zei Pukkie meer dan dat hij iets op dat oogenblik had gezegd. Puk zou dien handdruk nooit weer vergeten.

Ook de Pieper was nu bij hen gekomen.

‘De kafferjongen!’ lichtte de commissaris hem in. ‘Een houw over 't hoofd!’

‘Wil ik hem bij den postdirecteur brengen?’ vroeg de Pieper.

De commissaris knikte. Voorzichtig tilde de Pieper Bloemhof op en droeg hem weg. De commissaris en Pukkie volgden. De Roggemik ging heen om een dokter te halen.

‘We brengen 'n kleinen gewonde!’ zei de commissaris tegen den postdirecteur, die zelf had open gedaan. ‘Een van de kafferjongens van meneer Van Bommel!’

Zij droegen Bloemhof naar boven en legden hem op een bed. Pukkie week geen oogenblik van zijn zij. Daar onder het licht van de gaslamp, zag hij, hoe het bloed langs de zwarte wang en den hals van zijn

vriend vloeide. Hij voelde, dat alles om hem ging draaien, hij wilde zich goed houden, beet zich op de lippen. Toen zakte hij langzaam in elkaar met zijn hoofd tegen het bed; Pukkie was flauw gevallen.

Zestiende hoofdstuk.

De Taks en Mopske zaten onder de gaslamp stil tegenover elkaar aan tafel. Het gebeurde niet dikwijls, maar dien avond hadden zij oneenigheid.

Mopske had de jongens willen thuis houden. Al die herrie op straat en dat vuurwerk! Als er ongelukken gebeurden, dan was het te laat. De Taks had dat ‘onzin’ gevonden.

‘Ga jij dan mee!’ had Mopske voorgesteld, maar de Taks had mopperend geantwoord:

‘Och kom, allemaal gekheid! Dacht je, dat ik als jongen altijd 'n kindermeid achter mij aan heb gehad! Jongens van dertien, veertien jaar moeten leeren zichzelf te redden! Die loopen niet in zeven slooten tegelijk!’

Nu was daar buurman Vreekers komen klagen en mijnheer Van Bommel was danig ontstemd. Maar het meest had het hem toch gehinderd, dat zijn vrouw had gezegd:

‘Zie je nou wel, dat ik gelijk had! Wij hadden de jongens niet alleen uit moeten laten gaan!’

Taks mopperde iets van ‘maar eenmaal jong!’ en ‘zelf ook jong geweest!’ maar hij had zich toch stellig voorgenomen om de vijf jongens danig onder handen te

nemen, als zij straks thuis kwamen. Wanneer ze de buurt op stelten wouen zetten, dan zou hij daar 'n stokje voor steken! Maar hij wilde toch niet toegeven aan zijn vrouw, dat het beter ware geweest, als hij mee was gegaan.

Taks zat wrevelig zijn krant te lezen, terwijl Mopske naaide. Zoo nu en dan klonk van uit de verte het geknal van ontploffende voetzoekers tot in de kamer door. Dan keek Mopske angstig naar het raam en zuchtte; zij had een voorgevoel, dat er dien dag een ongeluk zou gebeuren.

Mopske had dien avond misschien wel tien keer op de klok gekeken; het was, of de wijzers niet vooruit wilden gaan en de tijd stil stond.

‘Zeg, man, hoor je dat?’ zei ze, onrustig op haar stoel heen en weer schuivend. Zij had duidelijk geschreeuw en gegil op straat gehoord.

‘Nou ja, da's niks! Dat is altijd 't zelfde op Koningsverjaardag! 'n Beetje herrie, wat zou dat?’ bromde de Taks. Maar toen het joelend lawaai daar buiten nader en nader kwam, was hij toch opgestaan en had door de gordijnen even naar buiten gegluurd.

‘Tjongejonge, wat 'n menschen!’ zei Taks.

‘Wat zou er gebeurd zijn?’ vroeg Mopske angstig.

‘Och, wel niks! natuurlijk 'n teerton!’ en Taks zat opnieuw bij de tafel en keek weer op zijn krant. Maar lezen kon hij niet. Hij luisterde maar al naar de kreten, die van de straat tot hem doordrongen.

‘Zou je ze niet gaan zoeken, man?’ waagde Mopske te vragen.

‘Wie?’

Het was een van die overbodige vragen, welke een mensch altijd stelt, wanneer hij met een zaak verlegen zit.

‘De jongens natuurlijk!’ antwoordde Mopske verwijtend.

‘Alsof dat wat geeft - in zoo'n herrie!’

Maar de Taks was ongeruster dan hij wilde bekennen. Hij ging nog eens naar het raam en keek weer naar buiten.

‘Zie je ze?’ vroeg Mopske.

‘Och wel nee! Die jongens zitten natuurlijk ergens op de Markt of op het Reeverplein!’

‘Ik zou toch graag willen, als jij eens even...’

‘Och kom, wees jij nou niet altijd zoo bang!’ viel de Taks haar in de rede. ‘Robbie en Bloemhof zijn er toch bij!’

Ja, dat was waar: Robbie en Bloemhof waren er bij! Die gedachte stelde ook Mopske 'n beetje gerust.

Maar toen kwam daar onverwachts Mina opgewonden naar binnen stormen.

‘Meneer... mevrouw... heb u 't gehoord? Ze benne an 't vechten in de Willemsstraat!’

Mina was zoo onder den indruk, dat zij nauwelijks praten kon.

‘Aan het vechten?’ vroeg Mopske angstig.

‘Bij het postkantoor! De politie hêt er met de sabel opgeslagen! De menschen vielen zóó maar neer!’

De Taks stond op.

‘Ze zegge, dat er wel tien dooien en gewonden zijn!’

Mopske kon zich niet langer goed houden; ze begon te huilen.

‘Als de jongens nou maar thuis kwamen! Als ze nou maar thuis waren!’ riep zij.

Taks probeerde haar gerust te stellen.

‘Maak je nou toch niet zoo zenuwachtig! De menschen overdrijven altijd!’ zei hij zoo kalm mogelijk, maar hij ging toch weer naar het raam om nog eens naar buiten te kijken.

‘Als ze maar niet onder den voet geloopen zijn!’ zuchtte Mopske.

‘Of dood geslagen!’ klaagde Mina. Mina was nu juist niet de aangewezen persoon om iemand in zorgen te kalmeeren.

Luid klingelend ging de bel.

‘Daar zullen ze zijn!’ zei de Taks en hij ging zelf naar de voordeur om hen open te doen. Mevrouw en Mina gingen met hem mee.

Taks schrok merkbaar, toen hij mijnheer Goovers, de postdirecteur, op de stoep zag staan.

‘Zeg, Van Bommel, je moet niet schrikken, mare...’

‘Zie je wel, 'n ongeluk!’ huilde mevrouw.

De postdirecteur kwam binnen, sloot de deur achter zich dicht.

‘Het is niet zoo heel erg, mevrouw! 't Is nog al meegevallen. De oudste kafferjongen heeft 'n sabelhouw over zijn hoofd gekregen!’

‘O, o, o, die arme jongen!’ snikte Mopske en Mina begon plotseling met zoo'n misbaar te huilen, alsof zij haar hadden verteld, dat haar eigen moeder was vermoord.

‘Wees u nu kalm, mevrouw!’ suste de postdirecteur. ‘Het leek eerst erger dan het is! We hebben dokter Blom erbij gehaald en die zei, dat er heelemaal geen gevaar bij is. Maar hij vond het toch beter, dat ie vannacht rustig bij ons bleef. Wij hebben hem nu lekker in bed gestopt!’

Mopske herademde.

‘Maar nu zitten wij nog met dien andere! Ik wou hem eerst mee brengen, maar daar was geen kwestie van! Ik kon hem niet bij zijn vriend vandaan krijgen!’

Taks en Mopske keken elkaar aan; zij begrepen het dadelijk: het was Pukkie.

‘Rob?’ vroeg de Taks.

‘Ja, ja!’ bevestigde de postdirecteur, die zich nu pas bewust werd, dat hij heelemaal had vergeten te vertellen, wie die ‘andere’ was. ‘Mijn vrouw en ik dachten hem nu ook maar vannacht stil bij ons te houden. Het logeerbed is groot genoeg, daar kunnen desnoods wel vier jongens in liggen!’

De heer en mevrouw Van Bommel wisten niet, hoe zeer zij den postdirecteur zouden danken.

‘Onzin! Onzin!’ bromde de heer Goovers. ‘Mijn vrouw en ik vinden het wat aardig, twee zulke logé's. En dan nog wel 'n koningszoon er bij!’ lachte hij.

‘Als u 't goed vindt, ga ik even met u mee!’ zei de Taks.

Maar op eens bedacht hij zich met schrik, dat de andere drie jongens nog niet thuis waren. Verbeeld je, dat die ook... De Taks had gruwelijk het land, dat hij dit keer den raad van zijn vrouw niet had opgevolgd. Maar wie kon nu voorzien, dat het zoo'n herrie op straat zou worden! verontschuldigde hij zich zelf.

Toen klingelde voor de tweede maal de bel! Zenuwachtig opende de heer Van Bommel de deur en hij slaakte een zucht van verlichting, toen hij Paul, Spekkie en den Lijn op de stoep zag staan.

‘Oeloe, meneer, zoo fijn, zoo fijn! Politie hak er op, ring rang!’ riep Paul opgewonden.

De heer Van Bommel begreep, dat de jongens nog niets wisten.

‘Zoo fijn is het anders niet, Paul!’ zei de Taks. ‘Bloemhof is gewond! Ik ga naar hem toe!’

‘Gewond?’

Geheel verslagen stonden de drie jongens.

‘Het is gelukkig niet gevaarlijk! Mevrouw zal 't jullie verder wel vertellen! Ik moet nu met meneer Goovers mee!’ en dadelijk ging hij met den postdirecteur

naar buiten, om den gewonden Bloemhof te bezoeken.

‘Dat schijnen twee trouwe vrinden te zijn, hè, die kafferjongen en die Rob!’ zei de postdirecteur, toen hij met den heer Van Bommel op straat liep.

‘Als ik je dat vertel, Goovers, dan zul je 't nauwelijks willen gelooven!’ en de Taks sprak enthousiast over de vriendschap tusschen Pukkie en den kafferjongen.

‘Gek toch, hè, zoo'n zwarte en zoo'n blanke!’ zei de postdirecteur en hij schudde verwonderd zijn hoofd.

In het groote logeerbed lagen de blanke en de zwarte broederlijk naast elkander.

Bloemhof's hoofd zat geheel in het verband en het scheen den Taks toe, of het donkere gezicht tusschen al die zwarte doeken nog zwarter leek dan anders.

‘Wel, Bloemhof, jongen, hoe gaat het er mee?’ vroeg de Taks en hij legde vriendelijk zijn hand op zijn wang.

Bloemhof glimlachte verlegen.

‘Beter, meneer!’ zei hij zacht.

‘Heb je pijn, jongen?’

‘Nee, meneer, al over!’

‘Hoe kwam dat zoo, Bloemhof?’

De kafferjongen zweeg.

De Taks kon zich maar niet begrijpen, waarom de politie juist hèm geslagen had, den kalmen, zachtaardigen Bloemhof! En hij vroeg nog eens: ‘Hoe is dat zoo gekomen, jongen?’

Bloemhof lag op zijn rug. Even keek hij met zijn donkere, groote oogen Taks aan. Toen zei hij niets dan:

‘Weet niet, meneer!’

‘Ze wilden mij slaan, meneer, en toen sprong Bloemhof naar voren en toen raakten zij hem!’

Pukkie zei het met schitterende oogen en zag even naar zijn vriend, die stil voor zich uitstarend daar naast hem lag.

De heer Van Bommel begreep alles. Toen hij den zwarten kafferjongen weer over zijn gezicht streelde, gleed bij den Taks een traan langs zijn wang naar beneden. Hij had niet ongelijk gehad: die goeie Bloemhof zou zich voor zijn vriend desnoods in stukken laten hakken.

Een half uur later waren Pukkie en Bloemhof samen alleen. Zij lagen als twee broeders dicht naast elkander in dat groote, ruime bed. Een walmend nachtpitje verlichtte flauw het voor hen vreemde vertrek.

Pukkie lag onbewegelijk stil, bang om Bloemhof te zullen storen.

'Kun je niet slapen?' vroeg hij om de vijf minuten.

Bloemhof schudde even zijn hoofd.

'Lig je lekker?' vroeg Pukkie weer.

'Lekker!' antwoordde Bloemhof en hij lachte tevreden.

'Heb je nog pijn?'

'Geen pijn!'

'Kan ik wat voor je doen?'

'Nee, best zoo!'

Pukkie keek naar zijn vriend; hij zag een tevreden glimlach om zijn breeden mond.

'Fijn, he, Bloemhof, zoo samen hier in bed!' zei Puk.

'Ja, fijn!' en de kafferjongen lachte genoegelijk.

Toen zei Bloemhof op eens uit zich zelf:

'Wou altijd wel zoo samen in bed! En jij?'

'Ik ook!' antwoordde Puk.

Op dat oogenblik kwam de Roggemik mistroostig thuis. Hij vertelde verslagen aan zijn vrouw, wat er dien avond voor het postkantoor gebeurd was.

De vrouw van den Roggemik had een zeer gevoelig gemoed.

‘'t Is schande! Hoe kon je het doen! Die arme kafferjongen!’

‘Ik gaf d'er wat voor, als ik hem niet geraakt had,’ zuchtte de agent.

Weinig vermoedde de Roggemik, dat de kafferjongen hem op dat moment innig dankbaar was, ‘omdat ie hem geraakt had!’

Hij lag daar nu zoo fijn en zoo lekker naast Pukkie, zijn vriend.

Zeventiende hoofdstuk.

Bloemhof en Pukkie bleven maar kort de gasten van den braven postdirecteur. Den volgenden morgen reeds gingen zij naar huis terug en het duurde niet lang, of Pukkie en Bloemhof liepen samen weer op straat, alsof er niets gebeurd was.

Toen de Roggemik Bloemhof voor den eersten keer op de Markt weer tegenkwam, schrok hij zoo van dit onverwachte gezicht, dat hij in zijn verbouwereerdheid voor de twee vrienden salueerde, alsof zij de burgemeester en de wethouder in eigen persoon waren.

‘Allemachies!’ riep Puk, ‘dat is mij nog nooit overkomen!’

Hij was er zoo verrast van, dat hij 's middags opzettelijk met den Lijn voorbij het politiebureau liep om den vriendelijken agent nog eens tegen te komen. Hij wilde dit wonder ook aan den Lijn laten zien. Pukkie was erg verontwaardigd, toen de Roggemik hen voorbij liep zonder hen zelfs met een blik te verwaardigen.

‘Je hadt hem vanmorgen eens moeten zien! Hij sloeg voor me aan, man, alsof ik de commissaris was! Fijnemans! En nou? Wat 'n vent!’ schamperde Pukkie.

Maar de Roggemik had het voor dien eenen keer blijkbaar meer dan genoeg gevonden.

Paul was verliefd!!!

Dit was het nieuwste nieuwtje onder de jongens te Vliedrecht!

Toen de Lijn op een avond met dit allerlaatste snufje op de voskamer was gekomen, was Pukkie onder de tafel gerold van het lachen en Spekkie zat, krom van pleizier, al maar op zijn knieën te slaan en riep aldoor:

‘Wat 'n mop! Wat 'n mop!’

De Lijn begreep, dat Spekkie in de meening verkeerde ertusschen te worden genomen.

‘Nee, waarachtig, lui, het is zoo!’ zei de Lijn. ‘Hij heeft het te pakken!’

‘Paul verliefd! Nee, die is goed!’ gierde Spekkie.

Het vrouwelijk geslacht stond bij den dikken Spekkie niet bijzonder in den pas. Hij moest niets van de meisjes hebben. Spekkie kon zich nooit begrijpen, dat een jongen verliefd kon zijn! Hij vond dat allemaal flauwe, kinderachtige onzin! Maar het idee, dat Paul het te pakken zou hebben, vond Spekkie het toppunt.

‘Op m'n woord, lui, het is zoo!’ verzekerde de Lijn.

‘Op wie dan?’ vroeg Puk.

‘Op Beppie!’

‘Dan worden jullie zwagers!’ gilde Spekkie.

‘Hoe heb je 't gemerkt?’ informeerde Puk.

‘Hij heeft 't mij zelf gezegd!’

‘Paul?’

Spekkie en Pukkie konden het nog maar half gelooven.

‘Hij is zoo even bij me geweest. Hij zei: ‘Wallah, Lijn, jij altijd met Miep, zeg! Jij neem mij mee, wat? Ik ook verliefd, jô! Ik op die zuster! Oeloe, zoo aardig meisje, die Bep! Mijn hart rikketik, als ik zie haar! Zoo snoes, zeg!’

‘Schei uit, Lijn, schei uit!’ brulde Spekkie. De

tranen liepen hem langs zijn bolle wangen; hij kon haast niet meer van het lachen.

Het was werkelijk meenens bij den jongsten Artapappa, want den volgenden morgen, toen de Lijn om twaalf uur uit school kwam, riep Paul hem apart.

'Zeg, Lijn!' begon hij. 'Wil wij straatje om?'

'Waarom?' vroeg de Lijn, die niet dadelijk begreep, wat Paul in den zin had.

'Wallah, die meisjes, zeg! Als wij in straat, wij kom tegen!'

De Lijn was onmiddellijk bereid en met hun beiden liepen zij in de richting van de meisjes-H.B.S.

Maar zij hadden nog geen veertig pas gedaan, of Paul hield opeens halt.

'Ik terug!' zei hij en hij keek tegelijk erg sip.

De Lijn zag hem verwonderd aan.

'Waarom?' vroeg hij.

'Ik in mijn maag, zeg! Ik zoo benauwd!'

'Ben je gek? Vooruit, kom nou mee!' moedigde de Lijn zijn verliefden vriend aan.

'Maar jij niks verklap, hoor, Lijn!'

'Nee, natuurlijk niet!'

Zij liepen weer door!

'Oeloe, daar jij heb! Ik zie hoedje!' riep Paul plots verschrikt. In de verte zag de Lijn Miep en Bep Scheltens aankomen.

'Jij niks zeg, hoor!' drong Paul nog eens aan.

De Lijn stelde hem weer gerust.

'Daààg!' riepen de beide meisjes, toen zij passeerden.

'Dag, Miep! Dag, Bep!' groette de Lijn.

Paul riep met een stem als van een sergeant-majoor 'Dag!' en hij knikte zoo overdreven, dat je een oogenblik bang was, dat zijn hoofd van zijn romp zou vliegen.

Wel zes maal keken de twee jongens om en toen Bep

ook even haar hoofdje omdraaide, knikte Paul haar weer allerminzaamst toe.

‘Ik vind snoes, zeg, die Bep! Wat jij, Lijn?’ riep hij enthousiast, toen de meisjes om den hoek verdwenen waren. ‘Ik bar verliefd, zeg! Mijn hart tiktak tiktak, als ik haar zie!’

's Middags om half vier kwam Paul alweer bij den Lijn.

‘Wallah, Lijn,’ zei hij met een knipoogje van vertrouwen, ‘wij weer straat om, zeg! Wij moet zien ons meisje, ja!’

De Lijn had schik in het geval en broederlijk stapten zij weer samen de deur uit om de geliefden huns harten tegen te komen. Maar omdat de meisjes-H.B.S. eerst om vier uur uitging, liepen zij eerst nog een straatje om.

Paul had blijkbaar behoefte om den Lijn deelgenoot van zijn gevoelens te maken. Hij was erg woordenrijk in zijn verliefdheid.

‘Wallah, Lijn, wij nou dik vriend, zeg, met zelfde meisjes!’ zei hij enthousiast. ‘Jou Miep ook schat, zeg; maar jij mag hou Miep voor mijn part. Ik liever Bep! Die lach zoo lollig, zeg! Ik denk en droom aan haar al vier daag!’

‘Wah, daar zij is!’ riep hij opeens met een stralend gezicht.

De twee meisjes kwamen lachend naar hen toe.

‘Oeloe, Lijn, zij loop op ons! Jij zal zien, zij moet ons!’ lachte Paul.

De twee meisjes stonden stil en groetten.

‘Zeg, Dolf,’ zei Bep, ‘je moet nog altijd 'n versje in mijn album schrijven!’ en tegelijk liet zij hem een klein poëzie-album met een rood-pluchen band zien.

‘O, da's goed!’ zei de Lijn. ‘Geef maar hier!’

‘En jij ook, Paul!’ lachte Bep.

Paul keek vragend naar den Lijn.

‘Watte datte?’ vroeg hij.

‘Je moet 'n versje in mijn album schrijven!’ gichelde Bep.

‘Watte datte versje? Ik kan geen versje!’ merkte Paul verlegen op.

‘Dan zal ik je wel helpen!’ stelde de Lijn hem gerust.

‘En 't moet 'n heel mooi worden, hoor, Paul!’ zei Bep.

‘En lang!’ plaagde Miep.

‘Nou dàààg!’ En weg waren de twee meisjes.

‘Oeloe, wat flauwe smoes, zeg! Versje! Ik nooit versje!’ zei Paul, die dit een alleronaangenaamste opdracht vond. Veel liever had hij gewild, dat Bep hem had gevraagd om eens voor haar op zijn handen te loopen of een salto mortale te maken. Maar 'n versje! Wat hadden die Hollandsche meisjes wonderlijke liefhebberijen.

‘Nou ja, ik zal je d'er wel bij helpen! Wij zullen samen wel wat in elkaar draaien!’

Dienzelfden avond zaten Paul en de Lijn samen op de kamer met een groot vel papier en het poëzie-album van Bep voor zich. De Lijn las 'n paar versjes uit het album voor; ze handelden zonder uitzondering over vergeet me nietjes en trouwe, eeuwige vriendschap. De Lijn vond ze alle even mooi. Paul zuchtte.

‘Ik kan nooit versje!’ zei hij diep verslagen.

‘Ik zal 't wel voor je maken!’ en de Lijn schreef de eerste twee regels:

> Ik kom van verre stranden
> Van het land aan d'Oceaan.

Hij las het Paul voor.

‘Oeloe, fijn, ja zeg, fijn! Verre stranden... dat ben ik!’ riep hij verukt uit en hij keek vol bewondering naar zijn knappen, blanken vrind. ‘Nou weer verder, Lijn! Van die verre stranden!’

Mij binden dierbre banden

schreef de Lijn.

‘Wallah, ja, da's mooi!’ riep Paul weer vol bewondering.

De Lijn staarde naar het plafond en kauwde op zijn pennehouder; hij kon geen rijmwoord vinden op ‘Oceaan.’

‘Wat jij kijk in die lucht?’ vroeg Paul.

‘Ik moet 'n woord hebben, dat rijmt op Oceaan.’

‘Watte datte, rijm?’

‘Nou, in een vers moeten de woorden toch rijmen, bijvoorbeeld:

Heb je wel gehoord van de zilveren Vloot,
De zilveren Vloot van Spanje?

O, nee, dat rijmt niet!’ verbeterde de Lijn zich.

Hij heet Saul
En ik ben Paul.

zie je, da's nou 'n vers!’

Artapappa zei dat hij het volkomen begreep. Hij wist nu precies, wat 'n vers was. Hij keek diepzinnig op het papier en de Lijn las nog eens over:

Ik kom van verre stranden,
Van het land aan d' Oceaan.
Mij binden dierbare banden.

Verder kwam hij niet.

Op eens riep Paul verrukt:

‘Ik weet! Ik weet!’

Ik ben een baviaan.

De Lijn schaterde het uit. Paul keek 'n beetje teleurgesteld.

‘Waarom niet, zeg? Is toch maar flauwe smoes, die heele vers!’

Op dat oogenblik kwam Pukkie binnen.

‘Wat doen jullie daar?’ vroeg hij.

‘Wij maak vers voor poesjesalbum van Bep. Jij moet help, zeg, Puk!’

Pukkie begreep het: het was nog erger met Paul gesteld dan hij had gedacht.

Hij ging bij de tafel zitten; de Lijn las hem de drie regels voor.

‘Nou, da's gemakkelijk!’ riep Pukkie, ‘je zet weer

Aan 't land van d' Oceaan.

De Lijn las:

Ik kom van verre stranden,
Van het land aan d' Oceaan,
Mij binden dierbare banden,
Aan het land van d' Oceaan.

‘Wah ja, da's mooi, zeg!’ riep Paul in vervoering. Hij vond het al bij voorbaat prachtig. Nog nooit had hij met zoo veel ontzag tegen zijn Hollandsche vrinden opgezien als dezen avond.

De Lijn kauwde weer op zijn pennehouder en staarde opnieuw naar het plafond. Hij vond het machtig moeilijk, Puk had ook een vel papier genomen; hij schreef. schrapte door, schreef opnieuw en schrapte weer door. Paul zat ootmoedig en stil te wachten; hij keek van den een naar den ander en begon te vreezen, dat zij nooit uit het land van d' Oceaan zouden komen.

Maar na tien minuten zei Pukkie op eens:

‘Ik ben klaar!’ en hij las voor:

Ik kom van verre stranden
Van het land van d' Oceaan,
Mij binden dierbare banden
Aan het land van d' Oceaan,
Ik denk zoo vele keeren
Aan het land van d' Oceaan,

Eens zal ik wederkeeren
Naar het land aan d' Oceaan.
Ik zal daar werken, leven
In het land van d' Oceaan,
Misschien zal ik er sneven
In het land van d' Oceaan,
Wil mijner dan gedenken
In het land van d' Oceaan,
Nog eenmaal aan mij denken
In het land van d' Oceaan,
Gedenk dan in uw liedjes
Het land van d' Oceaan,
En pluk vergeet mij nietjes
Voor het land van d' Oceaan.

Pukkie was 'n beetje onder den indruk van zijn eigen vers. Hij had bij het dichten aan Bloemhof gedacht en eigenlijk was het dan ook een vers op hem geworden.

De Lijn was maar matig enthousiast.

‘Nou ja,’ zei hij 'n beetje minachtend, ‘zoo kan iedereen wel 'n vers maken, als je om den anderen regel zet: het land van d' Oceaan!’

‘Wat?’ merkte Pukkie verontwaardigd op. ‘Mag dat zeker niet? Dat zie je zoo dikwijls in 'n vers!’ Puk ging in zijn gedachten na, of hij geen voorbeeld kon vinden. Ah, daar had hij er een!

‘Neem maar eens Piet Hein!

Piet Hein!
Piet Hein,
Piet Hein zijn naam was klein;
Zijn daden waren groot,
Zijn daden waren groot,
Hij heeft gewonnen de zilveren vloot,
Hij heeft gewonnen de zilveren vloot!

Daar krijg je elken zin twee maal en Piet Hein zelfs wel drie maal!’

‘Wel ja, waarom niet!’ riep Paul. ‘Toch allemaal flauwe smoes, die vers! Wie praat nou zoo? Piet

Hein, Piet Hein, Piet Hein. Als jij zoo praat, die mensch denk: jij heelemaal gek! Ik wat blij met die mooie vers, zeg! Ik zal schrijf in die poesje-album en mijn naam er onder!'

Doch opeens keek hij heel bedenkelijk en zei:

'Maar zij nooit geloof, die vers van mij, zeg! Wallah, ik maar kaffer, ik niet zoo knap!'

'Nou, probeer dan zelf er één te maken!' lachte de Lijn.

'Oeloe, ik niet kan!' zuchtte Paul.

'Je kan het toch probeeren!' zei Puk.

'Wallah, heksentoer, zeg!' weerde Paul af.

'Vooruit, wij zullen je wel helpen!' zei de Lijn en hij duwde Paul een potlood in zijn handen.

'Wat moet daarin, zeg?'

'Nou, dat je van haar houdt!' zei Puk.

'En dat je altijd aan haar zult blijven denken!' vulde de Lijn aan.

'Wallah, dan ik zeg:

> Zeg Bep, ik vind jou schat.

Als zij dat lees, zij wel weet: van kafferjongen!'

'Da's vast!' bevestigde de Lijn.

'Nou, schrijf dan maar op!' zei Pukkie.

Paul schreef:

> Zeg, Bep, ik vind jou schat.

'Wat verder, zeg?'

'Nou moet je rijmen op schat!' onderrichtte Pukkie.

'Kat!' riep Paul onmiddellijk triomfantelijk uit. 'Dat rijmt ja!'

Paul keek eens naar het plafond, daarna op den grond, toen weer naar het plafond, hij vond niets.

'Wallah, jij moet help met die kat! Ik kan niet

met kat!' zuchtte hij wanhopig. Maar plotseling riep hij verrukt:

'Oeloe ik weet:

Ik wil, jij was mijn kat!'

'Verdorie ja, dat rijmt!' riep de Lijn.

'Nou, dan ik schrijf op!' en Paul schreef:

Zeg, Bep, ik vind jou schat.
Ik wil, jij was mijn kat!

Paul bleek op eens den geest te hebben, want hij schreef tot groote verrassing van de jongens er onmiddellijk nog twee regels onder.

'Lees op, wat heb je geschreven, Paul?' vroeg Pukkie.

'Ik al vier regels, zeg!' riep de kafferjongen blij en hij begon met een gezicht, waarop je duidelijk las: wat zeg je me daarvan?

Zeg, Bep, ik vind jou schat
Ik wil, jij was mijn kat,
Zeg, Bep, ik vind jou schat
Ik wil, jij was mijn kat.

Pukkie en de Lijn vielen tegen elkander van het lachen. Paul lachte hartelijk mee, maar hij begreep toch niet goed waarom, want hij vroeg even later heel verbaasd:

'Waarom niet goed, zeg! Jij zelf wel tien maal Oceaan en de zilvervloot ook altijd twee maal!'

Pukkie en de Lijn begrepen, dat het onbegonnen werk was om Paul in de geheimen der poëzie in te wijden. Het was trouwens ook niet meer noodig, want hij schoof onverschillig het papier weg en zei met een breeden lach:

'Wallah, ik schei uit met die flauwe smoes! Ik zal wel zeg, ik kan niet vers! Ik maar kafferjong! Geef

maar jouw vers, Puk, ik zal schrijf over van die Oceaan!' en Paul begon met prachtige krulletters het vers van 'het land van d'Oceaan' in Beppie's album te schrijven.

Toen Puk het overlas, bemerkte hij, dat Paul de twee zinnen, die hij juist het mooist vond:

> 'Misschien zal ik er sneven
> In het land van d'Oceaan.'

had overgeslagen.

Paul vond het blijkbaar niets erg.

'Wallah, niks nie erg, zeg, één Oceaan minder bij zooveel Oceaans! Zij niet merk, als zij niet weet!'

Maar Pukkie had meer vertrouwen in de letterkundige scherpzinnigheid van Bep dan Paul.

'Weet je wat? Zet het er onder met een aanhalingsteeken!' stelde Puk voor.

'Watte datte? aanhaalteeken?'

Pukkie legde het hem uit en Paul zette een dik kruis voor den regel:

> Wil mijner dan gedenken

Onder het vers schreef hij:

\+ Hier ik vergeet:

> Misschien zal ik er sneven.

'Is het zoo goed?' vroeg hij en hij liet het aan den Lijn zien.

'Van den Oceaan moet er nog bij!' zei de Lijn.

'O ja, ik vergeet!' en Paul schreef er bij:

'En één Oceaan!'

De Lijn en Pukkie gierden het uit, toen zij dat lazen.

'Nou ziet ze tenminste, dat het echt van jou is!' riep de Lijn.

‘Wel ja, zeg! zij zal snap: de onderste Oceaan dat ben ik!’ lachte Artapappa.

Daarop ging hij zijn jas en zijn pet halen.

‘Nou wij breng weg, Lijn! Misschien wij zien ons meisje!’ riep hij en voor de derde maal gingen de twee vrinden dien dag er op uit om zoo mogelijk een glimp van de dames Bep en Miep Scheltens te ontdekken.

Buiten gekomen, klopte Paul den Lijn hardhandig op zijn schouder en riep enthousiast:

‘Oeloe, ik een idee, Lijn! Ik koop één present voor Bep. Dan zij weet: ik houd van haar!’

De Lijn vond het prachtig en samen gingen zij naar den Franschen Bazaar om een cadeau voor Bep uit te zoeken.

Een allervriendelijkste winkeljuffrouw hielp de twee jongens en vroeg aan Paul, wat hij hebben moest.

‘Ik weet niet!’ antwoordde Artapappa.

‘Ja, ik weet het nog minder!’ lachte de juffrouw.

‘Eén present voor meisje!’

‘Hoe duur mag het wezen?’

Paul telde zijn geld uit.

‘Eén gulden acht en twintig cent!’ was het antwoord. Het was alles, wat hij bezat.

De juffrouw lachte weer. Zij liet den jongens allerlei prachtdingen zien: broches, armbanden, speldjes, beeldjes, speldenkussen, photographielijstjes, maar Paul kon geen keuze doen.

‘Zeg jij maar, Lijn, ik weet niet!’ zei hij verlegen.

Maar plotseling riep hij blij:

‘Oeloe, da's lollig, Lijn, kijk!’ en hij wees naar een Chineesch beeldje, waarvan de kop al maar door ‘nee’ schudde.

De Lijn informeerde naar den prijs.

‘Een gulden, veertig, jongeheer!’

‘Wallah, wat jammer, te duur zeg!’ zei Paul erg teleurgesteld, maar hij bedacht zich: ‘Jij leen mij twaalf centen, Lijn!’

De Lijn diepte een dubbeltje en twee centen uit zijn portemonnaie en Paul nam het Chineesche beeldje in bezit.

‘Wah, zij zal lach om die Chinees, zeg, Lijn! Als zij ziet, zij denk aan mij!’

De Lijn en Paul stonden voor het huis van de familie Scheltens. De Lijn belde aan.

‘Oeloe, als zij zelf kom, wat dan zeg?’ vroeg Paul 'n beetje benauwd.

‘Dan geef je 't haar!’ antwoordde de Lijn.

‘Wah, ik in mijn maag, zeg! Mijn hart tik-tak!’

De deur ging open; een dienstmeisje stond op den drempel. Paul nam zijn pet af, stopte het meisje het rood-pluchen poëzie-album en den hoofd schuddenden Chinees in haar handen.

‘Wat moet ik daar mee?’ vroeg het meisje giechelend.

‘Jij geef aan Bep, zeg!’

‘Van wie moet ik zeggen, dat het komt?’

‘Van één vriend, zeg maar!’ zei Paul ernstig.

Het dienstmeisje grinnikte en wilde naar binnen gaan. Maar plotseling ontdekte Paul de twee bekende hoedjes van Miep en Bep op den kapstok in de vestibule.

‘Oeloe, Lijn, kijk: hoedjes!’ riep hij.

Het dienstmeisje proestte het uit en ging naar binnen.

Paul trok zijn vrind aan zijn mouw.

‘Zeg, Lijn, wij wacht hier stiekum en gluur! Misschien wij zien ons meisje!’

- Zij tuurden naar de gesloten gordijnen, waarachter zij de meisjes wisten en wachtten. Het duurde vijf minuten, tien minuten, maar niemand verscheen.

‘Wah, zij niet kom! Wat flauwe streek, zeg!’ en

mopperend keerde Paul eindelijk met den Lijn naar huis terug. Het was de eerste teleurstelling voor den verliefden Artapappa.

- De tweede kwam den volgenden dag. Paul was in den tuin, toen hij den heer Van Bommel naar hem toe zag komen. De Taks had het beeldje van den neeschuddenden Chinees in zijn hand.

'Oeloe, mijn Chinees!' riep Paul verbaasd.

'Waar hij vandaan?'

'Is dat beeldje van jou, Paul?' vroeg de Taks.

'Ja, mijnheer! Ik geef aan Bep!'

'Ja, jongen, dat is erg vriendelijk van je, mare'... de Taks wist zelf niet, hoe hij er mee aan moest. Hij vertelde Paul, dat mevrouw Scheltens het beeldje had teruggestuurd, omdat zij liever niet zag, dat Bep een cadeautje van vreemde jongens aannam.

'Wah, ik geef aan Bep en niet aan die mevrouw,' zei Paul erg verontwaardigd.

- De Taks hield een verhandeling tegen den kafferjongen. Hij zei het zoo zacht en zoo kiesch mogelijk, maar toch duidelijk genoeg, dat Paul begreep, dat hij voortaan niet meer met cadeautjes bij de familie Scheltens moest aankomen.

Paul keek eerst een beetje beteuterd en Taks was juist van plan zijn zwarten pupil een paar troostwoorden toe te spreken, toen Paul op eens verontwaardigd uitriep:

'Wallah, als die mevrouw niet wil, dan zij kan stik!' en hij liep nijdig met zijn beeldje weg.

Toen Paul dien avond op de voskamer kwam bij Spekkie, Pukkie en den Lijn, zette hij lachend den Chinees op de tafel.

'Wallah, zeg, ik mijn Chinees terug!' zei hij. 'Mevrouw ma stuur hem mij met compliment, ik mag zelf

hou. Wat draak, zeg! Voor mijn part naar de maan, die heele mevrouw ma! Ik lak aan haar!'

Daarop gaf hij een flinken tik tegen den kop van het beeldje.

'Wat zeg jij, Chinaman, wij moet niks van die mevrouw ma, wat?'

Het beeldje schudde hevig: 'neen'!

Achttiende hoofdstuk.

De familie Noordaa zou een groote danspartij geven! De Lijn kwam op een middag opgewonden met dat bericht thuis. Rud had het hem 's morgens op school verteld. De heer en mevrouw Noordaa waren namelijk vijf en twintig jaar getrouwd en Rud had mogen kiezen tusschen een groote jongensfuif op Roptazijl, een uitspanning buiten Vliedrecht, of een danspartij met meisjes. Rud was in die dagen smoorlijk verliefd op Geertje Rikkers, een meisje, dat pas in de stad was komen wonen, en hij had dus de dansfuif gekozen.

In den huize Van Bommel was de stemming verdeeld. De Lijn vond het prachtig, Pukkie was het onverschillig en Spekkie zat met een gezicht als een oorworm, toen hij van het plan hoorde.

'Jakkie nog toe! zoo'n springpartij!' riep hij verontwaardigd. 'Wat 'n misselijke, flauwe boel! Hoe komt Rud daar nou bij?'

- Spekkie had nergens meer het land aan dan aan dat rondhuppelen met meisjes. Hij kon er totaal niets van en was altijd erg verlegen en onhandig, als hij tegenover de schoone sekse stond. Hoe het in 's hemelsnaam mogelijk was, dat 'n jongen daar pleizier in had, kon Spekkie zich maar niet begrijpen.

‘Ik weet nooit, wat ik tegen die schapen zeggen moet!’ zuchtte Spekkie. ‘En ze moeten van mij ook niks hebben!’

Spekkie was van plan stilletjes te bedanken. Hij begon al te transpireeren bij de gedachte alleen, dat hij - met witte handschoenen aan! - met 'n meisje aan zijn arm moest rondwandelen. Het was op zoo'n avond altijd, alsof zijn tong verlamd was. En dan nog dat ellendige gehuppel! Hij danste als 'n beer op sokken! Dat wist immers iedereen. Nee, Spekkie ging er niet naar toe. De Lijn was nu eenmaal verliefd! Voor hem was het dus heel wat anders! De Lijn vond het natuurlijk lollig! En Pukkie? Nou ja, die was nooit verlegen! Die was met meisjes net zoo gewoon als met jongens!

In zijn hart beneed Spekkie zijn vriend om die gemakkelijkheid van bewegen, al zou hij het ook nooit bekennen. Want als Spekkie over meisjes sprak, dan noemde hij ze nooit anders dan schapen, kippen of nuffen. Nee, Spekkie was vast besloten: hij bleef stiekempies thuis dien avond! Hij moest niets van zoo'n kippenfuif hebben! Hij ging er niet heen!

Maar toen de Lijn hem vertelde, dat je den heelen avond taartjes en ijs kon eten, zooveel als je wou, en dat er een groote tombola zonder nieten kwam, verkeerde Spekkie weer in tweestrijd. Spekkie was een lekkerbek. Hij wist, dat je nergens op 'n fuif zooveel taartjes kreeg als bij de familie Noordaa! Den laatsten keer had hij er zoo veel van gegeten, dat hij er vier en twintig uur ziek van geweest was. En dan vanille-ijs en vruchten-ijs! Daar zou je bijna 'n ongeluk voor doen! Het was toch ook niet noodig, dat hij alle dansen meedeed! Misschien werden er wel meer jongens dan meisjes gevraagd, dan hoefde hij heelemaal niet mee te springen! Geen enkele van die nuffen was er op gesteld om met

hem rond te hossen! Dan kon hij mevrouw mooi helpen met het taartjes ronddeelen en het ijs! Verdorie, ja, dat was 'n idee! Het water liep hem al langs den mond bij de gedachte alleen! Spekkie zou toch maar stilletjes gaan, maar dansen... nee, daar deed ie niet aan!

Toen Paul hoorde, dat hij op een groote fuif met meisjes gevraagd zou worden, en de Lijn hem met 'n por in zijn maag vertelde, dat Bep en Miep ook kwamen, schitterden zijn oogen van pleizier.

'Wallah, goddelijk, zeg, fijn! Met ons meisje, Lijn! Die mevrouw ma deksel op haar neus, zeg!' en zoodra hij vernam, dat er wel tachtig jongens en meisjes geinviteerd zouden worden, riep hij enthousiast:

'Oeloe, tachtig! Wij schop herrie, zeg!'

'Maar je moet de heele avond dansen, Paul!' zei Pukkie.

Paul keek opeens hevig verschrikt.

'Oeloepoe, dansen? Ik niet kan dansen!' riep hij ontsteld.

'Da's niks! Wij zullen het je wel leeren!' bood de Lijn erg gedienstig aan.

'Ja, man, en het wordt erg deftig! Met balboekjes en al!' lachte Pukkie.

Paul was geheel en al verslagen.

'Watte datte? Balboek?'

Pukkie en de Lijn legden hem de geheimen van de balboekjes uit.

'Wat opschepperij met die balboek! Waarom al die flauwe smoes?' vroeg Paul verontwaardigd.

'Dacht je, dat het zoo makkelijk ging?' lachte Puk. 'Je moet eerst 'n buiging maken, man, en dan moet je zeggen: Heb je nog 'n dans voor mij? Dan zegt het meisje: ja! en dan vraag jij weer, of je haar balboekje mag zien. Dan geeft ze jou het boekje en...'

‘Oeloe, ik vergeet, ik vergeet!’ riep Paul in wanhoop uit. ‘Dat ik nooit onthou!’

Maar plotseling verhelderde zijn gezicht. ‘Ik niet noodig, zeg! Voor mijn part al die andere meisjes stik! Ik dans alleen met Bep de heele avond, zeg!’

Doch toen de jongens hem uitlegden, dat dit niet ging en hij alle meisjes moest afdansen, had hij op eens veel minder zin aan de fuif.

‘Ik lak aan al die anderen!’ zuchtte hij.

‘Ja, Paul, je zal er toch aan moeten gelooven, jong!’ plaagde Pukkie.

Den volgenden dag kwam de uitnoodiging; alle vijf vrinden werden door de familie Noordaa geïnviteerd.

Pukkie merkte dadelijk, dat Bloemhof van het feest heel weinig hebben moest. De kafferjongen schudde zijn hoofd en zei:

‘Dat niks voor mij, Puk! Wat moet ik bij al die meisjes? Ik dan verlegen, jij weet wel!’

Pukkie begreep, dat het voor zijn vriend een straf zou zijn daar heen te gaan.

‘Wel nou, Bloemhof, dan ga je niet!’ antwoordde Puk op dien vaderlijken, beschermenden toon, waarop hij altijd met hem sprak, als Bloemhof bij hem kwam om hulp en steun. ‘Jij hoef er niet naar toe, kerel. Ik zal het wel aan mevrouw Noordaa zeggen!’

‘Wil jij dat, Puk?’ vroeg Bloemhof en hij keek hem dankbaar aan, omdat zijn vriend hem uit deze moeilijkheid wou helpen.

‘Natuurlijk, zeg! Mevrouw zal 't best begrijpen. Da's zoo'n aardig mensch!’

Mevrouw Noordaa begreep het onmiddellijk.

‘Ik heb hem alleen maar gevraagd, omdat hij het misschien niet aardig zou hebben gevonden, als wij hèm alleen hadden overgeslagen. Zeg hem maar, dat

wij hem z'n portie taartjes en vanille-ijs thuis zullen sturen, hoor!' zei ze goedig.

Toen Pukkie met die boodschap bij Bloemhof kwam, zei de kafferjongen:

'Ik zal bewaar voor jou, Puk, die taartjes en die ijs!'

'Ben je gek, kerel! Ik krijg meer dan genoeg!' merkte Puk op.

'Geeft niks! Dan bewaar voor volgenden dag!'

Pukkie had mooi praten; hij wist nu al bij voorbaat, dat Bloemhof aan geen taartje zou raken, voordat hij er bij was.

Voor Paul kwamen nu zware, inspannende dagen. Elken middag had hij dansles van Pukkie en den Lijn, en omdat Spekkie ook geen held in de springerij was, oefende de dikke Gijs heel dikwijls met Paul mee. Pukkie en de Lijn fungeerden dan als 'dame' en Paul en Spekkie dansten als 'heer'.

Het kostte heel wat moeite om Paul de grondbeginselen van de edele danskunst te leeren. In dien tijd waren de dansen vrij wat eenvoudiger dan tegenwoordig, maar Paul vond een Duitsche polka en een mazurka al zoo moeilijk, dat bij het einde van iedere les de zweetdroppels hem op het voorhoofd parelden. Hij sprong bij de polka met iederen eersten pas wel een meter hoog de lucht in en Pukkie beweerde, dat hij met z'n meisje - als zij 'n beetje licht was - nog tegen het plafond aan zou bonzen.

'Wallah, heksetoer ook, zeg, die rare polka!' zuchtte Paul dan teleurgesteld. Mopske hielp hen soms door er piano bij te spelen, maar dan ging het bij Spekkie en Paul eerst recht in de war.

'In de maat, jongens, in de maat!' riep Mopske telkens. 'Een... twee, drie. - Een... twee, drie - één... twee, drie!'

‘Oeloe, ik snap niet muziek! Ik weet niet wat is maat!’ riep Paul.

‘Hoor dan! 1... 2, 3! 1... 2, 3! 1... 2, 3!’ zong Mopske.

‘Ja, als jij zing 1, 2, 3, ik hoor 1, 2, 3, maar die piano niet zing 1, 2, 3!’ zuchtte Paul wanhopig. ‘Ik nooit leer die lamme maat!’ maar onvermoeid oefende hij door, al maar schreeuwend volgens de allernieuwste methode van den Lijn: hup, 2, 3! hup, 2, 3! hup, 2, 3! En bij elke hup! sprong hij met zoo'n plof op den grond, dat de kalk van het plafond der eetkamer er door naar beneden kwam.

De eenige dans, dien Paul ‘lollig’ vond, was de galop. Daar kon je tenminste bij springen en hossen. Maar hij nam bij den galop zulke allervervaarlijkste sprongen, dat de Lijn overtuigd was, dat geen enkel meisje hem zou kunnen bijhouden. Toen de Lijn hem had verteld van een vroegere fuif met meisjes, waarbij zij hadden pand verbeurd en zij de verschillende dames uit den put hadden mogen halen, begreep hij heelemaal niet meer, waarom er nog gedanst werd, als er toch zulke fijne spelletjes in Holland bestonden.

‘Wallah, waarom wij dan die flauwe smoes van polka en wals, zeg? Veel lolliger die put! Oeloe!’... en hij begon hard te lachen, ‘wij speel die avond put, zeg, en Bep vijftig Meter diep! Jij hoef niks nie leer mij! Ik kan wel alleen en zonder muziek! Vijftig Meter... Wallah!’... en hij stak zijn dikke lippen naar voren en liet een bekend smakkend geluid hooren om aan te toonen, hoe hij zich dat Hollandsche gezelschapsspelletje voorstelde. Maar Pukkie en de Lijn hadden - toen zij dit zagen - een flauw vermoeden, dat Paul Bep nooit uit een put zou halen, zelfs niet al was die put maar een halve Meter diep.

Negentiende hoofdstuk.

De avond van het feest was aangebroken. Paul liep al een uur te voren met zijn witte handschoenen aan door het huis. Hij vond zich zelf machtig komiek met die witte dingen aan zijn handen en hij ging even naar de keuken om zich zoo aan Mina en Griet te presenteeren. Omdat hij bang was ze vuil te maken, hield hij - de vingers uitgespreid - zijn handen krampachtig naar voren.

'Wallah, Mina, kijk, ik net doodbidder!' riep hij lachend.

Opeens ging hij naar Griet, maakte een stijve buiging en zei met het meest ernstige gezicht:

'Mag ik dans van jou? Geef dan die balboek, zeg!'

Griet schudde van het lachen, maar Paul keek, zonder dat een spier op zijn zwarte gezicht vertrok, in zijn handschoen, alsof hij een balboekje bestudeerde en ging onverstoorbaar door:

'Wallah, Griet, wilt gij deze dans met mij? O, wals gij niet? Eén polka dan? Of wil gij wellicht liever praatdans met mij, juffrouw?'

- Dit laatste had hij dien morgen juist van Mopske geleerd. Want ondanks alle moeite, die mevrouw Van

Bommel en de Lijn zich hadden gegeven, was het hun niet mogen gelukken, Paul eenig idee van maat bij te brengen. En omdat Mopske, als zij Paul zijn vervaarlijke sprongen zag maken, begon te vreezen, dat het niet zonder ongelukken zou afloopen, had zij hem verteld, dat hij niet altijd met zijn meisje behoefde te springen, maar ook desnoods wel 'n ‘praatdansje’ kon doen.

‘Wah, ik niet geleerd, praatdans!’ had Paul, die in de meening verkeerde, dat dit weer een nieuwe dans was, angstig uitgeroepen, maar toen Mopske het hem had uitgelegd, zei hij:

‘Wallah, niet moeilijk, mevrouw, die praatdans, maar vervelend, zeg! Wat ik praat met die meisje?’

‘Je laat het meisje maar kletsen!’ had Pukkie hem onderwezen.

Paul keek even Pukkie aan, knikte en begon toen plotseling te lachen; hij had het begrepen.

‘Oeloe, ja!’ riep hij, ‘meisje praatdans, ik zwijgdans!’

Toen de vier vrienden het zaaltje van de Harmonie, waar de dansfuif werd gegeven, binnen kwamen, was het er al aardig vol. Spekkie zag dadelijk tot zijn groote teleurstelling, dat er evenveel jongens als meisjes waren. Spekkie had het al in de gaten: hij zou zijn taartjes en vanille-ijs dien avond niet gemakkelijk verdienen.

‘Zeg, Lijn, wij blijf samen, zeg!’ fluisterde Paul den Lijn in het oor, nadat zij hun ‘opwachting’ bij den gastheer en gastvrouw hadden gemaakt. ‘Jij laat niet alleen mij!’ en hij liep als een schaduw achter zijn vriend aan.

Het viel Paul niets mee; hij had een gevoel, alsof hij het hol van den leeuw was binnengestapt. Als een dreigend wapen hield hij zijn balboekje - dat Rud hem gegeven had - voor zich uit en hij had het liefst

dadelijk maar weer rechtsomkeert gemaakt. Als derde in den bond sjokte Spekkie achter den Lijn en Paul aan. Spekkie kon zich niet begrijpen, dat er nog jongens in de zaal waren, die zoo'n bal ‘fijn’ vonden.

Op eens gaf Paul den Lijn een stomp in zijn rug.

‘Oeloe, Lijn, daar ons meisje!’ fluisterde hij; hij had Miep en Bep Scheltens tusschen eenige jongens achter 'n paar hooge palmen ontdekt.

Het driemanschap stevende er op af.

‘Wah, ik zoo benauwd, zeg! Niks lollig zoo'n bal!’ bekende Paul zacht tegen Spekkie. De dikke Spekkie was het volkomen met hem eens.

Zij stonden voor de twee meisjes. Paul boog, tienmaal deftiger nog dan zooeven voor Griet in de keuken.

‘Bep, heb jij dans voor mij?’ stotterde hij en in zijn verbouwereerdheid wilde hij haar tegelijk zijn eigen balboekje geven.

‘O, nee, verkeerd!’ riep hij.

Bep begon te lachen en reikte hem haar boekje over.

‘Oeloe, zij heelemaal vol, zeg!’ riep Paul erg teleurgesteld en hij keerde zich geheel tot den Lijn.

‘Ik heb nog wel 'n extra voor je!’ hoorde hij Bep zeggen.

‘Watte datte, extra? Ik niet kan extra!’

Verwijtend keek hij den Lijn aan. ‘Jij niet geleerd mij extra, zeg! Alleen maar mazurka, polka, wals en galop!’

Bep begon te lachen en de Lijn legde hem uit, wat dat ‘extra’ beteekende.

‘O, dan graag vier extra, zeg!’ Paul wilde er nu dadelijk maar van pofiteeren.

Bep vond het uitstekend; zij wist toch bij ondervinding, dat het tot zooveel extra's niet toekwam.

Artapappa schreef in zijn eigen boekje vier maal Paul en in dat van Bep vier maal Bep.

‘Het moet juist andersom, Paul!’ lachte Bep.

Zij verbeterde het en Paul keek erg beteuterd.

‘En nou hebben wij 't je nog wel zoo goed geleerd!’ zei de Lijn.

‘Ook zoo moeilijk, zeg, met die balboek! Ik nooit leer!’ zuchtte de kafferjongen.

Nu de naam van Bep vier maal in zijn boekje prijkte, vond Paul het eigenlijk al meer dan genoeg. Hij had er dadelijk wel mee willen uitscheiden, maar de Lijn trok hem mee.

‘Vooruit, Paul, nou gaan wij andere meisjes vragen!’

Paul en Spekkie liepen als twee trouwe schildknapen achter den Lijn aan en elk meisje, dat door den langen Lijn gevraagd werd, kon er zeker op aan, dat zij ook de namen van Paul Artapappa en Gijs in haar boekje kreeg.

De polonaise begon. Paul had dezen eersten dans met Truus Stevens, een meisje, dat bijna even dik was als de bolle Spekkie. In Spekkie's boekje stond voor de polonaise Toos Veltman opgeteekend.

‘Nou vooruit, Paul, nou moeten wij d'er an!’ zuchtte Spekkie en hij maakte zich klaar voor den aanval.

‘Ik wou die Truus naar de maan, zeg!’ zei Paul. ‘Die zoo dik! Ik krijg nooit om!’

De twee jongens bogen als slachtoffers; de dames gaven den heeren een arm en achter elkander sjokten de twee vroolijke paren in de lange bonte rij.

Paul en Truus zwegen in zeven talen en het paar Spekkie - Toos was al even spraakzaam.

Eindelijk begon Truus.

‘Wat is 't hier warm, he?’

‘Oeloe, zoo warm! Ik zweet heelemaal! Mijn boordje nat, zeg!’ antwoordde Paul.

Truus gichelde en zweeg. Achter haar hoorde zij

het volgende interessante balgesprek tusschen Spekkie en Toos.

Toos: ‘Wat is 't vol, he?’

Spekkie: ‘Ja, vreeselijk vol!’

Spekkie en Toos hadden hun hart blijkbaar uitgestort, want verder kwamen zij niet.

Truus zou het nog eens probeeren.

‘Hou jij van dansen?’ vroeg zij.

‘Neen, vind niks an! Flauwe smoes, zeg!’

Toen scheidde het gezellige paar, want Paul moest in de polonaise naar links en Truus naar rechts.

Paul en de Lijn ontmoetten elkaar en moesten getweeën door de zaal.

‘Wallah! zoo vervelend! Ik met die dikke Truus, zeg! Zij spreek geen woorden!’ klaagde Paul.

De Lijn kon zich niet begrijpen, dat Paul zich niet dol amuseerde; hij was in den zevenden hemel.

‘Wat wonder, zeg! Jij met Miep!’ en hij keek met smachtende oogen naar Bep.

‘Duurt nog lang, die derde extra?’ vroeg hij.

‘O, nog wel 'n paar uur!’ plaagde de Lijn. Hij wist niet half, hoe wreed hij op dat oogenblik was.

‘Wallah, paar uur! Ik verveel mij dood, zeg!’ zuchtte Paul.

De twee vrienden scheidden en Paul zag de dikke Truus haar arm al weer naar hem toesteken. Truus was op eens veel spraakzamer geworden.

‘Ik vind de polonaise altijd leuk! Jij niet?’ vroeg zij.

‘Nee, niks an!’

Het antwoord was meer eerlijk dan beleefd.

De polonaise was geëindigd, de wals begon. Paul vatte zijn dame beet op 'n manier, alsof hij zeggen wou: ‘Nou zal 't wezen!’

Even wachtte hij en toen ging het er op los.

‘Wij zijn, geloof ik, niet in de maat!’ zei Truus wat verlegen.

‘Ik kan nooit maat, zeg!’ bekende Paul.

‘Wacht, laten wij dan nog eens probeeren!’ stelde Truus voor.

‘Ik weet... ik zal tel!’ riep Paul en hij begon: ‘Hup, twee, drie! hup, twee, drie! hup, twee, drie!’ dwars tegen alle maat in.

‘We zijn er heelemaal uit!’ klaagde Truus.

‘Geef niks! Wij toch wals!’ en hij commandeerde weer: ‘hup, twee, drie! hup, twee, drie!’ en bij elke ‘hup!’ sprong hij wel 'n halven meter de lucht in.

Maar plotseling hield hij op en zei:

‘Wallah, wat jij zwaar, zeg! Ik kan niet meer!’

Truus was gelukkig nog niet op een leeftijd, dat zij erg kwalijknemend was, maar dit compliment vond zij toch alleronaangenaamst.

‘Jij danst ook zoo vreemd!’ zei ze verlegen.

‘Ik pas geleerd!’ verontschuldigde Paul zich.

‘Willen wij dan maar wat gaan zitten?’ vroeg Truus, die als de dood was, dat Paul nog eens met haar in de rondte zou gaan tollen.

‘Ja, praatdans, veel makkelijker, zeg!’ en Paul geleidde zijn dame naar een stoel aan den wand.

Samen zaten ze neer en zagen naar de langs hen zwevende paren.

‘Dans je niet, Paul!’ riepen de jongens, als zij passeerden.

‘Nee, zeg, wij kan niet samen!’ schreeuwde Paul hard. Truus kreeg een hoofd als vuur.

Op eens barstte Paul in een luid gelach uit; hij zag Spekkie zwoegen met zijn dame. Hij stootte Truus aan en zei:

‘Oeloe, kijk Spek, zeg! Hij kan ook niet!’

Spekkie voelde zich de ongelukkigste mensch in de zaal. Hij benijdde in zijn hart Bloemhof, die ijs en taartjes kreeg, zonder dat hij er eenige moeite voor hoefde te doen. Neen, Spekkie wist het wel: hij leerde het nooit, dat ellendige dansen! En die meisjes! Je kon nou gewoonweg nergens over praten met die schapen! Spekkie dacht er geen oogenblik aan, dat de schuld voor een groot deel aan hem zelf lag.

'Willen wij maar ophouden?' zuchtte Toos.

'Graag!' antwoordde Spekkie uit den grond van zijn hart. 'Ik ben zoo duizelig! Ik kan niet meer!'

'Laten wij dan maar gaan zitten!' stelde Toos voor.

Het paar Spekkie - Toos zette zich naast het paar Paul - Truus.

'Wah, jullie kennen ook niks van! Ik lach mij slap, zeg!' zei Paul.

Toos vond Paul niet erg complimenteus.

Maar plotseling sprong Paul van zijn stoel.

'Wallah, galop!' riep hij met schitterende oogen, 'die ik kan!' en tegelijk greep hij de dikke Truus bij den arm. Maar Truus moest er niets van hebben om nog eens met den kafferjongen rond te springen; zij had van de eerste proef al meer dan genoeg.

'Wil wij dan galoppeer samen?' inviteerde Paul Spekkie's dame.

Toos nam de uitnoodiging aan. Paul vatte het meisje om de middel en hij riep lachend:

'Hallo, Toos, daar hij gaat!'

De galop ving aan.

Toos wist niet, hoe zij het had. Zulke sprongen had zij van haar leven nog nooit gemaakt. Het was, of zij elken keer wel een meter in de hoogte werd getild. Angstig riep zij:

'Niet zoo hard, Paul, niet zoo hard!'

Maar de kafferjongen holde onvervaard verder.

‘Oeloe, juist fijn, zeg, zoo hard!’ schreeuwde hij opgewonden.

‘Pas op, ik val! ik val!’ waarschuwde Toos weer.

‘Als jij val, wij val samen!’ riep Paul, maar dit vooruitzicht stelde Toos niet erg gerust.

‘Ik kan niet zulke groote passen nemen!’ waarschuwde ze weer.

Doch Paul hoorde het niet; hij galoppeerde maar door. Dan botsten zij links, dan weer rechts tegen een dansend paar. Toen op eens gebeurde het ongeluk, dat Miep had gevreesd. Paul haakte met zijn linkervoet achter het rechtervoetje van Toos... en languit lagen zij midden op den vloer. Paul was met zoo'n smak met zijn hoofd op den grond gevallen, dat je het tot in den versten hoek hoorde.

Er was een algemeene consternatie in de zaal. Een paar meisjes gilden van den schrik en het strijkje hield plotseling midden in een maat op. Angstig drongen allen zich om Paul heen; zij vreesden het ergste.

‘Als ie maar geen hersenschudding heeft!’ riepen er 'n paar.

Mijnheer en mevrouw Noordaa waren beiden toegesneld. Ook zij dachten niet anders, dan dat het bal plotseling een zeer treurig einde zou nemen. Zoo'n smak!... daar kon geen enkel hoofd tegen!

Maar toen zagen zij tot hun groote verrassing Paul zich oprichten; hij bleef doodbedaard op den grond zitten, lachte genoegelijk tegen de omstanders en zei:

‘Walla, niks erg, zeg. Mijn hoofd zoo taai! Die nooit stukken!’

Een algemeen gelach weerklonk.

Daarop keek Paul naar zijn meisje, dat naast hem zat.

‘Wil jij nog verder galop, zeg?’ vroeg hij.

Het gelach werd oorverdoovend.

‘Nou, dan wij schei uit!’ en hij stond weer op zijn voeten.

Even later zaten Paul en Toos weer naast Spekkie en Truus.

‘Ik heb 't je wel gezegd, het ging ook zoo vreeselijk woest!’ mokte Toos.

‘Als mijn voet niet haak in jouw voet, wij nooit val!’ verdedigde Paul zich.

‘Och wat! Welk meisje kan nou zulke sprongen maken!’ zei Toos en zij wendde zich nijdig van haar danseur af.

Zwijgend zaten de twee paren weer naast elkaar. Maar plotseling begon Paul hard te lachen.

‘Wah, gelukkig, zeg, ik val niet met Truus! Zij zoo dik! Als zij val, barst in de grond!’

Truus verlangde niet, dat jongens complimentjes tegen haar maakten, maar zij vond, dat Paul het nu toch wel 'n klein beetje in de andere richting overdreef.

Weer zaten de twee paren zwijgend naast elkaar. Spekkie geeuwde en Paul zuchtte hoorbaar. Een gezelliger stel dan dit vierspan was op een bal niet denkbaar.

De muziek hield op; de eerste dans was gedaan.

‘Eindelijk!’ zuchtte Truus.

‘Goddank!’ zei Toos uit den grond van haar hart.

De twee jongens namen het hun absoluut niet kwalijk. Het waren: vier zielen en één gedachte!

‘Dank je wel, Toos, voor den prettigen dans!’ zei Spekkie plechtig en hij verdween.

‘Ik ook dank!’ echode Paul en hij ging zijn vriend achterna.

‘Voordat ik ooit weer met dien Paul dans!’ zei Truus tegen Toos.

‘En ik met dien Gijs!’ vulde Toos aan. ‘Ze kunnen d'er niks van!’

Toen liepen zij samen de zaal in en vertelden aan ieder, die het hooren wilde, dat zij nog nooit van hun leven zulke danseurs hadden ontmoet.

- Paul stevende regelrecht op den Lijn af.

‘Wah, wat vervelend, zoo'n bal, Lijn! Ik verveel dood, zeg!’

De Lijn kon het zich niet begrijpen. Hij wilde zijn zwarten vriend troosten.

‘Nou ja, Paul, strakjes dans je met Bep!’

‘Wanneer strakjes, zeg? Nog wel vijftien praatdans!... Ik vertik, zeg, ik smeer!’

‘Wat?’ vroeg de Lijn verrast.

‘Ik smeer... ik weg! Taaie pan, zeg, zoo'n bal!’

Pukkie was er nu ook bijgekomen. De Lijn vertelde hem, wat de kafferjongen in zijn zin had.

‘Dat kun je niet doen, Paul!’ waarschuwde Pukkie ernstig, ‘echt niet!’

‘Waarom niet, zeg, als ik toch verveel?’ vroeg Artapappa.

‘Dan had je dadelijk moeten bedanken!’ zei de Lijn.

‘Ik niet weet, zóó taai, zeg!’ verdedigde Paul zich.

‘Wals!’ riep op eens een zware stem bij de muziek; het strijkje begon ‘Donauwellen’ te spelen.

- ‘Vooruit, Paul, doe nou niet gek!’ drong de Lijn aan. ‘Kom, met wie moet je dansen?’

Paul keek in zijn boekje.

‘Oeloe!’ riep hij verschrikt. ‘Met die Toos, zeg! Nooit van mijn leven!’

Toen nam hij plotseling een besluit.

‘Ik vertik, zeg! Ik niet meer dans! Ik smeer!’ en zonder zich een oogenblik verder te bedenken liep hij de danszaal uit. Spekkie keek hem met jaloersche blikken na. Hij had in zijn boekje gekeken: achter de tweede wals stond de naam Truus geschreven.

DE ARTAPAPPA'S.
De twee paren zaten zwijgend naast elkaar. Bladz. 215.

‘Dat is me ook 'n streek, zeg!’ zei Pukkie tot den Lijn. ‘Wat moeten we nou aan mevrouw zeggen’?

‘Och, die zal het wel niet kwalijk nemen!’ bromde de Lijn. ‘Het is maar 'n kaffer!’

Pukkie keerde zich om en zei niets. De Lijn had Pukkie met die woorden meer gehinderd dan hij wilde bekennen.

Taks en Mopske waren erg verrast, toen zij Paul onverwachts thuis zagen komen.

‘Waar kom jij vandaan?’ vroeg de Taks verbaasd.

‘Ben je nu al terug?’ Mopske keek hem met groote oogen aan.

‘Ik verveel dood! Wallah, zoo dooie pan, zeg. Niks voor kafferjongen, zoo'n bal! Ik niet kan dans! Ik niet meer bal!’

De Taks en Mopske deden maar niet eens moeite Paul tot andere gedachten te brengen. Zij begrepen beiden op dat oogenblik, dat een kafferjongen een kafferjongen bleef, al stak je hem ook in een deftig zwart pak en witte handschoenen.

Den volgenden morgen kwam de Lijn naar Paul toe.

‘Verdorie, Paul, wat was Bep nijdig op je, dat je haar in den steek hebt gelaten!’ zei hij.

‘Wah, lak zeg, aan die heele Bep! Voor mijn part naar de maan, al die meisjes!’

De Lijn keek hem verbaasd aan.

‘Ik niet meer verliefd, zeg! Allemaal toch flauwe smoes, zeg, die verliefderij!’

Toen gaf hij weer een tik tegen den kop van het Chineesche beeldje.

‘Wat zeg jij, Chinaman, wij moet niks meer van die meisjes?’
Het beeldje schudde weer opnieuw: ‘neen!’

Met Paul's liefde was het voor goed gedaan.

Twintigste hoofdstuk.

Er was oorlog tusschen den huize Vreekers en de jongens van den heer Van Bommel.

Het had al lang zeer erg gespannen en de geschiedenis van de voetzoekers en de zevenklappers was niet bepaald geschikt geweest om den drogist vriendschappelijk te stemmen, al hadden de jongens - op hoog bevel - dan ook excuses gemaakt en beterschap beloofd. Zij hadden in geen weken meer ‘Dropjan’ geroepen, als zij voorbij den winkel kwamen, ja, zij hadden zelfs weer telkens heel netjes voor den heer Vreekers hun pet afgenomen, wanneer hij op de stoep van zijn winkel stond, wat zij maanden lang halstarrig hadden ‘vertikt’, uit ergernis over de twee door juffrouw Vreekers' kat opgegeten kanarie-vogeltjes.

Maar nu was het oorlog, formeel oorlog! De vijf jongens waren de gezworen vijanden van den heer en juffrouw Vreekers en zij hadden elkander plechtig gezworen wraak te zullen nemen, bloedige wraak op ‘den beul en de beulin uit den dropwinkel van hiernaast.’

En het viel niet te ontkennen, dat daar alle reden voor was. Zelfs Taks en Mopske waren heftig verbolgen, al trachtten zij dan ook dagelijks botsingen tusschen hun pupillen en den drogist te voorkomen.

Het meest verwoed was de dikke Spekkie. Hij verkondigde elken dag tegen ieder, die het maar hooren wilde, dat hij die dropjannen wel zou kunnen ‘doodslaan’ en het was een geluk voor den heer en juffrouw Vreekers, dat Spekkie geen held was en de grootte van zijn moordlustige plannen daarom dan ook altijd omgekeerd evenredig was met den afstand, waarop hij zich van de ‘dropjannen’ bevond.

- Nu moet worden toegegeven, dat Spekkie werkelijk reden had woedend te zijn en dat zelfs zijn zucht om wraak te nemen alleszins gerechtvaardigd was.

Spekkie was een dierenvriend. Behalve zijn kanaries hield hij er nog een verzameling salamanders, jonge kikkertjes, stekelbaarsjes, goudvisschen, kevers, torren, rupsen en zelfs twee kleine schildpadjes op na. De jongens noemden dat altijd spottend ‘Spekkie's dierentuin’ en zij hadden hem dan ook dikwijls om zijn verzamelwoede ertusschen genomen. Eens was Paul zelfs met een lucifersdoosje bij Spekkie gekomen en had heel ernstig gezegd:

‘Hier, zeg, voor jouw beestentuin, Spek!’

- Spekkie had voorzichtig het doosje geopend, maar er niets anders in gevonden dan wol en watten.

‘Er zit niks in!’ had hij nijdig gemopperd.

‘Oeloe, dan zij spring uit, zeg!’

‘Wat?’ had Spekkie geroepen en hij had verschrikt het doosje weer vlug gesloten.

‘Tien vlooi, zeg! Maar nou misschien al op jou, Spek!’ was het lachende antwoord geweest.

‘Stik!’ had Spekkie geroepen en nijdig had hij het doosje naar Paul's hoofd gegooid.

Spekkie had den heelen middag geen rustig oogenblik op school gehad; hij sloeg nu eens met zijn hand op zijn rug, dan weer onverwachts achter op zijn

schouder en het was zelfs zoo erg geweest, dat hij bij den Big bijna uit de klas was gestuurd, omdat hij volgens den wiskunde-leeraar ‘zoo ongemanierd tegen de leuning van zijn bank te scheuken zat!’

Spekkie had zoo'n afgrijselijke kriebel gehad, dat hij later nauwelijks kon gelooven, dat het niets dan een mop van Paul was geweest en er zelfs geen enkel springertje in het doosje had gezeten.

Maar op zijn verjaardag was er voor Spekkie werkelijk een groote verrassing gekomen. Toen hij om twaalf uur uit school kwam, zag hij in een hoek van den tuin boven de schutting een groote, ronde duiventil met twee deurtjes er in, en hij werd rood van pure opwinding, toen hij boven op een ladder stond en duidelijk vier witte duiven in het ronde vogelhuis zag zitten.

Het was een cadeau van zijn moeder en nooit was Spekkie in zijn leven ergens blijer mee geweest dan met zijn duiventil en den kostbaren levenden inhoud.

En al heel spoedig waren de witte duiven de lievelingen van den huize Van Bommel geworden. Zij vlogen af en aan en zij waren na eenige dagen al zoo mak, dat zij op Spekkie's hoofd en schouders kwamen zitten, als hij maar floot om ze te voeren. Spekkie had hun namen gegeven en wanneer er een van verre kwam aangevlogen, konden de jongens al op een afstand zien, of het Colombine of Witje, dan wel Minny of Kuifje was.

De duiven mochten het persoonlijk eigendom van Spekkie zijn, Pukkie, de Lijn, Paul en Bloemhof beschouwden ze als gemeenschappelijk bezit en de vier witte vogels waren binnen enkele dagen voor alle leden van het gezin Van Bommel even groote huisvrienden als Caro, de dikke poedel van den Taks.

Maar wie de duiven minder goed gezind waren,

dat waren Vreekers en zijn vrouw. Als juffrouw Vreekers de witte diertjes op haar dakgoot zag zitten, begon zij allervervaarlijkst te schreeuwen en in haar handen te klappen.

De eerste dagen vlogen Colombine en Witje verschrikt op, als de juffrouw begon te gillen of met een stofdoek in haar tuintje stond te wapperen, maar langzamerhand raakten ze aan haar gewend en bleven ze rustig in de dakgoot zitten, al schreeuwde de vogelverschrikster daar beneden nog zoo hard en al wapperde zij nog zoo fel met een witten of rooden doek!

‘Vreekers! Vreekers! Kom es hier!’ gilde zij dan naar binnen. ‘Ze zitten d'er weer, die vuiliken!’

‘Is het weer zoo ver?’ riep Vreekers en dadelijk daarop kwam hij dan het plaatsje achter zijn huis opsloffen.

‘Verdraaid nog aan toe, die smerige beesten!’ bromde hij nijdig en dan begonnen zij tegelijk, al maar naar boven turend, te roepen:

‘Hush! hush! hush! Vort! vort! vort! Hush! hush! hush!’

Opgeschrikt vlogen dan de duiven weg, maar tien minuten later stond juffrouw Vreekers al weer in het tuintje te wapperen met haar stofdoek en gilde zij opnieuw:

‘Vreekers! Vreekers! kom es hier! ze zitten d'er weer, die smerige beesten!’

En dan kwam Vreekers weer aansloffen en schreeuwde hij al in de gang, grauw van ergernis:

‘Is het weer zoo ver? Hush! hush! hush! vort! vort! hush! hush!’

Toen op een keer de duiven rustig bleven zitten, ondanks het krijschende duo Vreekers, was de juffrouw zoo nijdig geworden, dat zij woedend had geroepen:

‘Smijt ze 'n steen tegen d'r kop!’

Vreekers had zich gebukt en een grooten kiezel

opgeraapt; daarna had hij lang en heel secuur gemikt en den steen met een vaart door een ruit van zijn eigen dakvenster gekeild.

De duiven waren opgevlogen, maar Vreekers kon *ƒ*1,20 betalen voor een nieuwe ruit. En toen hij waratje een uur later met den glazenmaker boven op het zolderkamertje kwam, was het eerste, wat hij buiten zag: het paar Colombine en Witje, dat rustig op zijn dakgoot zich in de zon te koesteren zat.

‘Zou je ze nou niet?’ riep hij woedend. ‘Hush! hush! koerrr! koerrr!’

Colombine en Witje vlogen het luchtruim in.

‘Dat mot je nou maar elken dag aanzien, dat die smerige beesten je goot vuil maken!’ zei mijnheer Vreekers, grauw van nijdigheid, tegen den glazenmaker. ‘'t Most bij de wet verboden zijn om in een stad duiven te houden!’

Toen de vijf vrienden 's middags van Griet hoorden, dat Vreekers bij zich zelf de ruiten had ingesmeten, waren ze krom van pleizier.

‘Net goed!’ riep Spekkie. ‘Wat heeft ie ook met mijn duiven te maken?’

‘Oeloe, ik wou, hij smijt zijn eigen vrouw die ruit in, zeg, die dropjan!’ lachte Paul,

Dienzelfden avond kwam Mina op de voskamer met de boodschap, dat er een brief beneden was van den heer Vreekers.

‘Hij was zoo nijdig!’ vertelde Mina hun. ‘Als ze nog eens in m'n goot komen, dan draai ik ze den nek om, zei d'ie!’

‘Ja wel, hij zal wat!’ riep Pukkie.

Spekkie ging zelfs zoo ver met te zeggen, dat hij hem zelf zijn nek om zou draaien, als ie het mocht wagen aan zijn duiven te komen!

Er was werkelijk een brief van den heer Vreekers gekomen. De jongens zagen hem op tafel liggen, toen zij beneden kwamen.

‘Is ie erg nijdig, meneer?’ informeerde de Lijn.

‘Wat schrijft ie, die dropjan?’ vroeg Spekkie.

Taks las het epistel, dat hij van den buurman ontvangen had, aan de jongens voor.

> Mijnheer.
> Ik meld u bij dezen, dat wij grooten last ondervinden van de duiven van uw kostjongens, die onze dakgoot dagelijks bevuilen. Wij verzoeken u beleefd doch dringend de duiven van uw kostjongens vast te houden, zullende ik anders mij genoodzaakt zien maatregelen te nemen, opdat mijn goot niet langer door hen bevuild worde.
> Achtend
> Ued. Dienstwillige Dienaar
> W. VREEKERS.

‘Wah, ik nooit bevuil die goot van dropjan!’ gichelde Paul.

‘Wat nou?’ vroeg Spekkie, op wien de brief toch meer indruk had gemaakt dan hij wilde bekennen.

- De Taks stelde Spekkie gerust en verzekerde hem, dat hij den volgenden dag naar den heer Vreekers toe zou gaan om de zaak met hem te bespreken.

‘Wel ja, jij zeg aan die dropjan, hij mag zit in onze goot, zoo veel hij wil! Wij niks nie zeg!’ beweerde Paul.

Maar toen de Taks bij den heer Vreekers kwam, bleek het hem onmiddellijk, dat deze van geen toenadering wilde weten.

Het was vooral juffrouw Vreekers, die de duiven niet kon uitstaan.

‘'n Vuile boel, dat die smerige beesten maken. 't Is

meer dan crimineel!' klaagde zij. 'Ze zitten eeuwig en altijd op *ons* dak! Het is, of ze 't er om doen! Laten ze *uw* goot bevuilen!'

- 'Ja, juffrouw, als ik het in m'n macht had!' verdedigde Taks Spekkie's duiven. 'Maar ik heb ze niet aan 'n touwtje!'

'Houdt u ze dan vast! Dan heeft geen mensch d'r hinder van!' bitste de juffrouw.

'Kom, kom, juffrouw, wij moeten als buren wat geven en nemen!' trachtte de Taks zijn buurvrouw te sussen.

''n Mooie boel!' kijfde juffrouw Vreekers, 'ik belief geen vuil van uwes vogels in m'n goot!'

Toen herinnerde de Taks zijn buren aan hun kat en Spekkie's opgegeten kanarie-vogeltjes, maar zelfs dat argument vermocht juffrouw Vreekers niet te verteederen. Juffrouw Prins uit 'De Katoenbaal' had haar verzekerd, dat je allerlei ziekten kon krijgen van duiven in je goot: typhus, pokken, roodvonk, cholera en de pest! zij zou geen oogenblik meer rustig kunnen slapen, als die duiven nog langer op haar goot kwamen zitten.

De twee kanaries hadden zij eerlijk vergoed! En kanaries waren tenslotte maar vogeltjes! Maar juffrouw Vreekers was 'n mensch en zij had geen pleizier om ziek te worden en dood te gaan voor het genoegen van kwajongens, die voetzoekers en zevenklappers op de stoep voor hun winkel hadden gelegd. 't Was 'n wonder geweest, dat ze d'er niks van over had gehouden! Het zat haar nog in de beenen, als ze aan dien avond dacht! Nee, meneer Van Bommel behoefde er niet langer over te praten. Zij wisten, wat hun te doen stond!

'Ieder is zich zelf het naast!' herhaalde juffrouw Vreekers nog eens. ''n Mensch doet alles om gezond te blijven en dan zouden wij door de duiven van die

jongens misschien weer wàt voor ziekte oploopen! Wij denken d'er niet an! Als u ze niet vasthoudt, dan zullen wij maatregelen nemen, wat zeg jij, Jochem?'

Jochem Vreekers knikte en bevestigde, dat hij 'maatregelen zou nemen, als meneer Van Bommel zijn duiven niet vasthield!' en met die boodschap kwam de Taks dan ook 's middags bij de jongens thuis.

In den huize Van Bommel werd daarop familieraad gehouden, wat er met de duiven moest gebeuren.

'Wah, wat zij kan doen tegen ons duif?' riep Paul. 'Zij niet kan klim in die goot! Zij veel te stijf, die dropjan!'

Ook Pukkie en de Lijn waren er van overtuigd, dat Vreekers tegen de duiven niets kon uitrichten en zij beweerden bij kris en bij kras, dat ieder mensch het recht had duiven in zijn eigen tuin te houden.

Maar Spekkie was bang, dat ze zijn duiven zouden vergiftigen en hij werd al bleek, als hij aan die mogelijkheid dacht.

'Als zij dat doen, wij trap boel kapot bij dropjan!' dreigde Paul.

De Taks geloofde niet, dat het zoo'n vaart zou loopen.

'Wij zullen het maar eens 'n paar dagen aanzien!' zei hij. 'Als ze op het dak bij Vreekers zitten, moeten jullie ze er maar afjagen, dan zien ze tenminste onzen goeien wil!'

Aldus werd besloten en den volgenden morgen zag juffrouw Vreekers, toen zij om tien uur in haar tuintje kwam, tot haar groote ergernis Colombine en Witje weer lustig dribbelen in haar goot.

'Jochem! Jochem! ze zitten d'er weer!' gilde de juffrouw.

'Is het weer zoo ver?'

Vreekers kwam naar buiten sloffen en tuurde naar boven.

‘Wel verdraaid nog aan toe! Hush! hush! hush! vort! vort! hush! hush!’

De duiven keken even naar omlaag, maar bleven rustig zitten.

‘Ze hebben d'er gewoon maling an!’ huilde juffrouw Vreekers giftig.

Toen kwamen uit de verte Minny en Kuifje aangevlogen en zetten zich neer op den rand van de goot, naast Witje en Colombine!

‘Alle vier!’ riep juffrouw Vreekers.

Op dat oogenblik meende zij duidelijk te zien, dat Colombine... en zij dacht met huivering aan de verschillende ziekten, die de juffrouw uit ‘De Katoenbaal’ haar had opgesomd.

‘Die eene doet wat, Jochem, die eene doet wat! ik zie het duidelijk!’ riep zij woedend.

‘Doet ie wat?’ schreeuwde Vreekers en alsof dat onschuldige feit de maat deed overloopen, liet hij er woedend op volgen:

‘Dan ook geen pardon meer!’ en hij slofte naar binnen om de ‘maatregelen’ te nemen, waarmee hij den vorigen dag tegen den Taks had gedreigd.

Een half uur later zag Griet den loopjongen van den heer Vreekers in de goot zitten, maar wat hij er uitvoerde, kon zij niet ontdekken.

‘Wat doe je daar?’ riep zij naar boven.

‘'t Gaat je niks an!’ antwoordde de jongen en hij klauterde daarop door het dakvenstertje weer naar binnen.

Griet nam zich op hetzelfde oogenblik voor, Spekkie te waarschuwen, omdat zij het zaakje niet vertrouwde, maar toen Spekkie, Pukkie en de Lijn om twaalf uur uit school kwamen, was het al te laat.

In de goot van Vreekers' huis klapwiekten Colombine en Witje hulpeloos met hun witte vleugels heen en weer. De twee duiven zaten beide met hun pootjes in een val en Spekkie zag het roode pootje van Colombine als gebroken hangen naar beneê. Minny en Kuifje vlogen angstig rond boven zijn hoofd.

Na dit oogenblik was er oorlog tusschen de jongens van mijnheer Van Bommel en den huize Vreekers.

Spekkie, Pukkie en de Lijn waren buiten zich zelve van woede, toen zij de twee duiven daar zagen op Vreekers' dak, hulpeloos slaande met hun blanke vleugels heen en weer.

‘Wat 'n gemeene streek!’ riep Pukkie uit den grond van zijn hart.

‘Wat 'n smeerlappen!’ schreeuwde de Lijn.

Spekkie kon eerst heelemaal niets zeggen; hij staarde ontzet naar zijn twee lievelingsduiven, toen op eens bukte hij zich, greep een steen van den grond en keilde dien met 'n vaart dwars door de ruit van juffrouw Vreekers' slaapkamer.

‘Dierenbeulen! Dierenbeulen!’ gilde hij.

Spekkie was geen held, maar als hij driftig werd, wist hij niet meer, wat hij deed. Nu hij zijn lievelingsduif hulpeloos gevangen zag, was hij buiten zich zelf van woede geworden en zonder over de gevolgen na te denken, had hij dien steen opgeraapt en door het raam van zijn vijanden gesmeten.

‘Jochem, Jochem, ze gooien van hiernaast met steenen!’ hoorden de jongens juffrouw Vreekers aan den anderen kant van de schutting roepen.

Toen op dat moment kwamen ook Paul en Bloemhof in den tuin.

De Lijn en Pukkie wezen naar boven en de Artapappa's zagen de twee duiven in de goot.

‘Oeloe, wat schobjak, die dropjan! Wij moet wraak, zeg, wraak!’ schreeuwde Paul en tegelijk zat hij al boven op de schutting. ‘Oeloe, kom achter, schobjak! dropjan! dierbeul! bleekkop! smeerkaan!’

Pukkie en de Lijn begrepen niet, waar Paul zoo gauw al die scheldwoorden vandaan haalde, maar zij vonden dat hij geen woord te veel zei.

Op eens zagen zij hem zijn vuist ballen en hoorden zij hem roepen:

‘Wat jij doe met ons duif, dropjan? Maak jij los? anders wij kapot al jouw ruit!’

‘Ik zal de politie waarschuwen, leelijke kaffer!’ hoorden de jongens Vreekers nu roepen.

‘Wah, jij zelf leelijk, bleekhoofd! dierbeul! dropjan! smeerkaas! schobjak! neusmop!’ en Paul raffelde weer al de scheldwoorden af, die hij meende, dat hier van pas waren.

Pukkie, de Lijn en Bloemhof klommen nu ook op de schutting; Spekkie deed er alle moeite voor, maar bleef halfweg steken.

‘Kom maar hier, Spek!’ riep de Lijn en hij sjorde hem naar boven.

Vreekers zag de vijf gezworen vijanden daar voor zich op zijn schutting.

‘Wie heeft die ruit ingegooid?’ vroeg de drogist woedend.

‘Wij wraak ons voor die duif!’ schreeuwde Paul.

‘Jij zal van me hooren, jongetje!’ antwoordde Vreekers.

Daar verscheen ook juffrouw Vreekers op het achterplaatsje.

‘Oeloe, oeloe, leelijke vrouwbeul!’ riep Paul.

‘Schreeuw jij maar, kaffer! Wij zullen de politie halen!’ waarschuwde venijnig de juffrouw.

‘De politie?’ riep Spekkie nu op zijn beurt. ‘Wacht maar! Dat zullen wij zelf wel doen! Eerst mijn kanaries en nou mijn duiven!’

‘Ik zal knippen zetten, waar ik wil!’ zei de drogist.

‘Och wat, laat je toch niet verder met die kwajongens in!’ nijdigde juffrouw Vreekers en zij slofte weer naar binnen.

Vreekers hief zijn rechter wijsvinger op en dreigde:

‘Jullie zult van me hooren! Jullie zult van me hooren!’ en hij slofte zijn vrouw achterna, de gang in.

‘Dierenbeulen! Dierenbeulen! Dierenbeulen!’ riepen de jongens op de schutting hem na en Paul schreeuwde boven alles uit.

‘Wij zal mores jou, leelijke dropjan, smeerkaas!’

Taks was thuis gekomen en hoorde het geschreeuw in den tuin. Toen hij de jongens op de schutting zag, begon hij iets te vermoeden.

‘Wat doe jullie daar, jongens?’

‘Wij scheld dropjan, meneer!’ riep Paul. ‘Zij knip ons duif!’

Pukkie sprong van de schutting en wees naar boven.

‘Kijk eens, wat ze gedaan hebben, meneer! Knippen gezet in hun goot!’

Ook de andere jongens stonden nu weer op den grond, en toen Spekkie zijn twee arme duiven met de verminkte pootjes daar nog altijd spartelen zag, begon hij plotseling te huilen en riep opnieuw, wit van drift.

‘Wat 'n dierenbeulen. Kijk nou eens, meneer!’

Weer bukte hij zich om een steen door de ruiten te gooien, maar de Taks greep nog juist op tijd zijn arm vast.

‘Laat dat, Gijs!’ riep hij. ‘Ik zal naar meneer

Vreekers toe gaan en ik beloof je, dat ik 'em de waarheid zal zeggen. Maar jullie eerst in huis, jongens!'

De vijf vrinden gingen mopperend naar binnen. Taks keek nog eens naar boven; toen volgde hij met driftige, haastige passen en stond even later met een gezicht, rood van kwaadheid, druk gebarend voor de toonbank tegenover den heer en juffrouw Vreekers.

Wat er in den winkel tusschen den heer Van Bommel en de 'dropjannen' gesproken werd, hebben de jongens nooit gehoord, maar na een kwartier zagen zij Taks thuis komen, met de twee witte duiven in zijn armen. De roode pootjes hingen slap, gebroken omlaag; Spekkie begreep, dat Witje en Colombine nooit meer op een dakgoot zouden zitten.

De Taks verzekerde Spekkie, dat hij met buurman Vreekers afgerekend had, maar dat was den jongens niet genoeg. Toen zij even later weer onder elkaar waren, zwoeren zij plechtig wraak te zullen nemen op de 'dierenbeulen van hiernaast!'

En Paul gilde, boven op den ladder bij de duiventil, waarin zij Colombine en Witje voorzichtig hadden neergelegd:

'Oeloe ja, wij zal wraak ons op die dropjan! Wraak! Wraak! Wraak!'

Een en twintigste hoofdstuk.

Dien avond hielden de jongens krijgsraad op de voskamer.

De wraak moest vreeselijk zijn, daar waren ze het allen roerend over eens. Zelfs de anders zoo zachtaardige Bloemhof was in het komplot; hij had gezien, hoe woedend Pukkie was en hij vond het dus niet dan heel gewoon, dat hij meedeed aan den 'oorlog tegen de dropjannen!'

Maar de vijf jongens mochten één van zin zijn in hun zucht naar vergelding, zij verschilden nog al in hun opvatting, hoe zij zich op de gehate buren zouden wreken.

Paul wou weer met voetzoekers werken.

'Wij weer voetzoekers, poem! poem! zeg, en zevenklappers, pang, pang!'

Het denkbeeld alleen, dat zij opnieuw vuurwerk op de stoep van Vreekers zouden afsteken, maakte hem al opgewonden van plezier en met schitterende oogen riep hij dan ook:

'Vooruit nou, Puk, vooruit nou, Lijn, wij gooi die voetzoeker in winkel onder zijn been, zeg! Poem! Poem! Jij zal zien, hij schrik stuip, zeg!'

Maar de andere jongens voelden minder voor dit

plan. Eerstens was het niet zoo gemakkelijk om in dezen tijd aan vuurwerk te komen en dan vreesden zij ook, dat het ongelukken zou geven, wanneer zij de voetzoekers naar binnen gooiden.

‘Wallah, wij dan leg weer op die stoep, zeg!’ riep Paul, wien het eigenlijk het meest om het knetterend vuurwerk te doen was.

Maar Spekkie, Pukkie en de Lijn vonden dat lang niet ‘erg’ genoeg. Neen, het moest nu iets heel nieuws zijn, iets ‘noch nie dagewesen’ zei Pukkie, die den laatsten tijd een groote voorliefde voor Duitsch toonde.

Spekkie wou niets meer of minder dan op een avond alle ruiten met steenen insmijten. Bij Spekkie wrokte het 't allermeeste.

‘Ben je gek?’ zei de Lijn. ‘Dan moeten wij ze zelf later betalen!’

‘En dan geeft ie 't nog maar aan bij de politie!’ meende Puk.

Spekkie was wel erg wraakgierig, maar van de politie moest hij toch heel weinig hebben. Hij zag dan ook maar dadelijk van het plan af.

‘Als wij knuppel dood zijn kat, zeg? En wij hang op aan zijn boom!’

Paul bleek niet erg gelukkig met zijn voorstellen, want van dit plan moesten Pukkie en Spekkie in het geheel niets hebben. Hoe Spekkie ook het land had aan juffrouw Vreekers' kat, hij was toch een te groot dierenvriend om een beest te kunnen doodslaan.

‘Die kat kan het niet helpen, dat z'n baas zoo'n gemeene kerel is!’ zei Spek.

‘Hij vreet toch op Spek's kanarie,’ merkte Paul op.

‘Nou ja, dat is z'n natuur!’ meende Puk en hiermee was tegelijk juffrouw Vreekers' kat voorgoed van het tapijt.

De Lijn stelde voor om met de heele eerste klas

van de H.B.S. 's avonds een serenade met ketelmuziek voor Vreekers' huis te brengen, maar Pukkie begreep, dat die serenade geen twee minuten zou duren, daar de Taks - als naaste buurman - daar dadelijk een eind aan zou maken.

Toen kwam Spekkie met het plan om een nieuw uitgevonden stinkpoeder, dat Willem Blokkers onlangs op school had meegebracht, in Vreekers' winkel te blazen, doch de anderen meenden, dat dit voor een drogist, die aan allerlei vieze luchtjes gewend was, heelemaal geen straf was.

'Dat vindt ie misschien nog wel lekker!' vond Pukkie.

Nee, het moest iets anders, iets veel afschrikwekkenders zijn, maar geen van allen wist iets fijns te bedenken. En aan het einde van den krijgsraad waren zij dien avond nog even ver als in het begin.

Zij vergenoegden zich die eerste dagen er mee met 'dropjan' te roepen, als zij Vreekers' winkel passeerden, of er een van de vrienden - Jaap Schreven of Rud Noordaa - op af te sturen, die dan met een staal gezicht bij den drogist 'zes ons zwaar vergift' bestelde om 'dierenbeulen mee af te maken', dan wel 1 milligram creosoot om de dakgoot van papa schoon te maken, waarin de duiven van den burgemeester 'n 'héél klein groot boodschapje' hadden gedaan.

En als de heer Vreekers in dien tijd jongens den winkel zag binnenstappen, stond hij geregeld al klaar om achter zijn toonbank vandaan te komen om dat 'tuig' uit zijn winkel te smijten. Maar daar Vreekers niet zoo vlug was als Willem Blokkers of Harry Kool, was hij altijd te laat en kon hij niet veel anders doen dan staan vloeken op zijn stoep tegen de jongens, die op het grachtje in de verte hem stonden uit te lachen.

En het hatelijkste voor den heer Vreekers was, dat

hij niet eens bij zijn buurman kon gaan klagen, omdat hij toch moeilijk bij den heer Van Bommel zijn bezwaren kon inbrengen over hetgeen Rud Noordaa of Willem Blokkers of Harry Kool bij hem hadden uitgevoerd.

Zoo hadden de heer en juffrouw Vreekers elken dag te strijden met de bondgenooten van hun vijanden, maar het waren toch niet veel meer dan voorpostengevechten. De eigenlijke slag moest nog geleverd worden en die zou eindigen met een allersmadelijkste nederlaag van de ‘dropjannen’.

Op een middag hadden Grietje en Mina aan Pukkie verteld van de ‘werkvrouw van hiernaast’ te hebben gehoord, dat juffrouw Vreekers zoo ‘mirakel bang’ was voor spoken en geesten.

‘Nee, dat mot toch zóó erg wezen, daar hei je geen idee van!’ zei Griet. ‘Vrouw Knor’ - dat was de bewuste werkster - ‘zegt, dat ze nooit naar bed zal gaan, voordat Vreekers in alle kasten en onder alle bedden heit gezien!’

‘En bang voor spoken, dat ze is!’ vulde Mina aan.

‘Natuurlijk!’ merkte Grietje op, die na de geschiedenis met de duiven al even erg het land aan juffrouw Vreekers had als de vijf jongens - ‘ze heit 'n kwaad geweten!’

‘En toch leest ze nooit anders dan spookhistories en van misdadigers!’ lachte Mina. ‘Ze sleept de heele leesbibliotheek van Kleefstra leeg. Als er niet van spoken en geesten, of dieven en moordenaars in 'n boek voorkomt, dan is het niet goed, dan wil ze 't niet hebben!’

‘En dan zit ze 's avonds gewoon te beven op d'r stoel!’ vervolgde Mina.

Op hetzelfde oogenblik had Pukkie zijn ‘plan de

campagne' opgemaakt. Hij holde naar boven en kwam er opgewonden mee op de voskamer aan.

'Zeg, lui, nou weet ik wat! Nou heb ik 'n fijne wraak!' riep hij en hij legde uitvoerig uit, wat hij van plan was.

Woensdag ging Taks naar Den Haag voor een schoolvergadering; Mops zou met hem meegaan en zij kwamen niet voor 's avonds om 1 uur terug. Zij hadden dus met hun vijven een heelen avond het rijk alleen.

'Dan gaan wij voor spook spelen bij de dropjannen!' zei Puk.

'Allemachies, ja, da's fijn!' riepen de Lijn en Spekkie als uit één mond.

Even later deelden zij het plan mee aan Paul en Bloemhof.

'Oeloe, ja, wij spook bij die dropjan! Fijn, zeg, goddelijk!' schreeuwde Paul.

Zij beraadslaagden samen, hoe zij het zouden aanleggen. Het moest zóó gebeuren, dat Vreekers later niets zou hebben in te brengen.

'Als wij in onzen tuin blijven, kan ie ons niks maken,' zei Puk.

'Natuurlijk niet! Wij mogen in onzen tuin doen, wat wij willen!' meende de Lijn.

'Net zoo goed, als hij in zijn goot!' merkte Spekkie op.

Pukkie had het heele plan reeds in zijn gedachten opgemaakt. Zij zouden in een lange lat een spijker slaan en daarmee 's avonds om twaalf uur geheimzinnig telkens drie keer achter elkaar op de ruiten van de slaapkamer der dropjannen tikken. Als je op de schutting zat, kon je met een lange lat er juist bij.

'Maar dan zitten wij op zijn schutting!' merkte Spekkie op.

‘Welnou, wat zou dat? De schutting is net zoo goed van ons als van hem!’ antwoordde Puk.

Dit stemden de anderen volkomen toe.

‘Om de minuut tikken wij telkens tegen het raam, elken keer drie maal; zoo zie je: tik, tik... tik!’ - Pukkie deed het voor. - ‘Dat klinkt veel griezeliger dan wanneer je drie keer ineens achter elkaar tikt. Zij denkt dan vast en zeker, dat het 'n geest is! Wij gaan met ons vijven op de schutting zitten met witte lakens om en wij doen niks anders dan met onze armen zwaaien en met onze hoofden knikken!’

‘Maar dan zij zie mijn zwarte toet!’ bracht Paul in het midden, die het machtig interessant begon te vinden.

‘Och wel nee! Je zit toch heelemaal onder het laken!’ antwoordde Pukkie. ‘Als wij om de minuut telkens op de ruit kloppen: tik, tik... tik! dan moet die dropjan natuurlijk kijken en dan zal je wat beleven! Want die vent is net zoo benauwd als zijn vrouw, zegt Griet!’

De vier anderen vonden het prachtig. Zij zaten er alleen mee in, hoe Spekkie zonder lawaai te maken, met een laken om, boven op de schutting moest komen.

‘Nou, da's niks!’ zei Spekkie, die veel liever op den beganen grond bleef, ‘dan loop ik wel als spook in den tuin heen en weer!’

‘Verdikkie, ja, da's 'n idee!’ lachte de Lijn. ‘Dat is nog veel echter!’ en zij besloten - omdat hun dat natuurgetrouwer toeleek - dat ook de Lijn een wandelend spook zou voorstellen.

De vijf jongens waren die twee dagen geheel vervuld met Pukkie's wonder-mooie plan. Spekkie had al een naam voor hen bedacht: ‘de spoken van Reeveroord!’ Hij zelf zou fungeeren voor de ‘zwevende witte barones!’

Het kostte den anderen alle moeite om Paul het

stilzwijgen te doen bewaren. Paul kon bijna zoo lang zijn mond niet houden.

Zoo riep hij op eens aan tafel lachend uit:

‘Wah, ik zie spook vliegen, zeg!’

De Taks en Mopske keken hem heel verwonderd aan en begrepen er niets van. Van alle kanten trapten ze Artapappa tegen zijn voeten.

‘Wat bedoel je, Paul?’ vroeg Taks verbaasd.

‘Wah, niks meneer, ik maar mop!’ lachte Paul.

Niemand vond de mop blijkbaar aardig en na tafel vielen de jongens hem allen hevig aan.

‘Stommeling! Je hadt bijna alles verraden!’ riep de Lijn nijdig.

‘Wah, ik niks verraad!’ zei Paul, wat verlegen. ‘Zij niet snap in hun gaten, ik spook!’

Maar de vrinden waren toch blij, toen de Taks en Mopske Woensdagmiddag om 1 uur veilig en wel op den trein zaten en zij het rijk alleen hadden. Met een jongen als Paul was je je leven nu eenmaal nooit zeker.

Dien middag liepen zij 'n paar maal extra voorbij het huis van den heer Vreekers en telkens schreeuwden zij - tien keer harder dan anders:

‘Dropjan!’ alsof zij daarmee zeggen wilden:

‘Wacht maar, manneke! Wij spreken elkander vanavond om twaalf uur nader!’

Dien avond waren de jongens bijna niet te houden. Mina en Griet waren mede in het geheim en zij hadden er al evenveel schik in als de vijf spoken. Want ook de dienstboden konden den heer en juffrouw Vreekers niet ‘zetten’ en scholden na den aanslag op Witje en Colombine al even hard op de dierenbeulen als Spekkie, Pukkie en de Lijn.

Paul liep al van half tien af in een wit laken gehuld door het huis en het had heel weinig gescheeld, of hij had alles bedorven. Om tien uur was hij nergens te vinden en toen de jongens in den tuin keken, zagen zij hem tot hun grooten schrik in zijn laken op de schutting zitten, al maar zwaaiend met zijn armen op en neer.

'Kom hier, Paul, kom hier!' riepen zij zacht.

'Ik speel vast die barones, zeg!' antwoordde hij.

'Ssssst!' kwamen Pukkie en de Lijn.

Paul klauterde naar beneden.

'Wah, als zij zien mij, zij schrik stuip!' verdedigde de kafferjongen zich, toen hij weer bij de anderen was.

Maar hij kreeg van alle kanten den wind van voren.

'Och wat, jij zult den heelen boel nog verrajen!' zei Pukkie nijdig.

Gelukkig zaten Vreekers en zijn vrouw nog rustig op hun voorbovenkamer en hadden zij dus niets van de witte geestverschijning op de schutting gezien. Maar zekerheidshalve hielden de jongens Paul den heelen verderen avond bij zich, doodsbang, dat hij anders weer op zijn eentje 'witte barones' zou gaan spelen.

Zoo wachtten zij gezamenlijk met hun vijven, met hun lakens om, op hun voskamer. Mina en Griet kwamen om de tien minuten eens kijken.

'Het is prachtig spookweer!' fluisterde Griet.

Pukkie en de Lijn gluurde door de gordijnen naar buiten. Zij zagen, dat de maan hoog aan den hemel stond en zware wolken als zoo vele geesten door de lucht joegen.

'Fijn! Echt spookweer!' bevestigde Pukkie.

In de verte speelde het carillon van den grooten toren.

'Vijf minuten voor twaalf, lui!' fluisterde Puk. Toen

slopen zij achter elkander de trap af en het huis uit; de witte lakens sleepten achter hen aan. Even later zaten Paul en Bloemhof, in het wit gehuld, al boven op de schutting bij de duiventil. Vlak tegen het huis aan, zat Pukkie, de lange lat met den spijker in zijn hand en onder den kastanjeboom in den tuin liepen de twee ‘wandelende spoken’, Spekkie en de Lijn, al maar wapperend met hun vleugels, heen en weer.

Mina en Griet stonden voor het open raam van de achterkamer te kijken. Zij hadden het gas uitgedraaid en toen zij die vijf witte gestalten daar zagen, spookachtig beschenen door het licht van de maan, huiverde Griet en fluisterde Mina:

‘Hu, je zoudt zweren: net echt!’

Toen sloeg de klok van den grooten toren twaalf uur!

Pukkie tilde de lat in de hoogte en geheimzinnig klopte het tegen de ruiten der slaapkamer van het echtpaar Vreekers: tik, tik... tik! En het was weer stil als voorheen.

De heer en juffrouw Vreekers gingen doorgaans om half elf naar bed, maar dezen avond was het veel later geworden, omdat juffrouw Vreekers niet kon scheiden van haar boek. Zoo'n boeienden en griezeligen roman had zij van haar leven nog nooit gelezen: *De Spoken van Elseneur of Misdaad en Vergelding!* Het was gewoonweg om er kippenvel van te krijgen! In elk hoofdstuk bijna een moord en de spoken zweefden door dit boek, of het zoo niets was!

‘Ik ga naar bed!’ had Vreekers misschien wel vijf maal gezegd, maar telkens weer had zijn vrouw hem gevraagd:

‘Nog even, man, nog even! 't Is juist zoo spannend!’

En toen zij eindelijk het boek had dichtgeklapt, zat

ze te rillen op haar stoel en parelden de zweetdroppeltjes op haar voorhoofd.

‘Mensch, wat scheelt je?’ had Vreekers gevraagd.

‘'t Was zoo eng!’ had zij huiverend geantwoord en toen zij naar boven ging, had ze Vreekers bij de panden van zijn jasje vastgehouden om maar zoo dicht mogelijk bij hem te zijn.

Nu lag juffrouw Vreekers stil en onbewegelijk in haar bed. Zij dacht over alles, wat zij gelezen had; zij was er nog naar en akelig van.

Nog nooit was zij zoo bang geweest als dezen avond! Zij meende telkens wat te hooren! Nu eens was het, of iemand beneden in den winkel liep, dan weer kraakte het op de trap en even later hoorde zij duidelijk, dat de kastdeur piepte. Zij was nijdig op Jochem, dat die zoo rustig naast haar lag te snorken, maar zij durfde hem toch niet wekken.

- Oei, wat was dat? Daar kraakte het bij de waschtafel! Zij had het duidelijk gehoord! Juffrouw Vreekers hield haar oogen stijf gesloten, zij durfde niet op te kijken, doodsbang, dat zij iets in het donker zou zien. Zij tastte met haar hand naar Jochem en het gaf haar even rust, toen zij zijn arm voelde.

Daar speelde het carillon van den grooten toren!

Op slag van twaalf!

Dat was het uur, waarvoor juffrouw Vreekers altijd weer even benauwd was! Want in alle verhalen, die zij gelezen had, waren ze om twaalf uur gekomen, de spoken!!! Het was waar: er was er nog nooit één bij haar verschenen en er was een stille hoop in haar, dat spoken alleen maar in boeken voorkwamen, maar toch... je kon het nooit weten. Dat was zeker: wanneer ze kwamen, dàn was het op het middernachtelijk uur!

Als het carillon ‘vijf minuten voor twaalf’ had gespeeld,

dan lag zij soms trillend te wachten op den eersten slag en dikwijls - wanneer zij 'n vreeselijk eng verhaal had gelezen - kroop zij met haar hoofd onder de dekens om maar niets te hooren.

Dezen avond was het al bijzonder erg! Zij lag gespannen te wachten, te wachten! Even dacht zij er nog over om Jochem wakker te maken, maar zij wist bij ondervinding, hoe nijdig hij dan was. Stil, doodstil lag ze!

Daar sloeg de klok: Boemmm!

Twaalf uur!

Juffrouw Vreekers hield haar adem in.

Boemmm!

He,... wat was dat?

Tik, tik!... tik!

Er tikte iemand tegen de ruiten!!!

Boemmm... Boemmm! sloeg in de verte de klok van den grooten toren.

Twaalf uur!... en er was tegen de ruiten getikt! Het was geen verbeelding van haar geweest, nee, zij had het heel duidelijk gehoord! Tik, tik!... tik! zoo was het geweest, precies zooals in ‘De Spoken van Elseneur of Misdaad en Vergelding’! Zoo tikten de spoken altijd: tik, tik!... tik!

Had zij het misschien gedroomd? Nee, zij was klaar wakker! Zij voelde Jochem's arm en zij hoorde hem duidelijk snorken.

Tik, tik!... tik!

O, lieve zuster Grietje, daar hoorde zij het weer, net zooals zoo even, maar nu nog duidelijker. En daar kraakte het weer opnieuw bij de waschtafel! Als Jochem nu maar wakker was! Maar natuurlijk! die trok zich van niets wat aan, die lag maar te snorken, te snorken!

Tik, tik... tik!

Dat was al de derde maal!

Juffrouw Vreekers hield het bijna niet meer uit. Zij lag te baden in haar zweet en trilde over haar heele lichaam. Zoo, precies zoo, was ook het spook, het onschuldige slachtoffer van den graaf van Elseneur bij haar beul verschenen in den nacht van den moord op het roode slot!

Tik, tik!... tik!

Juffrouw Vreekers schoot met haar hoofd onder de dekens. Zoo zou zij het misschien niet meer hooren.

Tik, tik!... tik!

Zelfs tot onder de dekens klonk dat vreeselijke tikken tegen de ruit tot haar door.

Tik! tik!... tik!

Zoo hard was het nog geen enkelen keer te voren geweest! Juffrouw Vreekers hield het niet langer uit. Zij moest Jochem waarschuwen, maar schreeuwen durfde zij niet, doodsbang als zij was voor het spook bij het raam. Daarom schudde zij zachtjes haar snorkenden echtvriend naast haar heen en weer!

‘He,... he... wa... wa... wat is er?’ klonk het slaperig boven de dekens.

Tik, tik!... tik!

Vreekers keerde zich zwaar om, viel weer in slaap.

‘Man! man! Word wakker! Word wakker!’ klonk het heesch onder de dekens.

‘He?’ was het eenige antwoord.

Tik! tik!... tik!

Juffrouw Vreekers schudde nu haar man met alle kracht, die in haar was, heen en weer. Vreekers was op eens klaar wakker.

‘Mensch, wat scheelt je?’ vroeg hij nijdig.

‘'n Spook! 'n spook!’ hoorde hij zijn vrouw onder de dekens fluisteren.

‘Och, mensch, ga toch slapen! Je hebt de nachtmerrie gehad! je ziet ze vliegen!’ bromde de drogist nijdig.

‘Hoor dan! hoor dan!’ was het antwoord van onder de dekens.

‘Och, je verbeeldt het je natuurlijk! Jij ook altijd met je spookhistories!’

Tik, tik!... tik!

He? Wat was dat? Vreekers had het nu ook gehoord.

‘Daar heb je 't weer! Daar heb je 't weer!’ fluisterde de juffrouw.

Ademloos lag nu ook de drogist te luisteren.

Tik, tik!... tik!

‘Wel verdraaid! da's tegen het raam!’ fluisterde de heer Vreekers.

‘Zoo gaat het al tien minuten lang!’ was het nauw hoorbare antwoord naast hem.

Vreekers voelde, dat zijn vrouw lag te bibberen van angst.

‘'t Zal de wind zijn!’ zei Vreekers om haar gerust te stellen.

Tik, tik!... tik!

Nee, het was de wind niet, dat hoorde hij nu zelf ook heel duidelijk. Het was iemand, die tegen de ruiten tikte.

‘'n Spook! 'n Spook!’ huilde de juffrouw.

Vreekers zat plots recht in zijn bed; hij staarde angstig in de richting van het raam, maar zag niets.

Tik, tik!... tik!

‘Ik zie niks!’ fluisterde hij.

Juffrouw Vreekers trok wanhopig aan haar man, zij wilde hem met alle geweld onder de dekens hebben. Daar, onder die dekens, voelde zij zich tenminste nog het veiligst.

Maar Vreekers geloofde niet aan spoken. Al was hij geen held en al was hij altijd doodbang voor dieven

en inbrekers, hij wilde zekerheid hebben, wat dit was.

‘Het zal het touw van een der jaloezieën zijn, dat tegen een ruit tikt!’ zei hij.

Juffrouw Vreekers durfde weer adem halen! Nu Vreekers sprak, kreeg zij haar moed 'n beetje terug. Het touw van een jaloezie!... daar had zij niet aan gedacht! Voorzichtig stak zij haar hoofd boven de dekens uit.

Tik, tik!... tik!

Roetsj!... op eens trok zij het laken weer geheel over haar hoofd!

O, dat ellendige tikken! Het was precies, als op het Slot van Elseneur!

Vreekers grabbelde met zijn handen op het kastje naast zich.

‘Waar heb je nou die lamme lucifers gelegd?’ bromde hij.

‘Op het kastje!’ huilde de Juffrouw.

‘Dat is niet waar! Er ligt niks!’

‘Die ellendige lucifers! Als je ze noodig hebt, kun je ze natuurlijk niet vinden!’

‘Op de tafel misschien!’ fluisterde de Juffrouw. Vreekers sprong het bed uit.

Tik, tik!... tik!

Een schok ging door hem heen! Zoo hard was er nog geen enkelen keer getikt! Nee, dat kon geen touw zijn! Het was telkens en met dezelfde tusschenpoozen hetzelfde geluid.

Eindelijk, daar had hij het doosje! Hij streek trillend een lucifer af, bracht bevend zijn hand naar de kaars op het kastje. Het gas kon hij niet aansteken, omdat hij voor het naar bed gaan steeds den meter afdraaide, bang dat zij waren voor gasverstikking.

Verdraaid nog aan toe, dat moet je nu juist over-

komen! De lucifer ging uit! En het doosje was leeg!

Tik, tik!... tik!

O, Goddank! daar was nog een doosje! Bevend bracht hij een brandenden lucifer naar de kaars.

'Wat ga je doen? Wat ga je doen?' vroeg Juffrouw Vreekers angstig.

'Kijken bij het raam!' zei Vreekers met een harde stem, als wilde hij het spook verdrijven.

Hij voelde zich op dat oogenblik als een held uit de middeleeuwen.

'Laat me niet alleen, Jochem, laat me niet alleen!' jammerde juffrouw Vreekers.

'Ga dan mee!' antwoordde de moedige drogist.

Juffrouw Vreekers zat op den rand van haar legerstee.

Tik, tik!... tik!

Juffrouw Vreekers kroop op eens weer in bed en de kandelaber trilde in Vreekers' hand.

Het was weer stil als te voren.

'Zie je wat?' fluisterde de juffrouw.

'Nee, niks!' antwoordde haar man.

Toen schuifelde Vreekers langzaam in de richting van het raam.

'Wacht even! wacht even!' riep zijn vrouw. Zij wilde voor geen geld van de wereld op dat oogenblik alleen blijven.

Toen kroop zij voorzichtig uit het bed, greep haar echtvriend bij zijn nachthemd en voetje voor voetje gingen zij samen naar het raam, Vreekers voorop, zijn vrouw als een schaduw vlak achter hem aan.

Zij stonden nu vlak bij het raam en luisterden gespannen; juffrouw Vreekers trilde over haar heele lichaam.

De drogist greep manmoedig het gordijnkoord beet en trok met een ruk het rolgordijn omhoog.

'Spoken!' gilde juffrouw Vreekers en zij viel bijna

om van den schrik; zij had de met hun vleugels wapperende en hoofdknikkende Paul en Bloemhof op de schutting ontdekt.

Vreekers zei geen woord; hij staarde ontzet naar de witte verschijningen daar buiten. Onder den kastanjeboom liepen twee spoken langzaam achter elkander, al maar zwaaiend met hun witte armen heen en weer, en op de schutting zag hij duidelijk nog twee andere spoken zitten, naast elkander. De drogist schrok zoo, dat hij het koord uit zijn hand losliet, waardoor het gordijn met zulk een vaart naar beneden schoot, dat het heelemaal naar beneden en op den grond viel.

Plotseling meende hij duidelijk een luid gelach op de schutting te hooren.

'Oeloe, hij slaapmuts op zijn kop, die dropjan!' hoorde hij iemand roepen.

Een licht ging Vreekers op.

'De kafferjongen!' riep hij op eens.

'De kafferjongen?' gilde juffrouw Vreekers.

Vreekers ging weer naar het venster; de vier spoken wapperden opnieuw met hun witte armen heen en weer en knikten aldoor met hun hoofd. Vlak onder het raam riep iemand met een holle grafstem:

'Waar zijn de duiven? Wij komen om de duiven! Waar zijn de duiven?'

Maar Vreekers liet zich niet langer verlakken. Hij schudde zijn gebalde vuist tegen de vier witte spoken en verdween.

Een luid hoongelach klonk op van de schutting en uit den tuin der Van Bommel's.

Daarop tikte het weer tegen de ruit:

Tik, tik!... tik!

Vreekers zag in het licht van de maan duidelijk de lat met den spijker!

‘Nou zal het uitwezen!’ zei hij met een vloek en hij schoot een chambercloak aan.

‘Wat ga je doen, mannie, wat ga je doen?’ klaagde juffrouw Vreekers. Want al was het raadsel van het geheimzinnig getik voor haar opgelost en al wist zij, dat het geen spoken waren, zij zou na de uitgestane emotie toch voor geen geld op de slaapkamer alleen zijn gebleven.

‘Naar hiernaast!’ schreeuwde Vreekers.

Toen trok juffrouw Vreekers een ochtendjapon aan om haar man op dien tocht naar ‘hiernaast’ te vergezellen.

Vijf minuten later stonden de heer en juffrouw Vreekers op de stoep van den huize Van Bommel.

Vreekers belde aan en wachtte.

Op dat oogenblik hield een rijtuig stil voor het huis; Taks en Mopske stapten er uit.

‘Wat is dat? U hier midden in den nacht?’ vroeg de Taks en hij keek stom-verbaasd naar deze onverwachte verschijning op zijn stoep.

‘Het is 'n schandaal, meneer, 'n schandaal! Die bliksemsche kwajongens!’ en in geuren en kleuren deed de drogist op de stoep het heele verhaal.

Toen de Taks en Mopske even later boven op de slaapkamer der jongens kwamen, lagen de ‘spoken’ al in bed. Maar aan de slordig over de dekens gegooide lakens zagen zij dadelijk, dat de heer en juffrouw Vreekers niet te veel hadden verteld.

Paul lag te schateren in bed en hij riep, schuddend van pleizier:

‘Wah, meneer, die dropjan slaapmuts op zijn kop!’

De Taks vond het beter om met het ‘standje’ maar

te wachten tot den volgenden morgen, maar Spekkie, Pukkie en de Lijn sliepen dien avond rustig en tevreden in.

Zij hadden Witje en Colombine schitterend gewroken.

Twee en twintigste hoofdstuk.

Het was op den tweeden Pinksterdag, dat Pukkie en Bloemhof samen naar buiten gingen. De Lijn was met vacantie naar huis en had Spekkie meegenomen. Zoo had Pukkie met de twee Artapappa's in die dagen het rijk alleen en hij had hun daarom voorgesteld met hun drieën heel vroeg er op uit te gaan naar het Wezemerwoud, een bosch, waar je bijna nooit een sterveling ontmoette en waar je - volgens de jongens in Vliedrecht - bij het Wezemermeertje 's morgens wilde zwijnen en herten kon zien.

Paul had er echter op het allerlaatste oogenblik de voorkeur aan gegeven om met Harry Kool en Willem Blokkers te gaan visschen en zoo bleven Pukkie en Bloemhof dien dag dus op elkander aangewezen, wat zij geen van beiden erg onaangenaam vonden. Want nog altijd was de vriendschap tusschen Pukkie en Bloemhof even hecht als in het begin.

Wanneer Bloemhof met Pukkie alleen was, was hij ook nooit stil. Dan kon hij heele verhalen doen van de jachten, die hij in Zuid-Afrika met de kaffers als kleine jongen had meegemaakt en Pukkie luisterde dan gretig naar al dat vreemde en avontuurlijke, waarvan hij vroeger alleen maar in boeken gelezen had.

- Maar het was Pukkie dikwijls opgevallen, dat Bloemhof bijna nooit over zijn vader of over zijn leven in de kafferkraal sprak. Wanneer Puk daar ooit eens over begon, zweeg Bloemhof en keek hij dadelijk somber-ernstig voor zich. Er hing een geheimzinnig waas over het jeugd-leven van Bloemhof! Waarom wilde hij daar nooit over spreken? Waarom keek hij altijd zoo verdrietig, als Pukkie er toevallig naar vroeg? Bloemhof had hem eens gezegd, dat hij nooit naar zijn vader terug wilde. Later had hij er nooit meer over gesproken. Pukkie dacht nog dikwijls aan dat gesprek terug. Hij roerde bijna nooit dit punt aan, omdat hij wist, hoe smartelijk het Bloemhof aandeed, wanneer hij er zelfs maar even op zinspeelde. Maar als Pukkie 's avonds in bed lag, dan pijnigde hij zijn hersens soms af met de vraag, wat er toch in het leven van Bloemhof geweest kon zijn, dat hij daar nooit met hem over sprak. Het was het eenige en groote geheim, dat tusschen de twee vrienden bestond. Pukkie dacht niet anders dan dat hij het nooit te weten zou komen en dat het voor hem altijd een ondoorgrondelijk geheim zou blijven.

Zij waren dien morgen voor dag en dauw opgestaan en er heel vroeg op uitgetrokken. Pukkie wilde al om zes uur bij het Wezemermeertje zijn, misschien zouden zij er dan de herten en wilde zwijnen zien, waarvan de jongens in Vliedrecht zoo dikwijls spraken.

Het was Pukkie, toen zij in het Wezemerwoud wandelden, opgevallen, dat Bloemhof zóó moeilijk liep.

‘Heb je wat aan je voet?’

‘Mijn nieuwe schoen zoo'n pijn! Ik geloof een blaar aan mijn linkervoet!’ antwoordde Bloemhof.

‘Laten wij dan teruggaan!’ stelde Pukkie voor.

‘Nee, ik kan wel. Niet erg!’ zei Bloemhof en hij liep weer door.

Maar toen zij bij het meertje kwamen, trok hij zijn schoenen uit en zag Pukkie, dat Bloemhof een groote blaar achter op zijn linkerhiel had.

‘Ga wat met je voet in 't water zitten!’ ried Puk.

Bloemhof deed het.

Zij zaten samen aan den rand van het meertje in het bosch. Er was niemand in den omtrek te zien en zij hoorden niets dan het fluiten der vogels in de boomen om hen heen.

‘Mooi is het hier, he?’ zei Pukkie.

Bloemhof knikte zonder een woord te zeggen.

‘Houd jij veel van buiten?’ vroeg Puk.

‘Ik zou altijd wel buiten willen, zonder veel menschen!’ antwoordde de kafferjongen.

Beiden zwegen een oogenblik.

‘Ik wou, dat er nou eens een hert kwam!’ zei Pukkie zacht en hij keek om zich heen, of hij niets ontdekte.

Plotseling stootte Bloemhof Pukkie aan.

‘Sssst! daar is één!’ fluisterde hij en hij wees naar den overkant.

Pukkie keek in de richting, waarheen Bloemhof wees en hij zag aan den zoom van het bosch een ree in het struikgewas staan. Puk hield zijn adem in. Hij zat doodstil te kijken naar het wonder daar voor hem: een ree in het wild! Het dier naderde langzaam het meertje en dronk; Puk zag haar kop weerspiegelen in het water.

‘Mooi, he?’ fluisterde hij.

Het duurde wel 'n vijf minuten. Toen kon Puk het niet laten; hij klapte op eens hard in zijn handen. De ree richtte verschrikt haar kop op en met 'n paar sprongen was zij in het kreupelhout verdwenen.

‘Heb jij vaak herten in het wild gezien?’ vroeg Puk.

Bloemhof knikte. Het was weer een oogenblik stil; toen zei hij:

‘Ik één gehad!’

‘Een hert?’ vroeg Puk.

‘Ik zelf gevangen! Een dwerghert! Zoo mooi en heel jong!’

‘Wat heb je er mee gedaan?’

‘Hij liep altijd los met mij!’

‘Is ie gestorven?’

Bloemhof keek plotseling heel somber voor zich. Toen zei hij dof:

‘Mijn vader vermoordt hem!’

‘Waarom?’ vroeg Puk.

‘Omdat ie van mij!’

Puk schrok van den toon, waarop Bloemhof dat zei. Hij keek even naar zijn vriend. Hij zag, dat Bloemhof zijn lippen op elkaar klemde en dat zijn oogen woest schitterden. Puk durfde niets zeggen. Het was hem, of nu in deze eenzaamheid bij het meertje in het stille bosch het geheim aan hem geopenbaard zou worden.

‘Hield je vader dan niet van jou?’ vroeg Puk na een oogenblik.

Bloemhof schudde driftig het hoofd.

‘Waarom niet?’

‘Om mijn moeder!’ antwoordde Bloemhof kortaf.

‘Om je moeder?’

Pukkie begreep, dat het iets vreeselijks moest zijn, dat zijn vriend altijd voor hem verborgen had.

‘Mijn moeder van een anderen stam, waarmee mijn vader in oorlog! Zij gevlucht op een nacht, toen alle mannen weg waren!’

Pukkie zat met ingehouden adem te luisteren, hij voelde zijn hart en zijn polsen kloppen. Het was als

een verhaal van Gustave Aimard of Paul d'Ivoy, dat Bloemhof hem daar deed. En het was zijn beste vriend die het hem vertelde en die dat zelf beleefd had! Dat was het groote geheim, dat altijd tusschen hen beiden had gestaan, dat was dus de reden, waarom Bloemhof nooit over zijn vader sprak. Dit was misschien ook de oorzaak, waarom hij altijd zoo stil en zoo ernstig was geweest.

'Liet je moeder jou dan achter?' vroeg Pukkie. Hij begreep niet, hoe een moeder dat kon doen.

'Zij neem mij mee met een broer, maar zij gedood!'

Puk staarde ontsteld naar zijn vriend.

'Wij twee terug! Mijn vader haat ons beiden. Hij slaat ons beiden!'

Even zweeg hij; toen zei hij dof:

'Daarom doodt hij ook mijn hertje! Hij wist, ik hield van hem zoo veel!'

Pukkie voelde een prop in zijn keel. Een innig medelijden met Bloemhof greep hem aan. Hij zelf had zijn vader en moeder heel vroeg verloren, hij was altijd bij vreemden opgevoed! Maar wat was dit, vergeleken bij het leven, dat zijn beste, trouwe vriend had gehad! En dat had Pukkie nooit geweten! Hij wou iets tegen Bloemhof zeggen, maar hij wist niet wat! De tranen liepen Puk langs de wangen.

Bloemhof zag, dat Pukkie schreide.

'Jij moet niet huil, Puk!' zei Bloemhof. 'Al zoo lang geleden! Ik nou toch in Holland!'

'Was je niet blij, toen je wegging?' vroeg Puk met tranen in zijn stem.

'Eerst niet erg! Ik wist niet waarheen! En alle menschen altijd slecht voor mij!' antwoordde de kafferjongen.

'Waarom hebben ze jou juist uitgekozen?'

Bloemhof haalde zijn schouders op.

‘Weet niet. Transvaler kies mij! En mijn vader blij, hij mij kwijt!’

‘En je broer, is die er nog?’

Bloemhof keek weer somber voor zich uit.

‘Die al lang dood!’ antwoordde hij. ‘Ik was alleen!’

‘En Paul dan?’ vroeg Pukkie.

Bloemhof schudde zijn hoofd.

‘Die van een andere moeder!’ zei hij alleen maar.

Beide jongens zwegen. Pukkie keek nu en dan naar Bloemhof, die strak voor zich uitstarend daar naast hem zat.

Op eens keerde Bloemhof zich tot hem.

‘Zeg, Puk, jij nooit iemand zeg, wat ik je hier vertel!’ zei hij dringend en hij zag Pukkie met zijn groote oogen bijna smeekend aan.

‘Natuurlijk niet, kerel!’ zei Pukkie en hij drukte hem de hand als bezegeling van zijn belofte.

Er was een dankbare en tegelijk trotsche voldoening in zijn jongenshart, dat Bloemhof hem zijn geheim had toevertrouwd. Maar hij huiverde, nu hij alles wist. Nooit had hij vermoed, dat het zoo iets vreeselijks was. Nu zouden zij voor altijd vrinden zijn, dat wist hij zeker! Hij had behoefte hem dit te zeggen.

‘Zeg, Bloemhof, nou worden wij nog grooter vrienden, hé?’

Bloemhof keek hem even met zijn groote, donkere oogen aan en zei niets anders dan:

‘ja, Puk!’

Dit was zijn eenige antwoord, maar Pukkie begreep, wat die twee woorden voor den eenvoudigen kafferjongen beteekenden.

‘Zou je wel altijd in Holland willen blijven, Bloemhof?’ vroeg Puk.

Bloemhof knikte.

‘Altijd!’ zei hij.

‘Waren de menschen in Pretoria dan niet goed voor je?’

‘Jawel, maar daar alles eerst zoo vreemd! Ik was niet gewend! Hier mijnheer en mevrouw veel liever!’ Toen keek hij Pukkie aan en zei glimlachend: ‘En daar geen vriend! Ik nooit vriend gehad! Jij net broer van mij!’

Pukkie hoorde het dus nu uit Bloemhof's mond: hij was zijn eerste en eenige vriend in de wereld. Bloemhof had hem nooit met één woord over deze groote vriendschap gesproken. Bloemhof was geen jongen van groote woorden. Maar nu had hij het voor het eerst van zijn leven op zijn eigen, eenvoudige manier gezegd! Hier, op die stille plek in het bosch, bij dit meertje, ver van alle andere menschen, had Bloemhof zijn hart voor Pukkie geopend.

Zij wandelden samen naar Vliedrecht terug.

‘Doet je voet nog pijn?’ vroeg Pukkie, toen hij zag, dat Bloemhof 'n beetje kreupel liep.

‘Niet erg!’ antwoordde Bloemhof.

‘'t Is nog wel 'n twee uur loopen!’ merkte Puk bezorgd op.

‘Geeft niks!’ lachte de kafferjongen. ‘Ik kan wel vier uur loop zoo met die voet!’

Bloemhof had het nauwlijks gezegd, of een groot wit konijn vloog vlak voor hem over het pad.

‘'n Konijn!’ schreeuwde Puk.

Het witte diertje verdween in een greppel, kwam aan den anderen kant weer te voorschijn.

‘Als jij gauw, jij kan pak!’ riep Bloemhof.

Pukkie nam een aanloop en sprong. Hoe het verder

precies gebeurde, kon Puk later niet vertellen, maar het was op eens, of zijn linkervoet omzwikte; hij struikelde en viel languit over een boomstam.

'Heb jij bezeerd?' riep Bloemhof verschrikt.

'Nee, 't is niks!' antwoordde Pukkie en hij sprong op. Maar op hetzelfde oogenblik hoorde Bloemhof hem 'Au!' roepen en zag hij, hoe Puk's gezicht van pijn verwrong.

'Wat is er? Wat heb je?' vroeg de kafferjongen angstig.

'Ik weet niet! Ik geloof, dat ik mijn voet verzwikt heb!' antwoordde Puk kreunend.

Bloemhof was al over de greppel, stond naast zijn vriend.

'Laat kijken!' zei hij.

Pukkie lichtte zijn linkervoet op; zij zagen er niets bijzonders aan. Maar toen hij hem weer op den grond wilde zetten, kromp hij ineen van pijn. Puk ging zitten, trok zijn schoen en zijn kous uit. Hij zag, dat de enkel heelemaal blauw was.

'Ik dacht het wel!' zuchtte Puk. 'Ik heb hem verzwikt!'

Bloemhof nam den voet voorzichtig in zijn groote, zwarte handen.

'Doet erge zeer, Puk?' vroeg hij zacht.

'Als ik zoo zit niet, maar ik kan er niet op staan!'

'Dan ik je draag!' zei Bloemhof, alsof hij dit de gewoonste zaak van de wereld vond.

Maar Pukkie had gezien, hoe Bloemhof zelf zooeven hinkte.

'En je kan zelf bijna niet loopen, met je voet!' merkte hij op.

'Wel ja, niks erg! Ik niet meer voel! Vooruit, sta maar op! Ik zal help jou!'

‘Ja maar, Bloemhof, 't is nog wel 'n twee uur loopen!’

‘Geef niks! Ik kan wel volhouden! Jij zoo licht!’

Pukkie wist niet, wat hij doen moest. Zij zaten hier op een boschpad midden in het Wezemerwoud, waar bijna nooit een levend wezen liep. Zij waren misschien nog wel twee uur van Vliedrecht af. Zoo ver kon Bloemhof hem toch nooit dragen! Maar hier blijven konden zij toch ook niet!

‘Misschien kan ik zoo wel... op mijn rechter voet!’ en Puk hinkte op zijn gezonden voet 'n paar sprongetjes naar voren. ‘Geef mij maar je arm!’

‘Jij houdt nooit vol!’ zei Bloemhof.

Nee, Pukkie merkte het wel: zoo ging het niet!

‘Vooruit, Puk, klim op mijn rug! Ik draag jou!’ drong de kafferjongen aan.

‘Maar zal je 't echt zeggen, als ik te zwaar word?’

‘Als ik niet meer kan, ik laat jou val!’ lachte Bloemhof.

Toen ging hij voor Pukkie op zijn knieën liggen en zei met zijn goedige, zware stem:

‘Leg jou armen maar om mijn hals, Puk!’

Pukkie deed het.

‘Heb je mij goed beet?’ vroeg hij. ‘Nou, dan wij gaan!’ Meteen stond hij op en liep met Puk op zijn rug het boschpad af.

‘Zit je wel makkelijk?’ vroeg hij om de vijf minuten.

‘Best!’ antwoordde Pukkie. ‘Ben ik niet te zwaar?’

‘Ik jou niet voel! Jij zoo licht!’ lachte de kafferjongen.

‘Word jij ook moe van dat zitten op die rug?’ informeerde hij even later.

‘Ik niet! Maar jij?’

‘Ik niks merk!’

Maar Pukkie meende duidelijk te voelen, dat Bloemhof kreupel liep.

‘Doet je voet erge pijn?’ vroeg hij bezorgd.

‘Nee, zeg! Niks erg!’ was het weer.

‘Het is net, of je mank loopt!’ merkte Pukkie op.

‘Dat jij verbeeld! Ik niet mank!’

De kafferjongen beet zich op de lippen, probeerde 'n paar minuten kaarsrecht te loopen. Maar hij kon het niet lang volhouden; zijn linkervoet schrijnde te veel. Puk voelde het duidelijk: om den anderen stap zakte hij links naar beneden.

‘Zet me nou maar weer neer, Bloemhof! Je loopt heelemaal mank!’ drong hij aan.

‘Heelemaal niks erg, zeg! Loop zoo gemakkelijk!’ antwoordde Bloemhof.

‘Word jij niet moe van dat hangen om mijn hals? Zit maar goed op mijn handen!’ en tegelijk tilde hij Pukkie 'n eindje naar boven.

Weer liep hij zoo wel 'n kwartier door. Bij elken stap, dien hij deed, schuurde de schoen langs zijn wond en was het hem, of ze in zijn vleesch sneden. Bloemhof voelde duidelijk, dat de blaar was opengegaan en het bloed in zijn kous liep. Doch hij strompelde al maar door, zonder dat een klacht over zijn lippen kwam.

‘Toe nou, Bloemhof, zet mij nou neer!’ drong Pukkie weer aan. Bloemhof liep nu zoo mank, dat Pukkie er zelf ellendig van werd.

‘Als wij op groote weg!’ antwoordde Bloemhof.

‘Da's nog wel twintig minuten!’ merkte Pukkie op.

Het gaf allemaal niets; Bloemhof sjouwde maar door. Pukkie begreep, dat hij het over een anderen boeg moest gooien.

‘Ik word zoo moe, Bloemhof. Ik kan haast niet meer!’

Onmiddellijk stond de kafferjongen stil en zette Pukkie voorzichtig op den grond.

‘Dan wij zal rust, Puk!’ zei hij.

Zij zaten naast elkander op het boschpad.

‘Doet je voet nog erg pijn?’ vroeg Bloemhof.

‘Als ik zit niet. En jouw voet?’

‘Ik voel ook niet, als ik zit!’

‘Laat es kijken!’ en tegelijk greep Pukkie naar Bloemhof's schoen.

De kafferjongen trok vlug zijn voet terug.

‘Nee, nee, zeg, straks, als wij thuis!’

Toen ging hij weer op zijn knieën liggen en zei: ‘Vooruit, Puk, wij weer verder!’

Opnieuw zat Pukkie op Bloemhof's rug; de kafferjongen strompelde pijnlijk verder.

‘Ben ik nou echt niet te zwaar?’ vroeg Pukkie nog eens.

‘Och, jij zoo licht! Ik loop met jou wel tien uur zoo!’

Pukkie zag niet, hoe Bloemhof's gezicht verwrongen was van pijn; hij zag alleen maar de zwarte kroesharen van zijn kafferviend vlak voor hem.

Bijna twee uur lang had Bloemhof Pukkie nu gedragen. Altijd liep hij nog maar door, maar elken keer, als hij zijn linkervoet oplichtte en de schoen langs de open wond schuurde, klemde hij zijn tanden op elkaar om maar niet te schreeuwen van de pijn. Met zijn hoofd naar den grond gericht, strompelde hij daar langs het boschpad. Het was, of Pukkie nu tienmaal zwaarder was dan in het begin, of twee armen van lood om zijn hals waren geslagen en hem achterover wilden trekken. Het zweet gutste Bloemhof langs zijn zwarte gezicht. Hij voelde, dat hij het niet langer vol kon houden, dat hij Pukkie moest neerzetten. Hij had hem zoo graag tot aan het eind toe gedragen, maar nu kon hij het niet meer. Het werd hem al te zwaar en de voet deed hem bij elken stap, dien hij deed, zoo'n pijn, zoo'n pijn!

Toen op eens hoorde hij Pukkie roepen:

‘Daar heb je den weg!’

t.o. 260

DE ARTAPAPPA'S.
‘Daar heb je den weg!’ Bladz. 260.

Even lichtte Bloemhof met moeite zijn hoofd op; hij zag door de boomen in de verte het licht van den grooten weg!

Bloemhof plantte zijn boventanden in zijn onderlip; hij *wilde* volhouden, hij zou Pukkie dragen tot aan het einde toe.

‘Gaat het nog, Bloemhof?’ vroeg Puk.

‘O best, niks zwaar!’ jokte de kafferjongen.

Zij waren nog een dertig pas van den weg.

‘We zijn d'r, Bloemhof, we zijn d'r!’ riep Pukkie blij.

Het was Bloemhof, of alles zwart voor zijn oogen werd. Wat was dat opeens? Hij had een gevoel, of hij zoo neer zou storten.

Hij zuchtte diep, deed nog 'n paar passen, toen stond hij stil en zette Pukkie neer.

‘Ik kan niet meer!’ hijgde hij en viel naast Pukkie op den grond.

‘Bloemhof, wat scheelt er aan?’ riep Pukkie angstig.

De kafferjongen antwoordde niet. Hij lag, met de oogen gesloten, naast Pukkie; zijn borst ging zwaar op en neer en het was, of hij niet hoorde, wat Pukkie zei:

‘Bloemhof! Bloemhof!’ riep Pukkie weer.

Toen sloeg de kafferjongen zijn oogen op; hij glimlachte even en zei zacht:

‘Ik zoo vreemd, Puk!’

Nu eerst begreep Pukkie, wat het voor zijn vriend geweest was hem twee uren lang te dragen.

‘Had ik het maar geweten! Maar je hebt ook niks gezegd!’ riep hij bijna huilend.

‘Ik had wel volgehouden, maar mijn voet zoo pijn!’

Bloemhof zei het als een verontschuldiging, dat hij hem niet verder had kunnen dragen. Pukkie knielde bij zijn zwarten vriend neer, maakte voorzichtig zijn

linkerschoen los. Een schok ging door Pukkie heen; de kous was rood van bloed!

‘Je kous zit vol bloed!’ riep hij verschrikt.

‘Ik heb wel gevoeld!’ zei Bloemhof met een glimlach.

De tranen sprongen Pukkie in de oogen. Bloemhof had hem dus door het bosch gedragen met zulk een wond aan zijn voet en geen klacht was er over zijn lippen gekomen! Hij had alleen maar gevraagd naar hem, naar Pukkie, of hij wel goed gemakkelijk zat! En zelf had hij met het bloed in zijn schoen geloopen, had hij de ergste pijn geleden, zonder dat hij ook maar één woord daarover had gezegd! O niemand, niemand kende dezen gesloten, stillen kafferjongen zooals Puk.

Op den hoek van het boschpad aan den grooten weg stond het huis van den boschwachter. Pukkie hinkte er op zijn gezonden voet heen. Hij klopte aan de deur; een oude vrouw deed open.

‘Mogen wij hier even rusten? Ik heb m'n voet verstuikt en mijn vrind kan ook niet meer loopen!’ zei Puk.

‘Willem! Willem! kom es even hier!’ riep de vrouw.

Gerritsen, de boschwachter, verscheen.

‘Die jongeheer heit z'n voet verstuikt! En daar ginder zit d'r nog één, die niet loopen kan!’ lichtte zij haar zoon in.

‘Wel verdorie, da's nie mis! 't Lijkent wel 'n slagveld! Hoe kom je daaran, jongeheer?’ vroeg de boschwachter.

Pukkie vertelde hem, wat er gebeurd was.

‘Heelemaal gedragen van af het Wezemermeer! Dat zullen niet veel jongens hem nadoen!’

Gerritsen zag Bloemhof liggen.

‘O saldrement, is het de negerjongen? Nou, da's 'n kranig stukje werk van dat jong!’

Hij liep naar Bloemhof toe, doch toen hij de met

bloed doorloopen kous zag, bleef hij plotseling staan en riep verbaasd:

‘Heb jij met dien poot je kameraad gedragen. Daar neem ik m'n pet voor af! Dat doe ik je niet na, jong!’

Bloemhof wilde opstaan, maar de boschwachter zei goedig:

‘Blijf maar zitten, jongen, ik zal je wel dragen!’ Weer keek hij naar Bloemhof's voet en schudde het hoofd... ‘Daar neem ik m'n pet voor af!’ zei hij nog eens.

Toen hij het hekje van zijn huis binnenkwam, riep hij tot het oude vrouwtje, dat bij de deur stond:

‘Met dien poot heit me die jongen den ander gedragen van af het Wezemermeer! Dat doe jij hem niet na, wat jij, moeder?’

Hij droeg hem naar binnen en zette hem neer op een stoel. Voorzichtig trok hij Bloemhof de kous van zijn voet.

‘Saldrement, hei je van z'n leven!’ riep hij, toen hij de open wond zag. ‘Hoe heb je 't volgehouden, jong? Dat je d'r niet bij neer bent gevallen! Van het Wezemermeer met 'n jongen op je rug!’

Pukkie sprongen de tranen in de oogen, toen hij den open voet zag. Hij had niet geweten, dat het zóó erg was.

‘Waarom heb je 't me niet gezegd?’ riep hij.

‘Was nie erg, Puk!’ antwoordde Bloemhof, die niet kon hebben, dat Pukkie schreide.

Het oude vrouwtje had water en schoon linnen gehaald. Voorzichtig waschte zij de wond en verbond den voet.

‘Nou, jullie benne twee ongeluksvogels!’ lachte de boschwachter. ‘Jullie motte nog es samen uit kuieren gaan!’

Toen ging hij de deur uit om aan zijn buurman

Blom te vragen zijn kar in te spannen, om Pukkie en Bloemhof naar huis te rijden.

‘Als ik je toch vertel, zoo'n open poot! En daar heit ie me den ander mee gedragen twee uren lang! Twee uren lang, ik vraag je!’ zei hij vol bewondering aan zijn buur.

‘Twee uren lang?’ Boer Blom schudde zijn hoofd en merkte heel wijsgeerig op: ‘Zoo'n neger heit zeker minder gevoel dan 'n blanke!’

Daarop ging hij naar den stal en spande zijn wagen in.

Even later reden Pukkie en Bloemhof met boer Blom naar huis.

‘Mops zal schrik, als zij ons ziet!’ zei Bloemhof.

Hij had nu geen pijn meer, nu hij zoo rustig in die boerenkar naast Pukkie zat.

‘Net twee invaliden!’ lachte Puk.

‘Zeg, Bloemhof,’ zei Pukkie, toen zij een tijd gereden hadden, ‘nou ga ik misschien 'n heele week niet naar school!’

‘Lollig, Puk! Wij dan lekker samen thuis!’ antwoordde de kafferjongen en hij lachte glunder en tevreden.

‘Ja, fijn!’ riep Puk uit den grond van zijn hart. En beiden verlangden zij op dat oogenblik naar de week, die komen ging.

Weinig vermoedden Bloemhof en Puk, wat groot verdriet die week hun brengen zou.

Drie en twintigste hoofdstuk.

Spekkie en de Lijn waren weer in Vliedrecht terug. Zij waren beiden jaloersch op Puk en benijdden hem zijn verstuikten voet.

Voor Pukkie en Bloemhof was het 'n gezellige tijd! Zij zaten heele morgens en middagen samen op de voskamer te lezen en de twee jongens hoopten in hun hart, dat Pukkie's enkel niet al te gauw beter zou zijn.

Het was de Zaterdag na Pinksteren, dat Pukkie, toen hij 's morgens op zijn gezonden voet door de gang hinkte, een heer met een hoogen hoed uit de studeerkamer van den Taks zag komen. Het was de vreemdeling, die indertijd, op hun voskamer was verschenen op den dag, toen hij met Spekkie gevochten had en zij 's avonds hadden gehoord, dat de Artapappa's bij hen in huis zouden komen.

De Transvaalsche gezant!

Pukkie herkende hem onmiddellijk.

Taks liet hem uit en keek heel ernstig.

‘Dat zal 'n heele slag voor de jongens zijn, 'n heele slag! Vooral voor den oudsten, voor Bloemhof!’ hoorde hij den Taks zeggen.

‘U ziet het, geloof ik, wel wat al te somber in! Het

zijn geen Hollandsche jongens! Het zijn maar kaffers, moet u niet vergeten!' antwoordde de vreemdeling op onverschilligen toon.

'Ja, maar die oudste is 'n heel gevoelige jongen. Ik ken hem nu meer dan een jaar. Met Paul is het wat anders, maar voor Bloemhof vind ik het vreeselijk. Dan hadden ze hem niet... eh...' Plotseling zweeg de Taks; hij zag Pukkie in de gang staan.

Zwijgend gingen de beide heeren Puk voorbij. Bij de voordeur hoorde hij den vreemdeling nog zeggen:

'Ik kan er weinig aan doen, als de regeering het eenmaal zoo wil!'

Toen opende de Taks de voordeur en ging met den vreemdeling heen.

Pukkie stond weer alleen in de gang en staarde naar de deur, waardoor de twee heeren verdwenen waren.

Wat hadden die woorden te beduiden?

Wat moest die vreemdeling bij den Taks?

Wat stond er met Bloemhof te gebeuren? De Taks had gezegd, dat het vreeselijk voor hem zou zijn! Hij had gesproken van den oudsten en van 'n slag! 'n heelen slag! en hij had daarbij zoo verdrietig uit zijn oogen gekeken! Wat beteekende dat? Wat beteekende dat? Pukkie stond als verwezen te kijken. Was het een droom, een benauwende droom? Nee, hij had het duidelijk gehoord, hij was immers klaar wakker! Daar was de trap, daar de voordeur, hier in de gang had hij zoo even den vreemdeling gezien, had hij den Taks duidelijk hooren zeggen: 'Voor Bloemhof vind ik het vreeselijk!'

Wat vond hij vreeselijk voor Bloemhof? Wat wilden ze met hem doen? Allerlei gedachten bestormden Pukkie. Op eens vloog het door Pukkie's hoofd: Bloemhof moet weg, terug naar zijn land! Puk stond te trillen op zijn

beenen; hij voelde, dat het bloed uit zijn hersens wegvloeide en hij greep zich werktuigelijk aan de leuning van de trap vast. Toen ging hij zitten op de onderste tree en hij barstte in snikken uit. Pukkie had het begrepen; dàt was het, waarover de Taks met den vreemdeling had gesproken. Zij wilden Bloemhof van Pukkie weghalen, hem terug brengen naar zijn land!

'Puk, ben je beneden?' hoorde hij boven aan de trap de zware, goedige stem van zijn vrind.

Een schok ging door Pukkie heen. Bloemhof mocht hem zoo niet zien. Wat moest hij tot hem zeggen, als Bloemhof zijn rood-betraande oogen zag? Voorzichtig hinkte Pukkie langs den muur tot de studeerkamer van den Taks.

'Ben je daar, Puk?' riep Bloemhof weer boven.

Pukkie hield den adem in, stond onbewegelijk tegen den muur. Hij meende Bloemhof naar beneden te hooren komen. Nee, Bloemhof mocht hem zoo niet zien, in geen geval! Voorzichtig opende hij de deur van Taks' studeerkamer en hinkte naar binnen. Toen sloot hij de deur weer zacht dicht en ging zitten op een leeren stoel, die naast het schrijfbureau stond. Puk zat onbeweeglijk stil te luisteren. Hij hoorde Bloemhof naar beneden komen en door de gang loopen.

'Ben je daar, Puk?' riep Bloemhof nog eens.

Daarop ging hij weer terug en strompelde de trap op.

Puk wilde juist opstaan, toen de deur openging en de Taks binnentrad.

'Jij hier?' vroeg de Taks verwonderd. 'Hoe kom jij hier op mijn studeerkamer, jongen?'

'Ik... ik...' Pukkie kon niet antwoorden. Het was, of zijn keel werd dichtgeknepen. De tranen sprongen hem in de oogen en op eens snikte hij het uit:

'Wat willen ze met Bloemhof? Wat willen ze met Bloemhof?'

De Taks keek heel ernstig en verdrietig.

‘Ga es even zitten, Robbie!’ zei hij zacht en hij leidde Pukkie naar den stoel, die bij zijn schrijfbureau stond. ‘Zie zoo, jongen! En wees nou eens flink, héél flink!’

Pukkie hoorde nauwelijks, wat de Taks zei; hij snikte maar al door.

‘Heb je zooeven wat gehoord, Robbie?’

Pukkie knikte zenuwachtig met zijn hoofd.

‘Dan heb je 't misschien al begrepen?’

‘Gaat... gaat... gaat ie weg?’ snikte Puk.

‘Ja, Robbie, jongen, ze gaan weg, beiden!’

Pukkie hoorde niets meer! Het was dus waar, het was dus waar! Bloemhof ging weg, terug naar Transvaal!

Taks legde zijn hand troostend op Pukkie's hoofd. Ook hij had tranen in zijn oogen, toen hij zei:

‘Ja, jongen, wij hadden het allen graag anders gewild, he? Maar er is niets aan te doen. De regeering in Transvaal wil het nu eenmaal zoo! Ze zijn daar blijkbaar geheel van idee veranderd en willen nu, dat ze terugkeeren! Ik vind het wreed, erg wreed, maar wij staan er machteloos tegenover! Als de regeering van Transvaal het nu eenmaal wil!’

‘Moet ie dan... naar... naar zijn vader?’ Pukkie keek Taks angstig vragend aan.

Taks knikte zonder een woord te zeggen.

Dus terug naar zijn vader, zijn vader, die hem haatte! Pukkie zag Bloemhof weer voor zich, zooals hij daar naast hem had gezeten aan den rand van het meertje in het Wezemerbosch, hij zag weer die somber starende groote oogen, hij hoorde in zijn gedachten opnieuw die vreeselijke woorden:

‘Mijn vader haat ons beiden! Hij slaat ons beiden!’

‘Wanneer... Wanneer gaan ze weg?’ stotterde Puk.

‘Al heel gauw, jongen! Misschien al over drie dagen!’

‘Drie dagen?’

Het was Pukkie, of ie 'n slag tegen zijn hoofd kreeg! Over drie dagen! Dan zou Bloemhof dus weggaan, voor goed weg en hij zou hem misschien nooit meer terugzien. Puk was wanhopig! Hij zat te beven op zijn stoel en telkens ging er een schok door zijn lichaam.

‘Jullie waren altijd zoo samen, he, jongen!’ zei Taks zacht. ‘Hij was zoo'n goeie, trouwe vriend voor je! Maar later, als jullie ouder bent, dan zullen jullie elkaar wel weer terug zien, Rob! Kom, jongen, houd je nou flink! Denk nou aan Bloemhof!’

‘Dat is het juist! Dat is het juist!’ snikte Puk en op eens riep hij het uit:

‘Zijn vader haat hem!’

Taks schrok merkbaar; zijn gezicht verstrakte en hij zei heel ernstig:

‘Wat meen je, Rob?’

‘Zijn vader haat hem!’ riep Pukkie weer.

‘Zijn vader? Hoe weet je dat?’

‘Hij heeft het mij zelf verteld!’ en Pukkie deed snikkend het heele verhaal.

Taks zat zwijgend te luisteren.

‘Dat wist ik niet, Robbie! Ik ben blij, dat je mij dat verteld hebt! Misschien, dat wij er nog iets aan kunnen doen, dat hij tenminste niet naar de kaffers teruggaat. Blijf jij nou rustig hier wat zitten, Rob! Bloemhof mag je zoo niet zien! De arme jongen zal het nog vroeg genoeg hooren!’

Toen ging Taks heen en liet Pukkie met zijn gedachten alleen!

Waarom, waarom moest dat gebeuren? Pukkie begreep het niet! Waarom hadden ze hem dan naar Holland

laten gaan, om hem nu zoo plotseling weer terug te sturen? Hoe zou die arme Bloemhof ooit weer bij de kaffers kunnen wennen, nu hij hier aan het Hollandsche leven gewoon was!

Hij zag in zijn gedachten het gezicht van Bloemhof voor zich, als zij hem zouden vertellen, dat hij terug moest, terug naar zijn ouders! O, als dat tenminste maar nooit behoefde te gebeuren, als zijn goeie, trouwe vriend daar maar voor gespaard mocht blijven!

Meer dan een uur had Pukkie daar op de studeerkamer van den Taks gezeten. Eindelijk stond hij op en ging naar boven. Puk had zich stellig voorgenomen zich tegenover Bloemhof flink te houden. Hij zou doen, alsof hij niets wist, alsof er niets gebeurd was. O, het zou hem heel moeilijk vallen, dat voelde Pukkie, maar Bloemhof zou niets, niets aan hem merken.

Puk hinkte de trap op, vond Bloemhof op zijn kamer.

'Waar jij geweest, Puk? Ik drie keer geroepen en geen antwoord!' zei Bloemhof.

'Ik was in den tuin!' jokte Puk.

Bloemhof was bezig met houtsnijwerk en Pukkie ging tegenover hem zitten. Het was een naaidoos voor Mopske, waar Bloemhof aan werkte.

'Zeg, Puk, als dit klaar, ik maak kooi voor jou! Wij zal vang vogels samen, he, Puk?' zei de kafferjongen lachend.

Het sneed Pukkie door de ziel. Hij wist immers, dat die kooi nooit gemaakt zou worden, dat zij samen nooit meer vogels zouden vangen. Maar hij beet zich op zijn lippen om zich maar goed te houden en zei zoo gewoontjes mogelijk:

'Ja, dat gaan wij doen, Bloemhof!'

De kafferjongen werkte door. Hij keek even op en zag naar Puk.

‘Zeg, Puk, wat scheelt jou? Jij kijkt net als verdrietig, zeg!’ vroeg hij.

Puk stond op en probeerde te lachen.

‘Er is niks, zeg! Wat zou er nou wezen?’

‘Ik dacht, jij heb wat! Maar nou weer lach!’ zei Bloemhof gerustgesteld.

Puk liep naar het raam, keek naar buiten.

‘Mooi weer, he, Bloem?’

Pukkie noemde zijn vriend in den laatsten tijd meer zoo; hij vond Bloemhof zoo lang en zoo stijf.

‘Ja, als mooi weer blijf, wij volgende week samen weer uit, Puk!’

O, als Pukkie het maar vol kon houden! Telkens als Bloemhof sprak over de volgende week, dan was het, of een schok door Puk heen ging.

Volgende week!! Dan was Bloemhof er niet meer, dan zat hij al aan boord, was alles voorbij! Pukkie's lippen trilden. Zou hij het hem zeggen? Hij kon het niet. Op eens hinkte Puk weg, de kamer uit.

‘Waar jij naar toe, Puk?’ vroeg Bloemhof.

‘Ik moet werken, Bloem! Nou, tot straks!’ en hij trok de deur achter zich dicht. Nee, Pukkie voelde het wel: dat kon hij niet lang volhouden. In de gang kwam hij Paul tegen.

‘Oeloe, Puk, wij vanmiddag schiet met katapult in het tuin op flesschen, zeg! Jij mee, wat, Puk?’

Ja, Pukkie ging mee! Hij moest naar buiten met Bloemhof, Paul, Spekkie en den Lijn! Als er maar andere jongens bij waren, dan zou het misschien gemakkelijker gaan. Zoo alleen met Bloemhof was het bijna niet vol te houden, dan werd het Pukkie telkens te machtig.

Dien middag speelden zij samen in den tuin en mikten zij met de katapult op oude, leege flesschen. Bij elke flesch, die zij kapot schoten, riep Paul opgewonden:

‘Oeloe! Weer naar het haai, een flesch! Ik schiet midden zijn buik, zeg!’

Pukkie vergat bij dit spel nu en dan zelfs zijn verdriet. Hij lachte met de anderen mee. Misschien zou het wel nooit gebeuren, zouden Paul en Bloemhof wel weer blijven! Er kon nog zoo veel veranderen.

Maar toen - het was tegen vieren - kwam onverwachts de Taks in den tuin en riep:

‘Paul en Bloemhof, komen jullie eens even hier!’

‘Wallah, mijnheer, wij schiet katapult!’ schreeuwde Paul. ‘Zoo lollig, zeg! Wij al dertig flesch in gruzelement!’

‘Ik moet jullie even spreken, jongens!’ zei de Taks weer en hij keek heel ernstig.

Het was Pukkie, of het plotseling zwart voor zijn oogen werd. Hij zag door een floers van tranen Paul en Bloemhof naar binnen gaan; even later stond hij met Spekkie en den Lijn alleen in den tuin.

‘Wat zou er wezen?’ vroeg Spekkie verbaasd.

‘Wat keek de Taks ernstig!’ zei de Lijn.

Pukkie kon het niet meer uithouden; hij ging op een bank zitten en snikte het uit.

‘Wat is er, Puk? Wat heb je?’ vroegen de Lijn en Spekkie tegelijk.

‘Ze gaan weg! Ze gaan weg!’ huilde Puk.

‘Weg?’

‘Paul en Bloemhof?’

Spekkie en de Lijn konden het niet zoo gauw bevatten.

‘Terug!... naar Transvaal!’

‘Terug?... naar Transvaal?’

Spekkie en de Lijn keken met groote oogen naar Puk. Zij konden het niet gelooven, het was zoo onverwachts.

‘Hoe weet je dat?’ vroeg de Lijn.

‘Ik heb 't gehoord... van Taks!’

De katapult viel uit Spekkie's hand. De Lijn stond als door den bliksem getroffen.

‘Waarom?’ vroeg Spekkie.

‘'k Weet niet! 'k Weet niet!’ huilde Puk.

‘Wat 'n smerige streek! Wat 'n gemeene streek!’ riep de Lijn en hij ging zitten op de bank naast den kleinen Puk.

Spekkie keek strak naar den grond zonder een woord te zeggen. Het was een oogenblik stil. Toen vroeg de Lijn:

‘Waarom heb jij 't ons niet eerder gezegd?’

Maar Puk gaf geen antwoord en de Lijn vroeg niet verder. Spekkie, Pukkie en de Lijn zaten naast elkander geheel verslagen op de bank. Zij wisten het nu alle drie: de vroolijke tijd met de Artapappa's was voor goed voorbij!

Paul en Bloemhof waren met den Taks naar binnen gegaan.

‘Ga es even zitten, jongens!’ zei de Taks en hij schoof twee stoelen aan.

Taks had het precies in zijn hoofd, hoe hij het hun zou zeggen, maar toen hij de twee kafferjongens daar zoo voor zich zag, wist hij eerst niet, hoe hij moest beginnen.

‘Jongens,’ zei hij, ‘ik heb jullie gevraagd even hier te komen, omdat ik iets met jullie te bespreken heb! Ik heb vanmorgen een bezoek gehad van den Transvaalschen gezant!’

Even hield de Taks op. Paul en Bloemhof keken hem beiden met vragende oogen aan. Zij begrepen er blijkbaar niets van.

‘Jullie hebt natuurlijk altijd geweten, dat jullie niet altijd bij ons in Holland zoudt blijven. Ik dacht eerst, dat het nog heel lang zou duren, maar het schijnt nu,

dat er plannen bestaan om jullie eerder naar Transvaal terug te laten gaan dan wij oorspronkelijk dachten. Ik weet nog niets zeker, maar het kan wezen, dat... ik... dat... ik... jullie al heel gauw...'

De Taks begon te hakkelen; hij durfde het niet zeggen.

Bloemhof keek met zijn groote, donkere oogen naar den heer Van Bommel. De Taks meende, dat hij het niet begreep, maar op eens zag hij, dat het lichaam van den kafferjongen ineenschokte. Hij sprak geen woord maar staarde beangstigend strak voor zich.

Paul keek verwonderd nu eens naar den Taks en dan weer naar Bloemhof.

'Wij weg?' vroeg hij.

'Ja, jongen, jullie gaat weg!' antwoordde Taks zacht. 'Maar jullie zult het daar ook wel weer goed krijgen, net als vroeger!'

'Wil nog niet! Wil hier blijf!' riep Paul heftig.

'Wij zullen er niet veel aan kunnen doen, Paul!'

Toen onverwacht begon Paul te huilen; het was voor het eerst, dat de Taks een der Artapappa's schreien zag.

'Kom, jongen, kom, jullie hebt het daar vroeger in Pretoria toch ook goed gehad!' en hij klopte Paul op den schouder.

'Hier veel lolliger, bij Pukkie... en bij Spekkie... en de Lijn!' riep Paul.

'Daar heb je toch ook vrienden!'

'Wil niet weg!' riep de kafferjongen weer.

Bloemhof sprak geen woord; hij zat als verwezen voor zich uit te staren, zonder dat een spier op zijn gezicht bewoog.

Taks schrok, toen hij Bloemhof daar bewegingloos als een beeld op dien stoel voor zich zag zitten. Hij legde zijn hand op zijn hoofd en zei zacht:

‘Kom, Bloemhof, zit nou niet zoo! Zeg dan liever wat!’

Maar het was, of Bloemhof hem niet hoorde. Hij staarde wezenloos al maar voor zich uit. Nu en dan doorsidderde een hevige schok zijn lichaam, doch dan zat hij weer - al maar voor zich uitstarende - onbewegelijk stil.

Taks ging naar beneden, riep mevrouw.

‘Ik maak mij ongerust over Bloemhof! Hij is zoo vreemd en zoo stil! Je wordt er ellendig van!’ zei hij zacht.

‘Roep Robbie hier!’ fluisterde Mops.

‘Robbie! Robbie!’ riep de Taks.

Zij wachtten beiden; Pukkie kwam binnen.

‘Ga jij naar Bloemhof, jongen!’ fluisterde Mops.

Pukkie zag Bloemhof zitten; hij schrok van zijn strakke, beangstigend-vreemde gezicht.

‘Bloemhof!’ riep Puk.

Toen op eens strekte Bloemhof zijn beide armen voor zich uit op de tafel, zijn hoofd zakte voorover, een hevige schok doortrilde zijn lichaam en met zijn hoofd in zijn armen barstte al zijn ingehouden verdriet in een wild snikken plotseling los.

De Taks en Mopske staarden ontsteld naar den kafferjongen. Zulk een uitbarsting van verdriet hadden zij bij een jongen nog nooit gezien.

Vier en twintigste hoofdstuk.

Het stond nu vast, Paul en Bloemhof zouden den volgenden Dinsdag met den eersten trein vertrekken. Taks zou hen naar Amsterdam brengen, waar ze dienzelfden middag nog aan boord zouden gaan van den ‘Zeeland’. En over eenige weken zouden zij weer leven te midden der kaffers, die Bloemhof door zijn Hollandsche opvoeding van één jaar geheel ontgroeid was.

Paul zou zich daar in zijn land heel spoedig weer aanpassen; dit begrepen allen in den huize Van Bommel. Een half uur, nadat de Taks hun had verteld, dat hun Hollandsche tijd bijna voorbij was, stond hij al weer lustig in den tuin met zijn katapult op de leege flesschen te schieten, alsof er niets gebeurd was.

Spekkie en de Lijn waren eerst 'n weinig verrast, toen ze Paul daar van uit hun kamer weer vroolijk bezig zagen en zij hem hoorden roepen:

‘Oeloe, Spek, oeloe, Lijn, kom jullie weer schiet? Ik raak twee flesch midden zijn buik, zoo lollig, zeg, zoo fijn! Kom nou, Spek! Kom nou, Lijn!’

Spekkie en de Lijn waren eerst erg onder den indruk geweest van het treurige bericht. Ook zij vonden het allerellendigst, dat de Artapappa's heen zouden gaan. Vooral de smart van Bloemhof had hun eerst erg aan-

gegrepen. Zij hadden elkaar verschrikt aangekeken, toen zijn luide snikken in den tuin tot hen doordrong.

‘Hoor Bloemhof eens! Die arme kerel!’ had Spekkie gezegd, geheel onder den indruk.

En de Lijn, die zeer goed begreep, wat Bloemhof's heengaan voor Pukkie beteekende, zei:

‘Voor Pukkie is 't ook beroerd!’

Maar zij waren beiden toch blij, toen zij Paul weer vroolijk en wel in den tuin zagen spelen. Het was hun, of het nu op eens niet zoo erg meer was en zij mikten vijf minuten later weer met evenveel ijver op de ledige flesschen als een uur te voren.

Paul was den volgenden dag met zijn vrienden Spekkie en de Lijn alle Vliedrechtsche bekenden gaan opzoeken om afscheid te nemen. Zij gingen gezamenlijk naar de familie Noordaa, naar Harry Kool, Willem Blokkers, Jaap Schreven en alle andere jongens.

‘Wallah, zeg, ik weer weg!’ zei hij dan lachend. ‘Zoo jij mij zie, zoo jij zie mij niet! Ik ga nou jaag met wilde beest op mijn vader, zeg!’

De jongens begonnen te lachen, maar Paul trok er zich weinig van aan.

‘Wah, ik nooit leer dat taal van jullie, zeg!’

Spekkie en de Lijn moesten het toegeven: Paul sukkelde na een jaar nog even hard met de Hollandsche taal als in het begin.

‘Voor mijn part jullie som en taal, zeg! Allemaal flauwe smoes! Mijn kop barst, als ik pomp erin!’

Toen hij bij mijnheer Noordaa kwam, riep hij:

‘Oeloe, mijnheer, ik altijd nog gulden van jou in mijn maag. Mijn maag portemonnaie. Als ik vind terug, ik stuur hem jou! Wij nou nooit Janus Blanus meer en van over die kop! Toch jammer, zeg! Wij zoo'n pret in die hooge hoed!’

Mijnheer Noordaa vroeg hem lachend, of het hem niet speet, dat hij nu nooit meer een bal zou meemaken met Hollandsche meisjes.

'Oeloe nee, zeg, zoo vervelend, jouw bal! Jij mag houd in Holland die bal! Ik nog stuip als ik denk aan die balboek van jou en die extra! Ik leer nooit die flauwe smoes van maat en van wals en van polka de polka!'

Op eens begon hij hard te lachen.

'Zeg, Lijn, jij moet vraag aan Toos, of zij wil nog die galop met mij! Oeloe, wat wij plof op die grond! Poem! Ik dacht zij midden in tweeën!'

'Ben je nog verliefd, Paul?' vroeg mijnheer Noordaa.

'Wah, nee, mijnheer, zij kan stik voor mijn part, die heele Bep!'

Plotseling sprong hij op.

'Oeloepoe, ik vergeet mijn Chinees! Die krijg jij, Lijn, als gedenkenis! Wat wij gek met ons meisje, ja? Als jij trouw met Miep, jij mij later schrijf, Lijn!' en zich tot mijnheer en mevrouw Noordaa wendend, voegde hij er lachend aan toe:

'Lijn smoor op Miep! Hij maak vers voor mij van Oceaan! Ik snap niks van die Oceaan, maar die meisjes vind mooi! Altijd maar, land van Oceaan, land van Oceaan! Wah, wat flauwe smoes, die vers!'

De heer en mevrouw Noordaa begrepen het wel: Paul zou de Hollandsche beschaving niet heel erg missen.

Toen zij voorbij het huis van mijnheer Vreekers kwamen, had Paul lachend gezegd:

'Wallah, Lijn, wallah, Spek, ik smeer hem poets nog als afscheid! Wacht maar hier, zeg!'

Paul was vlug in huis gegaan en kwam even later grinnekend van pleizier terug.

'Ik smeer mijn hand met inkt! Jij zal zien zijn snuit, zeg!'

Toen wipte hij den winkel van den drogist binnen en zei ernstig:

‘Wallah, mijnheer, ik afscheid van jou! Ik weg, terug! Ik wil jouw hand voor laatst!’

De heer Vreekers begreep niet, waar hij die vriendelijkheid aan te danken had, maar hij was er toch blijkbaar door getroffen. Hij veegde zijn handen aan een doek af en zei plechtig:

‘Nu, jonge man, het ga je daar goed in dat verre, vreemde land!’

Toen nam hij de zwarte hand aan, die de jongste Artapappa hem toestak. Paul drukte en drukte, dat Vreekers er verrast van werd.

‘Wat een hartelijkheid bij zoo'n kafferjongen!’ dacht hij bij zichzelf.

‘Dag mijnheer! Het ga jou goed met jouw mevrouw! Groet haar van mij, ja? Dag mijnheer!’

‘Dag, jonge man, het ga je goed!’ herhaalde Vreekers.

Paul liet los; Vreekers' hand was zwart van inkt.

‘Smerige kaffer!’ riep de drogist.

‘Groet ook aan uw kat!’ lachte Paul.

‘Smerige kaffer!’ schreeuwde weer de drogist.

‘Wah, jij smerig aan jouw hand! Ik heelemaal schoon! Dag, mijnheer, het ga goed!’ en Paul was den winkel uit.

‘Smeerlap! Vuile kaffer!’

Het was de laatste groet, dien Paul Artapappa van buurman Vreekers voor zijn vertrek uit Holland meekreeg.

Pukkie week de laatste dagen geen oogenblik van Bloemhof's zij. Dien Zondag had Bloemhof bijna den geheelen dag op zijn kamer boven gezeten. Hij zat met zijn groote, donkere oogen maar stil voor zich uit te kijken, zonder dat een woord over zijn lippen kwam.

Als Pukkie iets tegen hem zei, zag hij zijn vriend even aan, maar hij antwoordde niet anders dan met ‘Ja, Puk!’ of ‘Nee, Puk!’

Pukkie begreep, waaraan Bloemhof dacht! Hij durfde er niet over beginnen, bang, dat hij zou gaan huilen, als hij er maar even op zinspeelde.

Toen Pukkie 's avonds in bed lag, zag hij voortdurend het innig bedroefde gezicht van Bloemhof voor zich! Wat zou er deze dagen in zijn armen vriend omgaan? Wat moest het vreeselijk voor hem zijn, de gedachte, dat hij nu terug ging naar een omgeving, waar men hem haatte, hem haatte om zijn moeder, die gedood werd, omdat zij van een anderen stam was! Hoe zou die goede Bloemhof dat kunnen dragen? Zouden zij hem nu weer slaan, zooals vroeger? Zouden ze de dieren, die hij lief had, weer dooden, enkel en alleen, omdat ze van hèm waren? Pukkie kon zich niet indenken, dat het nu morgen de laatste dag zou zijn, dat Bloemhof bij hen in Holland was!

En Puk dacht terug aan al de dagen, die hij met Bloemhof had doorgemaakt! Hij herinnerde zich weer die eerste wandeling buiten, toen Bloemhof den polderjongen aanvloog, omdat hij hem, Pukkie, had geslagen! Hij dacht weer terug aan den avond van Konings verjaardag, hij zag weer het flikkerende staal boven zijn hoofd, hij hoorde in gedachten opnieuw dien wilden, angstigen kreet naast zich en hij zag weer, hoe Bloemhof den slag van de sabel, die voor hem, Pukkie, bestemd was, van den Roggemik opving.

En dan de morgen in het Wezemerbosch, waarop Bloemhof, strompelend op zijn doorgeloopen voet, hem twee uren had gedragen! En plotseling zag Pukkie Bloemhof voor zich, hoe hij daar naast hem had gezeten aan den rand van het meertje, toen hij hem het

groote geheim van zijn jeugd had verteld; hij hoorde weer zijn trillende stem:

‘Daarom doodt hij ook mijn hertje! Hij weet, ik hield van hem zooveel!’

Puk stak de punt van een laken in zijn mond om niet opnieuw in snikken uit te barsten. Waarom, waarom moest Bloemhof terug? Waarom mocht hij niet altijd in Holland blijven? Pukkie dacht en dacht, maar hij wist geen antwoord. De tranen gleden hem langs de wangen en bevochtigden zijn kussen.

Het sloeg twaalf uur, één uur, twee uur, nog altijd lag Puk wakker. Toen vouwde hij zijn handen en bad; hij bad lang en innig, dat er nog een wonder mocht gebeuren en Bloem niet weg zou behoeven te gaan! En terwijl hij bad, al maar bad, viel hij eindelijk - op van overspanning en vermoeidheid - in slaap.

Den volgenden middag zaten de twee vrinden samen in den tuin. Bloemhof had nog met geen woord over zijn weggaan met Pukkie gesproken. Het was, of hij bang was, dit punt aan te roeren, en Puk durfde er ook niet over beginnen. Maar onverwachts stopte Bloemhof Puk iets in zijn hand.

‘Jij moet bewaar... als herinnering!’ zei hij zacht.

Het was een heel klein ringetje van ivoor.

‘Wat is dat, Bloem?’ vroeg Puk.

‘Ik krijg van mijn moeder!’ antwoordde Bloemhof.

‘Nee, dan wil ik het niet hebben! Dan moet je 't zelf houden!’ zei Puk en hij wilde het zijn vriend teruggeven.

De kafferjongen keek Puk bijna smeekend aan.

‘Nee, jij moet hou! Jij denk aan mij, als jij zie!’

De tranen sprongen Puk in de oogen.

‘Ik zal altijd aan je denken, Bloem!’

‘Dat ring moet jij draag om jouw hals, Puk! Hij bewaar jou voor ongeluk en dood!’

‘Dan moet je 'm zelf houden! Toe nou, Bloem!’ drong Puk weer aan.

‘Nee, ik wil niet! Hij voor jou!’ antwoordde Bloemhof zoo beslist, dat Pukkie niet meer durfde aandringen.

Even zaten zij weer zwijgend naast elkaar. Toen vroeg Bloemhof:

‘Heb jij ook herinnering voor mij, Puk?’

Puk bedacht zich, wat hij Bloemhof van hem als herinnering kon meegeven. Hij wilde hem het allermooiste geven, wat hij bezat.

‘M'n horloge!’ zei Puk.

Maar Bloemhof schudde het hoofd.

‘Nee, wil niet!’ antwoordde Bloemhof beslist. ‘Mag ik dit?’ en hij wees naar een klein zilveren varkentje, dat aan Pukkie's horlogeketting hing. ‘Dat draag ik altijd bij mij.’

Pukkie maakte het charivaritje los en gaf het den kafferjongen.

‘Ik heb ook nog jouw portret!’ zei Bloemhof.

Het werd Pukkie eindelijk te machtig; hij snikte het plotseling uit.

‘Als ik groot ben, Bloem, dan kom ik bij je! Dan haal ik je naar Holland, dat beloof ik je!’

Bloemhof keek strak voor zich.

‘Wij nooit zien mekaar weer, Puk!’ zei hij dof. ‘Maar ik heb herinnering van jou!’ en hij keek naar het kleine zilveren varkentje, dat hij in zijn hand had.

Pukkie was den volgenden morgen al heel vroeg wakker. Hij stond zachtjes op en trok zijn kousen aan. Toen sloop hij zoo voorzichtig mogelijk naar de kamer van Paul en Bloemhof.

De deur der slaapkamer van de kafferjongens stond

op een kier. Puk trad zachtjes binnen. Bloemhof lag op zijn rug, met zijn oogen wijd open.

‘Ben je al lang wakker, Bloem?’ vroeg Puk.

Bloemhof knikte; hij keek zoo verdrietig, dat Pukkie er ellendig van werd.

‘Willen wij opstaan?’

Bloemhof zat reeds op.

‘Kom jij benee?’ vroeg hij.

‘Da's goed!’ zei Puk en hij ging weer terug naar zijn slaapkamer om zich aan te kleeden.

Toen Puk beneden kwam, zat Bloemhof daar al bij het raam.

‘Nou nog maar drie uur, hè, Bloem?’ zei Puk.

Bloemhof antwoordde niets, maar plotseling greep hij Pukkie's rechterhand en omklemde die vast. Hij sprak geen woord; hij zat onbeweeglijk-stil op zijn stoel met Pukkie's hand in de zijne. Zijn oogen keken innig-droef, maar hij schreide niet.

‘Ik zal je veel schrijven, hoor, Bloem!’ zei Puk.

Bloemhof staarde strak voor zich; het was, of hij niet hoorde, wat Pukkie zei. Maar aldoor hield hij Pukkie's hand in de zijne.

‘Zul jij ook schrijven?’ vroeg Puk.

Bloemhof knikte even, keek daarop weer voor zich. Hij was nu weer geheel en al de ‘stomme’, zooals Pukkie hem ook in het begin had gekend. Maar om zijn kleine hand voelde Pukkie de groote handen van zijn zwarten vriend; die handen zeiden meer, dan woorden Pukkie hadden kunnen zeggen.

Bloemhof liet Puk's hand niet los. Onbewegelijk bleef hij zitten, al maar starend naar den grond.

‘Wil ik straks mee naar het station, Bloem?’ vroeg Puk.

Bloemhof schudde zijn hoofd.

‘Wil je liever alleen met Taks?’

De kafferjongen antwoordde in het geheel niet, maar hij kneep Pukkie's hand zoo vast, dat Puk voelde, wat er in zijn hart omging.

Pukkie vroeg maar niets meer; hij liet Bloemhof stil begaan.

Pukkie hoorde voetstappen.

‘Daar heb je Taks en Mopske!’ zei hij zacht.

Bloemhof keek op, zag Pukkie aan en toen opeens zakte zijn hoofd neer, als op dien Zaterdagmiddag op de studeerkamer van den Taks, en barstte hij, met zijn gezicht op Pukkie's hand, in zulk een woest en hartverscheurend snikken uit, dat het door het heele huis weerklonk.

Het duurde heel lang, voordat hij weer tot kalmte was gekomen. Toen Spekkie en de Lijn beneden kwamen, zagen zij Bloemhof gewoon bij de ontbijttafel zitten, met Puk tegenover hem. Hij zat, met zijn handen onder de tafel, voor zich uit te staren. Het was, of hij niet wist, wat er om hem heen gebeurde.

‘Kom, jongen, je moet toch wat eten!’ zei Mopske zacht.

Bloemhof schudde zijn hoofd, bleef bewegingloos zitten.

Taks wenkte Mops. Hij vond het maar beter den kafferjongen stil te laten begaan.

Paul kwam beneden. Ook de jongste Artapappa was nu toch onder den indruk van het oogenblik, maar het belette hem niet om negen boterhammen te eten. De Lijn en Spekkie waren er niet verwonderd over. Paul Artapappa zou zelfs zijn boterhammen eten, al stortte het heele huis van de familie Van Bommel ook vlak voor het ontbijt in elkaar.

Pukkie hoorde het duidelijk: een rijtuig hield stil voor het huis. Nu was dus het oogenblik gekomen!

Pukkie slikte iets weg. Hij zou trachten zich goed te houden ter wille van Bloemhof.

Mina kwam binnen. De Lijn zag dadelijk, dat Mina roode oogen had. Ook zij had dus blijkbaar gehuild!

‘Mijnheer! Daar is het rijtuig!’ zei Mina zacht. De Taks knikte bijna onmerkbaar. Toen liep hij naar Bloemhof toe en legde zijn hand op zijn schouder.

‘'t Is tijd, jongen, wij moeten gaan!’ zei hij zacht.

Bloemhof stond op. Hij keek hulpeloos even rond, als wist hij niet wat hij moest doen.

Mopske was heel bleek geworden. Zij kwam naar hem toe en nam zijn hoofd tusschen haar handen.

‘Dag, Bloemhof! Dag, beste jongen! Het ga je goed! Wij zullen vaak aan je schrijven!’

Zij zoende hem hartelijk op beide wangen, streelde zijn zwarte kroesharen.

‘Dag, mevrouw!’ zei Bloemhof zacht.

Hij liep als werktuigelijk naar den Lijn en Spekkie toe.

‘Dag, Lijn! Dag, Spekkie!’

De twee jongens konden nauwelijks antwoorden. ‘Dag, Bloemhof... 't Ga... 't ga je goed!’ bracht de Lijn er met moeite uit.

Pukkie stond bij de deur. Hij was geheel in tranen en kon geen woord zeggen.

Bloemhof greep weer met beide handen Pukkie's rechterhand. Een schok doorsidderde zijn lichaam; toen fluisterde hij bijna onhoorbaar:

‘Dag, Puk! Dag, Puk!’

En voor het laatst zag hij Puk aan. Nooit heeft Puk dien laatsten blik van zijn vriend vergeten. Het was, alsof die oogen tot hem spraken, alsof ze zeggen wilden:

‘Je ziet mij nooit, nooit weer terug! Jij bent mijn eenige vriend in mijn leven geweest!’

Toen liep hij, zonder verder om te zien, naast Taks

als een slaapwandelaar de kamer uit. Puk en Bloemhof hadden voor goed afscheid van elkander genomen.

Paul stond erg luidruchtig te huilen in de kamer; hij was door dit alles geheel van streek geraakt... De Lijn en Spekkie waren erg verbaasd, toen zij den jongsten Artapappa zoo in tranen zagen, maar het stille verdriet van den oudsten had ook hen veel meer ontroerd. Zij begrepen, dat Paul Artapappa aan het station al weer lachen zou.

'Dag, Paul! Wij zullen je schrijven, hoor!' zei de Lijn.

'Ja, jij moet schrijf mij, zeg! Dag, Spek! Dag, Lijn! Het ga je goed!'

Toen liep hij naar Mopske.

'Zul je nog eens aan ons denken, Paul?' vroeg Mops.

'Ja, altijd! Dag, Mevrouw!'

Zij drukte ook hem de handen, zoende hem op zijn wang.

Paul liep Bloemhof en den Taks achterna; Spekkie en de Lijn gingen met hem mee in de gang.

Mops en Pukkie stonden met hun tweeën voor het raam. Zij zagen de twee jongens instappen, daarna den Taks. De koetsier sloeg het portier dicht en klom op den bok. De Lijn en Spekkie stonden samen op de stoep en riepen hard:

'Dag, Bloemhof! Dag Paul!'

'Dag, Spekkie! Dag, Lijn!' hoorden zij Paul nog roepen.

Langzaam reed het rijtuig voorbij. Pukkie zag nog eens het zwarte gezicht en de donkere, innig-verdrietige oogen van zijn vriend. Bloemhof groette niet, knikte zelfs niet met het hoofd, hij keek alleen maar strak naar Puk, als wilde hij voor het laatst het gezicht van zijn vriend prenten in zijn ziel.

Naast Bloemhof zat lachend Paul te wuiven met beide handen in de hoogte.

Mopske en Pukkie zagen het rijtuig na, totdat het was verdwenen om den hoek. Toen gleed Pukkie voor Mopske op de knieën, verborg zijn gezicht in haar schoot en snikte het uit.

Mops streek met haar hand zacht langs zijn wang.

'Arme jongen!' zei ze zacht. 'We hadden hem zoo graag nog heel lang bij ons gehouden, he, Rob?'

Pukkie snikte al maar door.

Vijf en twintigste hoofdstuk.

Spekkie, Pukkie en de Lijn waren weer met hun driëen als in de dagen, voordat de Artapappa's bij hen kwamen. Alleen de portretten van de twee kafferjongens herinnerden nog aan hun verblijf bij de familie Van Bommel. Wel werd er nog dikwijls over de Artapappa's gesproken, maar langzamerhand werd alles weer zoo gewoon, alsof Paul en Bloemhof nooit in Vliedrecht waren geweest.

- Pukkie sprak het minst over Paul en Bloemhof, maar niemand dacht zooveel aan hen als hij. Pukkie was de eerste, die 's avonds altijd met den Taks de scheepsberichten inkeek om te zien, of de Zeeland al in Kaapstad was aangekomen. 's Avonds in bed kon hij soms uren liggen denken aan zijn vriend. Taks had hem verteld, hoe Bloemhof op de reis naar Amsterdam geen woord meer had gesproken, hoe hij maar al in een hoek van de coupé stil voor zich uit had zitten staren. En ook aan boord was het geweest, of hij niet merkte, wat er om hem heen gebeurde.

Paul had in den trein al weer vroolijk en opgewekt gepraat en hij had alle reizigers met zijn dwaze opmerkingen aan het lachen gemaakt. Aan boord had hij

zich dadelijk op zijn gemak gevoeld. De eerste, dien hij op de Zeeland had ontmoet, was de dokter geweest.

‘Oeloe, mijnheer, dat die dokter, die stinkstok, je weet wel!’ had hij lachend tot den Taks gezegd. ‘Ik bijt hem zijn vinger als hij pluk achterbaks mijn kies!’

En toen hij den kapitein ontdekte, had hij geroepen:

‘Wallah, kapitein, ik weer terug! Jij niet gedacht, wat? wij zoo gauw weer met jou op die zee! Ik nou heelemaal Hollandsch zeg! Jij zeker wel zie aan mij, he?’

Maar Bloemhof had al maar naast den Taks gestaan en zoo bedroefd en zielig gekeken, dat de brave Taks voortdurend een brok in zijn keel had gevoeld.

- Toen Puk in de krant had gelezen, dat de Zeeland in Kaapstad was aangekomen, had hij eerst niets gezegd. Maar zoodra hij met Mops alleen was, zei hij met een zucht:

‘Nou is Bloemhof al drie dagen in zijn land terug!’ en hij keek daarbij zoo verdrietig, dat Mopske heel goed begreep, wat Pukkie met die woorden bedoelde.

- En 's avonds in bed had Pukkie daarover liggen denken. Hoe zou het weerzien met zijn vader zijn geweest? Hoe zou Bloemhof zich nu gevoelen tusschen al die kaffers? Zou hij later nog wel eens iets van Bloemhof hooren? Zou Bloemhof daar in die kafferkraal ooit gelegenheid hebben tot schrijven? Misschien zou er niet eens inkt en papier zijn, zou hij nooit zelfs een brief kunnen verzenden!

- En zou Bloemhof Pukkie's brieven wel ooit ontvangen? Hij wist niet eens het adres van zijn vriend! Pukkie's brieven zouden hem wel nooit bereiken en Bloemhof zou misschien gaan denken, dat Pukkie hem vergeten had! Nee, dat zou Bloemhof niet! Daarvoor kende hij Pukkie te goed! Hij had hem immers beloofd, dat hij hem later zou halen! Bloemhof zou

wel begrijpen, dat Pukkie zijn woord zou houden, al hoorde hij misschien in jaren ook nooit meer iets van hem.

Het was al meer dan twee weken geleden, dat de Zeeland te Kaapstad was aangekomen. Bij elken post liep Pukkie naar de voordeur om te zien, of er een brief van zijn vriend in de bus lag, maar elken keer was het tevergeefs! Pukkie wachtte en wachtte, maar er kwam geen brief. Hij begreep er niets van. Het werd achttien dagen, drie weken en nog altijd was er geen bericht.

Waarom had Bloemhof niet geschreven?

- 'Ik denk, dat het te moeilijk voor hem is, Rob'! had de Taks tot Puk gezegd. 'Misschien kan hij niet schrijven, wat hij voelt!'

Maar Pukkie begreep, dat het dàt niet kon zijn. Bloemhof had het immers beloofd! Dan zou hij het ook doen, daar was Pukkie zeker van.

Eindelijk, den twee en twintigsten dag, lag er een brief uit Kaapstad in de bus. Maar het was een brief van Paul!

'Van Paul!' zei Pukkie teleurgesteld, toen hij dit zag. Waar kon de brief van Bloemhof dan zijn? Want dat Bloemhof geschreven had, daar twijfelde Puk geen oogenblik aan.

Mopske las den brief van Paul aan Spekkie, Pukkie en den Lijn voor. Hij luidde als volgt:

> Beste meineer, beste mefrou, beste Lijn, beste Puk, beste Spek.
> Wij morgen aan land en ik schrijf een brief. Wij zoo lolige reis gehad ik heelemaal niet zeeziek. Ik heb hier twee vriend. Zij komp uit Rotterdam en ga naar Preetoria, zoo lolige lui zeg. Wij altijd slap van lach. Er is een meineer met zoo dikke buik aan boord net

een ton zeg. Hij eet altijd door hij nog barst. Wij heb een farken aan boort en als kok wil slagt hem hij er van door en loop dikke meineer onderboven. Ik lach kriek. Ik pak farken aan staart en hang aan hem en hij met mij geslacht. Die dokter van kies eerst nog boos op mij maar nu beste maat maar hij bang voor mijn kies. Ik weet nie meer. Ik schei uit.
Paul.

Spekkie en de Lijn waren in één voortdurenden lach geweest om Paul's brief en ook Puk had herhaaldelijk meegelachen, maar toen de brief uit was, zei hij teleurgesteld:

‘Geen woord over Bloemhof!’

Er was een oogenblik van stilte. Niemand begreep er iets van!

‘Misschien is de brief van Bloemhof zoek geraakt!’ zei Mops om Puk te troosten.

Pukkie beet zenuwachtig op zijn lippen; hij had moeite zich goed te houden. Wat had hij er voor gegeven, als hij maar 'n paar regeltjes van Bloemhof had ontvangen! Nu wist hij niets, heelemaal niets van hem! Vijf weken was hij nu al weg en deze dwaze brief van Paul was alles, wat hij na het afscheid van de twee jongens had gehoord! Geen enkel woord over Bloemhof!

- De Lijn had den brief van Paul in zijn handen, las hem nog eens over.

‘O wacht, hier binnenin staat nog iets!’ En hij las:

‘Ik morgen naar Preetoria. Bloemhof blijf. Hij ziek in hospitaal. Hij vraag mij dit schrijf
Paul.’

Dat was het dus: Bloemhof was ziek! Daarom had hij dus niet geschreven! Pukkie had het dadelijk begrepen: er moest zoo iets zijn!

In een hospitaal! Dan was het zeker heel erg!

‘Wat zou ie hebben?’ vroeg Pukkie, en angst trilde in zijn stem.

Taks en Mopske trachtten hem gerust te stellen, maar den geheelen dag dacht Pukkie aan zijn vriend, die daar nu alleen, geheel alleen, ziek lag bij vreemden!

Als hij nu maar wat meer wist! Wat zou Bloem schelen? Verbeeld je, als ie eens... Pukkie slikte iets weg! Hij kon zich dat vreeselijke niet voorstellen!

Ook Taks en Mopske waren meer onder den indruk dan zij tegenover de jongens hadden laten blijken.

‘Die arme jongen!’ had Mops gezegd, toen zij met hun beiden alleen waren. ‘Daar ligt ie nou ziek, onder vreemden, geheel alleen! En niemand natuurlijk, die den armen, stillen jongen begrijpt! Was hij maar hier ziek geworden, dan had ik hem kunnen verplegen!’

Maar Taks troostte haar, dat het zoo beter was dan dat hij ziek was geworden bij de kaffers.

‘Nu ligt ie tenminste in 'n hospitaal, waar ie behoorlijk verpleegd wordt! Verbeeld je, dat ie ziek was geworden bij de kaffers!’ zei Taks, die van alles dadelijk het goede wist op te zoeken.

Dagen lang bleef Puk in spanning. Er kwam geen tijding meer uit Kaapstad. Of het slecht ging of goed, Puk wist het niet! O, die angstige onzekerheid! Dat niets, heelemaal niets weten van zijn goeien, besten vriend, het was zoo pijnigend voor Pukkie.

Op een avond had Puk in de krant gelezen, dat de Zeeland weer in Amsterdam was aangekomen. En op eens vloog het Pukkie door het hoofd: hij moest den kapitein en den dokter van de Zeeland spreken. Die zouden hem tenminste iets kunnen vertellen. Hij ging naar den Taks, vroeg hem om met hem mee te gaan naar Amsterdam.

‘Toe, mijnheer, laten wij morgen gaan!’ drong Puk bij den Taks aan. ‘Dan weten wij tenminste, wat Bloemhof scheelt! Of het erg is of niet!’

De Taks dacht even na; daarop besloot hij te gaan, maar alléén! Hij vond het beter, dat Pukkie niet meeging. De kapitein zou zeker vrijer uit kunnen spreken, als Puk er niet bij was.

Den volgenden morgen ging Taks. De dokter was niet aan boord, toen hij op de Zeeland kwam, maar de kapitein ontving hem dadelijk in zijn hut.

‘Die oudste kafferjongen?’ zei d'ie - ‘ja, dat is 'n treurige geschiedenis! Die jongen had zeker 'n groot verdriet! Hij zat de heele reis al maar stil, heelemaal alleen, achter op het dek en dan keek ie maar in zee, al maar in zee! En wat je ook tegen hem zei, bijna nooit gaf ie asem! 't Was 'n stakkerd van 'n jongen! Ieder had eigenlijk meelij met 'em! We begrepen er geen van allen wat van! Je dacht natuurlijk, dat zoo'n kafferjongen blij zou wezen, dat ie naar zijn land terug ging, maar nee, hoor! Het was of ie elken dag verdrietiger keek! Wil je wel gelooven, meneer, dat ik er soms ellendig van werd, als ik de oogen van dien jongen zag! Eten deed ie bijna heelemaal niet! Het eenige, wat ie nog wel eens deed, was schrijven!’

‘Schreef ie?’ vroeg de Taks.

‘Ja, ik zeg je, dat was het eenige! 't Was wel 'n verschil, die twee kafferjongens!’ ging de kapitein door. ‘Die jongste was 'n machtig lollig jong! Daar hebben wij wat 'n schik mee gehad! Die zat overal en nergens! De matrozen hadden hem, geloof ik, wel altijd aan boord willen houen. Die jongen kon letterlijk alles, op z'n kop staan, op z'n handen loopen, achter en voorover om z'n kop duikelen, 't was je reine paljas! 'n kemiek jong! Maar die andere, nee, dat was treurig!’

De joviale kapitein was heel erg woordenrijk, maar Taks wist nog altijd niet, waarom Bloemhof naar het hospitaal was gegaan.

‘Wat heeft 'em gescheeld?’ vroeg hij.

‘Tja, wat zal ik je zeggen, meneer! Ik geloof, dat de dokter het zelf niet goed wist! Maar het was de laatste dagen zoo miserabel met 'em, dat ie hem in z'n kooi stopte. De dokter beweerde dat het tering was, maar als je mij vraagt, geloof ik, dat het heel wat anders was. Het zat 'em bij dien jongen dáár, meneer!’ - en de kapitein wees naar zijn hart. - ‘Die jongen verteerde gewoon van verdriet, wat ik je zeg!’

De Taks vertelde den kapitein Bloemhof's levensgeschiedenis. De commandant van de Zeeland luisterde hoofdschuddend naar het droeve verhaal. Plotseling sloeg hij nijdig met zijn vuist op de tafel.

‘Verdorie nog toe, als ik dat alles geweten had, dan had ik geweigerd den jongen mee te nemen! Die stakkerd!’

De ruige zeeman was er heelemaal van onder den indruk.

‘Wil je nou wel gelooven, meneer, daar word ik nou gewoonweg beroerd van! Als het er zoo mee gesteld is, is het waarachtig maar voor dien jongen te hopen, dat ie nooit beter wordt!’

Een oogenblik zwegen de twee mannen; toen zei de kapitein:

‘Wonderlijk, he, zoo'n vriendschap bij 'n kafferjongen! Over 't algemeen heb ik de smoor aan die kaffers, maar nou zie je, dat je d'r toch ook wel goeien onder hebt. Och, 't zal bij die negers wel net zoo zijn als bij ons, blanken, kwajen en goeien door mekaar, wat zeg jij, meneer?’

De Taks gaf het volkomen toe. Hij stond op en nam afscheid van den jovialen commandant. Hij wist nu tenminste, wat Bloemhof scheelde. Maar nu hij de zekerheid had, was hij in twijfel, wat hij aan Pukkie moest zeggen. Dit kon hij den armen jongen toch niet vertellen! De heele reis zat hij er over te piekeren, hoe hij het zou inkleeden, wat hij Puk van het gesprek met den kapitein zou mededeelen. Alles behoefde Pukkie toch niet te weten en hij dacht, toen hij in den trein zat, hoe verstandig het van hem was geweest, dat hij alleen, en niet met Pukkie, naar Amsterdam was gegaan.

Taks wist nu precies, wat hij aan Pukkie zeggen zou, doch toen hij 's avonds laat thuis kwam, wachtte Mops hem bij de voordeur op.

Taks zag dadelijk, dat zij gehuild had.

‘'n Brief van den Transvaalschen gezant!’ fluisterde zij. ‘Bloemhof is dood!’

‘Dood?’

Taks zag zijn vrouw onsteld aan.

‘Arme jongen!’ zuchtte hij en een traan gleed langs zijn wang.

Samen gingen zij naar binnen. Taks las den brief, liet hem op zijn knie zakken. Zwijgend zaten zij beiden tegenover elkander.

Toen zei de Taks zacht:

‘Misschien is het zoo beter, vrouw! Hij is nu voor verder verdriet gespaard gebleven!’ en hij vertelde Mops, wat hij van den kapitein had gehoord.

‘Is Rob al naar bed?’ vroeg hij na een oogenblik.

Mopske knikte.

‘Weet hij 't al?’

‘Nee, ik heb den brief pas gekregen!’

Doch op eens ging de deur open; Pukkie stond - op zijn kousen - op den drempel. Hij had, toen hij

den Taks hoorde thuis komen, zich aangekleed en was zacht naar beneden geslopen.

‘Wat zei de kapitein, meneer?’ vroeg hij.

Toen zag hij, dat Mopske schreide.

‘Is het zoo erg met Bloemhof?’ vroeg hij huilend.

‘Kom es even hier bij me zitten, jongen!’ zei de Taks zacht. ‘'t Is erger met Bloemhof, als wij dachten!’

Puk keek den Taks met groote, vragende oogen aan.

‘Wat heeft-ie dan?’ vroeg hij angstig.

‘Wij hebben zooeven een brief gekregen van den gezant van Transvaal en die schrijft ons, dat Bloemhof...’

Taks kon het niet zeggen.

Op eens riep Pukkie:

‘Is ie dood?’

Taks knikte, streelde zacht Pukkie's haren.

Een oogenblik keek Pukkie Taks aan, toen vloog hij plotseling naar Mops, omarmde haar met beide armen en zoo, tegen haar aangedrongen, snikte hij zijn groot jongensleed uit.

En Mops, hoe verdrietig ook, was dankbaar, dat Pukkie in dat oogenblik bij haar kwam om aan haar borst uit te schreien. Zij nam zich voor om in de toekomst zoo mogelijk als een moeder voor Pukkie te zijn.

Weken gingen weer voorbij. Het was op een Maandagmiddag, dat de post een pakje bracht voor Rob Verhey. Griet, die het had aangenomen, zag het dadelijk: het kwam uit het buitenland.

‘Puk, 'n pakje voor je! 'k Geloof uit Zuid-Afrika!’ zei ze, toen zij het hem overgaf.

Pukkie schrok en hij werd spierwit, toen hij het kleine pakje zag. Het was waar, Puk zag het onmiddellijk: het kwam uit Kaapstad.

‘Van Bloemhof!’ ging het plotseling door hem en hij trilde op zijn beenen.

Hij holde de trap op en in zijn kamer, geheel alleen, maakte hij het open.

Twee brieven, eenige foto's en een heel klein doosje, dat was de heele inhoud!

Puk opende het doosje; hij zag het kleine, zilveren varkentje, dat hij den laatsten dag in den tuin op de bank aan Bloemhof gegeven had. De foto's waren de portretten van Puk, van Taks en Mops, van den Lijn en van Spekkie.

Op den eenen brief was met onbekende hand met inkt geschreven:

Aan Rob Verhey.

Op den anderen stond met potlood:

Aan Pukkie.

Het was de hand van Bloemhof; Pukkie herkende het schrift dadelijk.

Bevend maakte hij de enveloppe open; het was een brief met potlood geschreven, van Bloemhof zelf.

Pukkie moest gaan zitten; het was, of zijn keel werd toegeknepen. Bloemhof had dus zijn belofte gehouden. Op zijn ziekbed had hij hem nog geschreven, hèm, Pukkie! Het was een laatste groet van zijn besten kaffervriend. Hij kon eerst door zijn tranen niets zien, maar eindelijk toch las hij:

Beste Puk,
Ik schreef lange brief aan jou aan boord maar die brief weg. Ik zoo spijt
Puk maar kan niet help. Ik ziek en zij maak die brief zoek. Ik denk altijd
aan jou Puk. Wij altijd zoo goed vriend samen. Ik vond Holland

prettig Puk en verlang altijd terug. Ik denk ook veel aan Taks en Mops en Lijn en Spekkie. Groet hen van mij. Weet jij nog Puk wij twee in dat groote bed als zij mij slaan met die sabel. Wat fijn he Puk. Ik denk altijd aan dat. Ik geloof ik erg ziek maar niet erg dat is. Ik nou hier blijf en zuster Mathilda heel goed voor mij. Weet je al ik ziek? Jij misschien denk ik al terug bij andere kaffers. Draag jij altijd die ring van mij. Ik gedenkenis van jou altijd. Jou portret bij mijn bed. Ik zeg zuster wie jij ben. Zij heel lief voor mij. Ik mag niet meer schrijf Puk voor die zuster. Ik word altijd moe. Dag Puk. Ik schrijf gauw weer. Dag Puk.
Bloemhof.

Pukkie zat snikkend over den brief gebogen, toen Mops zacht binnenkwam. Griet had haar verteld, dat er een pakje uit Kaapstad voor Rob gekomen was.

'Heb je bericht, jongen?' vroeg zij.

Pukkie knikte, gaf haar den brief van Bloemhof over. Mops las hem, geheel in tranen.

'Dat is dus zijn laatste groet voor jou geweest, he, Rob? Die goeie, trouwe jongen! Tot het laatst heeft ie aan je gedacht!'

Puk had de andere enveloppe opengemaakt; het was een schrijven van de zuster, die Bloemhof in zijn ziekte had verpleegd.

Mops en Puk lazen hem samen.

Beste Puk.
Vanmorgen om zeven uur is je vriendje Bloemhof gestorven. Ik heb hem in de laatste dagen van zijn ziekte verpleegd en hij heeft mij gevraagd, of ik je schrijven wou, als hij er niet meer was. Hij wist al sinds eenige dagen, dat hij niet lang meer leven zou. Hij is kalm

heengegaan en heeft gelukkig niet veel geleden. Ik hield heel veel van hem; hij was zoo'n zachte en geduldige zieke. Jouw portret stond altijd naast zijn bed op een tafeltje. Ik kan je niet zeggen, hoe veel hij daar naar keek! Dezen brief heeft hij vier dagen voor zijn dood geschreven. Hij heeft hem mij gegeven om hem jou te sturen en hij heeft mij gevraagd om je ook het zilveren varkentje terug te zenden, dat hij van je gekregen heeft. Hij heeft het tot het laatst toe om zijn hals gedragen. Wees niet te verdrietig, Puk. Bloemhof zelf was het de laatste dagen ook niet. Hij is nu gelukkiger dan in zijn leven. Met een hartelijken handdruk,
ZUSTER MATHILDA.

'Nou weten wij tenminste, he, Robbie?'

Pukkie knikte huilend; hij sprak geen woord.

Mops greep zijn hand en zei zacht:

'Wij mogen hem niet in het leven terug verlangen. Zoo is het misschien het beste. Zuster Mathilda heeft gelijk: hij is nu gelukkiger dan wanneer hij was blijven leven!'

Pukkie knikte weer. Hij was nog heel jong, maar hij voelde toch, dat Mops gelijk had: zoo was het misschien voor den goeien, armen Bloemhof het beste.

Zes en twintigste en laatste hoofdstuk.

Het was een stralende zomerdag. Op een stoffigen weg bij Kaapstad liepen twee Hollandsche zee-officieren zwijgend naast elkander. Eindelijk zei een der twee mannen:

‘Hoe lang is dat nou geleden, Puk?’

‘Dat ik dien laatsten brief van hem kreeg? Bijna vijftien jaar!’

‘Toch merkwaardig!’ zei de andere weer. ‘Zoo 'n roerende vriendschap bij een kafferjongen?’

‘Ik heb nooit zoo'n goeien, trouwen vriend meer in mijn leven gehad, Franssen, dat verzeker ik je, en ik zal er ook nooit meer zoo één krijgen!’ was het antwoord. ‘Deze tocht naar zijn graf is 'n soort pelgrimstocht voor me! Als wij niet met de Wilhelmina naar Kaapstad waren gegaan, dan was ik toch op een of anderen dag naar Zuid-Afrika gereisd! Ik had zijn graf toch willen zien!’

De twee mannen liepen zwijgend verder. Pukkie leefde - nu hij hier op weg was naar Bloemhof's graf - weer terug in den tijd, toen hij met Spekkie en den Lijn en de twee Artapappa's bij Taks en Mopske in Vliedrecht

woonde. Wat was er veel in dien tijd veranderd! Hij had in zijn leven al heel wat ondervonden, had in die vijftien jaar al veel vrienden verloren en zich, eerst als adelborst en later als zee-officier, heel wat nieuwe vrienden gemaakt, maar in Pukkie's herinnering leefde Bloemhof voort als de beste, trouwste vrind, dien hij in zijn leven had gekend.

'Wie heeft er voor zijn graf gezorgd?' vroeg de zee-officier, dien Pukkie met Franssen had aangesproken.

'Dat hebben wij gezamenlijk gedaan, zijn Hollandsche vrienden! Ik heb het aan de anderen voorgesteld en mijnheer Van Bommel, waar wij destijds in huis woonden, heeft er toen voor gezorgd. Maar het verdere onderhoud heb ik later op mij genomen. Ik wilde niet, dat een ander dat deed! Het is nog het eenige, wat ik voor den armen kerel kan doen!' zei Puk met een trilling in zijn stem.

'Heb jullie nooit meer wat van dien anderen kafferjongen gehoord? vroeg Franssen.

'Van Paul? Nee! Na dien eersten brief heeft ie nooit meer taal of teeken van zich laten hooren. Dat was trouwens net wat voor hem! 't Was wel 'n leuke jongen, maar d'er zat geen spat ernst bij! 't Was zoo'n allemansvriend, weet je? Hij was met iedereen beste maatjes, maar hij zou geen traan gelaten hebben, wanneer je voor z'n voeten was dood gevallen! Hij was wel het tegenovergestelde van Bloemhof. Maar 'n plezier, dat wij met hem gehad hebben, kolossaal!'

'Zou d'ie nog leven?' vroeg de ander.

'Hij leeft nog!' zei Pukkie opgewekt. 'Nee, dat moet ik je toch vertellen! Toen ik wist, dat wij met de Wilhelmina naar Afrika gingen, heb ik dadelijk bij onzen consul in Kaapstad geinformeerd, of hij niet kon uitvisschen, wat er van Paul geworden was. En nou

heeft ie mij gisteren op het diner bij den gouverneur verteld, dat die Paul klerk is op een kantoor in Pretoria. Ik vraag je, zeg: de zoon van Zijne Majesteit Artapappa klerk op een Hollandsch importkantoor!'

'Nou ja, het is me Zijne Majesteit wel!' lachte Franssen.

'Ik heb drie dagen verlof naar Pretoria gevraagd. Ik wil mijn ouwen vriend toch nog eens terugzien. Ik ben benieuwd, of hij mij nog herkennen zal. Vijftien jaar, het is 'n heele tijd!'

De mannen waren nu het kerkhof genaderd. Pukkie had vooraf den directeur geschreven en deze gaf hem onmiddellijk een geleider mee. Puk liep zwijgend naast den Engelschen beambte.

'Here it is!' zei de Engelschman en hij wees Puk een eenvoudigen grafsteen aan.

Pukkie ontblootte zijn hoofd. Hij las:

Hier rust:
BLOEMHOF ARTAPAPPA.
Zijne Hollandsche vrienden.

Pukkie's lippen trilden. Hier stond hij dus bij het graf van zijn kleinen maar tegelijk zijn grootsten vriend. Een traan gleed langs Puk's wang; hij merkte het niet eens.

Nu was Puk dus bij Bloemhof gekomen, zooals hij dien morgen op de bank in den tuin aan zijn vriend beloofd had, maar niet om hem te halen.

'Ik zal je alleen laten!' zei Franssen, die zag, hoe ontroerd Puk was. 'Ik wacht wel aan den uitgang!'

Pukkie knikte zwijgend.

Heel lang bleef Puk bij het graf van zijn vrind. Hij staarde naar die letters

BLOEMHOF ARTAPAPPA.

DE ARTAPAPPA'S.
‘Goeie, beste Bloemhof! Wat was je toch 'n trouwe, brave ziel!’ Bladz. 303.

en het was of die naam tot hem sprak. Hij zag zijn zwarten vrind uit zijn jeugd weer voor zich, hij hoorde weer in zijn gedachte zijn stem, zooals hij zoo inniggoedig zeggen kon: ‘Dag, Puk!’

‘Goeie, beste Bloemhof! Wat was je toch 'n trouwe, brave ziel!’ zei hij plotseling hardop.

Nog eens keek hij naar dien grafsteen. Toen veegde hij vlug zijn oogen af, keerde zich om en liep langzaam naar den uitgang van het kerkhof, waar Franssen hem wachtte.

‘Ik had van 'n broer niet meer kunnen houden dan van hem!’ zei hij alleen maar en zwijgend liep hij met Franssen naar Kaapstad terug. Pukkie had zijn pelgrimstocht naar Bloemhof's graf gemaakt.

Den volgenden morgen heel vroeg vertrok Puk met den trein naar Pretoria om den jongsten Artapappa op te zoeken.

Puk informeerde in zijn hotel dadelijk naar de firma Cnoterus, waar Paul in betrekking moest zijn.

Hij liet zich met een rijtuig erheen brengen en toen hij uitstapte, zag hij in de open deur een grooten, zwaren kaffer in een oud, verschoten jasje staan.

Puk keek eens goed: Waarachtig het was zoo: het was Paul Artapappa!

Paul zag even naar den vreemdeling, die uit het rijtuig stapte. Toen wilde hij naar binnen gaan.

Puk haalde hem vlug in, gat hem een stevigen klap op den schouder.

‘He, Paul!’ riep Puk.

Paul keerde zich om, zag verwonderd naar den jongen man, die voor hem stond.

‘Ken je mij niet meer, Paul?’

Paul staarde hem met open mond aan.

Doch op eens begon hij te brullen van het lachen en riep:

'Oeloepoe, jij, Puk! Hoe jij hier, Puk? Wallah, ja, Puk, nou ik zie! Wat mop, zeg! Puk in Pretoria! Oeloe! Oeloe! Oeloe!'

'Dus je kent mij nog, Paul?'

'Wallah, ja natuurlijk, zeg! Hoe ik vergeet Puk? Nooit van mijn leven, zeg!'

'Nou, Paul, dan ga je met mij mee, zeg! Dan ben je vandaag mijn gast!'

'Wallah, ik niet kan, zeg! Ik in betrekking!'

Plotseling zette hij een borst op en zei grappig-komiek:

'Ik nou klerk, zeg, hier op kantoor!' Maar op eens liet hij er lachend op volgen: 'Dat toch geen baantje voor één Christenmensch als ik, wat, Puk?'

Puk ging naar binnen om met den chef te spreken en vijf minuten later zaten de kaffer en de Hollandsche zeeofficier samen in het rijtuig.

'Nou gaan wij samen nog eens lekker eten, Paul!' zei Puk.

'Oeloe, ja, ik altijd nog eet voor vier!' riep Paul. Hij vond het blijkbaar erg deftig in het rijtuig: hij zei tenminste:

'Dat is werk voor koningszoon in zoo rijtuig, wat Puk?'

Puk nam Paul mee naar een restaurant en bestelde er twee diners. En toen, daar aan tafel, raakte de tong van Paul los.

'Wallah, wat lollig van jou, Puk, om mij nog zoek op! Jij mij niet vergeet!'

'Waarom heb jij nooit meer eens geschreven na dien eenen brief?' vroeg Puk.

'Wah, ik kan niet schrijf, zeg!'

‘En je bent klerk!’ lachte Paul.

‘Wah, overschrijf, niks an! Maar brief, heksentoer, zeg!’

Opeens begon hij te lachen.

‘Zeg, Paul, weet jij nog die vers van oceaan, van oceaan, van oceaan? Lollig, hè? Wah, wat ik smoor, zeg! stapel-verliefd! Hoe gaat Bep?’

‘O, zij is al drie jaar getrouwd!’

‘Wah, getrouwd zij? Ik ook!’

‘Ben jij getrouwd, Paul?’

‘En of, zeg! maar niet met blanke! Met kaffervrouw! Heb al vier kinderen, zeg! Mijn jongen nou al op zijn handen en over die kop. Pas zes jaar! Knap zeg, wat, Puk? Wil ik nog es van over die kop?’ vroeg hij en hij stond al klaar om Puk te laten zien, dat hij het nog kon.

‘Nee, nee, zeg, Paul, ik geloof het wel!’ lachte Puk.

‘Oeloe, zeg, die gulden nooit weerom! Hij altijd nog in mijn buik! Jij moet zeg aan die mijnheer!’ Opeens vroeg hij: ‘Jij niet getrouwd, Puk?’

Puk schudde zijn hoofd.

‘Wah en alle meisjes verliefd in jou. Jij aan elke teen tien meisjes, zeg! Waarom niet, jij? Fijn, zeg, getrouwd! Maar je moet kataplo! kataplo! kataplo! anders jij nooit baas!’ en hij maakte daarbij een veelbeteekenende handbeweging, waaruit Pukkie begreep, dat Paul niet bepaald Hollandsche begrippen van het huwelijk had.

‘Hoe maak Spek, zeg?’

‘O best! Hij is candidaat-notaris!’

‘Is dat mooi candidaat?’

‘Ja, prachtig!’ lachte Puk.

‘Wallah, die dikke Spek, zeg! Hij altijd leelijk in piepzak, weet jij nog, Puk? Hij nog zoo vet? En de Lijn? Hoe is met Lijn?’

‘Die is luitenant bij de infanterie!’

‘Watte datte infantrie?’

Pukkie legde het hem uit.

‘O zoo, officier! Hoog, zeg! En jij, wat jij nou ben?’

Pukkie vertelde het hem.

‘Oeloepoe, allemaal hooge Pieten, zeg! Hooger dan ik en ikke koningszoon! Maar van den kouwen grond, zeg!’

‘Ben je al lang in Pretoria?’ vroeg Puk.

‘Al acht jaar! Ik lust niet die kaffers. Ik ook te knap voor kaffer, zeg! Ik kan schrijf en tel en vermenigvuldig. Daar geen een weet zes maal zes zes en dertig! Wallah, ik daar dominé, zoo knap zeg! Zij zoo stom, allemaal!’ en hij lachte smakelijk.

‘Hoe maak Taks en Mops?’ vroeg hij even later.

‘O best! Zij wonen altijd nog in Vliedrecht!’

‘Braaf mensch, die Taks en die Mops. Ik houd van hen! En leef die Vreekers nog?’

‘'k Weet niet!’ antwoordde Pukkie.

‘Oeloepoe, jij nog weet van die voetzoekers, poem! poem! en die klappers, pang! pang! En die inktpoot! Wah, wat ik lach, zeg!’

Toen Paul een oogenblik zweeg, zei Puk:

‘Ik ben op het graf van Bloemhof geweest, Paul!’

Paul keek even ernstig.

‘Hij dood, ja? Jammer, die Bloemhof! Goeie vent! Jij groot vrind samen, wat?’

Even zag hij Pukkie aan, maar toen op eens trok hij Pukkie lachend aan zijn mouw en zei:

‘Oeloe, kijk, zeg, die vent! Wat 'n moel he? Net groene kikker!’ en hij proestte het uit.

- Pukkie glimlachte even; Paul was nog wel precies dezelfde gebleven.

Dien heelen dag gingen zij samen uit. Puk nam hem 's avonds mee naar de komedie en stond één oogenblik honderd pond schande met hem uit, toen

Paul midden in een roerende scène hardop uitriep.

‘Wallah, wat vervelend! Flauwe smoes! Laat wij smeer!’

Hij ging met Paul naar buiten en even later namen zij hartelijk afscheid van elkander.

- ‘Wallah, Puk, jij groet allemaal, wat? Spekkie en de Lijn en de Mops en Taks! En jij zeg Bep, ik nou getrouwd, wat? en ik vier kinder en de oudste al over die kop. Dag, Puk! Dag, Puk! Dank wel! Dank wel! Ik fijn gegeten, zeg! Het ga goed! Dag, Puk!’

Pukkie reed terug naar zijn hotel.

Dienzelfden avond schreef hij een langen brief aan Taks en Mopske over zijn bezoek aan het graf van Bloemhof en over zijn ontmoeting met Paulus Artapappa. In een noot schreef Puk:

‘Zeg maar eens aan Bep, dat zij erg verstandig gedaan heeft Paul 'n blauwtje te laten loopen! Ik geloof niet, dat zij samen een gelukkig paar zouden zijn geworden. Ik zie Bep al, als haar man was gekomen met: Kataplo! Kataplo! Kataplo!’

Haarlem, 8 December 1919.

EINDE.